

Biblioteka Politechniki Krakowskiej

100000231962

PROGRAM POLITECHNIKI LWOWSKIEJ

NA ROK AKADEMICKI

1931/32.

LIX.

WE LWOWIE.

1931.

J.X.3/1931-32
nr inw. 1174

~~II-348349~~

NAKŁADEM POLITECHNIKI LWOWSKIEJ.
WYKONANO W PIERWSZEJ ZWIĄZKOWEJ DRUKARNI WE LWOWIE.

BIBLIOTEKA POLITECHNICZNA
KRAKÓW

Akc. Nr. ~~81118~~

~~III 15105~~

SPIS RZECZY:

	Strona:
Wskazówki dla kandydatów (-tek) na I-szy rok studjów	1
Skład osobowy Ogólnego Zebrania Profesorów	10
„ „ Senatu	16
„ „ Rad Wydziałowych	17
„ „ Urzędów	17
Program Wydziału Inżynierji lądowej i wodnej:	
Spis katedr	22
Skład osobowy	24
Skład Komisji egzaminów dyplomowych	28
Spis wykładów	29
Program studjów	53
Plan nauk	55
Program Wydziału Architektonicznego:	
Spis katedr	64
Skład osobowy	65
Skład Komisji egzaminu dyplomowego	67
Spis wykładów	67
Program studjów	74
Plan nauk	78
Program Wydziału Mechanicznego:	
Spis katedr	81
Skład osobowy	83
Skład Komisji egzaminów dyplomowych	87
Spis wykładów	88
Program studjów	112
Plan nauk	118
m Wydziału Chemicznego:	
Spis katedr	133
Skład osobowy	134
Skład Komisji egzaminu dyplomowego	136
Spis wykładów	136
Program studjów	148
Plan nauk	151

Program Wydziału Rolniczo-lasowego :	
Spis katedr	154
Skład osobowy	156
Skład Komisji egzaminów dyplomowych	159
Spis wykładów	160
Warunki przejścia na wyższe lata studjów	179
Plan nauk	185
Program Wydziału Ogólnego :	
Spis katedr	192
Skład osobowy	192
Skład Komisji egzaminów dyplomowych	194
Spis wykładów	195
Program studjów	205
Plan nauk	210
Kronika z r. ak. 1930/31	219
Wykazy statystyczne	258
Indeks nazwisk	260

Wskazówki dla kandydatów (-tek) na I-szy rok studjów w r. ak. 1931/32.¹⁾

Wskazówki ogólne.

W Politechnice Lwowskiej istnieje sześć Wydziałów, a mianowicie:

1. Wydział Inżynierji lądowej i wodnej z trzema Oddziałami: lądowym, wodnym i mierniczym.
2. Wydział Architektoniczny.
3. Wydział Mechaniczny z trzema Oddziałami: maszynowym, elektrotechnicznym i naftowym.
4. Wydział Chemiczny.
5. Wydział Rolniczo-lasowy z dwoma Oddziałami: rolniczym i lasowym.
6. Wydział Ogólny.

Niektóre Oddziały Wydziałów: Mechanicznego i Rolniczo-lasowego oraz Wydział Ogólny rozgałęziają się na następujące Grupy:

a) Konstrukcyjną, kolejową, technologiczną i ruchową na Oddziale maszynowym.

b) Ekonomiczno-rolniczą, rolniczą i hodowlaną na Oddziale rolniczym.

c) Matematyczną, fizyki i chemji oraz rysunkową na Wydziale Ogólnym.

Grupa fizyki i chemji dzieli się na Sekcje: fizyki ogólnej, fizyki technicznej i chemji. Na Grupie matematycznej dopuszczalna jest specjalizacja w kierunku matematyki czystej i stosowanej

¹⁾ Niniejsze wskazówki można otrzymać bezpłatnie w osobnym przebiegu u portjera Głównego Gmachu przy ul. Sapiehy L. 12.

oraz w kierunku geometrii wykreślnej i rzutowej, a na Grupie rysunkowej w kierunku dekoracji wnętrz, grafiki oraz malarstwa dekoracyjnego i monumentalnego.

Warunkiem dopuszczenia do studjów jest wykazanie się świadectwem dojrzałości ogólnie kształcącej szkoły średniej państwowej lub prywatnej, posiadającej prawo publiczności oraz złożenie z wynikiem dodatnim egzaminu kwalifikacyjnego. Studjować można w charakterze studenta lub wolnego słuchacza. Wolni słuchacze nie posiadają prawa składania egzaminów.

Studja na Oddziale lądowym i wodnym trwają cztery i pół roku; na wszystkich innych Wydziałach, Oddziałach, Grupach i Sekcjach okres studjów jest czteroletni.

Rok akademicki dzieli się na dwa półrocza: pierwsze zimowe, trwa od 21 września do 31 stycznia, drugie letnie, od 1 lutego do 20 czerwca; wykłady, rysunki i ćwiczenia odbywają się w czasie od 1 października do 31 stycznia i od 11 lutego do 10 czerwca; okres małych ferij od 1 do 10 lutego i okres od 10 do 20 czerwca przeznaczony jest na egzaminy, okres zaś od 21 do 30 września na wpisy.

Po upływie pierwszych dwóch lat studjów, a więc po upływie czwartego półrocza, studjujący składają egzamin ogólny, a po odrobieniu całego programu nauk egzamin dyplomowy. Wszystkie przedmioty egzaminu ogólnego można zdawać pojedynczemi egzaminami kursowemi; takie egzaminy z poszczególnych, wysłuchanych przedmiotów studjów składa się także w ciągu całego okresu studjów, w zależności od rygorów, obowiązujących przy przejściu na wyższe lata studjów, a podanych w programach poszczególnych Wydziałów. Na podstawie egzaminu dyplomowego otrzymuje się na Wydziale Ogólnym niższy naukowy stopień akademicki magistra odpowiedniej grupy nauk: matematycznych, fizycznych i chemicznych lub rysunkowych, na pozostałych zaś Wydziałach taki sam stopień inżyniera: -dróg i mostów na Oddziale lądowym, -hydrotechnika na Oddziale wodnym, -mierniczego na Oddziale mierniczym, -architekta na Wydziale Architektonicznym, -mechanika na Oddziałach maszynowym i naftowym, -elektryka na Oddziale elektrotechnicznym, -chemika na Wydziale Chemicznym, -rolnika na Oddziale rolniczym i -leśnika na Oddziale lasowym. Wyższy naukowy stopień akademicki doktora nauk technicznych można uzyskać na wszystkich Wydziałach na podstawie stopnia niższego, przedłożonej rozprawy naukowej i egzaminu ścisłego. Na każdym Wydziale można nostryfikować techniczny dyplom akademicki z odpowiedniej dziedziny nauk, uzyskany zagranicą.

Zgłoszenia na pierwszy rok studiów.

Kandydaci na I-szy rok studiów w r. ak. 1931/32 winni, po uprzednim poddaniu się badaniu lekarskiemu, przedłożyć osobiście nieostemplowane podania o przyjęcie właściwym Dziekanom w dniach:

a) na Wydziale Inżynierji lądowej i wodnej, Mechanicznym i Ogólnym: 18 i 19 września 1931 r.;

b) na Wydziale Architektonicznym: 22 i 23 września 1931 r.;

c) na Wydziale Chemicznym: 15 i 16 września 1931 r.;

d) na Wydziale Rolniczo-lasowym: 16 i 17 września 1931 r.

Po tych terminach żadne zgłoszenia uwzględnione nie zostaną.

Do podania, adresowanego do Rady odnośnego Wydziału, należy dołączyć: a) curriculum vitae (starannie i czytelnie oraz własnoręcznie napisane i podpisane), b) metrykę urodzenia w oryginale, c) świadectwo dojrzałości ogólnie kształcącej szkoły średniej państwowej lub prywatnej, posiadającej prawo publiczności, w oryginale, d) wypełnioną kartę wpisową dla użytku Kwestury, e) jedną niepodklejoną fotografię, podpisaną własnoręcznie i czytelnie imieniem i nazwiskiem na frontowej stronie, f) czek na opłaconą takse za egzamin kwalifikacyjny i badanie lekarskie, g) dokumenty, odnoszące się do służby wojskowej w oryginałach oraz h) świadectwo moralności, jeżeli od wydania świadectwa dojrzałości lub opuszczenia innej wyższej uczelni upłynął rok lub dłuższy okres czasu, i) świadectwo odejścia, jeżeli kandydat przychodzi z innej wyższej uczelni, j) świadectwa odbytej praktyki i wreszcie k) potwierdzenie poddania się badaniu lekarskiemu.

Fotografia, przeznaczona dla użytku Dziekanatu, ma być identyczna z fotografiami, wymienionymi w ustępach „badanie lekarskie“ i „wpisy“, ma mieć format 6×9 cm, a obraz twarzy ma być na niej odtworzony na wprost (en face) w wymiarach najmniej 3×2.5 cm; wszystkie fotografie (w liczbie ogółem 5) mają być na frontowej stronie czytelnie i własnoręcznie podpisane.

Wysokość taksy za egzamin kwalifikacyjny wynosi 20— zł, za badanie lekarskie 3.30 zł, razem 23.30 zł, którą to kwotę należy wpłacić czekiem P. K. O. Warszawa Nr. 30672; od tej opłaty nie udziela się żadnych ulg.

Ze względu na brak miejsca w salach wykładowych, rysunkowych i laboratoryjnych, szczupłość urządzeń, brak pomocy naukowych i niedostateczność naukowych sił pomocniczych, konieczne jest ograniczenie liczby studentów na I-szym roku studiów.

Celem wybrania najodpowiedniejszych z pomiędzy zgłaszających się kandydatów odbędą się egzaminy kwalifikacyjne i badanie lekarskie. Na wszystkich Wydziałach przyjmować się będzie

zatem tylko tych kandydatów, którzy wykażą przy egzaminie kwalifikacyjnym szczególne uzdolnienie do wyższych studiów technicznych, a nie wykażą chorób ciężkich, zakaźnych lub odrażających. Na Wydziale Mechanicznym da się ponadto pierwszeństwo tym kandydatom, którzy prócz dobrego postępu z egzaminu kwalifikacyjnego wykażą się świadectwami z odbytej przynajmniej czterotygodniowej praktyki. Na Wydziale Mechanicznym przeprowadzone będzie pozatem psychotechniczne badanie ogólnego i technicznego uzdolnienia kandydatów.

Słuchaczów wolnych przyjmować się będzie tylko wyjątkowo, o ile znajdzie się miejsce i o ile będą mieli należyte kwalifikacje.

Badanie lekarskie.

Przed złożeniem podania o przyjęcie na I-szy rok studiów na wszystkich Wydziałach należy za okazaniem czeku na opłaconą takse za egzamin kwalifikacyjny i badanie lekarskie podjąć u portjera Głównego Gmachu, przy ul. Sapiehy L. 12, kartę skierowania do badania lekarskiego; podejmując tę kartę, należy wymienić Wydział, na który kandydat zamierza wpisać się.

Z wypełnioną dokładnie i czytelnie kartą wraz z naklejoną na niej w oznaczonym miejscu fotografią, należy zgłosić się u jednej z Komisji Lekarskich, urzędujących w podanych poniżej dniach w Gmachu Uniwersyteckiej Kliniki przy ul. Pijarów L. 4 i przy ul. Pijarów L. 6, w godzinach od 8 do 10 lub od 15 do 16.

Kandydaci winni poddać się badaniu lekarskiemu w następujących dniach:

a) na Wydziale Inżynierji lądowej i wodnej: 15 września 1931 r.;

b) na Wydziale Architektonicznym i Ogólnym: 17 września 1931 r.;

c) na Wydziale Mechanicznym: 16 września 1931 r.;

d) na Wydziale Chemicznym i Rolniczo-lasowym: 14 września 1931 r.

Badanie lekarskie kandydatek odbędzie się tylko w Gmachu Kliniki przy ul. Pijarów L. 6 i tylko dnia 14 września 1931 r.

Potwierdzenie poddania się badaniu lekarskiemu należy dołączyć do podania o przyjęcie; prośby bez tego potwierdzenia nie będą rozpatrywane, a badanie będzie przeprowadzone tylko w podanych powyżej terminach. Wynik badania otrzymają Dziekani drogą służbową bez obowiązku podawania go do wiadomości interesowanych.

Egzamin kwalifikacyjny.

Poszczególnym kandydatom, którzy złożą podania o przyjęcie na I-szy rok studjów, ustalą Dziekani przez ogłoszenia termin i miejsce egzaminu kwalifikacyjnego. Egzaminy te odbędą się w okresie wpisów.

Kandydaci mają odbyć egzamin kwalifikacyjny z następujących przedmiotów :

- a) matematyki i szkicowania na Wydziale Inżynierji lądowej i wodnej;
- b) rysunków na Wydziale Architektonicznym;
- c) matematyki, fizyki, geometrii wykreślnej i szkicowania odręcznego części maszynowych na Wydziale Mechanicznym;
- d) fizyki, chemji i szkicowania na Wydziale Chemicznym;
- e) nauk przyrodniczych na Wydziale Rolniczo-lasowym;
- f) matematyki na Grupie matematycznej Wydziału Ogólnego;
- g) matematyki i fizyki na Grupie fizyki i chemji Wydziału Ogólnego;
- h) szkicowania na Grupie rysunkowej Wydziału Ogólnego.

Przy ewentualnem późniejszym przejściu na inny Wydział, należy uzupełnić brakujący dział egzaminu kwalifikacyjnego w terminie oznaczonym przez Dziekana.

Egzamin kwalifikacyjny obejmuje wypracowanie pisemne względnie rysunkowe oraz odpowiedzi ustne.

Kandydaci wykazać się muszą wiadomościami z poszczególnych przedmiotów w zakresie niżej podanym :

1. Geometria wykreślna :

Metoda rzutów prostokątnych na dwie prostopadłe płaszczyzny rzutów. Sposoby wyznaczania położenia punktu, prostej i płaszczyzny. Zadania, odnoszące się do wzajemnych położení punktów, prostych i płaszczyzn. Obroty i kłady. Wyznaczenie prawdziwej wielkości (kłady) odcinków i kątów (np. kąty nachylenia dwóch prostych, dwóch płaszczyzn i prostej do płaszczyzny). Rzuty wielokątów płaskich i wielokątów umiarowych. Rzuty wielościanów umiarowych: sześcián, czworoscian i ośmiościan. Rzuty ostrosłupów i graniastosłupów.

2. Matematyka :

Biegłość w rachunkach liczbowych w układzie dziesiętkowym. Rachowanie liczbami niezpełnemi. Biegłość w rachowaniu ułamkami. Dokładna znajomość tablic logarytm. i trygonometr. Zastosowanie logarytmów. Interpolacja linjowa tablic wszelkiego rodzaju (kwadratów, pierwiastków, łuków, logarytmów, tablic

trygonometrycznych, procentowych itp.). Wprawa w najprostszych przekształceniach wyrażeń ogólnych: *a*) operowanie znakami, *b*) używanie nawiasów, *c*) ułamki ogólne. Znajomość najważniejszych praw algebry elementarnej (rozwiązywanie równań 1-go stopnia o jednej i więcej niewiadomych, rozwiązywanie równań 2-go stopnia itp.). Elipsa, parabola, hyperbola. Pola figur płaskich; powierzchnie i objętości brył. Stosowanie twierdzenia Pitagorasa. Miara łukowa. Wprawa w operowaniu funkcjami trygonometr., ich wykresy i znaki. Rozwiązywanie trójkątów prostokątnych i ukośnokątnych w najprostszych przypadkach. Początki geometrii analitycznej.

3. Fizyka:

na Wydziale Mechanicznym:

Znajomość najprostszych przyrządów fizycznych. Znajomość zasadniczych praw i wzorów fizycznych wraz z ich zastosowaniem, w zakresie nauk szkoły średniej. Mierzenie i jednostki. Ruch, siła, praca i energia. Własności ciał stałych, cieczy i gazów. Rozszerzalność cieplna. Kalorymetria. Topnienie i parowanie. Ruch ciepła. Energia cieplna. Zasadnicze wiadomości z ruchu falowego i akustyki. Optyka geometryczna. Fotometria. Zasady analizy widmowej. Podstawowe wiadomości z elektryczności i magnetyzmu.

na Wydziale Chemicznym i Ogólnym:

Znajomość zasad fizyki w zakresie programu nauk państw. gimnazjum matem.-przyrodn.

4. Chemia:

Znajomość najważniejszych elementarnych zasad chemii w zakresie programu nauk państw. gimnazjum matem.-przyrodn.

5. Szkicowanie:

Wykonanie szkicowego rysunku z modelu (części maszynowej) w widoku, sposobem odręcznym; na Wydziale Architektonicznym wykazanie w rysunku z modelu lub okazu przemysłu artystycznego wybitnych zdolności artystycznych wprawy rysunkowej.

6. Nauki przyrodnicze:

Ogólne wiadomości o postaci, budowie i życiu roślin i zwierząt.

Przy egzaminie kwalifikacyjnym nie istnieją żadne ulgi.

W p i s y.

Na poszczególnych Wydziałach Dziekani ogłaszają po egzaminach kwalifikacyjnych listy przyjętych na I-szy rok studjów kandydatów i oznaczają im w ogłoszeniach terminy, w jakich oni mają uskutecznić wpis u Dziekanów; równocześnie Dziekani wydają przyjętym zezwolenia na zakupienie w Kwesturze książek legitymacyjnych (dla studentów) względnie arkuszy legitymacyjnych (dla wolnych słuchaczy).

Przy wpisie u Dziekanów należy przedłożyć dodatkowo: a) książkę względnie arkusz legitymacyjny z naklejoną fotografią, b) kartę wpisową dla użytku Dziekanatu, c) akademicki dowód osobisty (legitymację) z wklejoną fotografią i d) legitymację Opieki Zdrowotnej z naklejoną fotografią; wszystkie te dokumenty mają być starannie i czytelnie wypełnione, przyczem książka względnie arkusz legitymacyjny i karta wpisowa dla użytku Dziekanatu muszą być wypełnione zgodnie ze sobą i z drukowanym w programie Uczelni planem nauk I-go roku studjów na danym Wydziale. W książkach i arkuszach legitymacyjnych nie należy wypełniać na pierwszej stronie rubryki daty i liczby karty imatrykulacyjnej, a numer dowodu osobistego ma być identyczny z numerem zakupionej książki względnie arkusza legitymacyjnego.

Wpisy studentów i słuchaczy wolnych, na wszystkie lata studjów wszystkich Wydziałów, na oba półrocza r. ak. 1931/32 naraz, rozpoczną się 21 września i trwać będą według wskazówek, jakie ogłaszają Dziekani, do 30 września 1931 r. włącznie.

Termin przyjęcia na wszystkie wykłady w całym r. ak. 1931/32 upływa 30 września 1931 r., dla dodatkowych wpisów na przedmioty drugiego półrocza 10 lutego 1932 r. W wyjątkowych, ważnych przyczynami usprawiedliwionych wypadkach mogą Rady Wydziałów pozwolić na wpis późniejszy, jednak tylko do 10 października 1931 r., odnośnie zaś do drugiego półrocza do 25 lutego 1932 r.

Po tych terminach żadne zgłoszenia do wpisów uwzględniane nie będą.

Stypendja.

Studenci i absolwenci, niezamożni i wykazujący dobre postępy w nauce, mogą ubiegać się o nadanie im zwrotnych stypendjów i zasiłków, rządowych lub z innych funduszków.

Podania nieostemplowane, adresowane do Rady odnośnego Wydziału, z dołączeniem: a) curriculum vitae, b) świadectwa niezamożności (na druku szkolnym), c) świadectwa przynależności, d) odpisu książki legitymacyjnej (lub świadectwa dojrzałości u zgłaszających się na I-szy rok studjów), legalizowanego

przez Dziekana, e) kwestjonariusza i deklaracji zwrotu (na drukach szkolnych), należy składać na ręce Dziekanów w terminach, ogłaszanych na tablicach ogłoszeniowych lub przy wpisach. Podania wniesione po terminach nie będą rozpatrywane.

Opłaty szkolne.

Wysokość i rodzaje opłat szkolnych w r. ak. 1931/32 zostaną podane do wiadomości przez ogłoszenia w obrębie budynków szkolnych.

Opłaty szkolne wpłaca się czekami P. K. O. Warszawa Nr. 30672. Należy je wnosić w całości, na I-szym roku studjów najpóźniej do 15 października 1931 r., na wyższych latach do 30 listopada 1931 r., lub też w dwóch ratach: pierwsza na I-szym roku studjów do 15 października 1931 r., na wyższych latach do 30 listopada 1931 r., druga zaś na wszystkich latach studjów do 31 marca 1932 r.

Po wpłaceniu całości lub pierwszej raty opłat należy złożyć w Kwesturze książkę względnie arkusz legitymacyjny wraz z legitymacją Opieki Zdrowotnej i czekiem P. K. O. celem odnotowania dokonanej wpłaty, a po wpłaceniu drugiej raty należy uczynić to samo tylko z książką względnie arkuszem legitymacyjnym i czekiem P. K. O.

Nieuiszczenie opłat w przepisany terminie powoduje unieważnienie wpisu.

Studenci niezamożni i wykazujący dobre postępy w nauce, mogą się ubiegać o odroczenie niektórych opłat szkolnych. W tym celu winni oni wnieść przy wpisie na ręce Dziekanów nieostemplowane podania, adresowane do Rady odnośnego Wydziału, z dołączeniem: a) curriculum vitae, b) świadectwa niezamożności (na druku szkolnym), c) odpisu książki legitymacyjnej (lub świadectwa dojrzałości u zgłaszających się na I-szy rok studjów), legalizowanego przez Dziekana. Podania wniesione po terminie wpisów nie będą rozpatrywane.

Imatrykulacja.

Kandydaci, wpisani na I-szy rok studjów, obowiązani są poddać się aktowi imatrykulacji, tj. ślubować J. M. Rektorowi w obecności właściwego Dziekana, że będą „przestrzegali Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, zachowywali się zgodnie z Przepisami Akademickimi i dążyli wytrwale do zdobycia Wiedzy“.

Termin i miejsce imatrykulacji zostaną ogłoszone osobno. Niejawienie się do imatrykulacji pociąga za sobą unieważnienie wpisu.

Wyjątki z przepisów akademickich drukowane są na końcu książek i arkuszy legitymacyjnych.

Zgłoszenia na wykłady i ćwiczenia oraz do egzaminów kursowych.

Z chwilą rozpoczęcia prac szkolnych (1 października 1931 r.) wszyscy studenci i słuchacze wolni zgłaszają się na pierwszej godzinie danego wykładu lub ćwiczeń u właściwego prelegenta celem wpisania się do wyłożonych w odnośnych salach szkolnych list zgłoszeń i celem otrzymania w książce względnie arkuszu legitymacyjnym potwierdzenia zgłoszenia (tzw. nomen); po ukończeniu zaś wykładów lub ćwiczeń zgłaszają się ponownie celem otrzymania potwierdzenia uczęszczania (tzw. frekwencji).

Do egzaminów kursowych z poszczególnych przedmiotów można zgłaszać się tylko na podstawie wymienionych wyżej potwierdzeń zgłoszenia i uczęszczania, przyciem karty zgłoszeń do egzaminów kursowych przedkłada się najpierw Dziekanowi do potwierdzenia, następnie opłaca się je w Kwesturze, poczem dopiero oddaje się je przy egzaminie egzaminatorowi.

Terminy rozpoczęcia poszczególnych wykładów i ćwiczeń i terminy egzaminów kursowych ogłaszają prelegenci w obrębie budynków szkolnych (w lokalach właściwych zakładów) z początkiem i końcem każdego półrocza. Podziały godzin na poszczególnych Wydziałach ogłaszają Dziekani przed rozpoczęciem każdego półrocza; w podziałach tych są wymienione przeznaczone dla poszczególnych godzin sale szkolne, których szczegółowy spis znajduje się na tablicy orjentacyjnej u wejścia do Głównego Gmachu.

Na wszystkich latach studjów poleca się przedmioty ogólnie kształcające, obce języki, gimnastykę i przedmioty z zakresu wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego, objęte programem Wydziału Ogólnego lub ogłaszane osobno przez Sekretarjat.

Różne uwagi.

Informacyj w sprawach szkolnych udzielają Dziekani i Sekretarjat w godzinach urzędowych w dniach powszednich lub pisemnie, po nadesłaniu znaczków pocztowych na porto odpowiedzi.

Wszelkie druki szkolne, prócz książek i arkuszy legitymacyjnych, nabywa się u portjera Głównego Gmachu; książki i arkusze legitymacyjne nabywa się w Kwesturze na podstawie zezwoleń Dziekanów.

Wszelkie poświadczenia szkolne, prócz zaświadczeń na ulgowe przejazdy kolejami, wydają Dziekani; zaświadczenia na ulgowe przejazdy kolejami wydaje Sekretarjat na zasadzie osobnych ogłoszeń.

Władze samorządowe Politechniki Lwowskiej.

W myśl ustawy o szkołach akademickich oraz własnego statutu władzami samorządowymi są:

1. Ogólne Zebranie Profesorów.
2. Senat.
3. Rady Wydziałowe.

---

1. Skład osobowy Ogólnego Zebrania Profesorów.

Profesorowie honorowi:

Ignacy Mościcki, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, doktor honorowy nauk technicznych Politechniki Lwowskiej i Warszawskiej, prof. zw. Politechniki Warszawskiej, członek czynny Akad. Nauk Techn. w Warszawie, członek czynny Polsk. Tow. Nauk. we Lwowie. (Warszawa, Zamek).

Jerzy Michalski, doktor praw, tyt. prof. Uniw. Jana Kazimierza, b. Minister Skarbu, b. poseł na Sejm. (Warszawa).

Placyd Dziwiński, doktor filozofji, emer. prof. zw. matematyki w Politechnice Lwowskiej, członek honorowy Polsk. Tow. Politechn. we Lwowie, rektor w r. ak. 1893/4. (Ul. Kleinowska L. 3).

Maksymiljan Thullie, inżynier, doktor nauk technicznych, doktor honorowy nauk technicznych Politechniki Warszawskiej, emer. prof. zw. budowy mostów w Politechnice Lwowskiej, członek Akad. Nauk Techn. w Warszawie, członek czynny Polsk. Tow. Nauk. we Lwowie, senator Rzpltej Polskiej, rektor w latach 1894/5 i 1910/11. (Ul. Dąbrowskiego L. 11, tel. 31—67).

Tadeusz Wiśniowski, doktor filozofji, emer. prof. zw. geologii i paleontologii w Politechnice Lwowskiej, członek czynny Polsk. Tow. Nauk. we Lwowie, członek Komisji fizjograficznej Polsk. Akad. Umiejętności w Krakowie, członek honorowy Państw. Instytutu Geolog. w Warszawie. (Warszawa, ul. Raszyńska L. 56).

Tadeusz Fiedler, inżynier, doktor honorowy nauk technicznych Politechniki Lwowskiej, emer. prof. zw. teorii maszyn cieplnych w Politechnice Lwowskiej, członek Akad. Nauk. Techn. w Warszawie, członek honorowy Polsk. Tow. Politechn. we Lwowie, Komandor Orderu Odrodzenia Polski, rektor w latach 1902/3 i 1911/12. (Mościce ad Tarnów).

Karol Malsburg, doktor agronomji, emer. prof. zw. hodowli zwierząt użytkowych w Politechnice Lwowskiej, członek korespondent Akad. Nauk Techn. w Warszawie, honorowy prezes Polsk. Tow. Zootechnicznego w Warszawie, Komandor Orderu Odrodzenia Polski. (Ul. Łyczakowska L. 129).

Profesorowie zwyczajni:

Edwin Hauswald, inżynier, prof. zw. budowy maszyn, członek czynny Akad. Nauk Techn. w Warszawie, członek Instytutu Naukowej Organizacji w Warszawie, Komandor Orderu Odrodzenia Polski, rektor w r. ak. 1912/13. (Ul. Szymonowiczów L. 5).

Jan Bogucki, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. zw. statyki budowli i budownictwa żelaznego, rząd. upoważ. cywilny inżynier budowy. (Ul. Kadecka L. 11).

Tadeusz Obmiński, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. zw. budownictwa ogólnego, kosztorysów i ustaw budowlanych, Komandor Orderu Odrodzenia Polski, rząd. upoważ. cywilny inżynier architektury, rektor w r. ak. 1916/17. (Ul. Szumlańskich L. 7, tel. 43—00).

Maksymiljan Matakiewicz, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. zw. budownictwa wodnego, członek czynny Akad. Nauk. Techn. w Warszawie, członek czynny Polsk. Tow. Nauk. we Lwowie, b. Minister Robót Publicznych, Komandor Orderu Odrodzenia Polski, rząd. upoważ. cywilny inżynier budownictwa, rektor w r. ak. 1919/20. (Ul. Głęboka L. 6, tel. 36—62).

Lucjan Grabowski, doktor filozofji, prof. zw. astronomji sferycznej i geodezji wyższej, członek czynny Akad. Nauk Techn. w Warszawie, członek czynny Polsk. Tow. Nauk. we Lwowie, członek Państw. Rady Mierniczej, członek Polskiego Komitetu Astronomicznego Międzynarodowej Rady Badań Naukowych. (Ul. Ossolińskich L. 6).

Karol Wątarek, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. zw. budowy kolei żelaznych, Komandor Orderu Odrodzenia Polski, rektor w r. ak. 1924/25. (Ul. Chodkiewicza L. 6, tel. 58—71).

Zygmunt Ciechanowski, inżynier, prof. zw. pomp i silników wodnych, rząd. upoważ. cywilny inżynier budowy maszyn. (Ul. Nabelaka L. 55, tel. 94—11).

Władysław Sadłowski, inżynier, prof. zw. rysunków zdobniczych i dekoracji wnętrza, rząd. upoważ. cywilny inżynier architektury. (Ul. Badenich L. 7).

Kasper Weigel, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. zw. miernictwa, członek czynny Akad. Nauk Techn. w Warszawie, prezes Sekcji Geodezyjnej Komitetu geodezyjno-geograficznego Polsk. Akad. Umiejętności w Krakowie, członek czynny Polsk. Tow. Nauk. we Lwowie, członek Komisji Stałej (Commission Permanente) Międzynarodowej Unji Geodezyjno-Geograficznej, prezes Polsk. Tow. Fotogrametr., członek Państw. Rady Mierniczej, rząd. upoważ. cywilny inżynier budowy i mierniczy przysięgły, rektor w r. ak. 1929/30. (Ul. Zyblikiewicza L. 5 a, tel. 50—30).

Kazimierz Bartel, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. zw. geometrii wykreślnej, członek przybrany Polsk. Tow. Nauk. we Lwowie, b. Minister Koleji, b. Kierownik Ministerstwa Wyznań Rel. i Oświecenia Publ., b. Prezes Rady Ministrów, Kawaler Orderów: „Virtuti Militari“ i „Krzyża Walecznych“, Francuskiej Legji Honorowej I kl., Włoskiego: św. Maurycego i św. Łazarza I kl., Gwiazdy Rumuńskiej I kl., Czechosłowackiego: Lwa Białego I kl., Jugosłowiańskiego: Orła Białego I kl., Węgierskiego: Zasługi I kl., Bułgarskiego: św. Aleksandra I kl., Łotewskiego: Trzech Gwiazd I kl. i w. i. (Ul. Nabelaka L. 39, tel. 49—55).

Jan Łopuszański, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. zw. budownictwa wodnego, b. Minister Robót Publicznych, rząd. upoważ. cywilny inżynier budowy, b. prezes Wojew. Rady Wodnej, Kawaler Wielkiej Wstęgi Korony Rumuńskiej, rektor w r. ak. 1925/26. (Ul. Lenartowicza L. 15, tel. 3—76).

Juljan Fabiański, inżynier, prof. zw. wiertnictwa i wydobywania nafty, Komandor Orderu Odrodzenia Polski, rektor w latach 1922/23 i 1923/24. (Ul. Łąckiego L. 6).

Otto Nadolski, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. zw. budownictwa wodnego, członek Państw. Rady Uzdrowiskowej i prezes Wojew. Rady Wodnej, rząd. upoważ. cywilny inżynier budownictwa, techniki kultury i geometra, rektor w r. ak. 1926/27. (Ul. Grotgera L. 10, tel. 64—22).

Władysław Wojtan, inżynier, prof. zw. miernictwa, członek Państw. Rady Mierniczej, rząd. upoważ. cywilny inżynier budowy i mierniczy przysięgły. (Pl. Bilczewskiego L. 11).

Juljan Tokarski, doktor filozofji, prof. zw. mineralogii i petrografji, b. prof. n. Uniw. Jana Kazimierza, docent Uniw.

Jana Kazimierza, członek czynny Polsk. Tow. Nauk. we Lwowie, członek Komisji fizjograficznej Polsk. Akad. Umiejętności w Krakowie, prezes Zarządu Głównego Polsk. Tow. Przyrodników im. Kopernika, rektor w r. ak. 1927/28. (Ul. Łyczakowska L. 9, tel. 80—94).

Leopold Caro, doktor praw, prof. zw. nauki ekonomji społecznej i nauk prawnych, członek przybrany Polsk. Tow. Nauk. we Lwowie, prezes Polsk. Tow. Ekonomicznego we Lwowie. (Ul. Akademicka L. 21, tel. 67—01).

Ludwik Eberman, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. zw. budowy silników cieplnych, rząd. upoważ. cywilny inżynier budowy maszyn. (Ul. Nabelaka L. 20, tel. 45—07).

Antoni Łomnicki, doktor filozofji, prof. zw. matematyki, członek czynny Polsk. Tow. Nauk. we Lwowie. (Ul. Kosyńska L. 18).

Stefan Bryła, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. zw. budowy mostów, rząd. upoważ. cywilny inżynier budowy, poseł na Sejm, członek Stałej Międzynarodowej Komisji Kongresów mostów i konstrukcyj inżynierskich. (Lwów, ul. Głowińskiego L. 17; Warszawa, ul. Hoża L. 26).

Kazimierz Zipser, inżynier, prof. zw. kolejnictwa, rektor w r. ak. 1928/29. (Ul. Kochanowskiego L. 8).

Czesław Reczyński, doktor filozofji, prof. zw. fizyki, członek przybrany Polsk. Tow. Nauk. we Lwowie. (Ul. Sapiehy L. 55).

Wojelech Rubinowicz, doktor filozofji, prof. zw. fizyki teoretycznej, członek-korespondent Polsk. Akad. Umiejętności w Krakowie, członek czynny Polsk. Tow. Nauk. we Lwowie. (Ul. Nabelaka L. 22, tel. 76—86).

Benedykt Fuliński, doktor filozofji, prof. zw. zoologii i anatomji porównawczej zwierząt użytkowych, docent Uniw. Jana Kazimierza, członek zwyczajny Polsk. Tow. Nauk. we Lwowie, członek Komisji matemat.-przyrod. Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, członek-korespondent Komisji fizjograficznej Polsk. Akad. Umiejętności w Krakowie. (Ul. Tarnowskiego L. 74).

Zygmunt Klemensiewicz, doktor filozofji, prof. zw. fizyki, docent Uniw. Jana Kazimierza, członek przybrany Polsk. Tow. Nauk. we Lwowie. (Ul. Nabelaka L. 55, tel. 56—10).

Witold Minkiewicz, inżynier, prof. zw. architektury, rząd. upoważ. cywilny inżynier architektury, rektor w r. ak. 1930/31. (Ul. Chmielowskiego L. 9, tel. 80—07).

Edward Sucharda, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. zw. chemji organicznej, członek przybrany Polsk. Tow. Nauk. we Lwowie. (Ul. Długosza L. 14).

Edward Tadeusz Geisler, inżynier, prof. zw. obróbki metali. (Ul. 29 Listopada L. 44 a, tel. 69—69).

Jan Żółciński, magister agronomji, prof. zw. chemji rolniczej i gleboznawstwa, członek zwyczajny Société Im. des Naturalistes de Moscou, członek Société Chimique de France, członek Association Internationale de la Science du Sol. (Dublany k. Lwowa, tel. 2-81).

Stanisław Pilat, doktor filozofji, prof. zw. technologii nafty i gazownictwa. (Ul. Bogusławskiego L. 9, tel. 17—01).

Władysław Derdaeki, inżynier, prof. zw. budownictwa utylitarnego, rząd. upoważ. cywilny inżynier architektury. (Ul. Warneńczyka L. 18, tel. 80—00).

Gabrjel Sokolnicki, inżynier, prof. zw. urządzeń elektrycznych, rząd. upoważ. cywilny inżynier elektrotechniki, rektor w r. ak. 1931/32. (Ul. Wiśniowieckich L. 1, tel. 15—52).

Wawrzyniec Teisseyre, doktor filozofji, prof. zw. geologii i paleontologii, b. wicedyrektor Państw. Instytutu Geolog. w Warszawie, tyt. prof. Uniw. Jana Kazimierza, członek honorowy Polsk. Tow. Przyrodników im. Kopernika, członek czynny Polsk. Akad. Umiejętności w Krakowie i członek Komisji fizjograficznej, Komandor Orderu Odrodzenia Polski, Oficer Orderu Korony Rumunji. (Ul. Poniatowskiego L. 11).

Karol Różycki, inżynier, prof. zw. hodowli zwierząt użytkowych. (Dublany k. Lwowa, tel. 2-81).

Włodzimierz Stożek, doktor filozofji, prof. zw. matematyki. (Ul. Nabelaka L. 55, tel. 81—82).

Kazimierz Idaszewski, doktor-inżynier, prof. zw. maszyn elektrycznych. (Ul. Gipsowa L. 32).

Szymon Wierdak, doktor filozofji, prof. zw. botaniki lasowej, członek Komisji fizjograficznej Polsk. Akad. Umiejętności w Krakowie, redaktor „Sylwana”. (Ul. Wagilewiczka L. 2).

Wacław Leśniański, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. zw. technologii chemicznej organicznej. (Ul. Chodkiewicza L. 5).

Emil Bratro, inżynier, prof. zw. robót ziemnych, budowy dróg i tunelów, Oficer Orderu Odrodzenia Polski. (Ul. Kalcza L. 5 a, tel. 43—89).

Adam Kuryłło, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. zw. statyki budowli i żelbetnictwa, rząd. upoważ. cywilny inżynier budowy. (Ul. Herburtów L. 3 b, tel. 82—25).

Adolf Joszt, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. zw. technologii chemicznej przemysłu rolniczego i mikrobiologii technicznej. (Ul. Sodowa L. 12).

Antoni Plamitzer, doktor nauk technicznych, prof. zw. geometrii wykreślnej. (Ul. Gipsowa L. 32).

Roman Witkiewicz, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. zw. pomiarów maszynowych, członek-korespondent Akad. Nauk Techn. w Warszawie. (Ul. Ujejskiego L. 1, tel. 81—61).

Wilhelm Mozer, inżynier, prof. zw. budowy maszyn kolejowych. (Ul. Szumlańskich L. 7).

Aleksander Kozikowski, inżynier, prof. zw. ochrony lasu, członek Komisji fizjograficznej i zoogeograficznej Polsk. Akad. Umiejętności w Krakowie, członek Polsk. Tow. Nauk. we Lwowie, członek Państw. Rady Ochrony Przyrody. (Ul. Pijarów L. 57).

Włodzimierz Krukowski, doktor-inżynier, prof. zw. pomiarów elektrotechnicznych. (Ul. Zielona boczna L. 95, tel. 93-08).

Antoni Wereszczyński, doktor praw, prof. zw. nauk prawnych, wiceprezes Pol. Tow. Prawniczego we Lwowie, członek Zarządu Tow. dla spraw Ligi Narodów, Oficer Orderu Odrodzenia Polski. (Ul. Chmielowskiego L. 11).

Profesorowie nadzwyczajni:

Jan Ladenberger, inżynier, prof. n. urzędzenia lasu. (Ul. Sakramentek L. 18).

Dezydery Szymkiewicz, doktor filozofji, prof. n. botaniki ogólnej i fizjologii roślin, docent Uniw. Jagiellońskiego. (Ul. Nabelaka L. 22, tel. 11—91).

Janusz Henryk Gurski, doktor filozofji, prof. n. uprawy roli i roślin. (Dublany k. Lwowa, tel. 2—81).

Wilhelm Borowicz, doktor-inżynier, prof. n. turbin parowych oraz wentylatorów i turbokompresorów. (Ul. Gipsowa L. 32).

Stanisław Fryze, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. n. elektrotechniki ogólnej. (Ul. Tarnowskiego L. 96, tel. 48—30).

Wiktor Jakób, doktor filozofji, prof. n. chemji nieorganicznej. (Ul. Supińskiego L. 10).

Kazimierz Kuratowski, doktor filozofji, prof. n. matematyki, członek przybrany Polsk. Tow. Nauk. we Lwowie, członek-korespondent Tow. Nauk. Warsz., (Ul. Nabelaka L. 12, tel. 81—80).

Stanisław Łukasiewicz, inżynier, prof. n. budowy maszyn dźwigowych i urządzeń transportowych. (Ul. Mochnackiego L. 23, tel. 5—45).

Tadeusz Malarski, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. n. fizyki. (Ul. 29 Listopada L. 36).

Tadeusz Kuczyński, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. n. technologii chemicznej nieorganicznej i elektrochemji technicznej. (Ul. Łozińskiego L. 2, tel. 65—96).

Stanisław Brzozowski, inżynier, doktor nauk technicznych, prof. n. teorii i budowy mostów. (Ul. Szeptyckich L. 41).

Stanisław Hubicki, inżynier, prof. n. inżynierji lasowej. (Ul. Zyblikiewicza L. 31, tel. 88—34).

Jan Henryk Rosen, artysta malarz, prof. n. rysunków figuralnych. (Ul. Ziemiałkowskiego L. 8, tel. 52—84).

Bogdan Kamiński, doktor filozofji, prof. n. chemji fizycznej, docent Uniw. Jagiellońskiego. (Ul. Ujejskiego L. 1).

Docenci:

Lucjan Böttcher, doktor filozofji, docent matematyki, adjunkt P. L., członek Pol. Tow. Matematycznego. (Ul. Sodowa L. 4).

Adam Maksymowicz, doktor filozofji, docent matematyki, profesor III. gimnazjum we Lwowie. (Ul. Batorego L. 9).

Romuald Rosłoński, inżynier, doktor nauk technicznych, docent budownictwa wodnego, naczelnik Wydz. Hydrologiczn. Państw. Instytutu Geolog. w Warszawie, członek Polsk. Tow. Nauk. we Lwowie, rząd. upoważ. cywilny inżynier budownictwa, (Warszawa, Ul. Rakowiecka l. 4).

Adam Rose, doktor nauk rolniczych, docent polityki agrarnej, dyrektor Dep. Ekonom. Ministerstwa Rolnictwa, redaktor miesięcznika „Rolnictwo“, Komandor Orderu Odrodzenia Polski. (Warszawa, Ul. Marszałkowska L. 21, tel. 8-42-01).

Henryk Kazimierz Malarski, doktor filozofji, docent żywienia zwierząt, zastępca profesora żywienia i fizjologii zwierząt użytkowych. (Dublany k. Lwowa, tel. 2—81).

Edwin Płazek, inżynier, doktor nauk technicznych, docent chemji organicznej, zastępca profesora chemji ogólnej. (Ul. Dwerneckiego L. 22).

---

2. Skład osobowy Senatu.

J. M. Rektor: Prof. Inż. Gabrjel Sokolnicki.

Prorektor: Prof. Inż. Witold Minkiewicz.

Dziekan Wydz. Inż. : Prof. Inż. Emil Bratro.

Delegat „ „ : Prof. Dr. Inż. Maksymiljan Matakiewicz.

Dziekan „ Arch. : Prof. Dr. Inż. Adam Kuryłło.

Delegat „ „ : Prof. Dr. Inż. Kazimierz Bartel.

Dziekan Wydz. Mech.: **Prof. Dr. Antoni Plamitzer.**
Delegat " " : **Prof. Inż. Edward Tadeusz Geisler.**
Dziekan " Chem.: **Prof. Dr. Inż. Adolf Joszt.**
Delegat " " : **Prof. Dr. Inż. Wacław Leśniański.**
Dziekan " Roln.-las.: **Prof. Inż. Stanisław Hubicki.**
Delegat " " " : **Prof. Dr. Janusz Henryk Gurski.**
Dziek. i Del. Wydz. Og.: **Prof. Dr. Kazimierz Kuratowski.**

3. Skład osobowy Rad Wydziałowych.

(Patrz program odnośnego Wydziału).

Skład osobowy Urzędów.

J. M. Rektor: **Prof. Inż. Gabryel Sokolnicki.**

Prorektor: **Prof. Inż. Witold Minkiewicz.**

1. Rektorat:

Sekretarz Politechniki Lwowskiej: **Mr. Stanisław Kuziński.** (Ul. Batorego L. 34, tel. 79—59).

a) Sekretarjat: (ul. Sapiehy l. 12, I p., tel. 39—81).

Asesor: **Adam Link,** zast. Sekretarza. (Ul. Ujejskiego L. 1, tel. 79—57).

Urzędn. kontr. w VIII st. sł.: **Tadeusz Telichowski.** (Ul. Janowska L. 29).

Adjunkt kancelaryjny: **Bronisław Kalecki.** (Bogdanówka L. 85).

Urzędn. kontr. w X st. sł.: **Eugenjusz Romach.** (Ul. Wąska L. 8).

Rejestratorka: **Józefa Welzłowa.** (Ul. św. Wojciecha L. 2).

" : **Marja Orliczowa.** (Ul. Słodowa L. 1).

Kancelistka: **Janina Kohmannówna.** (Ul. Unji Lubelskiej L. 11).

b) Kwestura: (ul. Sapiehy l. 12, I p., tel. 58—38).

Kwestor: **Jan Orłowski.** (Ul. Wyspiańskiego L. 15).

Skarbnik: **Karol Zamorski,** zast. Kwestora. (Ul. Gołąba L. 10).

Kontrolerka: **Zofja Sołtysikówna.** (Ul. Nabelaka L. 26).

Kontroler: **Marjan Łomnicki.** (Ul. Stryjska L. 52).

Adjunkt kancelaryjny: **Karol Wańczycki.** (Ul. Sapiehy L. 12).

Adjunktka kancel.: **Brygida Borusiewiczówna.** (Ul. W. Pola L. 9).

Rachmistrzyni: **Janina Falewska.** (Ul. Kochanowskiego L. 41).

c) *Intendentura*: (ul. Sapiehy L. 12, parter, tel. 57).

Asesor: **Artur Grantsch**, Intendent. (Ul. Nabelaka L. 22).

Kancelistka: **Marja Rogoszewska**. (Ul. Kurkowa L. 17).

Kancelista: .....

d) *Zarząd w Dublinach*: (Dublany k. Lwowa, tel. 2—81, 78—81).

Delegat Ogólnego Zebrania Profesorów do Zarządu Zakładów
w Dublinach: **Prof. Inż. Karol Rózycki**.

Urzędn. kontr. w VIII st. sł.: **Józef Wolski**. (Dublany).

Kierownik ogrodu: **Stefan Staliński**. (Dublany).

Technik: .....

2. Dziekanaty:

Wydział Inżynierji:

(Ul. Sapiehy L. 12,

II p., tel. 57,

29—93, 32—34).

Dziekan: **Prof. Inż. Emil Bratro**.

Prodziekan: **Prof. Dr. Włodzimierz Stożek**.

Rejestratorka: **Klementyna Rudnicka**.
(Ul. Borkowskich L. 6).

Wydział Architektoniczny:

(Ul. Sapiehy L. 12, I p.).

Dziekan: **Prof. Dr. Inż. Adam Kuryłło**.

Prodziekan: **Prof. Inż. Władysław Derdaeki**.

Wydział Mechaniczny:

(Ul. Sapiehy L. 12, parter,

tel. 90—13).

Dziekan: **Prof. Dr. Antoni Plamitzer**.

Prodziekan: **Prof. Inż. Stanisław Łukasiewicz**.

Prowizoryczna kancelistka: **Stanisława Stasiówna**. (Ul. Traugutta L. 1 a).

Wydział Chemiczny:

(Ul. Sapiehy L. 12,

Lab. Chem.).

Dziekan: **Prof. Dr. Inż. Adolf Joszt**.

Prodziekan: **Prof. Dr. Stanisław Pilat**.

Adjunktka kancelaryjna: **Józefa Hepówna**. (Ul. Kurkowa L. 17).

Wydział Rolniczo-lasowy:

(Ul. Ujejskiego L. 1,

tel. 39—62).

Dziekan: **Prof. Inż. Stanisław Hubicki**.

Prodziekan: **Prof. Dr. Benedykt Fułiński**.

Rejestratorka: **Józefa Kaczmarska**.
(Ul. Grotgera L. 6).

Wydział Ogólny:
(Ul. Sapiehy L. 12, parter)

Dziekan: Prof. Dr. Kazimierz Ku-
ratowski.

Prodziekan: Prof. Dr. Antoni Łom-
nicki.

3. Zakłady:

1. *Biblioteka*¹⁾: (Ul. Sapiehy L. 12, I p., tel. 57, 29—93, 32—34).

Kierownik Biblioteki: Prof. Inż. Zygmunt Ciechanowski.

Bibliotekarz: Inż. Tytus Laskiewicz. (Ul. Mochnackiego L. 18).

Asystent biblioteczny: .....

Rejestrator: Leopold Sopotnicki. (Ul. Józefata L. 5).

2. *Obserwatorium Astronomiczne i Meteorologiczne ze Stacją Seismograficzną*²⁾: (Ul. Sapiehy L. 12, II p., tel. 57, 29—93, 32—34).

Kierownik: Prof. Dr. Lucejan Grabowski.

Starszy funkcjonariusz techniczny³⁾: .....

3. *Muzeum Budowy Maszyn*: (Ul. Sapiehy L. 12, parter, tel. 57, 29—93, 32—34).

Kierownik: Prof. Dr. Inż. Ludwik Eberman.

P. o.³⁾ starszego asystenta: Inż. Zdzisław Ziółkowski.

4. *Mechaniczna Stacja Doświadczalna*⁵⁾:

(Centrala we Lwowie, Ul. Sapiehy L. 12, parter, tel. 48—85, skrót telegr.: „Mesdo“;

Oddział w Borysławiu, Dom S. A. „Gazoliny“, tel. 6—44, skrót telegr.: j. w., skrzynka poczt.: 253;

Oddział Śląski w Hajdukach Wielkich, Ul. Dyrekcyjna L. 4, tel.: Król. Huta 2—71, skrót telegr.: j. w.).

Kierownik: Dr. Inż. Stanisław Jamróz. (Ul. Wiśniowieckich L. 1, tel. 84—14).

Sekretarz: Asesor Józef Pszoniak. (Ul. Gipsowa L. 32).

Referenci techniczni: we Lwowie: Inż. Zygmunt Dettloff, Dr. Inż. Leopold Klisiecki, Inż. Mikołaj Kowalewski, Inż. Władysław Kołodziej, Inż. Kazimierz Morski, Inż. Józef Machalski, Inż. Zygmunt Pawłowicz, Inż. Tadeusz Włodek.

¹⁾ Przy poszczególnych katedrach i docenturach istnieją oddzielne biblioteki podręczne.

²⁾ Należące do Kat. Astronomji Sferycznej i Geodezji Wyższej.

³⁾ P. o. oznacza: pełniący obowiązki.

⁴⁾ Także przy I i II Kat. Miernictwa.

⁵⁾ Stacja jest samowystarczająca; jedynie sekretarz i 1 laborant są na etacie osobowym Politechniki Lwowskiej.

Asystenci: Marjan Popiel, Józef Walenta.
Instruktorzy: Marjan Mazur, Mieczysław Neyszarek.
Kancelista: Ludwik Laskowski.
Kancelistki: Kazimiera Pompowska, Janina Krzanowska.

5. *Laboratorjum Budowlano-drogowe*¹⁾:
(Ul. Sapiehy L. 12, parter, tel. 48-85).

Kierownik: Prof. Inż. Emil Bratro.
Adjunkt: Inż. Stanisław Gawliński.

6. *Zakład Technologji Mechanicznej Metali*:
(Ul. Ujejskiego L. 5, tel. 36-45).

Zastępca kierownika: Prof. Inż. Wilhelm Mozer.

7. *Zakład Obróbki Metali*:
(Ul. Ujejskiego L. 5, tel. 36-45).

Kierownik: Prof. Inż. Edward Tadeusz Geisler.
Starszy funkcjonarjusz techniczny: Kazimierz Krzemiński.

8. *Laboratorjum Maszynowe*:
(Ul. Ujejskiego L. 5, tel. 41-42).

Kierownik: Prof. Dr. Inż. Roman Witkiewicz.
Starszy funkcjonarjusz techniczny: Hubert Piss.

9. *Laboratorjum Kalorymetryczne*:
(Ul. Ujejskiego L. 5, tel. 41-42).

Zastępca kierownika: Prof. Dr. Inż. Roman Witkiewicz.

10. *Laboratorjum Elektrotechniczne*:
(Ul. Sapiehy L. 12, parter, tel. 94-15).

Kierownik: Prof. Dr. Inż. Włodzimierz Krukowski.
Starszy funkcjonarjusz techniczny: Jan Langner.

11. *Laboratorjum Radjotechniczne*:
(Ul. Sapiehy L. 12, I p.).

Kierownik: Prof. Dr. Inż. Tadeusz Malarski.

12. *Laboratorjum Aerodynamiczne*:
(Ul. Sapiehy L. 12, tel. 57, 29-93, 32-34).

Komisja nadzorcza z ramienia Rady Wydziału Mechanicznego:
Prof. Dr. Inż. Wilhelm Borowicz i Prof. Inż. Stanisław Łukasiewicz.

Kierownik: Dr. Inż. Zygmunt Fuchs.

---

¹⁾ Należące do Kat. Budowy Dróg i Tunelów; administracyjnie związane z Mechaniczną Stacją Doświadczalną.

13. Muzeum Geologii i Mineralogji¹⁾:

(Ul. Ujejskiego L. 1, parter, tel. 79—58).

Kierownicy: **Prof. Dr. Wawrzyniec Teisseyre** i **Prof. Dr. Juljan Tokarski.**

Kustoszka: **Dr. Janina Syniewska.**

14. Ceramiczna Stacja Doświadczalna²⁾:

(Ul. Domsa L. 2, tel. 83—24).

Zastępca kierownika: **Prof. Dr. Juljan Tokarski.**

Instruktor: **Dr. Jan Rylski.**

15. Zakłady w Dublanach:

(Dublany k. Lwowa, tel. 2—81 i 78—81).

a) Folwark.

Górzelnia³⁾. — Zastępca Kierownika: **Dr. Inż. Aleksander Tychowski.**

Sekretarz II kat.: **Piotr Zahajkiewicz.** (Dublany).

c) Zakład chemiczno-rolniczy⁴⁾. — Kierownik: **Prof. Mr. Jan Żółciński.**

d) „ mechaniczno-rolniczy⁵⁾. — Zastępca kierownika: **Inż. Czesław Kanafojski.**

e) „ meteorologiczny⁴⁾. — Kierownik: **Prof. Mr. Jan Żółciński.**

f) „ torfowy⁶⁾. — Kierownik: **Prof. Dr. Janusz Henryk Gurski.**

g) „ hodowli roślin⁶⁾. — Kierownik: **Prof. Dr. Janusz Henryk Gurski.**

h) „ ochrony roślin⁶⁾. — Kierownik: **Prof. Dr. Janusz Henryk Gurski.**

i) Stacja ekologiczna⁷⁾. — Kierownik: **Prof. Dr. Dezydery Szymkiewicz.**

Inne zakłady, laboratorja, pracownie konstrukcyjne i seminarja Politechniki Lwowskiej wymienione są jako katedry w programach poszczególnych Wydziałów.

---

¹⁾ Należące do Kat. Geologii i Paleontologii oraz do Kat. Mineralogji i Petrografji.

²⁾ Stacja jest nieczynna dla stron podczas feryj letnich w okresie od 1 lipca do 31 sierpnia.

³⁾ Należąca do Kat. Technologji Rolniczej.

⁴⁾ Należący do Kat. Chemji Rolniczej i Gleboznawstwa.

⁵⁾ Należący do Kat. Maszynoznawstwa Rolniczego.

⁶⁾ Należący do Kat. Uprawy Roli i Roślin.

⁷⁾ Należąca do Kat. Botaniki Ogólnej i Fizjologii Roślin.

I. Program Wydziału Inżynierji lądowej i wodnej.

1. Spis katedr.
2. Skład osobowy.
3. Skład komisij egzaminów dyplomowych.
4. Spis wykładów.
5. Warunki przejścia na wyższe lata studjów.
6. Plan nauk na rok akademicki 1931/32.

1. Spis katedr Wydziału Inżynierji lądowej i wodnej.

Liczby odpowiadają liczbom porządkowym tych przedmiotów, objętych spisami wykładów, które należą do poszczególnych katedr.

Skróty oznaczają: kat. zw. = katedra zwyczajna, kat. nd. = katedra nadzwyczajna, prof. zw. = profesor zwyczajny, prof. n. = prof. nadzwyczajny, zast. prof. = zastępca profesora, adj. = adjunkt, konstr. = konstruktor, star. asyst. = starszy asystent, adr. = adres katedry, tel. = telefon katedry.

- I. Kat. Matematyki — **Prof. zw. Dr. Włodzimierz Stożek** — L. 1 i 2; kat. zw., 1 adj.; adr.: Ul. Sapiehy L. 12, tel. 57, 29—93, 32—34.
  - I. Kat. Fizyki — **Prof. zw. Dr. Zygmunt Klemensiewicz** — L. 8 i 9; kat. zw., 1 adj.; 1 star. asyst.; adr. i tel. j. w.
  - I. Kat. Mechaniki (ogólnej) — **Zast. prof. Dr. Inż. Włodzimierz Burzyński** — L. 11, 12 i 13; kat. nd., 1 star. asyst.; adr. i tel.: j. w.
- Kat. Geologii i Paleontologii — **Prof. zw. Dr. Wawrzyniec Teisseyre** — L. 16 i 17; kat. zw., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Ujejskiego L. 1, tel.: 82-45.
- Kat. Rolnictwa — **Zast. prof. Dr. Zygmunt Golonka** — L. 19, 20, 21 i 22; kat. zw., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Sapiehy L. 12.

Kat. Statyki Budowli i Budownictwa Żelaznego — **Prof. zw. Dr. Inż. Jan Bognęki** — L. 40 i 43; kat. zw., 1 konstr., 1 star. asyst.; adr.: j. w.

I. Kat. Miernictwa — **Prof. zw. Dr. Inż. Kasper Weigel** — L. 27, 31 i 32; kat. zw., 1 adj., 3 star. asyst.; adr.: j. w., tel.: 72-52.

II. Kat. Miernictwa — **Prof. zw. Inż. Władysław Wojtan** — L. 25 i 26; kat. zw., 1 adj., 2 star. asyst.; adr.: j. w.

Kat. Astronomji Sferycznej i Geodezji Wyższej — **Prof. zw. Dr. Luejan Grabowski** — L. 33; kat. zw., 1 adj., 1 star. asyst.; adr.: j. w., tel.: 57, 29-93, 32-34.

I. Kat. Budowy Mostów — **Prof. n. Dr. Inż. Stanisław Brzozowski** — L. 47 i 49; kat. nd., 2 star. asyst.; adr. i tel.: j. w.

II. Kat. Budowy Mostów — **Prof. zw. Dr. Inż. Stefan Bryła** — L. 48 i 50; kat. zw., 1 konstr., 2 star. asyst.; adr. i tel.: j. w.

I. Kat. Budownictwa Wodnego — **Prof. zw. Dr. Inż. Maksymiljan Matakiewicz** — L. 51 i 52; kat. zw., 1 konstr., 1 star. asyst.; adr.: j. w.

II. Kat. Budownictwa Wodnego — **Prof. zw. Dr. Inż. Jan Łopuszański** — L. 53, 54 i 56; kat. zw., 1 star. asyst.; adr.: j. w., tel.: 26-80.

III. Kat. Budownictwa Wodnego — **Prof. zw. Dr. Inż. Otto Nadolski** — L. 57, 58 i 59; kat. zw., 1 star. asyst.; adr.: j. w., tel.: 57, 29-93, 32,34.

Kat. Budowy Dróg i Tunelów — **Prof. zw. Inż. Emil Bratro** — L. 63; kat. zw., 1 adj., 2 star. asyst.; adr.: j. w., tel.: 80-51.

Kat. Budowy Koleji Żelaznych — **Prof. zw. Dr. Inż. Karol Wątarek** — L. 69 i 70; kat. zw., 1 konstr., 1 star. asyst.; adr.: j. w., tel.: 57, 29-93, 32-34.

Kat. Kolejnictwa — **Prof. zw. Inż. Kazimierz Zipser** — L. 67, 68, 71 i 74; kat. zw., 1 star. asyst.; adr.: j. w.

Kat. Budowy Miast — .....
L. 64, 65 i 66; kat. nd., adr.: j. w.

Kat. Nauk Prawniczych — **Prof. zw. Dr. Antoni Wereszczyński** — L. 79, 80, 81, 82, 83, 84 i 85; kat. zw., adr.: j. w.

2. Skład osobowy Wydziału Inżynierji lądowej i wodnej.

a) Rada Wydziału :

Dziekan: **Prof. Inż. Emil Bratro.**

Prodziekan: **Prof. Dr. Włodzimierz Stożek.**

Członkowie profesorowie: **Dr. Placyd Dziwiński, Dr. Inż. Maksymiljan Thullie, Dr. Tadeusz Wiśniowski, Dr. Inż. Jan Bogucki, Dr. Inż. Stefan Bryła, Dr. Inż. Stanisław Brzozowski, Dr. Luejan Grabowski, Dr. Zygmunt Klemensiewicz, Dr. Inż. Jan Łopuszański, Dr. Inż. Maksymiljan Matakiewicz, Dr. Inż. Otto Nadolski, Dr. Wawrzyniec Teisseyre, Dr. Inż. Karol Wątorok, Dr. Inż. Kasper Weigel, Dr. Antoni Wereszezyński, Inż. Władysław Wojtan, Inż. Kazimierz Zipser.**

Członkowie docenci: **Dr. Luejan Böttcher, Dr. Inż. Romuald Rosłoński.**

b) Zastępcy profesorów:

Zygmunt GOLONKA, doktor nauk rolniczych, zastępca profesora rolnictwa. (Dublany k. Lwowa, tel. 2-81).

Włodzimierz BURZYŃSKI, inżynier, doktor nauk technicznych, zastępca profesora mechaniki ogólnej. (Ul. Potockiego graniczna L. 2).

c) Wykładający:

Stefan BANACH, doktor filozofji, prof. n. Uniw. Jana Kazimierza, wykłada mechanikę dla geodetów. (Ul. Supińskiego L. 11).

Kazimierz BARTOSZEWICZ, inżynier, konstruktor P. L., wykłada budowę sygnałów mierniczych (Ul. 29 Listopada L. 29, tel. 66-86).

Napoleon GAŚSIOROWSKI, doktor medycyny, tyt. prof. Uniw. Jana Kazimierza, kierownik Państw. Zakładu Higjeny we Lwowie, wykłada znaczenie bakterjologii i epidemjologii w zawodzie inżyniera lądowego i wodnego. (Ul. Warneńczyka L. 32, tel. 7-52).

Ignacy KINEL, inżynier, autoryzowany geometra cywilny, wykłada komasację i parcelację. (Ul. Karpińskiego L. 19, tel. 41-48).

Włodzimierz KOWALSKI, prof. Państw. Szkoły Techn. we Lwowie, prowadzi ćwiczenia rachunkowe. (Ul. Kadecka L. 4).

Karol Marszałek, inżynier, star. asyst. P. L., mierniczy przysięgły, wykłada naukę o terenie i prowadzi rysunki sytuacyjne I. (Kleparów, Ul. Wszystkich Świętych L. 6).

Włodzimierz Roniewicz, inżynier, star. asyst. P. L., wykłada wstępne wiadomości z hydrotechniki. (Ul. Kadecka L. 16).

Edmund Strzygowski, inżynier, inspektor i kierownik Od. katastralnego Izby Skarbowej, wykłada naukę o katastrze. (Ul. Ossolińskich L. 11).

Michał Swoboda, inżynier, radca kolei państw., wykłada ubezpieczenie ruchu pociągów. (Ul. Potockiego L. 30).

Władysław Śmiałowski, inżynier, konstruktor P. L., wykłada naukę o materiałach budowlanych. (Ul. Nabelaka L. 37 a).

Stanisław Wendeker, prowadzi ćwiczenia z kartografii praktycznej.

Stefan Wiktor, inżynier, prezes Dyrekcji Koleji we Lwowie, wykłada utrzymanie kolei żelaznych. (Ul. Snopkowska L. 53).

Tadeusz Wróbel, inżynier, konstruktor P. L., wykłada budowę miast, cz. I. (Ul. 3 Maja L. 11, tel. 55-66).

Edmund Wilezkiewicz, inżynier, adjunkt P. L., prowadzi rysunki sytuacyjne II. (Ul. Boczna Potockiego L. 64).

d) Adjunkci:

- I. Kat. Matematyki: 1. ¹⁾ **Doc. Dr. Luejan Bötteher.**
" " Fizyki: 1. ....
" " Miernictwa: 1. **Inż. Edmund Wilezkiewicz.**
II. " Miernictwa: 1. ....
" Astronomji Sferycznej i Geodezji Wyższej: 1. **Dr. Józef Ryzner.**
" Budowy Dróg i Tunelów: 1. **Inż. Stanisław Gawliński.**

e) Konstruktorzy:

- Kat. Statyki Budowli i Budownictwa Żelaznego: 1. **Inż. Kazimierz Bartoszewicz.**
I. " Budowy Mostów: 1. **Dr. Inż. Alfons Chmielowiec.**
" " Budownictwa Wodnego: 1. **Inż. Michał Mazur.**
" " Budowy Koleji Żelaznych: 1. p. o. ²⁾ **Inż. Jan Domaśzewski.**

¹⁾ Liczby arabskie oznaczają systemizowane posady adjunktów, konstruktorów i starszych asystentów.

²⁾ p. o. oznacza: pełniący obowiązki.

f) *Asystenci starsi:*

- I. Kat. Fyzyki: 1. **Zofja Balówna.**
Władysław Lewicki ¹⁾.
- I. „ Mechaniki: 1. ....
„ Geologii i Paleontologii: 1. **Dr. Jan Wdowiarz.**
„ Rolnictwa: 1. **Inż. Zdzisław Paciorkowski.**
„ Statyki Budowli i Budownictwa Żelaznego:
1. ....
- I. „ Miernictwa: 1. **Inż. Karol Marszałek.**
2. ....
3. ....
- II. „ „ : 1. ....
2. ....
- „ „ Astronomji Sferycznej i Geodezji Wyższej:
1. ....
- I. „ Budowy Mostów: 1. ....
2. ....
- II. „ „ „ : 1. p. o. **Inż. Venčeslav Poniž.**
2. ....
- I. „ Budownictwa Wodnego: 1. **Inż. Wiktor Mamak.**
- II. „ „ „ : 1. ....
- III. „ „ „ : 1. **Inż. Franciszek Wasilkowski.**
„ Budowy Dróg i Tunelów: 1. **Inż. Włodzimierz Roniewicz.**
2. ....
- „ Budowy Koleji Żelaznych: 1. **Inż. Leon Peszel.**
„ Kolejnictwa: 1. **Inż. Jan Badawika.**
- Doc. Budownictwa Żel.-bet.: 1. ....

---

¹⁾ Na etacie adjunkta.

g) Asystenci młodzi:

- I. Kat. Matematyki: **Walenty Szpunar.**
„ „ Fizyki: **Zofja Wąsowiczówna.**
„ „ Mechaniki: **Marjan Konopacki.**
Stanisław Urbanek ¹⁾.
„ Geologii i Paleontologii: **Jan Rogala.**

Kat. Statyki Budowli i Budownictwa Żelaznego:
Adam Kosacz ¹⁾.
Jan Hayny.
Czesław Wajda.

- I. Kat. Miernictwa: **Kazimierz Dziubiński ¹⁾.**
Marcin Walawender ¹⁾.
Kazimierz Żarów.
II. „ „ **Jan Szyszkowski ¹⁾.**
Otto Wagner ¹⁾.
Jan Popławski.
Zbigniew Skąpski.

I. Kat. Budowy Mostów: **Zenobjusz Gąsiorek ¹⁾.**
Stanisław Mazur ¹⁾.

- II. „ Budownictwa Wodnego: **August Spyra ¹⁾.**
Romuald Jedliński.
„ Budowy Dróg i Tunelów: **Jan Grubecki ¹⁾.**
„ Budowy Miast: **Oleg Łucyk.**
Doc. Komasaacji i Parcelacji: **Jan Irger.**

h) Zastępcy asystentów:

- I. Kat. Matematyki: **Mieczysław Eysymont.**
„ „ Fizyki: **Marjan Janusz.**
Bolesław Rząca.
II. „ Miernictwa: **Jerzy Preiss.**

Doc. Budownictwa Żelazno-betonowego: **Władysław Dani-
lecki.**

---

¹⁾ Na etacie st. asyst.

3. Skład Komisji egzaminów dyplomowych na Wydziale Inżynierji lądowej i wodnej.

A) Oddział lądowy:

Prezes: Prof. Dr. Inż. Karol Wątarek.

- I. Zast. prezesa: „ Inż. Kazimierz Zipser.
II. „ „ „ Dr. Inż. Jan Bogucki.
Członkowie: „ Inż. Emil Bratro.
„ Dr. Inż. Stefan Bryła.
„ „ „ Stanisław Brzozowski.
„ Dr. Inż. Adam Kuryłło.
„ „ „ Maksymiljan Matakiewicz.
„ „ „ Otto Nadolski.
„ „ „ Tadeusz Obmiński.
„ „ „ Maksymiljan Thullie.
„ „ „ Kasper Weigel.
„ Inż. Władysław Wojtan.

B) Oddział wodny:

Prezes: Prof. Dr. Inż. Maksymiljan Matakiewicz.

- I. Zast. prezesa: „ „ „ Jan Łopuszański.
II. „ „ „ „ „ Otto Nadolski.
Członkowie: „ „ „ Jan Bogucki.
„ Inż. Emil Bratro.
„ Dr. Inż. Stefan Bryła.
„ „ „ Stanisław Brzozowski.
„ „ „ Adam Kuryłło.
„ „ „ Tadeusz Obmiński.
„ „ „ Maksymiljan Thullie.
„ „ „ Karol Wątarek.
„ „ „ Kasper Weigel.
„ Inż. Władysław Wojtan.
„ „ Kazimierz Zipser.

C) Oddział mierniczy:

Prezes: Prof. Dr. Inż. Kasper Weigel.

- I. Zast. prezesa: „ „ Lucjan Grabowski.
II. „ „ „ Inż. Władysław Wojtan.
Członkowie: „ Dr. Inż. Stanisław Brzozowski.
„ „ „ Otto Nadolski.
„ „ „ Karol Wątopek.
„ Inż. Kazimierz Zipser.

---

4. Spis wykładów Wydziału Inżynierji lądowej i wodnej.

Dla przedmiotów, należących do Wydziału Inżynierji lądowej i wodnej, przeznaczono liczby od 1 do 100 wł. Przedmioty innych Wydziałów podano na końcu spisu.

Przedmioty Wydziału Inżynierji lądowej i wodnej:

1. Matematyka I., Prof. Dr. Włodzimierz Stożek.

Tyg. 4 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w obu półr.

Ciągi. Szeregi. Pojęcie funkcji. Pochodna. Twierdzenie o wartości średniej. Extrema i punkty przegięcia. Symbole nieoznaczone. Wzór Taylora i Maclaurina. Interpolacja. Przybliżone metody rozwiązywania równań. Krzywizna krzywych płaskich. Rozwinięta i rozwijająca. Pojęcie całki określonej i nieokreślonej. Metody ścisłe i przybliżone całkowania. Zastosowanie całki do obliczania łuków, pól, objętości, do komplancji powierzchni obrotowych, momentów statycznych i bezwładności.

Ćwiczenia z matematyki I.: Rozwiązywanie zagadnień z zakresu wykładów matematyki I.

2. Matematyka III.¹⁾, Prof. Dr. Włodzimierz Stożek.

Tyg. 1 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w półr. zim.

Równania różniczkowe. Teorja najważniejszych równań różniczkowych, mających zastosowanie w naukach technicznych. Ćwiczenia w związku z wykładami.

---

¹⁾ Do przyjęcia wymagany jest egzamin z matematyki I.

3. Ćwiczenia rachunkowe, prowadzi Włodzimierz Kowalski.

Tyg. 2 godz. w obu półr.

Trygonometria płaska i sferyczna w zastosowaniu do miernictwa. Nomogramy i dżagramy w miernictwie. Zastosowanie wysuwki logarytmicznej. Zastosowanie rachunku różniczkowego i różnicowego w miernictwie.

4. Matematyka stosowana, wyklada Doc. Dr. Lucjan Böttcher.

Tyg. 1 godz. wykł. i 1 godz. ćwicz. w obu półr.

Układanie wykresów funkcji najważniejszych pod względem technicznym. Odczytywanie gotowych wykresów. Skala funkcyjna i suwak logarytmiczny. Zasady nomografii. Graficzne rozwiązywanie równań algebraicznych i różniczkowych.

. Repetytorjum matematyki elementarnej, wyklada Doc. Dr. Lucjan Böttcher.

Tyg. 1 godz. wykł. w obu półr.

Graficzne rozwiązywanie układu dwóch, trzech równań liniowych z tyłuż niewiadomymi. Obliczanie wartości najważniejszych pod wzgl. techn. wyrażeń potęgowych, logarytmicznych, goniometrycznych i cyklometrycznych. Logarytmiczno - goniometryczne rozwiązywania równań drugiego i trzeciego stopnia.

6. Teoria równań różnicowych¹⁾, Doc. Dr. Lucjan Böttcher.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. zim.

Równania różniczkowe a równania różnicowe. Rozwiązywanie najelementarniejszych równań różnicowych. Równania różnicowe liniowe rzędu pierwszego i wyższych. Zastosowania techniczne.

7. Teoria wektorów¹⁾, Doc. Dr. Lucjan Böttcher.

Tyg. 1 godz. wykł. w obu półr.

Rozwój pojęcia wielkości skalarowych i wektorowych w ich ujęciu arytmetycznym i geometrycznym. Zasady rachunku wektorami i zastosowanie ich do najważniejszych zadań mechaniki, fizyki i elektrotechniki.

---

¹⁾ Wykład zgłoszony.

8. Fizyka A., Prof. Dr. Zygmunt Klemensiewicz.

Tyg. 6 godz. wykł. w półr. zim. i 3 godz. ćwic. w półr. let. Dla Wydz. Arch.¹⁾ 5 godz. wykł. w półr. zim.

Zasadnicze prawa i pojęcia mechaniki. Własności materji w trzech stanach skupienia i ich zależność od temperatury. Jednostki i ruch ciepła. Akustyka przestrzenna. Elementy elektryczności i magnetyzmu. Optyka ze szczególnem uwzględnieniem optyki geometrycznej i teorii przyrządów optycznych.

9. Ćwiczenia fizyczne II., Prof. Dr. Zygmunt Klemensiewicz.

Tyg. 3 godz. w półr. zim.

Dla studentów, którzy ukończyli ćwiczenia fizyczne I. i zdali egzamin kursowy z Fizyki A.

10. Wybrane działy fizyki dla mierników, wyklada Prof. Dr. Zygmunt Klemensiewicz.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let.

Własności mechaniczne przyrządów. Badanie systemów optycznych. Uzupełnienie z optyki geometrycznej. Okulary i lupy. Pryzmaty. Mikroskop. Lunety. Telemetry. Przetworniki. System metryczny. Podziałki. Komparatory. Podziałki kątowe i ich badania. Pomiarы grawimetryczne.

11. Mechanika ogólna, Zast. prof. Dr. Inż. Włodzimierz Burzyński.

Tyg. 5 godz. wykł. i 3 godz. ćwic. w półr. let.

Podstawowe wiadomości z teorii wektorów. Kinematyka punktu i ciała sztywnego. Spółrzędne mechaniczne naturalne; środek masy i kierunki główne. Statyka z uwzględnieniem metod wykreślnych. Dynamika punktu i układu punktów materialnych.

12. Mechanika dla geodetów, wyklada Prof. Dr. Stefan Banach.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. i 2 godz. wykł. w półr. let.

Kinematyka. Dynamika punktu i systemu punktów materialnych. Teoria potencjału newtonowskiego (charakterystyczne własności potencjału; twierdzenie Stokesa; potencjał elipsoidy). Teoria ruchu ziemi dokoła słońca.

---

¹⁾ Wykład dla Wydz. Arch. kończy się odpowiednio wcześniej.

13. **Wytrzymałość materiałów¹⁾**, *Zast. prof. Dr. Inż. Włodzimierz Burzyński.*

Tyg. 4 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w półr. zim.

Stan napięcia i odkształcenia. Przegląd dat doświadczalnych, prawo Hooke'a, wyężenie. Podstawowe prawa i zasady wytrzymałości materiałów. Pręty proste i układy prętów prostych. Teoria prętów krzywych. Zagadnienia osiowo symetryczne i pokrewne. Ogólne wiadomości z teorii płyt.

14. **Petrografia**, *Prof. Dr. Julian Tokarski.*

Tyg. 2 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w półr. zim.

Ogólne wiadomości o skorupie ziemskiej, metody badań w petrografji, zarys systematyki skał magmowych, osadowych i łupków krystalicznych, technicznie ważne skały Polski. Łącznie z wykładami ćwiczenia w rozpoznawaniu minerałów i skał na tle najważniejszych i najprostszych cech fizycznych.

15. **Ćwiczenia petrograficzne w pracowni i w polu²⁾**, *Prof. Dr. Julian Tokarski.*

Tyg. 2 godz. w półr. let.

Analiza minerałów i skał zapomocą prostych metod mechanicznych i optycznych w pracowni oraz ćwiczenia w ustalaniu cech geologicznych skał w polu.

16. **Geologia ogólna A.**, *Prof. Dr. Wawrzyniec Teisseyre.*

Tyg. 4 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. i wycieczki w półr. let.

Przedmiot i podział geologii. Wiadomości wstępne z różnych gałęzi wiedzy przyrodniczej. Budowa skorupy ziemskiej (tektonika). Zjawiska geologiczne endo — i exogeniczne. Pogląd ogólny na sposób powstania i podział historyczny skał. Pogląd ogólny na zjawiska i na prowincje geologiczne Polski. Główne, praktyczne zastosowania geologii miejscowej.

---

¹⁾ Do przyjęcia wymagane potwierdzenie uczęszczania na wykład i ćwiczenia z mechaniki ogólnej.

²⁾ Kurs specjalny, dostępny po zdaniu egzaminów z mineralogji i petrografji oraz za poprzednim zgłoszeniem się u profesora.

17. Geologia historyczna i regionalna, Prof. Dr. Wawrzyniec Teisseyre.

Tyg. 2 godz. wykl. w obu półr., a 2 godz. ćwic. w półr. zim. i 4 godz. ćwic. w półr. let.

Stosunek geologii ogólnej do geologii historycznej. Metody geologii historycznej. Przegląd poszczególnych systemów geologicznych i ich rozmieszczenia geograficznego, ze szczególnem uwzględnieniem geologii Polski.

Stratygrafia i tektonika okolic Borysławia, Krakowa i Lwowa.

18. Wybrane działy chemji technicznej, wyklada Prof. Dr. Inż. Adolf Jösz.

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim.

Zasadnicze wiadomości z chemji ogólnej. Pierwiastki i ich połączenia. Zasadnicze wiadomości z technologii chemicznej tych działów, które mają specjalne znaczenie dla Polski.

19. Chemja rolnicza A.¹⁾, Zast. prof. Dr. Zygmunt Golonka.

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim.

Zarys historyczny. Potrzeby roślin. Znaczenie światła, wody, tlenu, temperatury, i pokarmów dla roślin. Czynniki ograniczające i szkodliwe. Obieg kołowy węgla i azotu w przyrodzie. Nauka o nawozach i nawożeniu. Doświadczenia polowe. Najważniejsze wiadomości o żywieniu zwierząt użytkowych. Własności najpospolitszych pasz.

20. Gleboznawstwo A.¹⁾, Zast. prof. Dr. Zygmunt Golonka.

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim. oraz 2 godz. ćwic. w półr. let.

Wykład: Wstępne wiadomości z chemji. Pierwiastki i związki chemiczne. Pojęcie wartościowości. Kwasy, zasady, sole. Roztwory, dysocjacja elektrochemiczna. Rozczyny koloidalne. Definicje gleby. Czynniki wietrzenia fizy-

---

¹⁾ Egzaminu kursowe z chemji roln. A., gleboznawstwa A. i zarysu rolnictwa z uprawą łąk i torfów na Od. miern., a z gleboznawstwa A. i zarysu rolnictwa z uprawą łąk i torfów na Od. wodn., — zdaje się razem jako całość.

cznego i chemicznego. Udział organizmów żywych w procesach glebotwórczych. Własności fizyczne gleby. Skład mechaniczny gleby. Woda i powietrze w glebie. Zjawiska adsorpcji i absorpcji. Rozkład materji organicznej. Próchnica w glebie. Procesy bielicowania i kwasowość gleb. Powstawanie poszczególnych typów gleb. Powstawanie torfowisk i własności poszczególnych gatunków torfu. System klasyfikacji gleb. Przegląd gleb ziem polskich. Badanie gleb w polu i ich kartografowanie.

Ćwiczenia: Przerabianie metod mechanicznej analizy gleby. Oznaczanie zawartości wapna, kwasowości, ilości i jakości próchnicy. Odróżnianie najważniejszych rodzajów torfu. Wycieczki gleboznawcze, połączone z rozróżnianiem i określaniem własności poszczególnych gleb na podstawie badania ich profilu.

21. Botanika rolnicza, Zast. prof. Dr. Zygmunt Golonka.

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. let. dla Od. wodn.

Najważniejsze wiadomości o życiu i budowie roślin. Podział świata roślinnego. Znaczenie grzybów i bakterji dla rolnictwa. Przegląd najważniejszych rodzin roślin naczyniowych. Zbiorowiska roślinne. Wpływ warunków siedliskowych na świat roślinny. Rośliny jako indykatory pewnych właściwości siedliska.

22. Zarys rolnictwa wraz z uprawą łąk i torfów¹⁾, Zast. prof. Dr. Zygmunt Golonka.

Tyg. 2 godz. wykl. w obu półr.

Istota i znaczenie rolnictwa. Wpływ warunków przyrodniczych i stosunków gospodarczych na ustrój gospodarstwa rolnego. Stosunek produkcji roślinnej do produkcji zwierzęcej. Produkcja roślinna. Mechaniczna uprawa roli. Ogólna uprawa roślin. Szczegółowa uprawa roślin zbożowych, okopowych, strączkowych i pastewnych. Płodozmian i systemy rolnicze. Uprawa łąk i pastwisk. Sprzęt i przechowanie paszy. Silosy i pasza silosowa. Uprawa torfowisk i wrzosowisk. Utrwalanie i uprawa wydm piaszczystych. Cele i środki produkcji zwierzęcej.

---

¹⁾ Egzaminy kursowe z chemji roln. A., gleboznawstwa A. i zarysu rolnictwa z uprawą łąk i torfów na Od. miern., a z gleboznawstwa A. i zarysu rolnictwa z uprawą łąk i torfów na Od. wodn., — zdaje się razem jako całość.

23. **Nauka o terenie i rysunki sytuacyjne I.**, wykład
Inż. Karol Marszałek.

Tyg. 1 godz. wykł. i 4 godz. rys. w półr. let.

Linje kształtu terenu. Zasadnicze formy terenu. Metody przedstawienia terenu na planach. Znaki przyjęte. Kopjowanie map na kalce. Powiększanie i pomniejszanie planów. Pantograf i cyrkiel redukcyjny. Plany warstwicowe. Rozwiązywanie zagadnień na planach warstwicowych. Szkicowanie.

24. **Rysunki sytuacyjne II.**, prowadzi *Inż. Edmund Wilczkiewicz.*

Tyg. 4 godz. w półr. zim.

Nanoszenie ram sekcyjnych, sieci hektarowych, punktów triangulacyjnych i poligonowych oraz szczegółów z gotowych wykazów i szkiców. Nanoszenie zdjęcia tachymetrycznego wraz z interpolacją warstwic.

25. **Miernictwo I.**, *Prof. Inż. Władysław Wojtan.*

Tyg. 3 godz. wykł. i 4 godz. ćwic. w półr. zim.

Wiadomości wstępne. Pomiar długości. Tyczenie prostopadłych. Najprostsze sposoby pomiaru kątów poziomych. Podstawy zdjęć i metody zdejmowania. Zdejmowanie parcel i zbiorów parcel. Obliczanie powierzchni. Podział gruntów i regulacja granic. Libela. Luneta. Zdjęcia stolikowe. Wypracowanie odnośnych ćwiczeń.

26. **Miernictwo II. A.**, *Prof. Inż. Władysław Wojtan.*

Tyg. 5 godz. wykł. i 6 godz. ćwic. w półr. let.

Niwelacja zwykła i ścisła. Instrument uniwersalny. Pomiar kątów poziomych. Obliczanie spólrzędnych prostokątnych płaskich. Triangulacja. Zdjęcia poligonowe, tachymetryczne i busolowe. Fotogrametria. Tyczenie tras. Pomiar wysokości: trygonometryczny i barometryczny. Wypracowanie odnośnych ćwiczeń z uwzględnieniem rachunku wyrównania.

27. **Miernictwo II. B.**, *Prof. Dr. Inż. Kasper Weigel.*

Tyg. 5 godz. wykł. i 6 godz. ćwic. w półr. zim., a 4 godz. wykł. i 7 godz. ćwic. (1 dzień) w półr. let.

Przyrząd niwelacyjny. Niwelacja. Przyrząd uniwersalny. Metody pomiaru kątów poziomych. Rachunek spólrzędnych. Triangulacje. Zdjęcia poligonowe i busolowe. Tachymetria zwykła i precyzyjna. Tachymetry redukcyjne.

Przyrządy do optycznego pomiaru odległości. Trygonometryczny pomiar wysokości. Tyczenie tras. (Przy wszystkich wymienionych tu działach uwzględnia się zastosowanie rachunku wyrównawczego).

28. Miernictwo III., wykłada *Prof. Dr. Inż. Kasper Weigel.*

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim., a 2 godz. wykl. i 4 godz. ćwic. w półr. let.

Miernictwo podziemne (markszeiderja). Pomiary barometryczne. Odległownice dwuobrazowe. Metoda biegunowa zdjęć poziomych. Zasady topografii.

29. Fotogrametria, wykłada *Prof. Dr. Inż. Kasper Weigel.*

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim. i 4 godz. ćwic. w półr. let.

Rozwój historyczny. Ogólne zasady fotogrametrii. Orientacja zdjęć fotogr. Fotogrametria jednoobrazowa (stolikowa). Stereofotogrametria. Autogrametria. Przyrządy do zdjęć fotogrametrycznych. Wyznaczenie elementów orientacji. Technika zdjęć fotogrametrycznych. Dokładność fotogrametrii.

30. Seminarjum geodezyjne, prowadzi *Prof. Dr. Inż. Kasper Weigel.*

Tyg. 1 godz. w obu półr.

31. Teoria błędów i rachunek wyrównawczy I.¹⁾, *Prof. Dr. Kasper Weigel.*

Tyg. 2 godz. wykl. i 1 godz. ćwic. w półr. zim.

Zasady rachunku prawdopodobieństwa. Charakterystyka błędów spostrzeżeń. Teoria najmniejszych kwadratów. Wyrównanie spostrzeżeń bezpośrednich, pośrednich i bezp. zawarunkowanych. Zastosowanie rachunku wyrówn. w miernictwie. (Sieci niwelacyjne, triangulacyjne, wyrównanie wcinania wprzód, wstecz i obustronnego).

32. Teoria błędów i rachunek wyrównawczy II.¹⁾, *Prof. Dr. Inż. Kasper Weigel.*

Tyg. 1 godz. wykl. i 2 godz. ćwic. w półr. let.

---

¹⁾ Zapisujący się na ten przedmiot winni wykazać się egzaminem kursowym z miernictwa I.

Wyrównanie spostrzeżeń pośrednich z warunkami i warunkowanych o niewiadomych. Wyrównanie stacyjne. Wyrównanie przy trygonometrycznym oznaczeniu punktów przez wcinanie. Wyrównanie wielkich sieci wypełniających. Zastosowanie rachunku wyrównawczego przy układaniu formuł empirycznych.

33. Astronomja sferyczna i geodezja wyższa, Prof. Dr. Lucjan Grabowski.

Tyg. 4 godz. wykł. i 1 godz. ćwic. w półr. zim., 3 godz. wykł. i 3 godz. ćwic. w półr. let.

Układy spólrzędnych, używane w astronomji sferycznej. Przemiana spólrzędnych sferycznych. Rachuby czasu. Refrakcja. Paralaksa. Aberracja. Precesja i nutacja. Opis głównych typów instrumentów astronomicznych. Metody wyznaczania kierunku południka, czasu miejscowego, szerokości i długości geogr. miejsca obserwacji. Katalogi gwiazd i efemerydy.

Dynamiczne podstawy geodezji. Szkicowy zarys teorii pomiaru ziemi i badania kawałków geoidy metodami geometrycznymi. Teorja badania całokształtu geoidy metodą grawimetryczną. Wstęp do nauki o rozmiarowaniu kraju: powierzchnie odniesienia, geometria elipsoidy obrotowej. Rozmierzenie kraju: przenoszenie spólrzędnych geograficznych na powierzchni sferoidalnej i zadanie odwrotne; rozwiązywanie trójkątów geodezyjnych; operacje pomiarowe przy rozmiarowaniu kraju; spólrzędne Soldnerowskie, spólrzędne Gaussowskie i związane z nimi zadania; wzmianki o niektórych innych odwzorowaniach (odwzorow. dwuetapowe pruskie, odwzorow. Roussilhe'a). Pomiar wysokości: wzniesienia ortometryczne i dynamiczne.

34. Odwzorowania kartograficzne ¹⁾, wyklada Prof. Dr. Antoni Łomnicki.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim.

Wspólrzędne na kuli i ich zamiana. Pojęcie rzutu i odwzorowania. Teorja zniekształceń Tissota. Odwzorowania azymutalne, walcowe i stożkowe. Odwzorowania równopowierzchniowe, równokątne i pośrednie. Najważniejsze odwzorowania elipsoidy obrotowej.

---

¹⁾ Wykład odbywa się co drugi rok; w r. ak. 1931/32 odbędzie się.

35. Ćwiczenia z kartografji praktycznej ¹⁾, prowadzi *Stanisław Wendeker*.

Tyg. 4 godz. ćwiczeń w półr. let.

Obliczenie siatki azymutalnej równej powierzchni dla $\varphi_0=50^\circ$, dla Europy, podziałka 1:25 milj. Rysunek obu tych siatek, z podaniem tabelki i wykresu zniekształceń. Przegląd map geograficznych i topograficznych ze względu na generalizację i metody przedstawienia terenu. Rysunek generalizacyjny Europy w obu siatkach na podstawie map geograficznych specjalnych. Wykończenie fragmentu w mapce 1:25 milj. z zastosowaniem warstwic i barw hipsometrycznych dla terenu. Przegląd pisma kartograficznego i zastosowanie go w opisie obu mapek. Technika powielania map i zwiedzenie zakładu kartograficznego im. E. Romera we Lwowie.

36. 2-tygodniowe pomiary polowe I., prowadzi *Prof. Inż. Władysław Wojtan*.

Zdjęcia stolikowe z triangulacją graficzną.

37. 20-dniowe pomiary geodezyjne ²⁾, prowadzi *Prof. Inż. Władysław Wojtan*.

Odbywają się od 20 września do 10 października.

38. 6-tygodniowe pomiary polowe I., prowadzi *Prof. Dr. Inż. Kasper Weigel*.

39. 6-tygodniowe pomiary polowe II. ³⁾, prowadzi *Prof. Dr. Inż. Kasper Weigel*.

40. Statyka budowli ⁴⁾, *Prof. Dr. Inż. Jan Bogucki*.

Tyg. 4 godz. wykl. i 6 godz. ćwic. konstr. w półr. zim.

Wytrzymałość na ciągnięcie, ciśnienie i ścinanie. Obliczanie nitów. Wytrzymałość na zginanie; obliczanie przekroju belek drewnianych i żelaznych. Wytrzymałość na wy-

¹⁾ Ćwiczenia odbywają się co drugi rok; w r. ak. 1931/32 odbędą się.

²⁾ Zapisujący się winni wykazać się egzaminami kursowymi z miernictwa I. i II. A, teorii błędów i rachunku wyrównawczego I.

³⁾ Zapisujący się winni wykazać się egzaminami kursowymi z miernictwa I. i II. B, teorii błędów i rachunku wyrównawczego I.

⁴⁾ Zgłaszający się na rysunki z tego przedmiotu winni wykazać się egzaminem kursowym z mechaniki ogólnej i potwierdzeniem uczęszczania na ćwiczenia z wytrzymałości materiałów.

boczenie; obliczanie słupów. Układy kratowe płaskie i przestrzenne. Belki kratowe i więzary dachowe. Układy statycznie niewyznaczalne. Teoria łuków sprężystych i sklepień. Równowaga stoków. Parcie ziemi. Mury oporowe. Fundamenty.

41. Rysunki techniczne, prowadzi Prof. Dr. Inż. Jan Bogucki.

Tyg. 1 godz. wykł. i 4 godz. rys. w półr. let.

Przepisy i wzory wykonania rysunków technicznych. Stosowane metody rysunkowe: rzuty prostokątne, aksonometryczne, przekroje. Oznaczenia techniczne w manierze czarnej i barwnej; skróty rysunkowe, uproszczenia, symbole. Normalizacja rysunków technicznych. Materjały konstrukcyjne i przedstawienie ich w rysunku. Wpisywanie wymiarów, podziałki. Wykończenie rysunków ołówkiem i tuszem. Kopjowanie. Zdjęcia z modeli i z wykonanych budowli. Szkicowanie.

42. Nauka o materiałach budowlanych, wykłada Inż. Władysław Śmiałowski.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. zim.

Materiały konstrukcyjne: kamień naturalny, kamień sztuczny, drewno (budulec), metale.

Materiały wiążące: zaprawy mechaniczne, zaprawy chemiczne (powietrzne i wodotrwałe).

Materiały uzupełniające: szkło, asfalty, kity, laki, farby, tapety, słoma.

Materiały zastępcze: roślinne, mineralne, metalowe.

43. Budownictwo żelazne¹⁾, Prof. Dr. Inż. Jan Bogucki.

Tyg. 3 godz. wykł. i 6 godz. ćwicz. konstr. w półr. zim.

Żelazo jako materiał ustrojowy. Połączenia żelaza. Słupy, dźwigary, wsporniki, łożyska. Stropy ogniotrwałe i mieszane. Kotwy dźwigarowe. Podciąg, otwory, ściany ryglowe. Schody i okna żelazne. Świetlnie stropowe i dachowe. Szczegóły krycia dachów żelaznych. Dachy więzarowe. Wiaty żelazne i budynki fabryczne.

---

¹⁾ Zapisujący się na ten przedmiot winni wykazać się potwierdzeniem uczęszczania na wykłady i ćwiczenia ze statyki budowli I., zgłaszający zaś do egzaminu z tego przedmiotu egzaminem kursowym ze statyki budowli i z budownictwa ogólnego.

44. Żelazne konstrukcje spawane¹⁾, Prof. Dr. Inż. Stefan Bryła.

Tyg. 1 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w półr. zim.

Metody spawania. Spawanie łukiem elektrycznym, oporowe, acetylenem. Wytrzymałość połączeń spawanych, ich charakterystyka i obliczenie. Elementy konstrukcyj spawanych: dźwigary wzmocnione, blachownice, słupy, belki kratowe. Przykłady wykonanych konstrukcyj.

45. Budownictwo żelazno-betonowe²⁾, wykład Prof. Dr. Inż. Adam Kuryło.

Tyg. 3 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. konstr. w półr. let.

Teorja i wyniki doświadczeń: Mechaniczne własności i współdziałanie betonu i żelaza. Wytrzymałość na zginanie i doświadczenia z belkami zginanymi. Wytrzymałość na ciśnienie osiowe, wyboczenie, ciśnienie mimośrodkowe i doświadczenia ze słupami.

Ustrój: Stropy, słupy, ściany, schody, wsporniki, dachy i wiaty, fundamenty, kominy, zbiorniki dla przechowania materiałów sypkich (silosy), deskowanie dla wykonania i wykonanie zespołów żelazno-betonowych.

46. Drewniane konstrukcje inżynierskie¹⁾, wykład Prof. Dr. Inż. Jan Bogucki.

Tyg. 2 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w półr. let.

Własności techniczne drewna z uwzględnieniem jego anatomicznej budowy. Badanie wytrzymałości. Obliczenie statyczne połączeń drewnianych. Tworzenie węzłów. Więzary kratowe. Wiaty drewniane.

47. Teorja mostów³⁾, Prof. Dr. Inż. Stanisław Brzozowski.

Tyg. 5 godz. wykł. i 4 godz. ćwic. konstr. w półr. let.

Określenie statycznej wyznaczalności belek płaskich. Ciężary ruchome. Linje wpływowe belki wolnopodpartej,

---

¹⁾ Wykład specjalny, odbywa się co drugi rok; w r. ak. 1931/32 odbędzie się.

²⁾ Zapisujący się na ten przedmiot, winni wykazać się potwierdzeniem uczęszczania na wykłady i ćwiczenia ze statyki budowli I., zgłaszający zaś do egzaminu z tego przedmiotu, egzaminem kursowym ze statyki budowli i budownictwa ogólnego.

³⁾ Zapisujący się winni wykazać się potwierdzeniem uczęszczania na wykłady ze statyki budowli, a zgłaszający się do egzaminu z tego przedmiotu egzaminem ze statyki budowli.

wystającej i przegubowej. Łuk trójprzegubowy. Kratownice płaskie, statycznie wyznaczalne. Wyznaczanie sił wewnętrznych. Linja wpływowa kratownic płaskich. Metoda prętów zastępczych. Teorja kinematyczna kratownic. Belki o szczególnym kształcie. Belki kratowe wspornikowe. Odształcenie belek o ściance pełnej i belek kratowych. Belki hiperstatyczne, (statycznie niewyznaczalne). Zasady ich obliczania. Belka ciągła. Łuki jedno-, dwu- i bezprzegubowe. Belki ramowe i bezprzekątniowe. Kratownice płaskie hiperstatyczne. Kratownice przestrzenne.

48. Budowa mostów, Cz. I. ¹⁾, *Prof. Dr. Inż. Stefan Bryła.*

Tyg. 3 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. konstr. w półr. let.

Ogólne założenie mostu. Przepisy mostowe. Mosty drewniane. Mosty leżajowe. Mosty o belkach złożonych. Mosty rozporowe i kratowe. Mosty tymczasowe. Przyczółki i filary kamienne. Mosty żelbetowe: belkowe, ciągłe, ramowe, kratowe i łukowe. Rusztowania mostowe. Wykonanie mostów żelbetowych. Mosty żelazne: część I., ogólna. Nitowanie. Belki o ściance pełnej. Belki kratowe. Przekroje prętów. Projektowanie węzłów.

49. Budowa mostów, Cz. II. ²⁾, *Prof. Dr. Inż. Stanisław Brzozowski.*

Tyg. 2 godz. wykł. i 8 godz. rys. w półr. let. dla Od. ład. i 2 godz. wykł. oraz 6 godz. ćwic. konstr. dla Od. wodn.

Teorja łuków ciągłych. Projektowanie łuków. Przepusty. Mosty kamienne, betonowe i żelazno-betonowe. Rusztowanie i wykonanie mostów.

50. Budowa mostów, Cz. III. ¹⁾, *Prof. Dr. Inż. Stefan Bryła.*

Tyg. 2 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. konstr. w półr. zim., oraz 4 godz. ćwic. konstr. w półr. let.

Mosty żelazne, część II. Szczególne kształty belek. Łożyska. Tężniki podłużne i poprzeczne. Mosty łukowe i wiszące. Filary żelazne. Mosty ruchome. Wykonanie mostów. Rusztowania. Wzmacnianie mostów istniejących. Utrzymanie mostów.

---

¹⁾ Zapisujący się winni wykazać się potwierdzeniem uczęszczania na wykłady statyki budowli, a zgłaszający się do egzaminu z tego przedmiotu egzaminem ze statyki budowli i teorji mostów.

²⁾ Zapisujący się winni wykazać się potwierdzeniem uczęszczania na wykłady statyki budowli, a zdający egzamin egzaminem ze statyki budowli i teorji mostów. W r. ak. 1931/32 jako przejściowym wykład ten i ćwiczenia nie odbędą się.

51. Budownictwo wodne, Cz. I.¹⁾, Prof. Dr. Inż. Maksymiljan Matakiewicz.

Tyg. 6 godz. wykł. i 1 godz. ćwicz. w półr. zim. oraz 2 godz. wykł. i 10 godz. ćwicz. konstr. w półr. letn. IV. r. Od. ład. i wodn. w/g nowego programu, — względnie 10 godz. ćwicz. konstr. w półr. zim. IV. r. Od. ład. i wodn. w/g dawnego programu.

Hydrologja. Pomiarы wodne, metody i przyrządy hydro-metryczne. Wyzyskanie sił wodnych, kanały, akwadukty, lewary etc. Przepływ przez jazy, śluzy, upusty; światła jazów i mostów. Budowa jazów stałych i ruchomych. Zbiorniki i przegrody dolin. Zabudowania potoków górskich. Regulacja rzek górskich i nizinnych. Spław drzewa. Podstawy żeglugi śródlądowej, kanalizacja rzek, kanały żeglugi, śluza komorowa. Porty rzeczne i kanałowe.

52. Budownictwo wodne, cz. II.²⁾, Prof. Dr. Inż. Maksymiljan Matakiewicz.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. i 10 godz. ćwicz. konstr. w półr. let.

Regulacja rzek dla żeglugi. Drogi wodne (część szczegółowa): Historia rozwoju dróg wodnych. Opory ruchu, trakcja. Racjonalny przekrój poprzeczny, w związku z kosztami ruchu. Budowa kanałów żeglugi. Różne ustroje śluz komorowych. Wyciągi mechaniczne. Zasilanie kanałów w wodę.

53. Meljoracje rolne³⁾, Prof. Dr. Inż. Jan Łopuszański.

Tyg. 4 godz. wykł. oraz 10 godz. ćwicz. konstr. w półr. zim.

Znaczenie meljoracji pod względem rolniczym i gospodarczym. Roślina i grunt. Stosunek wody oraz powietrza do gruntu. Osuszanie gruntu z nadmiaru wody. Odpływ

---

¹⁾ W r. ak. 1931/32 wykład nie odbędzie się, a na ćwiczenia konstrukcyjne będą przyjęci tylko ci studenci, którzy wykażą się egzaminem ogólnym i potwierdzeniem wykonania ćwiczeń konstrukcyjnych ze statyki budowli.

²⁾ Zapisujący się winni się wykazać potwierdzeniem uczęszczania na wykłady bud. wodn., cz. I.

³⁾ Do przyjęcia wymagane od studentów Od. miern. potwierdzenie uczęszczania na wykłady z zarysu rolnictwa i gleboznawstwa oraz egzamin kursowy z wstępnych wiadomości z hydrotechniki; od studentów Od. wodn. potwierdzenie uczęszczania na wykłady z zarysu rolnictwa, gleboznawstwa i bud. wodn., cz. I.

naturalny i sztuczny. Osuszanie rowami otwartymi. Drenowanie gruntów. Kultura torfów. Kolmacja bagien. Nawodnienie gruntów. Susza, oznaczenie ilości wody optymalnej dla rozwoju roślin, zapas wody w gruncie. Różne metody nawodnienia. Nawodnienia zalewowe, długo i krótkostokowe. Rozdział wody w nawodnieniach. Użytkowanie ścieków miejskich dla celów meljoracyjnych. Stawy rybne.

54. Wybrane działy meljoracji rolnych¹⁾, Prof. Dr. Inż. Jan Łopuszański.

Tyg. 1 godz. wykl. i 2 godz. ćwic. konstr. w półr. let.

55. Wstępne wiadomości z hydrotechniki, wykład Inż. Włodzimierz Roniewicz.

Tyg. 1 godz. wykl. i 1 godz. ćwic. w półr. let.

56. Budownictwo wodne, cz. III²⁾, Prof. Dr. Inż. Jan Łopuszański.

Tyg. 1 godz. wykl. w półr. zim. oraz 5 godz. wykl. i 10 godz. ćwic. konstr. w półr. let.

Wstępne studia gospodarcze, wyznaczenie zbytu energii elektr. w różnego rodzaju przemysłach, wykresy zużycia prądu elektrycznego w ciągu dnia, tygodnia i roku. Wyrównanie obciążeń dziennych i rocznych, taryfy. Oznaczenie wielkości zakładu, zakłady okręgowe.

Typy zakładów wodnych o niskim i wysokim spadzie, ze zbiornikiem wyrównawczym (przemysłowym) dziennym, tygodniowym i rocznym. Wyznaczenie najkorzystniejszego spadu (zakłady szeregowy) i najkorzystniejszej ilości wody użytkowej. Plany pracy zakładów wodnych. Rezerwy cieplikowe i wodne. Zbiorniki wodne naturalne i sztuczne. Pojemność zbiorników wyrównawczych (użytkowych); plany gospodarcze zbiorników przemysłowych. Fala powodziowa, zbiorniki powodziowe. Pojemność zbiorników powodziowych i kombinowanych powodziowo-użytkowych.

Techniczne zasady budowy zbiorników sztucznych i zakładów wodnych. Przegrody dolin ciężkie i lekkie, ujęcia wód użytkowych, spusty i upusty powodziowe.

Ujęcie jazowe, śluzy wpustowe i upustowe, osadniki i krata rzadka. Kanały otwarte i zamknięte, sztolnie. Ko-

¹⁾ Wykład specjalny.

²⁾ Do przyjęcia wymagane potwierdzenie uczęszczania na wykłady i ćwiczenia konstrukcyjne z budownictwa wodnego I.

mora przejściowa (wyrównawcza). Zasady teoretyczne obliczenia komory i rozmaite sposoby jej wykonania. Rurociągi turbinowe, metody obliczania i sposoby wykonania rurociągów żelaznych, żelazno - betonowych oraz drewnianych. Budynek zakładu wodnego, typy turbin wodnych i komory turbinowe. Kanał odpływowy. Urządzenia elektryczne. Opis ważniejszych wykonanych konstrukcyj, dyspozycje budowlane, koszty budowy i warunki rentowności zakładów wodnych.

57. Fundamenty, Prof. Dr. Inż. Otto Nadolski.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let.

Wytrzymałość gruntu, metody i przyrządy badania jakości i wytrzymałości gruntu. Przyrządy i roboty pomocnicze (pale, ściany szczelne, kafary, pompowanie wody, bagrowanie, usuwanie przeszkód podwodnych itp.). Sposoby fundowania budowli w gruncie suchym, w wodzie gruntowej i płynącej (w rzekach, jeziorach i w morzu).

58. Wodociągi i kanalizacja miast¹⁾, Prof. Dr. Inż. Otto Nadolski.

Tyg. 4 godz. wykł. w półr. zim. oraz 2 godz. wykł. i 4 godz. ćwic. konstr. w półr. let.

Pogląd na zaopatrzenie miast w wodę do picia, dla celów domowych, gospodarczych i przemysłowych, oraz odprowadzenie wód zużytych i opadowych z obszarów miast. Znaczenie zdrowotne tych urządzeń. Własności wody, sposoby jej występowania i ujęcia. Zasady budowy wodociągów centralnych, grupowych, fabrycznych etc. Zasady urządzenia kanalizacji miejskich, zakładów przemysłowych etc. Metody i urządzenia oczyszczania wód, przeznaczonych do zaopatrywania miejscowości (osadniki, filtry, odżelaziacze, sterylizacja itp.) oraz zasady i urządzenia oczyszczania wód kanałowych i przemysłowych (oczyszczanie mechaniczne, chemiczne, biologiczne itp.). Warunki dobrej wody dla głównych gałęzi przemysłu i oczyszczanie ze składników szkodliwych. Oczyszczanie wód pofabrycznych.

59. Budownictwo morskie²⁾, Prof. Dr. Inż. Otto Nadolski.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim.

Wiadomości o morzu i wodzie morskiej. Działanie wiatru i ruch falowy, przyptyw, odpływ, prądy morskie i ich działanie. Działanie morza na wybrzeże, ubezpieczenie wy-

¹⁾ Przed egzaminem kursowym należy wykazać się egzaminem z bud. wodn., cz. I.

²⁾ Wykład specjalny.

brzeży. Ujścia rzek, korekcje. Zasady żeglugi morskiej. Porty morskie, ich budowę i wyposażenie. Urządzenia do budowy i naprawy statków morskich. Kanały morskie. Przykłady wykonanych urządzeń.

60. Urządzenia maszynowe zakładów o sile wodnej^{1) 2)}, wyklada *Prof. Inż. Zygmunt Ciechanowski.*

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. let.

61. Hydrogeologia³⁾, wyklada *Doc. Dr. Inż. Romuald Rostoński.*

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim.

Zadania hydrogeologii. Czynniki występowania wody w podziemiu (facja, porowatość i przepuszczalność). Warstwy przewodzące i podtrzymujące wodę. Siły rządzące wodą podziemną. Definicje wód podziemnych (w. gruntowa, zawieszona, głębinowa). Powstawanie wody gruntowej. Stosunek wody gruntowej do atmosferycznej i naziemnej. Ilość odpływu w. gruntowej do ścieków powierzchniowych. Oznaki w. gruntowej w podziemiu. Twory rzeczne i lodowcowe jako zbiorniki w. gruntowej (doliny rzek, d. glacialne, moreny). Pomiary wydajności studzien. Wody gruntowe w Polsce w czwartorzędzie, w trzeciorzędzie i w triasie. Wody mineralne w Polsce (szczawy, solanki i w. siarczane).

62. Znaczenie bakterjologii i epidemjologii w zawodzie inżyniera lądowego i wodnego, wyklada *Prof. Dr. Napoleon Gąsiorowski.*

Tyg. 1 godz. wykl. w półr. zim.

63. Roboty ziemne, budowa dróg i tunelów⁴⁾, wyklada *Prof. Inż. Emil Bratro.*

Tyg. 4 godz. wykl. i 6 godz. ćwic. konstr. w półr. zim. oraz 2 godz. wykl. w półr. let. dla Od. ląd. i wodn., a nadto 4 godz. ćwic. konstr. w półr. let. dla Od. ląd.

Roboty ziemne. Rodzaje i zachowanie się ziem w budowlach ziemnych. Wzruszenie ziemi ręczne, mechaniczne i wybuchowe, transport i jego koszty, wyrównanie mas. Wykonanie przekopów i nasypów. Roboty ochronne. Mury. Usuwiska. Osuszenia.

---

¹⁾ Wykład specjalny.

²⁾ Wykład odbywa się co dwa lata; w r. ak. 1931/32 odbędzie się.

³⁾ W zakresie nauki o wodach podziemnych dla potrzeb osiedli; w r. ak. 1931/32 odbędzie się.

⁴⁾ Do przyjęcia wymagany egzamin z geometrii wykreślnej.

Budowa dróg. Rys historyczny. Elementy ruchu drogowego. Opory ruchu zaprzęgowego i motorowego. Traśowanie gospodarcze i techniczne. Opracowanie projektu. Roboty podtołowe. Nawierzchnia drogowa. Materiały. Utrzymanie dróg. Maszyny drogowe.

Tunele. Cele i rodzaje tunelów. Sztolnia i szyb. Wiertarki mechaniczne. Odbudowa tymczasowa i stała. Metody pełnego wyłamu. Szczególne metody odbudowy. Wytyczenie, przewietrzanie i oświetlenie tunelu. Portale.

64. Budowa miast, cz. I., wyklada Inż. Tadeusz Wróbel.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. dla Od. ład. i miern. i Wydz. Arch. oraz 2 godz. ćwic. konstr. w półr. zim. dla Od. ład., a 4 godz. ćwic. konstr. w półr. let. dla Od. ład., miern. i Wydz. Arch.

Określenie osady, wsi i miasta. Elementy miast: ulice, place, bloki, zieleń i woda. Systemy zabudowania i parcele. Strefy. Statystyka ruchu. Projektowanie nowych i regulacja starych dzielnic. Włączanie gmin podmiejskich. Postulaty ustawodawcze i higieniczne budowy miast.

65. Budowa miast, cz. II., (budowa ulic), wyklada Prof. Inż. Emil Bratro.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. let.

Ulica, jej cel i przeznaczenie. Ruch uliczny. Poprzeczny przekrój ulicy oraz elementy na niego wpływające. Sytuacja ulicy na tle rozbudowy miasta. Podłużny przekrój ulicy. Budowa ulicy, krawężnik, ściek, jezdnia i chodnik. Szczególne pasma komunikacyjne, chodniki ochronne, schody uliczne. Obce urządzenia w ulicy pod jej powierzchnią, na niej i nad nią. Węzły uliczne, szczególne urządzenia węzłów. Sygnalizacja ruchu na węzle. Ulice wielopiętrowe. Place. Szczególne urządzenia ulic.

66. Zwiedzanie miasta Lwowa i jego urządzeń, ...

Tyg. 2 godz. ćwic. w półr. let.

Wykład o topograficznym rozwoju Lwowa. Zwiedzanie ulic, placów, ogrodów i poszczególnych budowli, ocena ich pod względem użyteczności i piękna. Studjowanie modeli miasta, map i planów regulacyjnych. Zwiedzanie zakładów inżynierskich miasta i robót przez miasto prowadzonych. Jedna wycieczka poza Lwów.

67. Zarys nauki o kolejach żelaznych, Prof. Inż. Kazimierz Zipser.

Tyg. 3 godz. wykl. w półr. zim.

Podział kolei. Tabor i opory ruchu. Budowa toru. Połączenia torów. Spadki i krzywizny. Trasowanie. Stacje.

68. Zasady ustroju pojazdów kolejowych, ruch i urządzenia kolejowe, Prof. Inż. Kazimierz Zipser.

Tyg. 3 godz. wykl. w półr. zim.

Historyczny rozwój kolei, podział kolei. Ustrój ogólny parowozów i wagonów. Podział i rodzaje parowozów i wagonów. Prawo ruchu parowozów i pociągów po torze. Opory ruchu. Hamowanie pociągów. Organizacja ruchu kolejowego. Szybkość jazdy pociągów. Rozkłady jazdy. Służba ruchu stacyjna i pociągowa. Zasadnicze przepisy ruchu. Parowozownie. Stacje wodne i opałowe. Magazyny.

69. Budowa kolei żelaznych, cz. I.¹⁾, Prof. Dr. Inż. Karol Wątarek.

Tyg. 4 godz. wykl. w półr. let.

Wstęp. Budowa toru. Teoria wytrzymałości toru. Obciążenie i konstrukcja połączeń torów.

70. Budowa kolei żelaznych, cz. II.²⁾, Prof. Dr. inż. Karol Wątarek.

Tyg. 5 godz. wykl. i 4 godz. ćwic. konstr. w półr. zim. oraz 6 godz. ćwic. konstr. w półr. let.

Spadki. Krzywizny. Trasowanie i wypracowanie projektu. Kosztorysowanie. Stacje. Koleje zębate. Koleje linowe.

71. Koleje drogowe i miejskie, Prof. Inż. Kazimierz Zipser.

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim. i 4 godz. ćwic. konstr. w półr. let.

Koleje drogowe i w poziomie ulic. Potrzeby komunikacyjne miast. Projektowanie kolei, spadki i łuki, podtorze, nawierzchnia, remizy, tabor, siła pociągowa i opory ruchu, zasady prowadzenia ruchu. Koleje szybkie (nadziemne i podziemne): projektowanie kolei, podtorze, nawierzchnia, stacje i przystanki, budowle specjalne, odwodnienie, wentylacja i oświetlenie, zasady prowadzenia ruchu.

¹⁾ W r. ak. 1931/32 jako przejściowym wykład nie odbędzie się.

²⁾ Do przyjęcia na ćwiczenia konstrukcyjne z budowy kolei żelaznych, cz. II., wymagane wykazanie się potwierdzeniem uczęszczania na ćwiczenia konstrukcyjne ze statyki budowli i z budowy dróg.

72. **Ubezpieczenie ruchu pociągów**, wykład *Inż. Michał Swoboda*.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let.

Cel i rozwój sygnalizacji. Podział sygnałów. Zalety i wady sygnałów optycznych i akustycznych. Urządzenia do zamykania zwrotnic. Urządzenia do ześrodkowanego ustawienia zwrotnic i sygnałów zapomocą mechanicznej pędni, prądu silnego i zgęszczonego powietrza. Przyrządy blokowe do zamykania sygnałów i dróg jazdy. Blokady liniowa. Zabezpieczenie bocznic kolejowych i przejazdów w poziomie.

73. **Utrzymanie kolei żelaznych**¹⁾, wykład *Inż. Stefan Wiktor*.

Tyg. 1 godz. wykł. i 1 godz. ćwic. w półr. let.

Utrzymanie nawierzchni kolejowej. Walka z zawiejami śnieżnymi na kolejach. Nadzór nad koleją i jej urządzeniami.

74. **Eksploatacja handlowa kolei żelaznych**, *Prof. Inż. Kazimierz Zipser*.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let.

Znaczenie kolei. Stosunek Państwa do kolei. Ustawodawstwo kolejowe. Studja ekonomiczne przy projektowaniu kolei. Znaczenie taryf, ich układ i stosowanie. Zadania handlowo-ekspedycyjne kolei. Umowy międzynarodowe. Organizacja i administracja kolei. Gospodarka taborowa. Budżetowanie.

75. **Encyklopedia nauk inżynierskich A**, wykład *Prof. Dr. Inż. Jan Bogucki*.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim.

Ogólne zasady projektowania dróg i kolei żelaznych. Roboty ziemne. Mosty kamienne, drewniane i żelazne. Pommiary wodne. Budowa rowów i kanałów. Ujęcie wody. Wodociągi.

76. **Budowa sygnałów mierniczych**, wykład *Inż. Kazimierz Bartoszewicz*.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim.

---

¹⁾ Do egzaminu wymagany jest egzamin z budowy kolei żelaznych, cz. I.

Wieże triangulacyjne i ich rodzaje, konstrukcja, obliczenie oraz wykonanie z uwzględnieniem w tym celu zasad budownictwa i statyki budowli oraz istniejących norm i przepisów.

77. Kosztorysy budowli inżynierskich, wyklada Prof. Inż. Emil Bratro.

Tyg. 1 godz. wykl. i 2 godz. ćwicz. w półr. let.

Czynniki budowy. Zarząd i kierownictwo budowy. Kontrakty budowlane. Warunki ogólne i szczegółowe wykonania robót inżynierskich. Handel materiałami budowlanymi oraz obowiązujące zwyczaje handlowe. Kalkulacja przedsiębiorcy. Cennik i analiza cen. Przykłady praktyczne w opracowywaniu kosztorysów budowli inżynierskich.

78. Maszyny w technice budowlanej, cz. I. i II., wyklada Prof. Inż. Stanisław Łukasiewicz.

Część I.: tyg. 3 godz. wykl. w półr. let., Część II.: 2 godz. wykl. w półr. zim.

Kotły parowe, maszyny parowe i turbiny, silniki wybuchowe i spalinowe, samochody, koła wodne i turbiny wodne, pompy i wentylatory, ze szczególnem uwzględnieniem typów, stosowanych w budownictwie lądowym i wodnym.

79. Ekonomia społeczna z zarysem skarbowości, wyklada Prof. Dr. Antoni Wereszczyński.

Tyg. 4 godz. wykl. w półr. let.

Istota gospodarstwa i jego rodzaje. Istota i podział nauki ekonomji. Początki gospodarstwa. Stopnie rozwoju życia gospodarczego. Historia stosunków gospodarczych i idei ekonomicznych. Produkcja i jej czynniki: ziemia, praca i kapitał. Wartość i cena. Nauka o pieniądzu. Kredyt, banki, giełdy, spółki. Kartele i trusty. Rozdział dochodu społecznego; procent, zysk, renta, płaca. Przesilenia gospodarcze. Polityka agrarna. Polityka górnicza i przemysłowa. Kwestja robotnicza. Polityka handlowa i komunikacyjna. Zarys skarbowości: budżet, dochody skarbowe, wydatki, długi skarbowe.

80. Gospodarstwo miejskie, Prof. Dr. Antoni Wereszczyński.

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim.

Historja miast. Ustrój miast. Prawo wyborcze. Organizacja administracji miejskiej. Podział zakresu działania. Bezpie-

czeństwo publiczne. Statystyka. Finanse i podatki. Dobra miejskie. Instytucje kredytowe. Sprawy rozbudowy miast, budowlane, mieszkaniowe i gruntowe. Policja ogniowa. Zdrowotność. Komunikacja. Roboty publiczne. Sprawy przemysłowe i targowe. Oświata i sztuka. Przedsiębiorstwa miejskie (dostarczanie światła i siły; przedsiębiorstwa komunikacyjne; aprowizacja; czyszczenie miasta i zużytkowanie nieczystości; zakłady pogrzebowe itp.). Sprawy społeczne i opieka nad robotnikami. Sprawy ubogich i dobroczynne. Jednanie sporów. Poruczone sprawy administracji państwowej. Warunki rozwoju miast.

81. **Zarys prawa państwowego**, *Prof. Dr. Antoni Wereszczyński.*

Tyg. 3 godz. wykl. w półr. zim.

Początki i rozwój społeczeństwa i państwa. Rozwój stosunku państwa do obywatela. Historia ustroju Polski. Tworzenie się obecnego Państwa Polskiego. Istota społeczeństwa, narodu, państwa. Terytorjum i ludność. Formy państwowe. Państwo a prawo. Istota konstytucji. Konstytucje polskie z 3 maja 1791 i 17 marca 1921. Kierunki władzy państwowej. Prezydent Rzeczypospolitej. Władza ustawodawcza. Autonomia Śląska. Władza wykonawcza. Samorząd. Sądownictwo administracyjne. Wymiar sprawiedliwości. Kościół a państwo. Stosunek do innych państw. Połączenie państw. Polska a Gdańsk. Obywatele i cudzoziemcy. Gwarancje Konstytucyjne. Stan wyjątkowy. Życie polityczne. Ustrój społeczny. Ogólne wiadomości z administracji stosunków agrarnych, lasowych, przemysłowych, górniczych, handlowych, komunikacyjnych, społecznych i wojskowych.

82. **Zarys prawa prywatnego**, *Prof. Dr. Antoni Wereszczyński.*

Tyg. 3 godz. wykl. w półr. let.

Źródła prawa prywatnego w Polsce. Nauka o osobach. Prawo familijne. Prawo rzeczowe ze szczególnem uwzględnieniem nauki o posiadaniu i prawa własności. Nauka o zobowiązaniach. Prawo spadkowe. Ogólne wiadomości z prawa górniczego. Prawo konkursowe.

83. **Prawo handlowe i weksłowe**, *Prof. Dr. Antoni Wereszczyński.*

Tyg. 1 godz. wykl. w półr. zim.

Istota i rodzaje handlu. Historia prawa handlowego. Prawo handlowe w Polsce. Prawa i obowiązki kupca.

Komisant. Spedytor. Przewoźnik. Makler. Prokurzyści, pełnomocnicy i pomocnicy handlowi. Spółki handlowe. Rejestr handlowy. Firma. Księgi handlowe. Inwentarze i bilanse. Czynności handlowe. Kupno handlowe. Giełdy. Domy składowe. Nauka o wekslu. Zobowiązania wekslowe. Protesty. Poręka wekslowa. Czeki.

84. Nauka o księgach publicznych ¹⁾, *Prof. Dr. Antoni Wereszczyński.*

Tyg. 1 godz. wykl. w półr. zim. i 2 godz. ćwicz. w półr. let.

Istota ksiąg publicznych. Księgi gruntowe z uwzględnieniem różnic dzielnicowych. Księgi górnicze i naftowe. Księgi kolejowe.

85. Liga narodów, *Prof. Dr. Antoni Wereszczyński.*

Jednorazowy wykład publiczny dla wszystkich lat studiów wszystkich Wydziałów.

Historja dążeń pacyfistycznych. Geneza i pakt Związku Narodów. Organizacja Ligi. Działalność na polu humanitarnem, kulturalnem, gospodarczem i społecznem. Mandaty. Ochrona mniejszości. Zapobieganie wojnom. Międzynarodowa organizacja pracy. Układ w Locarno. Pakt Kelloga. Idea Brianda.

86. Ustawa wodna ²⁾, wyklada *Prof. Dr. Inż. Otto Nadolski.*

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. let.

Zasady prawa wodnego, ustawy i przepisy, regulujące gospodarstwo wodne. Księgi i znaki wodne. Zadanie technika w wykonywaniu ustawy wodnej i przepisów wodnych.

87. Nauka o katastrze ³⁾, wyklada *Inż. Edmund Strzygowski.*

Tyg. 3 godz. wykl. i 4 godz. ćwicz. w półr. let.

Rys historyczny katastru gruntowego. Pomiar Józefiński i pomiary katastralne w b. zaborze austriackim. Ustawa o regulacji podatku gruntowego z r. 1869 i późniejsze. Ustawa ewidencyjna z r. 1883 i rozporządzenia wykonawcze.

¹⁾ W r. ak. 1931/32 jako przejściowym wykład nie odbędzie się.

²⁾ Znajomość tego przedmiotu mają wykazać studenci Od. ląd. przy egzaminach z bud. wodnego, cz. I. i III. Studenci Od. wodn. zdają osobny egzamin.

³⁾ Zapisujący się winni wykazać się potwierdzeniem uczęszczania na wykłady z nauki o księgach publicznych.

Rekonstrukcja zniszczonych operatów katastralnych. Instrukcja dla pomiarów metodą poligonową z r. 1904. Instrukcja dla wykonywania pomiarów metodą stołową z r. 1907. Przepisy pomiarowe metodą triangulacyjną i poligonową z r. 1928 i poligonową w celu przeprowadzenia nowych zdjęć w kraju z r. 1920.

Zarys niemieckich przepisów pomiarowych, obowiązujących na terenie b. zaboru pruskiego.

88. Komasaacja i parcelacja ¹⁾, wyklada *Inż. Ignacy Kinel.*

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim. oraz 2 godz. ćwicz. w półr. let.

Ustawy agrarne z r. 1899 (o komasaacji i dzieleniu wspólnych gruntów). Rozporządzenie wykonawcze z r. 1903 ze szczególnem uwzględnieniem części technicznej. Instrukcja pomiarowa dla wykonywania operacyj agrarnych z r. 1908. Tymczasowa instrukcja techniczna dla wykonywania prac mierniczych przy operacjach agrarnych, prowadzonych przez Urzędy Ziemskie. Ustawa komasaacyjna z r. 1923 i rozporządzenie wykonawcze do ustawy komasaacyjnej z r. 1924.

89. Pomiar i regulacja miast ²⁾, wyklada *Prof. Inż. Władysław Wojtan.*

Tyg. 2 godz. wykl. i 2 godz. ćwicz. w półr. zim. oraz 2 godz. ćwicz. w półr. let.

Triangulacja. Poligonizacja. Zdejmowanie szczegółów. Niwelacja. Wymogi regulacji miast. Opracowanie planu regulacyjnego. Komasaacja budowlana. Kosztorys regulacji. Realizacja regulacji.

Przedmioty z innych Wydziałów:

Wstęp do geometrii wykreślnej, patrz Wydz. Arch. L. 101.

Geometria wykreślna A., Cz. I., patrz Wydz. Arch. L. 102.

Budownictwo ogólne, patrz Wydz. Arch. L. 106.

Budownictwo uytylitarne, patrz Wydz. Arch. L. 109.

Kosztorysy i prowadzenie budowy, patrz Wydz. Arch. L. 110.

Ustawy budownicze, patrz Wydz. Arch. L. 111.

Cegielnictwo i zaprawy, patrz Wydz. Arch. L. 129.

¹⁾ Wykład i ćwiczenia odbywają się co drugi rok. W r. ak. 1931/32 nie odbędą się.

²⁾ W r. ak. 1931/32 wykład i ćwiczenia nie odbędą się.

Matematyka II., patrz Wydz. Mech. L. 201.

Hydromechanika, patrz Wydz. Mech. L. 211.

Koleje elektryczne, patrz Wydz. Mech. L. 300.

Zasady telegrafji i telefonji, patrz Wydz. Mech. L. 302.

Księgowość i bilanse, patrz Wydz. Mech. L. 317.

Higijena i pierwsza pomoc w nagłych wypadkach,
patrz Wydz. Mech. L. 318.

Meteorologja i klimatologja, patrz Wydz. Roln.-las. L. 517.

Zabudowania górskich potoków, patrz Wydz. Roln.-las.
L. 580.

Polityka i ustawodawstwo agrarne i lasowe, patrz
Wydz. Roln.-las. L. 600.

Kwestja socjalna, patrz Wydz. Roln.-las. L. 603.

Fotografja dokumentarna, patrz Wydz. Og. L. 750.

---

5. Warunki przejścia na wyższe lata studjów na Wydziale Inżynierji lądowej i wodnej.

Czas trwania studjów na Oddziale lądowym i wodnym wynosił 4 lata, na Oddziale mierniczym 3 lata. Od r. ak. 1929/30 począwszy, czas trwania studjów na Oddziale lądowym i wodnym wynosi $4\frac{1}{2}$ roku, na Oddziale mierniczym 4 lata i obowiązuje studentów, zapisanych od r. ak. 1929/30 począwszy.

A) Oddział lądowy i wodny.

1. Do przejścia z I-go na II-gi rok studjów wymaga się:

a) potwierdzenia uczęszczania na wszystkie przedmioty obowiązkowe, ćwiczenia i ćwicz. konstr., objęte programem nauk I-go roku,

b) złożenia egzaminów kursowych z matematyki I. i z fizyki, albo

c) złożenia egzaminów kursowych z matematyki I. i mechaniki ogólnej.

2. Do przejścia z II-go na III-ci rok studjów wymaga się:

a) potwierdzenia uczęszczania na wszystkie przedmioty obowiązkowe, ćwiczenia i ćwicz. konstr., objęte programem nauk II-go roku,

b) złożenia egzaminu ogólnego, albo:

a) potwierdzenia uczęszczania na wszystkie przedmioty obowiązkowe, ćwiczenia i ćwicz. konstr., objęte programem nauk II-go roku,

b) złożenia egzaminów kursowych z matematyki I. i II., geometrii wykreślnej, fizyki, mechaniki ogólnej.

W tym wypadku będzie student przyjęty warunkowo i zapisuje się tylko na V-te półrocze, w ciągu którego obowiązany jest zdać egzamin ogólny. W razie niezdania egzaminu ogólnego w ciągu V-go półrocza student nie będzie przyjęty na VI-te półrocze, a odbyte warunkowo półrocze V-te będzie unieważnione¹⁾.

3. Do przejścia z III-go na IV-ty rok studjów (w/g starego programu) wymaga się:

a) wykazania się złożeniem egzaminu ogólnego,

b) złożenia egzaminu kursowego ze statyki budowli.

B) Oddział mierniczy.

1. Do przejścia z I-go na II-gi rok studjów wymaga się:

a) potwierdzenia uczęszczania na wszystkie przedmioty obowiązkowe, ćwiczenia i ćwicz. konstr., objęte programem nauk I-go roku,

b) złożenia egzaminów kursowych z matematyki I. i fizyki.

2. Do przejścia z II-go na III-ci rok studjów wymaga się:

a) potwierdzenia uczęszczania na wszystkie przedmioty obowiązkowe, ćwiczenia i ćwicz. konstr., objęte programem nauk II-go roku,

b) złożenia egzaminu ogólnego, albo:

a) potwierdzenia uczęszczania na wszystkie przedmioty obowiązkowe, ćwiczenia i ćwicz. konstr., objęte programem nauk II-go roku,

b) złożenia egzaminów kursowych z matematyki I. i II., geometrii wykreślnej i fizyki.

W tym wypadku będzie student przyjęty warunkowo i zapisuje się tylko na V-te półrocze, w ciągu którego obowiązany jest zdać egzamin ogólny. W razie niezdania egzaminu ogólnego w ciągu V-go półrocza student nie będzie przyjęty na VI-te półrocze, a odbyte warunkowo V-te półrocze będzie unieważnione¹⁾.

---

¹⁾ Studenci, nieposiadający egzaminu ogólnego, wypełniają w książce legitymacyjnej i w kartach wpisowych tylko półr. zim.

6. Plan nauk Wydziału Inżynierji lądowej i wodnej na rok akademicki 1931/32.

Przedmioty, których godziny oznaczono gwiazdką, są polecane (nieobowiązkowe)¹⁾.

a) Oddział lądowy.

Liczba spisu wykładów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
I-y rok studjów.			
1	Matematyka I. — <i>Prof. Stożek</i>	4	4
"	Ćwicz. z matematyki I. — <i>Prof. Stożek</i>	2	2
5	Repetytorjum matematyki element. — <i>Doc. Böttcher</i>	*1	*1
8	Fizyka A. — <i>Prof. Klemensiewicz</i>	6	.
"	Ćwicz. z fizyki A. — <i>Prof. Klemensiewicz</i>	.	3
11	Mechanika ogólna. — <i>Dr. Burzyński</i>	.	5
"	Ćwicz. z mechaniki ogólnej. — <i>Dr. Burzyński</i>	.	3
14	Petrografia. — <i>Prof. Tokarski</i>	2	.
"	Ćwicz. z petrografji. — <i>Prof. Tokarski</i>	2	.
16	Geologja ogólna A. — <i>Prof. Teisseyre</i>	.	4
"	Ćwicz. z geologii ogólnej i wycieczki. — <i>Prof. Teisseyre</i>	.	2
18	Wybrane działy z chemji techn. — <i>Prof. Joszt</i>	2	.
41	Rysunki techniczne. — <i>Prof. Bogucki</i>	.	1
"	Ćwicz. z rysunków technicznych. — <i>Prof. Bogucki</i>	.	4
42	Nauka o materiałach budowlanych. — <i>Inż. Śmiałowski</i>	1	.
81	Zarys prawa państwowego. — <i>Prof. Wereszczyński</i>	3	.
101	Wstęp do geometrii wykreślnej. — <i>Prof. Bartel</i>	5	.
102	Geometria wykreślna A., Cz. I. — <i>Prof. Bartel</i>	.	4
"	Ćwicz. konstr. z geom. wykr. A., Cz. I. — <i>Prof. Bartel</i>	.	8
106	Budownictwo ogólne. — <i>Prof. Obmiński</i>	.	4
129	Cegielnictwo i zaprawy. — <i>Inż. Modzelewski</i>	*1	.
"	Ćwicz. z cegielnictwa i zapraw. — <i>Inż. Modzelewski</i>	.	*3
318	Higijena i pierwsza pomoc. — <i>Dr. Zgórski</i>	*1	*1

¹⁾ Przed wpisaniem poszczególnych przedmiotów do książki legitymacyjnej należy uwzględnić uwagi, odnoszące się do owych przedmiotów, a umieszczone w „Spisie wykładów“.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w pólr.	
		zim.	let.
II-gi rok studjów.			
4	Matematyka stosowana. — <i>Doc. Böttcher</i>	1	1
"	Ćwicz. z matematyki stosowanej. — " "	1	1
7	Teoria wektorów. — <i>Doc. Böttcher</i>	*1	*1
9	Ćwicz. fizyczne II. — <i>Prof. Klemensiewicz</i>	*3	.
13	Wytrzymałość materiałów. — <i>Dr. Burzyński</i>	4	.
"	Ćwicz. z wytrzymałości materiałów. — " "	2	.
15	Ćwicz. petrogr. w pracowni i polu. — <i>Prof. Tokarski</i>	.	2
17	Geologia histor. i regionalna. — <i>Prof. Teisseyre</i> .	*2	*2
"	Ćwicz. z geologii hist. i regj. — " " " " " "	*2	*4
25	Miernictwo I. — <i>Prof. Wojtan</i>	3	.
"	Ćwicz. z miernictwa I. — " " " " " "	4	.
26	Miernictwo II. A. — " " " " " "	.	5
"	Ćwicz. z miernictwa II. A. — " " " " " "	.	6
31	Teoria błędów i rach. wyrównawczy I. — <i>Prof. Weigel</i>	2	.
"	Ćwicz. z teorii błędów i rach. wyrów. I. — <i>Prof. Weigel</i>	1	.
78	Maszyny w technice budowlanej, Cz. I. — <i>Prof. Łukasiewicz</i>	.	3
79	Ekonomja społeczna z zarysem skarbowości. — <i>Prof. Wereszczyński</i>	.	4
106	Budownictwo ogólne. — <i>Prof. Obmiński</i>	4	.
"	Ćwicz. konstr. z budow. ogólnego. — " "	2	6
201	Matematyka II. — <i>Prof. Łomnicki</i>	4	2
"	Ćwicz. z matematyki II. — " " " " " "	1	1
211	Hydromechanika. — <i>Dr. Fuchs</i>	.	2
"	Ćwicz. z hydromechaniki. — " " " " " "	.	2
317	Księgowość i bilanse. — <i>Dr. Tomanek</i>	*2	*2
III-ci rok studjów.			
2	Matematyka III. — <i>Prof. Stożek</i>	*1	.
"	Ćwicz. z matem. III. — " " " " " "	*2	.
6	Teoria równań różnicowych. — <i>Doc. Böttcher</i>	*1	.
33	Astron. sfer. i geod. wyż. — <i>Prof. Grabowski</i> .	*4	*3
"	Ćwicz. z astron. sfer. i geod. wyż. — " " " " " "	*1	*3

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
40	Statyka budowli. — <i>Prof. Bogucki</i>	4	.
"	Ćwicz. konstr. ze statyki budowli. — " "	6	.
43	Budownictwo żelazne. — <i>Prof. Bogucki</i>	.	3
"	Ćwicz. konstr. z budown. żelazn. — " "	.	6
45	Budownictwo żelazno-betonowe. — <i>Prof. Kuryłto</i>	.	3
"	Ćwicz. konstr. z budown. żel.-bet. — " "	.	2
47	Teorja mostów. — <i>Prof. Brzozowski</i>	.	5
"	Ćwicz. konstr. z teorji mostów. — " "	.	4
48	Budowa mostów, Cz. I. — <i>Prof. Bryła</i>	.	3
"	Ćwicz. konstr. z bud. mostów, Cz. I. — " "	.	2
57	Fundamenty. — <i>Prof. Nadolski</i>	.	2
63	Roboty ziemne, budowa dróg i tunelów — <i>Prof. Bratro</i>	4	2
"	Ćwicz. konstr. z rob. ziemnych, bud. dróg i tune- łów. — <i>Prof. Bratro</i>	6	4
64	Budowa miast, Cz. I. — <i>Inż. Wróbel</i>	3	.
"	Ćwicz. konstr. z budowy miast, Cz. I. — " "	2	4
68	Zasady ustroju pojazdów kolejowych, ruch i urzą- dzenia kolejowe. — <i>Prof. Zipser</i>	3	.
78	Maszyny w technice budowlanej, Cz. II. — <i>Prof. Łukasiewicz</i>	2	.
302	Zasady telegrafji i telefonji. — <i>Inż. Makarewicz</i>	*3	.
IV-ty rok studjów.			
44	Żelazne konstrukcje spawane. — <i>Prof. Bryła</i>	1	.
"	Ćwicz. konstr. z żel. konstr. spaw. — " "	2	.
46	Drewniane konstrukcje inżynierskie. — <i>Prof. Bogucki</i>	.	*2
"	Ćwicz. konstr. z drewn. konstr. inż. — " "	.	*2
50	Budowa mostów, Cz. III. — <i>Prof. Bryła</i>	2	.
"	Ćwicz. konstr. z bud. mostów, Cz. III. — " "	2	4
51	Ćwicz. konstr. z bud. wod., Cz. I. — <i>Prof. Matakiewicz</i>	10	.
57	Ćwicz. konstr. z fundamentów. — <i>Prof. Nadolski</i>	2	.
58	Wodociągi i kanalizacja miast. — " "	4	2
"	Ćwicz. konstr. z wodoc. i kanalizacji miast. — <i>Prof. Nadolski</i>	.	4
62	Znaczenie bakterjol. i epidemjol. w zawodzie inży- niera ląd. i wodn. — <i>Prof. Gąsiorowski</i>	1	.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w pólr.	
		zim.	let.
64	Budowa miast, Cz. I. — <i>Inż. Wróbel</i> . . .	3	.
"	Ćwicz. konstr. z bud. miast, Cz. I. — " " " . . .	2	4
65	Budowa miast, Cz. II, budowa ulic. — <i>Prof. Bratro</i> . . .	.	2
66	Zwiedzanie miasta Lwowa i jego urządzeń. — . . .	.	*2
70	Budowa kolei żelaznych, Cz. II. — <i>Prof. Wątopek</i> . . .	5	.
"	Ćwicz. konstr. z budowy kolei żel., Cz. II. — <i>Prof. Wątopek</i>	4	6
71	Koleje drogowe i miejskie. — <i>Prof. Zipser</i> . . .	2	.
"	Ćwicz. konstr. z kolei drog. i miej. — " " " . . .	.	*4
72	Ubezpieczenie ruchu pociągów. — <i>Inż. Swoboda</i> . . .	.	2
73	Utrzymanie kolei. — <i>Inż. Wiktor</i>	.	1
"	Ćwicz. z utrzym. kolei. — " " "	.	1
74	Eksploatacja handlowa kolei żelaz. — <i>Prof. Zipser</i> . . .	.	*2
77	Kosztorysy budowli inżynierskich. — <i>Prof. Bratro</i> . . .	.	1
"	Ćwicz. z kosztorysów bud. inż. — " " "	.	2
79	Ekonomja społeczna z zarysem skarbowości. — <i>Prof. Wereszczyński</i>	.	4
80	Gospodarstwo miejskie. — <i>Prof. Wereszczyński</i> . . .	*2	.
81	Zarys prawa państwowego. — " " "	3	.
82	Zarys prawa pryw. — " " "	.	*3
83	Prawo handlowe i wekslowe. — " " "	*1	.
86	Ustawa wodna. — <i>Prof. Nadolski</i>	.	*2
110	Kosztorysy i prowadzenie budowy. — <i>Prof. Obmiński</i> . . .	*2	.
"	Ćwicz. z kosztor. i prow. bud. — " " "	.	*4
111	Ustawy budownicze. — <i>Inż. Wróbel</i>	.	*1
302	Zasady telegrafji i telefonji. — <i>Inż. Makarewicz</i> . . .	*3	.

b) Oddział wodny.

I-y rok studjów.			
1	Matematyka I. — <i>Prof. Stożek</i>	4	4
"	Ćwicz. z matematyki I. — " " "	2	2
5	Repetytorjum matematyki element. — <i>Doc. Böttcher</i> . . .	*1	*1
8	Fizyka A. — <i>Prof. Klemensiewicz</i>	6	.
"	Ćwicz. z fizyki A. — " " "	.	3
11	Mechanika ogólna — <i>Dr. Burzyński</i>	.	5
"	Ćwicz. z mechaniki ogólnej. — " " "	.	3

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w pól.	
		zim.	let.
14	Petrografia. — <i>Prof. Tokarski</i>	2	.
"	Ćwicz. z petrografji. — " "	2	.
16	Geologia ogólna A. — <i>Prof. Teisseyre</i>	.	4
"	Ćwicz. z geologii ogólnej i wycieczki. — <i>Prof. Teisseyre</i>	.	2
18	Wybrane działy chemji techn. — <i>Prof. Joszt</i>	2	.
41	Rysunki techniczne. — <i>Prof. Bogucki</i>	.	1
"	Ćwicz. z rysunków techniczn. — <i>Prof. Bogucki</i>	.	4
42	Nauka o materiałach budowlanych. — <i>Inż. Śmiałowski</i>	1	.
81	Zarys prawa państwowego. — <i>Prof. Wereszczyński</i>	3	.
101	Wstęp do geometrii wykreślnej. — <i>Prof. Bartel</i>	5	.
102	Geometria wykreślna A., Cz. I. — " "	.	4
"	Ćwicz. konstr. z geom. wykr. A., Cz. I. — " "	.	8
106	Budownictwo ogólne. — <i>Prof. Obmiński</i>	.	4
129	Cegielnictwo i zaprawy. — <i>Inż. Modzelewski</i>	*1	.
"	Ćwicz. z cegielnictwa i zapraw. — <i>Inż. Modzelewski</i>	.	*3
318	Higiena i pierwsza pomoc. — <i>Dr. Zgórski</i>	*1	*1
II-gi rok studjów.			
4	Matematyka stosowana. — <i>Doc. Böttcher</i>	1	1
"	Ćwicz. z matematyki stosowanej. — " "	1	1
7	Teoria wektorów. — " "	*1	*1
9	Ćwicz. fizyczne II. — <i>Prof. Klemensiewicz</i>	*3	.
13	Wytrzymałość materiałów. — <i>Dr. Burzyński</i>	4	.
"	Ćwicz. z wytrzym. materiałów. — " "	2	.
15	Ćwicz. petrograf. w pracowni i polu. — <i>Prof. Tokarski</i>	.	*2
17	Geologia historyczna i regionalna. — <i>Prof. Teisseyre</i>	*2	*2
"	Ćwicz. z geologii hist. i regj. — " "	*2	*2
25	Miernictwo I. — <i>Prof. Wojtan</i>	3	.
"	Ćwicz. z miernictwa I. — " "	4	.
26	Miernictwo II. A. — " "	.	5
"	Ćwicz. z miernictwa II. A. — " "	.	6
31	Teoria błędów i rach. wyrównawczy I. — <i>Prof. Weigel</i>	2	.
"	Ćwicz. z teorii błędów i rach. wyrów. I. — " "	1	.
78	Maszyny w technice budowlanej, Cz. I. — <i>Prof. Łukasiewicz</i>	.	3
79	Ekonomja społeczna z zar. skarb. — <i>Prof. Wereszczyński</i>	.	4

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
106	Budownictwo ogólne. — <i>Prof. Obmiński</i>	4	.
"	Ćwicz. konstr. z bud. ogólnego. — "	2	6
201	Matematyka II. — <i>Prof. Łomnicki</i> . . .	4	2
"	Ćwicz. z matematyki II. — "	1	1
211	Hydromechanika. — <i>Dr. Fuchs</i>	.	2
"	Ćwicz. z hydromechaniki. — " "	.	2
317	Księgowość i bilanse. — <i>Dr. Tomanek</i>	*2	*2
III-ci rok studjów.			
2	Matematyka III. — <i>Prof. Stożek</i>	*1	.
"	Ćwicz. z matematyki III. — " "	*2	.
19	Chemja rolnicza A. — <i>Dr. Golonka</i>	2	.
20	Gleboznawstwo A. — <i>Dr. Golonka</i>	2	.
"	Ćwicz. z gleboznawstwa A. — " "	.	2
21	Botanika rolnicza. — <i>Dr. Golonka</i>	.	2
22	Zarys rolnictwa wraz z uprawą łąk i torfów. — <i>Dr. Golonka</i>	2	2
40	Statyka budowli. — <i>Prof. Bogucki</i>	4	.
"	Ćwicz. konstr. ze stat. bud. — " "	6	.
43	Budownictwo żelazne. — <i>Prof. Bogucki</i>	.	3
"	Ćwicz. konstr. z budown. żelazn. — " "	.	6
45	Budownictwo żelazno-betonowe. — <i>Prof. Kuryłło</i>	.	3
"	Ćwicz. konstr. z budown. żel.-bet. — " "	.	2
47	Teorja mostów. — <i>Prof. Brzozowski</i>	.	5
"	Ćwicz. konstr. z teorji mostów. — " "	.	4
48	Budowa mostów, Cz. I. — <i>Prof. Bryła</i>	.	3
"	Ćwicz. konstr. z bud. mostów, Cz. I. — " "	.	2
57	Fundamenty. — <i>Prof. Nadolski</i>	.	2
63	Roboty ziemne, budowa dróg i tunelów — <i>Prof.</i> <i>Bratro</i>	4	2
"	Ćwicz. konstr. z rob. ziemnych, bud. dróg i tune- lów. — <i>Prof. Bratro</i>	6	.
67	Zarys nauki o kolejach żel. — <i>Prof. Zipser</i>	3	.
78	Maszyny w technice budowlanej, Cz. II. — <i>Prof.</i> <i>Łukasiewicz</i>	.	.
517	Meteorologia i klimatologia. — <i>Dr. Ryzner</i>	*2	.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w pótr.	
		zim.	let.
IV-ty rok studjów			
44	Żelazne konstrukcje spawane. — <i>Prof. Bryła</i>	1	.
"	Ćwicz. konstr. z żel. konstr. spaw. — " "	2	.
46	Drewniane konstrukcje inżynierskie. — <i>Prof. Bogucki</i>	.	*2
"	Ćwicz. konstr. z drewn. konstr. inż. — " "	.	*2
51	Ćwicz. konstr. z budow. wodnego, Cz. I. — <i>Prof. Matakiewicz</i>	10	10
52	Budownictwo wodne, Cz. II. — <i>Prof. Matakiewicz</i>	3	.
"	Ćwicz. konstr. z budow. wodnego, Cz. II. — <i>Prof. Matakiewicz</i>	.	10
53	Meljoracje rolne. — <i>Prof. Łopuszański</i>	4	.
"	Ćwicz. konstr. z mel. rolnych. — <i>Prof. Łopuszański</i>	10	.
54	Wybrane działy meljoracyj rolnych. — <i>Prof. Łopuszański</i>	.	*1
"	Ćwicz. konstr. z wybranych działów meljoracyj rolnych. — <i>Prof. Łopuszański</i>	.	*2
56	Budownictwo wodne, Cz. III. — <i>Prof. Łopuszański</i>	1	5
"	Ćwicz. konstr. z budow. wodnego, Cz. III. — <i>Prof. Łopuszański</i>	.	10
57	Ćwicz. konstr. z fundamentów. — <i>Prof. Nadolski</i>	2	.
58	Wodociągi i kanalizacja miast. — <i>Prof. Nadolski</i>	4	2
"	Ćwicz. konstr. z wodoc. i kanalizacji miast. — <i>Prof. Nadolski</i>	.	4
59	Budownictwo morskie. — <i>Prof. Nadolski</i>	*2	.
62	Znaczenie bakterjol. i epidemjol. w zawodzie inżyniera łąd. i wodn. — <i>Prof. Gąsiorowski</i>	1	.
77	Kosztorysy budowli inżynierskich. — <i>Prof. Bratro</i>	.	1
"	Ćwicz. konstr. z kosztorysów budowli inżynierskich. — <i>Prof. Bratro</i>	.	2
79	Ekonomja społeczna z zarysem skarbowości. — <i>Prof. Wereszczyński</i>	.	4
81	Zarys prawa państwowego. — <i>Prof. Wereszczyński</i>	3	.
82	Zarys prawa prywatnego. — <i>Prof. Wereszczyński</i>	.	*3
83	Prawo handlowe i wekslowe. — " "	*1	.
110	Kosztorysy i prowadzenie budowy. — <i>Prof. Ōbmiński</i>	*2	.
"	Ćwicz. z kosztor. i prow. bud. — " "	.	*4
580	Zabudowania górskich potoków. — <i>Prof. Hubicki</i>	*2	.
600	Polityka i ustawodawstwo agrarne i lasowe. — <i>Prof. Caro</i>	*2	.

c) Oddział mierniczy.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
I-szy rok studjów.			
1	Matematyka I. — <i>Prof. Stożek</i>	4	4
"	Ćwicz. z matematyki I. — " "	2	2
3	Ćwiczenia rachunkowe. — <i>Kowalski</i>	2	2
5	Repetytorjum matematyki element. — <i>Doc. Böttcher</i>	*1	*1
8	Fizyka A. — <i>Prof. Klemensiewicz</i>	6	.
"	Ćwicz. z fizyki A. — " "	.	3
10	Wybrane działy fizyki dla " mierników <i>Prof. Kle-</i> <i>mensiewicz</i>	.	2
23	Nauka o terenie. — <i>Inż. Marszałek</i>	.	1
"	Rysunki sytuacyjne I. — " "	.	4
25	Miernictwo I. — <i>Prof. Wojtan</i>	3	.
"	Ćwicz. z miernictwa I. — " "	4	.
36	2-tygodn. pomiary polowe — " "	.	.
82	Zarys prawa prywatn. — <i>Prof. Wereszczyński</i>	.	3
81	Zarys prawa państw. — " "	3	.
101	Wstęp do geometrii wykreślnej. — <i>Prof. Bartel</i>	5	.
102	Geometrija wykreślna A., Cz. I. — <i>Prof. Bartel</i>	.	4
"	Ćwicz. konstr. z geom. wykr. A., Cz. I. — " "	.	8
318	Higiena i pierwsza pomoc. — <i>Dr. Zgórski</i>	*1	*1
II-gi rok studjów.			
3	Ćwiczenia rachunkowe. — <i>Kowalski</i>	2	2
4	Matematyka stosowana. — <i>Doc. Böttcher</i>	1	1
"	Ćwicz. z matematyki stosowanej. — <i>Doc. Böttcher</i>	1	1
9	Ćwicz. fizyczne II. — <i>Prof. Klemensiewicz</i>	*3	.
12	Mechanika dla geodetów. — <i>Prof. Banach</i>	3	2
19	Chemja rolnicza A. — <i>Dr. Golonka</i>	2	.
20	Gleboznawstwo A. — " "	2	.
"	Ćwicz. z gleboznawstwa A. " "	.	2
24	Rysunki sytuacyjne II. — <i>Inż. Wilczkiewicz</i>	4	.
27	Miernictwo II. B. — <i>Prof. Weigel</i>	5	4
"	Ćwicz. z miernictwa II. B. — " "	6	7
31	Teorja błędów i rachunek wyrów. I. — " "	2	.
"	Ćwicz. z teorji błędów i rach. wyrów. I. " "	1	.
32	Teorja błędów i rach. wyrówn. II. " "	.	1
"	Ćwicz. z teorji błędów i rach. wyrów. II. " "	.	2
38	6-tygodn. pomiary polowe I. — " "	.	.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w pól.	
		zim.	let.
55	Wstępne wiadomości z hydrotechn. — <i>Inż. Roniewicz</i>	.	1
"	Ćwicz. z wstęp. wiad. z hydrot. — " "	.	1
76	Budowa sygnałów mierniczych. — <i>Inż. Bartoszewicz</i>	2	.
79	Ekonomja społ. z zar. skarb. — <i>Prof. Wereszczyński</i>	.	4
201	Matematyka II. — <i>Prof. Łomnicki</i> . . .	4	2
"	Ćwicz. z matematyki II. — " "	1	1
III-ci rok studjów.			
22	Zarys rolnictwa wraz z uprawą łąk i torfów. — <i>Dr. Golonka</i>	2	2
28	Miernictwo III. — <i>Prof. Weigel</i>	2	2
"	Ćwicz. z miernictwa III. — " "	.	4
29	Fotogrametria. — " "	.	2
"	Ćwicz. z fotogrametrii. — " "	.	4
30	Seminarjum geodezyjne. — " "	*1	.
33	Astronom. sferycz. i geodezja wyż. — <i>Prof. Grabowski</i>	4	3
"	Ćwicz. z astron. sfer. i geod. wyż. — " "	1	3
34	Odzworowania kartograficzne. — <i>Prof. Łomnicki</i> .	2	.
35	Ćwiczenia z kartografii praktycznej. — <i>Wendeker</i>	.	4
39	6-tygodn. pomiary polowe II. — <i>Prof. Weigel</i> . .	.	.
53	Meljoracje rolne. — <i>Prof. Łopuszański</i>	4	.
"	Ćwicz. konstr. z mel. rolnych. — " "	10	.
54	Wybrane działy meljor. roln. — <i>Prof. Łopuszański</i>	.	*1
"	Ćwicz. konstr. z wybranych działów meljoracyj rolnych. — <i>Prof. Łopuszański</i>	.	*2
64	Budowa miast, Cz. I. — <i>Inż. Wróbel</i>	3	.
"	Ćwicz. konstr. z bud. miast, Cz. I. — " "	.	4
75	Encyklopedia nauk inżynierskich A. — <i>Prof. Bogucki</i>	3	.
83	Prawo handlowe i weksłowe. <i>Prof. Wereszczyński</i>	*1	.
84	Ćwicz. z nauki o księgach publicznych. — <i>Prof.</i> <i>Wereszczyński</i>	.	2
750	Fotografja dokumentarna. —	1	1
"	Ćwicz. z fotogr. dokument. —	3	3

II. Program Wydziału Architektonicznego.

1. Spis katedr.
2. Skład osobowy.
3. Skład komisji egzaminu dyplomowego.
4. Spis wykładów.
5. Warunki przejścia na wyższe lata studjów oraz przepisy o egzaminach.
6. Plan nauk na rok akademicki 1931/32.

1. Spis katedr Wydziału Architektonicznego.

Liczby odpowiadają liczbom porządkowym tych przedmiotów, objętych spisami wykładów, które należą do poszczególnych katedr.

Skróty oznaczają: prof. zw. = profesor zwyczajny; prof. n. = profesor nadzwyczajny; zast. prof. = zastępca profesora; kat. zw. = katedra zwyczajna; kat. nd. = katedra nadzwyczajna; adj. = adjunkt; konstr. = konstruktor; star. asyst. = starszy asystent; adr.: = adres katedry; tel.: = telefon katedry.

Kat. Rysunków Zdobniczych i Dekoracji Wnętrza — **Prof. zw. Inż. Władysław Sadłowski** — L. 121, 122, 123 i 124; kat. zw., 2 star. asyst.; adr.: Ul. Sapiehy L. 12.

I. Kat. Geometrii Wykreślnej — **Prof. zw. Dr. Inż. Kazimierz Bartel** — L. 101, 102 i 103; kat. zw., 1 adj., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Sapiehy L. 55.

Kat. Statyki. — **Prof. zw. Inż. Adam Kuryłło** — L. 105 i 108; kat. zw., 1 star. asyst.; adr.: j. w.

Kat. Budownictwa Ogólnego — **Prof. zw. Dr. Inż. Tadeusz Obmiński** — L. 106 i 110; kat. zw., 1 konstr., 2 star. asyst.; adr.: Ul. Sapiehy L. 12.

Kat. Budownictwa Utylitarneho — **Prof. zw. Inż. Władysław Derdacki** — L. 109; kat. zw., 1 konstr., 1 star. asyst.; adr.: j. w.

Kat. Architektury Historycznej — Zast. prof. Inż. Marjan Osiński — L. 112 i 113; kat. zw., 1 star. asyst.; adr.: j. w.

Kat. Architektury I. — Zast. prof. Inż. Jan Bagieński — L. 117; kat. zw., 1 star. asyst.; adr.: j. w.

Kat. Architektury II. — Prof. zw. Inż. Witold Minkiewicz — L. 118; kat. zw., 1 konstr., 1 star. asyst.; adr.: j. w.

2. Skład osobowy Wydziału Architektonicznego.

a) Rada Wydziału.

Dziekan: Prof. Dr. Inż. Adam Kuryłło.

Prodziekan: Prof. Inż. Władysław Derdaeki.

Członkowie profesorowie: Dr. Inż. Kazimierz Bartel, Dr. Inż. Tadeusz Obmiński, Inż. Witold Minkiewicz, Inż. Władysław Sadłowski.

b) Zastępcy profesorów:

Marjan Osiński, inżynier, profesor Państw. Szkoły Techn. we Lwowie, zastępca profesora architektury historycznej. (Ul. Murarska L. 59, tel. 86-67).

Jan Bagieński, inżynier, zastępca profesora architektury I. (Ul. Chorążczyzna L. 24, tel. 74-55).

c) Wykładowcy:

Mieczysław Gębarowicz, doktor filozofii, kustosz Muzeum im. Lubomirskich w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich we Lwowie, wykłada dzieje sztuk plastycznych. (Ul. Stryjska L. 24).

Wiesław Grzymalski, inżynier, profesor Państw. Szkoły Techn. we Lwowie, wykłada i prowadzi ćwiczenia z form artystycznych. (Ul. Dwernickiego L. 50).

Włodzimierz Kowalski, profesor Państw. Szkoły Techn. we Lwowie, wykłada elementy wyższej matematyki. (Ul. Kadecka L. 4).

Jan Nalborezyk, artysta-rzeźbiarz, profesor Państw. Szkoły Techn. we Lwowie, prowadzi modelowanie i rysunek aktu. (Ul. Tarnowskiego L. 101).

Tadeusz Wróbel, inżynier, konstruktor P. L., wykłada ustawy budownicze. (Ul. 3 Maja L. 11, tel. 55-66).

d) Adjunkci:

- I. Kat. Geometrii Wykreślnej: 1.¹⁾ Doc. Dr. Władysław Niklibore.

e) Konstruktorzy:

- Kat. Budownictwa Ogólnego: 1. Inż. Władysław Śmiałowski.
" " Utylitarnego: 1. Inż. Tadeusz Wróbel.
" Architektury II.: 1. Inż. Adam Mściwujewski.

f) Asystenci starsi:

- Kat. Rys. Zdobn. i Dekor. Wnętrza: 1. Inż. Tadeusz Wojciechowski.
2. Inż. Stanisław Kramarczyk.
- I. " Geometrii Wykreślnej: 1. Inż. Stefan Porębowicz.
" Statyki: 1. ....
" Budownictwa Ogólnego: 1. Inż. Jerzy Göllis.
2. Inż. Rudolf Śmiałowski.
" " Utylitarnego: 1. Inż. Andrzej Frydecki.
- Kat. Architektury Historycznej: 1. Inż. Feliks Markowski.
" " I.: Inż. Zbigniew Wardzała.
" " II.: Inż. Tadeusz Broniewski.

g) Asystenci młodsi:

- Doc. Modelowania: Józef Różyski.

h) Zastępcy asystentów:

- Kat. Rys. Zdobn. i Dekor. Wnętrza: Ludwik Tyrowicz.
- I. " Geometrii Wykreślnej: Izydor Kierniakiewicz.
Grzegorz Syniewski.
" Statyki: Adam Strzelecki.
" Budownictwa Utylitarnego: Zbigniew Krzywobłocki.
" Architektury Historycznej: Zygmunt Majerski.
Ignacy Wdowicki.
- Doc. Perspektywy Malarskiej: Franciszek Otto.
Mieczysław Tellezek.
- " Fotografiki: Jan Neuman.
" Modelowania: Jan Misiąg.

---

¹⁾ Liczby arabskie oznaczają systemizowane posady adjunktów, konstruktorów i starszych asystentów.

3. Skład Komisji egzaminu dyplomowego na Wydziale Architektonicznym.

Prezes: Prof. Dr. Inż. Tadeusz Obmiński.

- I. Zast. prezesa: „ Inż. Władysław Derdacki.
II. „ „ „ „ Władysław Sadłowski.
Członkowie: „ Dr. Inż. Adam Kuryłło.
„ Inż. Witold Minkiewicz.

4. Spis wykładów Wydziału Architektonicznego.

Dla przedmiotów, należących do Wydziału Architektonicznego, przeznaczono liczby od 101 do 200 wł. Przedmioty innych Wydziałów podano na końcu spisu.

Przedmioty Wydziału Architektonicznego:

101. Wstęp do geometrii wykreślnej, Prof. Dr. Inż. Kazimierz Bartel.

Tyg. 5 godz. wykl. z ćwic. w półr. zim.

Geometria rzutów prostokątnych na jedną, dwie i więcej płaszczyzn. Zadania odnoszące się do wzajemnych położeń punktów, prostych i płaszczyzn. Obroty, kłady i ich zastosowania. Rzuty i przekroje płaskie ostrosłupów, graniastosłupów i wielościanów umiarowych. Przenikanie się wielościanów. Powierzchnie obrotowe, ich rzuty i przekroje płaskie. Cienie wielościanów i powierzchni obrotowych.

102. Geometria wykreślna A., Cz. I.¹⁾, Prof. Dr. Inż. Kazimierz Bartel.

Tyg. 4 godz. wykl. i 8 godz. rys. w półr. let.

Rzut środkowy. Homologia i homografia układów płaskich. Geometria rzutowa stożkowych. Perspektywa stosowana. Aksonometria prostokątna. Aksonometria ukośna. Krzywe płaskie, skośne, powierzchnie. Powierzchnie stożkowe rzędu drugiego. Zastosowania metody rzutów cechowanych. Powierzchnia topograficzna. Linje i powierzchnie stokowe.

103. Geometria wykreślna A., Cz. II.²⁾, Prof. Dr. Inż. Kazimierz Bartel.

Tyg. 3 godz. wykl. i 8 godz. rys. w półr. zim.

¹⁾ Do przyjęcia wymagany egzamin ze wstępu do geometrii wykreślnej.

²⁾ W r. ak. 1931/32 wykład i rysunki nie odbędą się.

Homologia przestrzeni. Teoria syntetyczna i geometria wykreslna powierzchni rzędu drugiego. Przenikania się powierzchni i ich zastosowania. Powierzchnie śrubowe i inne.

104. Elementy wyższej matematyki, wykład *Włodzimierz Kowalski.*

Tyg. 4 godz. wykł. w półr. zim. oraz 2 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w półr. let.

Trygonometria i geometria analityczna płaska. Elementy rachunku różniczkowego i całkowego. Zastosowania.

105. Statyka, Prof. Dr. Inż. Adam Kuryłło.

Tyg. 3 godz. wykł. i 2 godz. rys. w półr. zim., a 2 godz. wykł. i 4 godz. rys. w półr. let.

Pojęcia zasadnicze: Wstęp. Określenie wypadkowej sił i momentu obrotu. Momenty powierzchniowe.

Wytrzymałość materiałów: Określenie nateżeń i odkształceń. Ciśnienie, ciągnięcie i ścinanie (technologiczne). Zginanie. Wyboczenie. Zginanie wraz z ciśnieniem lub ciągnięciem osiowym.

Obliczanie belek zginanych: Belka w dwóch punktach wolno podparta. Belka przegubowa. Belka utwierdzona. Belka ciągła.

Obliczanie belek kratowych: Określenie statycznej wyznaczalności belek kratowych, wyznaczenie sił wewnętrznych w prętach. Zasada obliczania dachów o więzarach kratowych.

Sklepienia i kopuły: Określenie sklepienia i obliczenie jako łuku trójprzegubowego. Sklepienia krzyżowe. Zasada obliczania kopuł.

Zasady równowagi budowli ziemnych: Ogólne pojęcia. Parcie ziemi na ścianę płaską i łamaną. Fundamenty.

106. Budownictwo ogólne, Prof. Dr. Inż. Tadeusz Obmiński.

Tyg. 6 godz. wykł. i 4 godz. rys. w półr. zim. oraz 4 godz. wykł. i 6 godz. rys. w półr. let.

Dla Wydz. Inż. 4 godz. wykł. w obu półr. oraz 8 godz. ćwic. konstr. w półr. zim.

Konstrukcje budownicze. Proste wiązania drzewa, kamienia i cegły. Mury, ściany drewniane. Stropy. Sklepienia. Dachy. Krycie dachów. Gzymsy. Wyprawy. Schody. Drzwi i okna.

107. Budownictwo drewniane, wykład *Prof. Dr. Inż. Tadeusz Obmiński.*

Tyg. 2 godz. wykł. i 4 godz. rys. w półr. let.

108. Budownictwo żelazne i żelazno-betonowe, Prof. Dr. Inż. Adam Kuryłło.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. i 6 godz. rys. w półr. let. Zasady obliczania, konstruowania i wykonywania budowli żelazno-betonowych. Elementy konstrukcyj żelaznych.

109. Budownictwo uytylitarne, Prof. Inż. Władysław Derdacki.

Tyg. 3 godz. wykł. i 12 godz. projektowania w półr. let. III r. oraz 3 godz. wykł. w półr. zim. i 10 godz. projektowania w półr. zim., a 8 godz. projektowania w półr. let. IV. r. Dla Wydz. Inż. 3 godz. wykł. i 4 godz. rys. w półr. zim.

Higiena budynku mieszkalnego. Domy mieszkalne, kamienice czynszowe, hotele, zakłady kąpielowe i łaźnie. Budynki użyteczności publicznej: szkoły, szpitale, sanatorja. Budynki wiejskie, gospodarcze z uwzględnieniem budynków przemysłu rolnego. Zakłady przemysłowe (małe fabryki). Budowa domów handlowych, hal targowych, magazynów itd.

110. Kosztorysy i prowadzenie budowy¹⁾, Prof. Dr. Inż. Tadeusz Obmiński.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. i 4 godz. ćwicz. w półr. let.

Wykonanie projektu budowli. Plany szczegółowe. Kosztorysy i analizy cen. Warunki ogólne i szczegółowe wykonania robót budowlanych. Kierownictwo budowy.

Ćwiczenia i rysunki: sporządzenie szczegółowego projektu i przedmiaru budowli.

111. Ustawy budownicze, wykładu Inż. Tadeusz Wróbel.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. let.

Rozporządzenie z 16 lutego 1928 o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli. Plany zabudowania, parcelacja terenów budowlanych, scalanie działek budowlanych, przekształcenie działek wadliwie zabudowanych. Przepisy policyjno-budowlane dla gmin miejskich i uzdrowisk, przepisy dla gmin wiejskich, przepisy sanitarne, wykonywanie robót budowlanych, władze i właściwość władz, przepisy miejscowe.

112. Architektura historyczna I., Zast. prof. Inż. Marjan Osiński.

Tyg. 3 godz. wykł. i 4 godz. rys. w obu półr. Dla Wydz. Og. bez ćwiczeń.

---

¹⁾ Na ćwiczenia będą przyjęci tylko ci studenci, którzy wykażą się potwierdzeniem uczęszczania na wykłady i postępowaniem z ćwiczeń z architektury I., względnie budownictwa uytylitarnego.

Zaczątki architektury i jej podstawowe elementy: materiały, konstrukcja, proporcja, kształt, ornament, polichromja, style. Porównanie zasadniczych konstrukcyj i kształtów w różnych stylach.

Rozwój architektury w chronologicznym ujęciu: architektura starożytna Wschodu: egipska, assyryjsko-babilońska, perska, fenicka, Azji Mniejszej; architektura klasycyzm: prahelleńska, grecka, etruska, rzymska; architektura starochrześcijańska rzymska, bizantyńska.

Opis założeń, konstrukcyj, kształtów architektonicznych, i dekoracyjnych w cenniejszych zabytkach tych epok. Rysunkowe odtwarzanie porządków architektonicznych i charakterystycznych znamion stylów.

113. Architektura historyczna II., *Zast. prof. Inż. Marjan Osiński.*

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. i 4 godz. wykł. w półr. let. oraz 4 godz. rys. w obu półr. Dla Wydz. Og. bez ćwiczeń.

Architektura średniowieczna: romańska, gotycka; architektura odrodzenia, baroku, rokoka. Nowoklasycyzm i eklektyzm XIX w.

Opis założeń, konstrukcyj, kształtów architektonicznych i dekoracyjnych w cenniejszych zabytkach tych epok z wykazaniem odmian, występujących w różnych krajach Europy. Rysunkowe odtwarzanie charakterystycznych znamion tych stylów.

114. Dzieje sztuk plastycznych, wyklada *Dr. Mieczysław Gębarowicz.*

Tyg. 3 godz. wykł. w obu półr.

Przegląd dziejów sztuk plastycznych w obrębie stylów historycznych, ze szczególnem uwzględnieniem malarstwa i rzeźby. Analiza i interpretacja najważniejszych zjawisk artystycznych w związku z szerszem tłem kulturalnem.

115. Formy artystyczne, wyklada *Inż. Wiesław Grzymalski.*

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. zim. oraz 8 godz. rys. w obu półr.

Poznawanie i projektowanie form artystycznych, związanych z budownictwem.

116. Ochrona zabytków, wykłada *Zast. prof. Inż. Marjan Osiński*.

Tyg. 2-godz. wykl. w półr. let.

Poglądy na istotę ochrony zabytków. Techniczne zagadnienia ochrony. Opisy i krytyka wykonanych robót ochronnych w zabytkach architektury.

117. Architektura I.¹⁾, *Zast. prof. Inż. Jan Bagiński*.

Tyg. 3 godz. wykl. w obu półr., 12 godz. projektowania w półr. zim., a 10 godz. projekt. w półr. let.

Zasady projektowania. Związek między wnętrzem a wyglądem zewnętrznym budowli. Rozwój założeń podłużnych i centralnych. O założeniach symetrycznych i asymetrycznych. Wnętrza o stropach poziomych i wnętrza nakryte sklepieniami. Budynek w związku z otoczeniem. O projekcie domu mieszkalnego.

118. Architektura II.²⁾, *Prof. Inż. Witold Minkiewicz*.

Tyg. 2 godz. wykl. i 15 godz. projektowania w obu półr.

Istota monumentalności w budownictwie. Kształtowanie budynku jako dzieła sztuki. Charakterystyczne rodzaje budowli monumentalnych: pałace, świątynie, muzea, sale, teatry. Geneza ich powstania oraz ewolucja, zależnie od zmiany warunków i poglądów. Wymagania i warunki współczesne.

119. Perspektywa malarska³⁾, wykłada *Prof. Dr. Inż. Kazimierz Bartel*.

Tyg. 3 godz. wykl. i 4 godz. rys. w półr. let. Dla Wydz. Og. 6 godz. rys.

Geometryczne podstawy perspektywy. Perspektywa stosowana. Perspektywa stożkowych i powierzchni obrotowych. Konstrukcja cieni i odbić w zwierciadłach. Fotogrametria i jej zastosowania w sztuce. Zasady optyki fizjologicznej. Perspektywy subiektywne. Estetyka perspektywy. Historia perspektywy.

120. Rysunki architektoniczne, prowadzi *Zast. prof. Inż. Marjan Osiński*.

Tyg. 4 godz. rys. w obu półr.

¹⁾ Do przyjęcia wymagany egzamin z archit. hist. I. i potwierdzenie uczęszczania na wykłady repetytorjum form archit. klas. oraz archit. hist. II. z rysunkami.

²⁾ Do przyjęcia wymagany egzamin z arch. I.

³⁾ Do przyjęcia wymagany egzamin z geometrii wykreślnej A.

Zapoznanie się z techniką rysunkową przy przenoszeniu form przestrzennych budowlanych na płaszczyznę rysunkową. Zapoznanie się z typowemi, prostemi bryłami i elementami architektury.

121. Rysunki zdobnicze I., Prof. Inż. Władysław Sadłowski.

Tyg. 6 godz. rys. w obu półr., na innych Wydz. 4 godz. rys. jako polecane.

Metodyczne uzupełnienie wykształcenia rysunkowego wogóle. Studja roślin i ptaków.

122. Rysunki zdobnicze II.¹⁾, Prof. Inż. Władysław Sadłowski.

Tyg. 4 godz. rys. w obu półr.

Studja zdobnictwa w stylizacji historycznej z modeli i zabytków. Ćwiczenia w stylizowaniu form z przyrody.

123. Stylizowanie form, Prof. Inż. Władysław Sadłowski.

Tyg. 1 godz. wykl. w obu półr.

Przemiana form przyrodniczych w formy stylowe w przebiegu historycznym. Budowa motywu zdobniczego. Układ i sposób łączenia, zastosowanie w architekturze w różnym materiale, w dekoracji płaskiej i plastycznej.

124. Dekoracja wnętrza, Prof. Inż. Władysław Sadłowski.

Tyg. 1 godz. wykl. i 4 godz. projektowania w obu półr.

Rozwój dekoracji i urządzenia domu mieszkalnego w przebiegu historycznym do czasów najnowszych.

Projektowanie dekoracji wnętrz, przedmiotów przemysłu artystycznego, mniejszych obiektów architektonicznych dekoratywnego znaczenia.

125. Rysunek aktu, prowadzi Art.-rzeźbiarz Jan Nalborczyk.

Tyg. 4 godz. rys. w obu półr.

Szybkie chwytnie ruchu człowieka i jego proporcji, wraz z ogólną budową.

126. Modelowanie, prowadzi Art.-rzeźbiarz Jan Nalborczyk.

Tyg. 4 godz. w obu półr.

Modelowanie roślin i zwierząt z natury. Studium ornamentu stylowego. Kompozycje. Modelowanie głów i figury człowieka w zastosowaniu dekoracyjnym i kompozycji w tym zakresie.

---

¹⁾ Do zapisu wymagane potwierdzenie uczęszczania na rysunki zdobnicze I.

127. **Fotografika**, wykład _____

Tyg. 1 godz. wykł. w obu półr., 3 godz. ćwic. w półr. zim. i 5 godz. ćwic. w półr. let.

Kompozycja obrazu. Synteza malarska. Sposoby upodobnienia obrazu fotograficznego do artystyczno-optycznego. Indywidualne sposoby kopjowania: guma, olej, bromolej, przetłok olejny. Estetyka sztuki fotograficznej.

128. **Repetytorjum form architektury klasycznej¹⁾**, prowadzi *Zast. prof. Inż. Jan Bagiński*.

Tyg. 4 godz. rys. w obu półr.

129. **Cegielnictwo i zaprawy**, wykład *Inż. Józef Modzelewski*.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. zim. i 1 godz. ćwic. w półr. let.

Cegielnictwo: Pochodzenie i rodzaje glin. Ręczny i maszynowy wyrób cegieł. Suszarnie i piece do wypalania, oraz ich budowa. Wyrób dachówek. Materiały ogniotrwałe. Badanie glin i wyrobów cegielnianych gotowych. Drobne wyroby ceramiczne, mające zastosowanie w budownictwie i ich zdobienie (barwienie i szklenie).

Zaprawy: Wapno. Surowce używane do wyrobu wapna. Proces wypalania i używane do tego piece. Gips i cementy. Rodzaje, ich wyrób i polskie normy wytrzymałości.

Ćwiczenia (grupami po czterech studentów w przeciągu miesiąca): Badanie własności glin i określenie jej przydatności. Próby gotowych cegieł i dachówek. Pokazy próbnego wypalania i szklenia. Próby wapna i normalne próby cementu portlandzkiego.

Przedmioty z innych Wydziałów:

Repetytorjum matematyki elementarnej, patrz Wydz. Inż. L. 5.

Fizyka A., patrz Wydz. Inż. L. 8.

Petrografia, patrz Wydz. Inż. L. 14.

Wybrane działy chemji technicznej, patrz Wydz. Inż. L. 18.

Nauka o materiałach budowlanych, patrz Wydz. Inż. L. 42.

Budowa miast, Cz. I., patrz Wydz. Inż. L. 64.

¹⁾ Do przyjęcia wymagane potwierdzenie uczęszczania na wykłady i rysunki z arch. hist. I.

Zwiedzanie miasta Lwowa i jego urzędzeń, patrz Wydż. Inż. L. 66.

Encyklopedia nauk inżynierskich A., patrz Wydż. Inż. L. 75.

Maszyny w technice budowlanej, patrz Wydż. Inż. L. 78.

Ekonomja społeczna z zarysem skarbowości¹⁾, patrz Wydż. Inż. L. 79.

Zarys prawa państwowego¹⁾, patrz Wydż. Inż. L. 81.

Zarys prawa prywatnego¹⁾, patrz Wydż. Inż. L. 82.

Prawo handlowe i wekslowe, patrz Wydż. Inż. L. 83.

Liga Narodów, patrz Wydż. Inż. L. 85.

Ogrzewanie, chłodzenie i przewietrzanie, patrz Wydż. Mech. L. 270.

Elementy miernictwa, patrz Wydż. Mech. L. 283.

Higjena i pierwsza pomoc w nagłych wypadkach, patrz Wydż. Mech. L. 318.

Rysunki figuralne, patrz Wydż. Og. L. 727 i 728.

Fotografia dokumentarna, patrz Wydż. Og. L. 750.

---

5. Warunki przejścia na wyższe lata studjów oraz przepisy o egzaminach na Wydziale Architektonicznym.

A) Przejście z I-go na II-gi rok studjów uzależnia się od uzyskania potwierdzenia uczęszczania na wszystkie obowiązkowe, programem nauk I-go roku studjów objęte przedmioty i rysunki oraz zdania egzaminów, wzgl. uzyskania postępów z elementów wyższej matematyki, geometrii wykreslonej z rysunkami i fizyki.

B) Przejście z II-go na III-ci rok studjów może nastąpić po zdaniu egzaminu ogólnego, wzgl. po uzyskaniu potwierdzenia uczęszczania na wszystkie obowiązkowe, programem nauk II-go roku studjów objęte przedmioty i rysunki, a nadto po zdaniu egzaminów, względnie uzyskaniu postępów ze statyki z rysunkami, perspektywy malarskiej z rysunkami, rysunków architektonicznych i architektury historycznej I z rysunkami.

---

¹⁾ Wymagane potwierdzenie uczęszczania.

C) Przejście z III-go na IV-ty rok studjów nie jest dopuszczalne bez przedłożenia świadectwa egzaminu ogólnego, a nadto bez potwierdzeń uczęszczania na wszystkie przedmioty i rysunki, objęte programem nauk III-go roku studjów.

Egzamin ogólny.

Przedmiotami egzaminu ogólnego na Wydziale Architektonicznym są następujące przedmioty:

1. Elementy wyższej matematyki.
2. Geometria wykreślna.
3. Rysunki z geometrii wykreślnej.
4. Fizyka.
5. Statyka.
6. Rysunki ze statyki.
7. Perspektywa malarska.
8. Rysunki z perspektywy malarskiej.

Ponadto wymagane jest przedłożenie świadectwa lub wykazanie się notą w książce legitymacyjnej przynajmniej dostateczną z następujących przedmiotów:

1. Rysunki zdobnicze I.
2. Rysunki zdobnicze II.
3. Stylizowanie form.
4. Rysunki architektoniczne.
5. Modelowanie.

O dopuszczenie do egzaminu ogólnego winien kandydat wnieść na ręce Dziekana pisemne podanie, zaopatrzone w następujące dokumenty w oryginałach, względnie uwierzytelnionych odpisach:

1. Metryka.
2. Świadectwo dojrzałości.
3. Dowód dokonania imatrikulacji w Politechnice Lwowskiej.
4. Książkę legitymacyjną, względnie dowód, że kandydat był zapisany przez cztery ważne półrocza jako student do jednej z Politechnik lub też do innego równorzędnego Zakładu w Państwie Polskiem i uczęszczał na wszystkie przedmioty wymagane przy tym egzaminie.
5. Poświadczenie Kwestury o złożeniu przepisanej taksy.

Terminy wnoszenia podań o dopuszczenie do egzaminu ogólnego upływają z dniem 31 listopada, 10 lutego i 10 czerwca każdego roku.

Egzamin dyplomowy.

I. Przedmiotami egzaminu dyplomowego na Wydziale Architektonicznym są następujące przedmioty:

1. Budownictwo, (Bud. ogólne, żel., żel.-bet., kosztorysy).
2. Budownictwo użyteczne.
3. Architektura, (Arch. hist., Architektura I., Architektura II.).

II. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest złożenie egzaminów z postępowaniem przynajmniej dostatecznym z następujących przedmiotów:

1. Elementy miernictwa.
2. Encyklopedia nauk inżynierskich.
3. Maszyny w technice budowlanej.
4. Nauka o materiałach budowlanych.
5. Budowa miast.
6. Dzieje sztuk plastycznych.
7. Ustawy budownicze.
8. Ogrzewanie, chłodzenie i przewietrzanie.
9. Rysunki z form artystycznych.
10. Rysunki figuralne.
11. Dekoracje wnętrza,

oraz przedłożenie:

1. Dowodu uczęszczania na wykład ekonomii społecznej i nauk prawnych,

2. Sprawozdania z praktyki budowlanej co najmniej 6-cio miesięcznej, odbytej po złożeniu egzaminu ogólnego.

III. O przypuszczenie do egzaminu dyplomowego ma kandydat wnieść pisemne podanie do Komisji egzaminacyjnej na ręce Dziekana i do podania dołączyć:

1. Metrykę, świadectwo dojrzałości i krótki życiorys.

2. Książkę legitymacyjną, względnie dowód, że kandydat od czasu złożenia z pomyślnym skutkiem egzaminu ogólnego ma wysłuchane jako student cztery ważne półrocza (w razie wyjątkowych może Komisja zwolnić kandydata od tego warunku).

3. Świadectwo egzaminu ogólnego, zdanego na Wydz. Arch. Politechniki Lwowskiej lub jednej z Politechnik i równorzędnych uczelni akademickich w Polsce.

4. Świadectwa lub dowody egzaminów z wynikiem co najmniej dostatecznym z przedmiotów i ćwiczeń wymienionych w p. II.

5. Pokwitowanie złożenia w Kwesturze taksy egzaminacyjnej i należności administracyjnej.

U w a g a: Wszystkie dokumenty mają być z reguły składane w oryginałach, wyjątkowo w odpisie uwierzytelnionym.

Terminy wnoszenia podań o dopuszczenie do egzaminu dyplomowego upływają z dniem 20 października, 20 stycznia i 20 kwietnia każdego roku.

---

6. Plan nauk Wydziału Architektonicznego na rok akademicki 1931/32.

Przedmioty, których godziny oznaczono gwiazdką, są polecane (nieobowiązkowe)¹⁾.

Liczba spisu wykładów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w pór.	
		zim.	let.
I-y rok studjów.			
101	Wstęp do geometrii wykreślnej. — <i>Prof. Bartel</i>	5	.
8	Fizyka A. — <i>Prof. Klemensiewicz</i>	5	.
14	Petrografia. — <i>Prof. Tokarski</i>	2	.
"	Ćwiczenia z petrografii. — " "	2	.
42	Nauka o materiałach budowlanych. <i>Inż. Śmiałowski</i>	1	.
102	Geometria wykreślna A., Cz. I. — <i>Prof. Bartel</i>	.	4
"	Rysunki z geometrii wykreśl. A., Cz. I. — " "	.	8
104	Elementy wyższej matematyki. — <i>Kowalski</i>	4	2
"	Ćwicz. z elementów wyższej matem. — <i>Kowalski</i>	.	2
106	Budownictwo ogólne. — <i>Prof. Obmiński</i>	.	4
112	Architektura historyczna I. — <i>Inż. Osiński</i>	3	3
"	Rysunki z architektury histor. I. — " "	4	4
114	Dzieje sztuk plastycznych. — <i>Dr. Gębarowicz</i>	3	3
120	Rysunki architektoniczne. — <i>Inż. Osiński</i>	4	4
121	Rysunki zdobnicze I. — <i>Prof. Sadłowski</i>	6	6
125	Rysunek aktu. — <i>Nalborczyk</i>	*4	*4
126	Modelowanie. — "	4	4
II-gi rok studjów.			
18	Wybrane działy chemji techn. — <i>Prof. Joszt</i>	*2	.
78	Maszyny w technice budowlanej, Cz. I. — <i>Prof. Łukasiewicz</i>	.	3
105	Statyka. — <i>Prof. Kuryłto</i>	3	2
"	Rysunki ze statyki. — " "	2	4
106	Budownictwo ogólne. — <i>Prof. Obmiński</i>	6	.
"	Rysunki z budown. ogólnego. — " "	4	6

¹⁾ Przed wpisaniem poszczególnych przedmiotów do książki legitymacyjnej należy uwzględnić uwagi, odnoszące się do owych przedmiotów, a umieszczone w „Spisie wykładów“.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
111	Ustawy budownicze. — <i>Inż. Wróbel</i>	.	1
113	Architektura historyczna II. — <i>Inż. Osiński</i> . . .	3	4
"	Rysunki z architektury histor. II. — " " . . .	4	4
119	Perspektywa malarska. — <i>Prof. Bartel</i>	.	3
"	Rysunki z perspektywy malarskiej. — " " . . .	.	4
122	Rysunki zdobnicze II. — <i>Prof. Sadłowski</i>	4	4
123	Stylizowanie form. — " "	1	1
125	Rysunek aktu. — <i>Nalborczyk</i>	*4	*4
128	Repetyt. form architektury klas. — <i>Inż. Bagieński</i>	4	4
283	Elementy miernictwa. — <i>Inż. Wilczkiewicz</i>	.	2
"	Ćwiczenia z elem. miernictwa. — " "	.	3
750	Fotografja dokumentarna. —	*1	*1
"	Ćwicz. z fotogr. dokument. —	*3	*3
III-ci rok studjów.			
78	Maszyny w technice budowlanej, Cz. II. — <i>Prof. Łukasiewicz</i>	2	.
79	Ekonomja społeczna. — <i>Prof. Wereszczyński</i> . . .	.	4
81	Zarys prawa państw. — " "	3	.
83	Prawo handl. i weksl. — " "	*1	.
108	Budownictwo żel. i żel.-bet. — <i>Prof. Kuryłto</i>	3	.
"	Rysunki z budownictwa żel. i żel.-bet. — <i>Prof. Kuryłto</i>	.	6
109	Budownictwo uytylitarne. — <i>Prof. Derdacki</i>	.	3
"	Projektowanie z budown. uytilit. — " "	.	12
115	Formy artystyczne. — <i>Inż. Grzymalski</i>	1	.
"	Rysunki z form artystycznych. — " "	8	8
117	Architektura I. — <i>Inż. Bagieński</i>	3	3
"	Projektowanie z architektury I. — " "	12	10
127	Fotografika. —	*1	*1
"	Ćwiczenia z fotografiki. —	*3	*5
270	Ogrzewanie, chłodzenie i przewietrzanie. — <i>Inż. Zielski</i>	2	2
"	Ćwicz. z ogrzew. i przewietrz. — <i>Inż. Zielski</i>	1	1
727/8	Rysunki figuralne. — <i>Prof. Rosen</i>	4	4

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w pól.	
		zim.	let.
IV-ty rok studjów.			
64	Budowa miast, Cz. I. — <i>Inż. Wróbel</i>	3	.
"	Ćwicz. konstr. z bud. miast, Cz. I. " "	2	4
66	Zwiedzanie miasta Lwowa i jego urządzeń. — "	.	*2
75	Encyklopedia nauk inżynierskich. A. — <i>Prof. Bogucki</i>	3	.
82	Zarys prawa prywatn. — <i>Prof. Wereszczyński</i>	.	3
107	Budownictwo drewniane. — <i>Prof. Obmiński</i>	.	*2
"	Rysunki z budown. drewnianego. — " "	.	*4
109	Budownictwo uytylitarne. — <i>Prof. Derdacki</i>	3	.
"	Projektow. z budown. uytylitar. — " "	10	8
110	Kosztorysy i prowadz. budowy. — <i>Prof. Obmiński</i>	2	.
"	Ćwiczenia z kosztorysów. — " "	.	4
116	Ochrona zabytków. — <i>Inż. Osiński</i>	.	*2
118	Architektura II. — <i>Prof. Minkiewicz</i>	2	2
"	Projektowanie z architekt. II. — " "	15	15
124	Dekoracja wnętrza. — <i>Prof. Sadłowski</i>	1	1
"	Projektow. z dekoracji wnętrza. — " "	4	4
129	Cegielnictwo i zaprawy. — <i>Inż. Modzelewski</i>	*1	.
"	Ćwiczenia z cegielnictwa i zapraw " "	.	*3
318	Higjena i pierwsza pomoc. — <i>Dr. Zgórski</i>	1	1

III. Program Wydziału Mechanicznego.

1. Spis katedr.
2. Skład osobowy.
3. Skład komisji egzaminów dyplomowych.
4. Spis wykładów.
5. Wskazówki o praktyce i programach studiów.
6. Warunki przejścia na wyższe lata studiów.
7. Plan nauk na rok akademicki 1931/32.

1. Spis katedr Wydziału Mechanicznego.

Liczby odpowiadają liczbom porządkowym tych przedmiotów, objętych spisami wykładów, które należą do poszczególnych katedr.

Skróty oznaczają: kat. zw. = katedra zwyczajna, kat. nd. = katedra nadzwyczajna, prof. zw. = profesor zwyczajny, prof. n. = profesor nadzwyczajny, zast. prof. = zastępca profesora, adj. = adjunkt, konstr. = konstruktor, star. asyst. = starszy asystent, adr. = adres katedry, tel. = telefon katedry,

- II. Kat. Matematyki — **Prof. zw. Dr. Antoni Łomnicki** — L. 201; kat. zw., 2 star. asyst.; adr.: Ul. Sapiehy L. 12, tel.: 57, 29-93, 32-34.
- II. Kat. Geometrii Wykreślnej — **Prof. zw. Dr. Antoni Plamitzner** — L. 202, 203 i 204; kat. zw., 1 adj., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Sapiehy L. 55, tel.: 90-85.
- II. Kat. Mechaniki (technicznej) — **Zast. prof. Prof. n. Dr. Inż. Wilhelm Borowicz** — L. 210; kat. zw., 1 adj.; adr.: Ul. Sapiehy L. 12, tel.: 97-85.

Kat. Maszynoznawstwa — zast. prowadzą Profesorowie: **Inż. Stanisław Łukasiewicz, Dr. Inż. Wilhelm Borowicz, Inż. Zygmunt Ciechanowski, Dr. Inż. Ludwik Eberman i Inż. Edward Tadeusz Geisler.** — L. 232, 233 i 234; kat. nd., 1 konstr., 1 star. asyst.; adr.: j. w.

Kat. Teorii Maszyn Ciepłych — **Zast. prof. Prof. zw. Dr. Inż. Roman Witkiewicz** — L. 216, 217; kat. nd., 1 adj., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Ujejskiego L. 5, tel.: 41-42.

I. Kat. Budowy Maszyn (elementy maszyn) — **Prof. zw. Inż. Edwin Hauswald** — L. 235 i 236; kat. zw., 1 konstr., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Sapiehy L. 12, tel.: 57, 29-93, 32-34.

II. Kat. Budowy Maszyn (silniki cieplne) — **Prof. zw. Dr. Inż. Ludwik Eberman** — L. 246, 247 i 248; kat. zw., 1 konstr., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Ujejskiego L. 5, tel.: 41-42.

III. Kat. Budowy Maszyn (maszyny dźwigowe i transportowe) — **Prof. n. Inż. Stanisław Łukasiewicz** — L. 237, 238 i 239; kat. nd., 1 konstr., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Sapiehy L. 12, tel.: 57, 29-93, 32-34.

IV. Kat. Budowy Maszyn (pompy) — **Prof. zw. Inż. Zygmunt Ciechanowski** — L. 256, 257 i 258; kat. zw., 1 konstr., 2 star. asyst.; adr. i tel.: j. w.

Kat. Budowy Maszyn Kolejowych — **Prof. zw. Inż. Wilhelm Mozer** — L. 260, 261, 262 i 263; kat. zw., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Sapiehy L. 55, tel.: 90-92.

Kat. Budowy Maszyn i Turbin Parowych — **Prof. n. Dr. Inż. Wilhelm Borowicz** — L. 251, 252 i 253; kat. zw., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Sapiehy L. 12, tel.: 97-85.

Kat. Pomiarów Maszynowych — **Prof. zw. Dr. Inż. Roman Witkiewicz** — L. 275, 276, 277 i 278; kat. zw., 2 star. asyst.; adr.: Ul. Ujejskiego L. 5, tel.: 41-42.

I. Kat. Technologji Mechanicznej (metali) — **Zast. prof. Prof. zw. Inż. Wilhelm Mozer** — L. 221, 222, 223, 224, 225, 226 i 227; kat. nd., 1 adj., 1 star. asyst.; adr.: j. w., tel.: 36-45.

II. Kat. Technologji Mechanicznej (obróbki metali) — **Prof. zw. Inż. Edward Tadeusz Geisler** — L. 228, 242, 243 i 311; kat. zw., 1 adj., 2 star. asyst.; adr. i tel.: j. w.

Kat. Elektrotechniki Ogólnej — **Prof. n. Dr. Inż. Stanisław Fryze** — L. 285; kat. nd., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Sapiehy L. 12, tel.: 57, 29-93, 32-34.

Kat. Urządzeń Elektrycznych (wytwarzania i rozprawiania energii elektrycznej) — **Prof. zw. Inż. Gabryel Sokolnicki** — L. 287, 288 i 289; kat. zw., 1 star. asyst.; adr. i tel.: j. w.

Kat. Pomiarów Elektrotechnicznych — Prof. zw. Dr. Inż. **Włodzimierz Krukowski** — — L. 290, 292, 293, 294, 295 i 296; kat. zw., 1 adj., 1 star. asyst.; adr.: j. w., tel.: 94-15.

Kat. Maszyn Elektrycznych — Prof. zw. Dr. Inż. **Kazimierz Idaszewski** — L. 297 i 298; kat. zw., 1 star. asyst. adr.: j. w., tel.: 57, 29-93, 32-34.

Kat. Wiertnictwa i Wydobywania Nafty — Prof. zw. Inż. **Juljan Fabiański** — L. 271 i 272; kat. zw., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Ujejskiego L. 1.

---

2. Skład osobowy Wydziału Mechanicznego.

a) Rada Wydziału:

Dziekan: Prof. Dr. **Antoni Plamitzer**.

Prodziekan: Prof. Inż. **Stanisław Łukasiewicz**.

Członkowie profesorowie honorowi: Dr. h. c. Inż. **Tadeusz Fiedler**, Dr. **Jerzy Michalski**.

Członkowie profesorowie: Dr. Inż. **Wilhelm Borowiec**, Inż. **Zygmunt Clechanowski**, Dr. Inż. **Ludwik Eberman**, Inż. **Juljan Fabiański**, Dr. Inż. **Stanisław Fryze**, Inż. **Edward Geisler**, Inż. **Edwin Hauswald**, Dr. Inż. **Kazimierz Idaszewski**, Dr. Inż. **Włodzimierz Krukowski**, Dr. **Antoni Łomnicki**, Dr. Inż. **Tadeusz Malarski**, Inż. **Wilhelm Mozer**, Inż. **Gabrjel Sokolnicki**, Dr. Inż. **Roman Witkiewicz**.

b) Wykładający:

Maurycy Altenberg, inżynier, wykłada gospodarkę elektryczną. (Ul. Nabelaka L. 37 a, tel. 13-57).

Witold Aulich, inżynier, doktor nauk technicznych, konstruktor P. L., wykłada zasady teorii mechanizmów. (Ul. Dunin-Borkowskich L. 2).

Stanisław Bieńkowski, inżynier, doktor nauk technicznych, wykłada ustawy przemysłowe i robotnicze. (Ul. Potockiego L. 49, tel. 11-96).

Zygmunt Fuchs, inżynier, doktor nauk technicznych, wykłada hydromechanikę, statykę konstrukcyj, statykę konstrukcyj lotniczych, aerodynamikę i kieruje laboratorium aerodynamicznem. (Ul. Krasickich L. 18 a, tel. 37-38).

Stanisław Jamróz, inżynier, doktor nauk technicznych, kierownik Mechanicznej Stacji Doświadczalnej P. L., wykłada materiały konstrukcyjne i ich badanie. (Ul. Wiśniowieckich L. 1, tel.: 84-14).

Stanisław Jasilkowski, inżynier, adjunkt P. L., wykłada zasady elektrotechniki, technikę wysokiego napięcia i koleje elektryczne. (Ul. Reja L. 7).

Stanisław Kozłowski, inżynier, kierownik elektrowni miejskiej, wykłada projektowanie i prowadzenie zakładów energetycznych, oraz prowadzi ćwiczenia z obsługi maszyn i kotłów. (Persenkówka, tel. 53-87).

Józef Henryk Makarewicz, inżynier, rząd. upoważ. cywilny inżynier elektrotechniki, em. wiceprezes Dyrekcji Poczty i Telegrafów, wykłada zasady telegrafii i telefonji. (Ul. Kochanowskiego L. 8, tel. 1-17).

Emil Piwoński, inżynier, zast. dyrektora Zakładu Gazowego Miejskiego, wykłada gazownictwo i prowadzi ćwiczenia z gazownictwa. (Ul. Gazowa).

Adolf Polak, inżynier, konstruktor P. L., wykłada budowę silników spalinowych szybkoobrotowych. (Ul. Ossolińskich L. 19).

Mieczysław Proczkowski, inżynier, kierownik warsztatów kolejowych we Lwowie, komisarz nadzoru kotłów parowozowych, wykłada zarząd i ruch kolejowy. (Ul. Potockiego L. 14).

Stanisław Rogalski, inżynier-pilot, starszy asystent Politechniki Warszawskiej, wykłada mechanikę lotu i konstrukcję płatowców oraz prowadzi ćwiczenia konstrukcyjne z płatowców. (Warszawa).

Władysław Rubeżyński, inżynier, rząd. upoważ. inżynier cywilny budowy maszyn, inżynier Miejskich Zakładów Elektrycznych, wykłada budowę samochodów. (Ul. Nabelaka L. 12, tel. 20-36).

Józef Ryzner, doktor filozofji, adjunkt P. L., wykłada meteorologję lotniczą. (Ul. Sapiehy L. 12).

Stanisław Schätzel, doktor praw, wykłada geografję i organizację handlu ropą naftową, jej przetworami i politykę naftową. (Ul. Obertyńskich L. 4, tel. 24-88).

Franciszek Tomanek, doktor praw, profesor Akademii Handlowej i Wyższej Szkoły dla Handlu Zagranicznego we Lwowie, wykłada księgowość i bilanse. (Ul. Franciszkańska L. 9, tel. 27-20).

Edmund Wilezkiewicz, inżynier, adjunkt P. L., wykłada elementy miernictwa. (Ul. Boczna Potockiego L. 64).

Kazimierz Zgórski, doktor medycyny, em. naczelnny lekarz kolei państw., wykłada higienę i pierwszą pomoc w nagłych wypadkach. (Ul. Asnyka L. 1, tel. 1-73).

Eljasz Zielski, inżynier, wykłada ogrzewanie, chłodzenie i przewietrzanie. (Ul. Ostrołęcka L. 12, tel. 11-36).

Stanisław Zwoliński, inżynier, obwodowy inspektor pracy we Lwowie, wykłada higienę i bezpieczeństwo pracy. (Ul. Nowy Świat L. 15, tel. 2-41).

c) Adjunkci :

- II. Kat. Geometrii Wykreśl.: 1¹⁾. Inż. **Stanisław Szerszeń.**
- II. „ Mechaniki: 1. Inż. **Robert Szewalski.**
- „ Teorii Maszyn Ciepłych: 1. ....
- I. „ Technologji Mechan.: 1. ....
- II. „ „ „ : 1. Inż. **Stanisław Sladek.**
- „ Pomiarów Elektrot.: 1. Inż. **Stanisław Jasilkowski.**

d) Konstruktorzy :

- Kat. Maszynoznawstwa: 1. Inż. **Stefan Błażyński.**
- I. „ Budowy Maszyn (elementy): 1. p. o.²⁾ Inż. **Józef Jurkowski.**
- II. „ Budowy Maszyn (silniki cieplne): 1. Inż. **Adolf Polak.**
- III. „ „ „ (maszyny dźwigowe): 1. ....
- IV. „ „ „ (pompy): 1. Dr. Inż. **Witold Aulich.**

e) Asystenci starsi :

- II. Kat. Matematyki: 1. Doc. Dr. **Stefan Kaczmarz.**
- 2. Dr. **Władysław Orlicz.**
- II. „ Geometrii Wykreśl.: 1. Inż. **Józef Tinz.**
- II. „ Mechaniki: p. o. Inż. **Zygmunt Augustyn.**
- „ Maszynoznawstwa: 1. ....
- „ Teorii Maszyn Ciepłych: 1. ....
- I. „ Budowy Maszyn: 1. ....
- p. o. Inż. **Jan Głowacz.**
- II. „ „ „ : 1. Inż. **Jan Łazoryk.**
- III. „ „ „ : 1. Inż. **Stanisław Nycz.**
- Inż. **Juljan Śliwiński**³⁾.
- IV. „ „ „ : 1. Inż. **Władysław Jaworski.**
- 2. Inż. **Kazimierz Mandybur.**

¹⁾ Liczby arabskie oznaczają systemizowane posady adjunktów, konstruktorów i starszych asystentów.

²⁾ p. o. oznacza: pełniący obowiązki

³⁾ Na etacie konstruktora.

- Kat. Budowy Maszyn Kolej.: 1. Inż. Stanisław Goliński.
p. o. Inż. Stanisław Gołas.
" " " i Turbin Par.: 1. Inż. Kamil Wenderker.
" Pomiarów Maszyn.: 1. Inż. Adam Wiciński.
2. ....
p. o. Inż. Henryk Wiśniowski.
- I. " Technologji Mechan.: 1. Inż. Leon Dreher.
Inż. Jerzy Meier¹⁾.
p. o. Inż. Eugenjusz Zajac.
- II. " " " : 1. Inż. Antoni Kowerczuk.
2. Inż. Kazimierz Ochęduszko.
- " Elektrotechn. Ogólnej: 1. ....
" Urządzeń Elektr.: 1. Inż. Stefan Weigel-Milleret.
" Pomiarów Elektrot.: 1. Inż. Tadeusz Sacharuk.
" Maszyn Elektrycznych: 1. ....
" Wiertnictwa i Wydobyw. Nafty: 1. Inż. Mieczysław Müller.
- Doc. Telegr. i Telefonji: 1. ....
Doc. Statyki Konstr.: p. o. Inż. Wacław Czerwiński.
Muz. Budowy Maszyn: p. o. Inż. Zdzisław Ziolkowski.

f) Asystenci młodzi:

- II. Kat. Mechaniki: Wiktor Wiśniowski.
I. " Budowy Maszyn: Wiktor Tumidajowicz²⁾.
" Pomiarów Maszyn.: Kazimierz Jurkiewicz.
Klemens Wierzebleyski.

g) Zastępcy asystentów:

- II. Kat. Geometrii Wykreślnej: Zbigniew Opałek.
" Pomiarów Maszynow.: Kazimierz Masłowski.
Jan Zawadzki.
" Elektrotechniki Ogólnej: Rudolf Pończa.
" Urządzeń Elektrycznych: Jan Barzyński.
" Pomiarów Elektrotechnicz.: Stefan Gieszezykiewicz.
Czesław Kohn.
Eugenjusz Matula.
Władysław Siewprawski.

---

¹⁾ Na etacie adjunkta.

²⁾ Na etacie st. asyst.

3. Skład Komisji egzaminów dyplomowych na Wydziale Mechanicznym.

A) Oddział maszynowy:

- Prezes: **Prof. Inż. Edwin Hauswald.**
I. zast. prezesa: " " **Zygmunt Ciechanowski.**
II. " " : **Dr. Inż. Ludwik Eberman.**
Członkowie: " " **Tadeusz Fiedler.**
" " **Inż. Edward Tadeusz Geisler.**
" " **Dr. Inż. Roman Witkiewicz.**
Rada Inż. **Jan Witkiewicz.**

Dla egzaminu z grupy kolejowej:

Prof. Inż. Wilhelm Mozer.

Dla egzaminów z budowy turbin parowych i turbokompresorów:

Prof. Dr. Inż. Wilhelm Borowicz.

Dla egzaminów z budowy maszyn dźwigowych:

Prof. Inż. Stanisław Łukasiewicz.

B) Oddział elektrotechniczny:

- Prezes: **Prof. Dr. Inż. Kazimierz Idaszewski.**
I. zast. prezesa: " **Inż. Gabrjel Sokolnicki.**
II. " " : -----
Członkowie: **Prof. Dr. Inż. Ludwik Eberman.**
" " " **Tadeusz Fiedler.**
" " " **Stanisław Fryze.**
" **Inż. Edward Tadeusz Geisler.**
" " **Edwin Hauswald.**

C) Oddział naftowy:

- Prezes: **Prof. Inż. Juljan Fabiański.**
I. zast. prezesa: " " **Zygmunt Ciechanowski.**
II. " " : **Inż. Zygmunt Bielski, prof. Akad. Górniczej.**
Członkowie: **Prof. Dr. Inż. Ludwik Eberman.**
" " " **Tadeusz Fiedler.**
" **Inż. Edwin Hauswald.**
" " **Stanisław Łukasiewicz.**
" " **Wilhelm Mozer.¹⁾**
" **Dr. Inż. Roman Witkiewicz.**

---

¹⁾ Powołany tymczasowo dla egzaminów z technologii mechanicznej metali.

4. Spis wykładów Wydziału Mechanicznego.

Dla przedmiotów należących do Wydz. Mech. przeznaczono liczby od 201 do 400 wł. Przedmioty innych Wydziałów podano na końcu spisu. Przy poszczególnych przedmiotach zaznaczono, czy dla wszystkich lub dla jakiego Oddziału i Grupy są one obowiązkowe względnie wybieralne. Jeżeli nic nie podano, to odnośny przedmiot jest tylko polecony.

Przedmioty Wydziału Mechanicznego:

201. Matematyka II. ¹⁾, *Prof. Dr. Antoni Łomnicki.*

Tyg. 4 godz. wykl. i 1 godz. ćwic. w półr. zim.,
2 godz. wykl. i 1 godz. ćwic. w półr. let. Obow.

Funkcje wielu zmiennych. Całki wielokrotne. Geometria analityczna przestrzeni i teoria powierzchni drugiego stopnia. Teoria krzywych. Teoria powierzchni. Równania różniczkowe. Szeregi Fouriera. Ćwiczenia w związku z wykładami.

202. Geometria wykreślna B., *Prof. Dr. Antoni Plamitzer.*

Tyg. 3 godz. wykl. i 3 godz. rys. w półr. zim., a 2 godz. wykl. i 3 godz. rys. w półr. let. Obow.

Metoda rzutów prostokątnych na trzy rzutnie. Rzuty aksonometryczne ukośne i prostokątne (metoda pośrednia). Elementy geometrii rzutowej w zastosowaniu do krzywych i powierzchni 2-go stopnia. Geometria wykreślna wielokątów, wielościanów, stożkowych i powierzchni obrotowych 2-go stopnia. Uwagi o podziale krzywych i powierzchni. Linje i powierzchnie śrubowe.

203. Ćwiczenia z geometrii wykreślnej B., *Prof. Dr. Antoni Plamitzer.*

Tyg. 2 godz. w półr. zim.

Rozwiązywanie zagadnień wyłącznie tylko z zakresu wykładów geometrii wykreślnej B.

204. Geometria wykreślna II., *Prof. Dr. Antoni Plamitzer.*

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. let.

Metody geometrii wykreślnej: rzuty środkowe, cechowane i aksonometryczne. Geometria wykreślna wielokątów, wielościanów, stożkowych i powierzchni 2-go stopnia.

---

¹⁾ Zgłaszający się do egzaminu z tego przedmiotu mają wykazać się egzaminem z matematyki I.

205. Chemja ogólna, wykłada *Prof. Dr. Inż. Edward Sucharda.*

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim., obow. dla wszystkich i 2 godz. wykł. w półr. let., wybier. dla Gr. ruch.

I. Krótki rys historyczny, zasady teorii chemji ogólnej, systematyka chemji nieorganicznej.

II. Systematyka chemji organicznej (związki alifatyczne, alicyklowe, aromatyczne i heterocyklowe).

206. Laboratorjum chemji ogólnej, prowadzi *Prof. Dr. Inż. Edward Sucharda.*

Tyg. 4 godz. w półr. let.

Ćwiczenia z zakresu analizy jakościowej, pojedynczej i złożonej oraz wstępne ćwiczenia z analizy ilościowej.

207. Gazownictwo, wykłada *Inż. Emil Piwoński.*

Tyg. 1 godz. wykł. i 2 godz. ćwicz. w półr. zim. Wybier. dla Gr. ruch.

208. Meteorologja lotnicza, wykłada *Dr. Józef Ryzner.*

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. let.

209. Wiadomości z geologii ogólnej i naftowej, wykłada *Prof. Dr. Wawrzyniec Teisseyre.*

Tyg. 4 godz. wykł. i 2 godz. ćwicz. oraz wycieczek w półr. let., obow. dla Od. naft.

Definicja geologii, rekapitulacja geologii ogólnej, z uwzględnieniem zasad tektoniki. Krótki zarys budowy geologicznej Polski. Geologja Karpat polskich. Warunki występowania bituminów na najlepiej poznanych terenach Karpat. Inne tereny naftowe świata.

Resumcja warunków geologicznych występowania bituminów; teorje powstawania bituminów i ich złoży.

210. Mechanika, Cz. I. i II., wykłada *Prof. Dr. Inż. Wilhelm Borowicz.*

Tyg. 5 godz. wykł. i 3 godz. ćwicz. w półr. let. I. r. i w półr. zim. II. r., oraz 2 godz. wykł. w półr. let. II. r., obow.

Część I: Mechanika ogólna. Podstawowe prawa i pojęcia dynamiki. Układ jednostek, wymiary, zasady teorii wektorów. Mechanika punktu materjalnego i systemu materjalnego. Środek masy i środek ciężkości. Tarcie. Uderzenie ciał stałych. Zasady teorii wytrzymałości materjałów.

Część II: Wytrzymałość materiałów. Rozciąganie i ściskanie. Skręcanie. Zginanie prętów prostych. Ścinanie. Wyboczenie. Teoria płyt. Teoria rur. Zginanie prętów zakrzywionych.

Statyka wykreślna. Wykresy Cremona-Bow'a. Metoda Rittera. Obciążenie ruchome. Linje wpływu belek, kratownic. Teoria belek ciągłych. Równanie Clapeyrona.

Hydromechanika. Równowaga cieczy. Napór cieczy. Względna równowaga cieczy. Ruch ustalony. Ruch nieustalony. Hydrodynamiczne ciśnienie. Zasada teorii turbin wodnych, pomp odśrodkowych i przyrządów ejektorowych. Reakcja strumienia.

Dynamika. Twierdzenie o równoważności pól. Potencjał. Ruch planet. Ruch okresowy. Drgania własne. Drgania przytłumione. Drgania wymuszone. Krytyczne prędkości. Zasada D'Alemberta. Obliczenia wytrzymałościowe ciał w ruchu. Dynamika bryły. Ruch giroskopu. Równania Lagrange'a.

211. Hydromechanika, wykład *Dr. Inż. Zygmunt Fuchs*.

Tyg. 2 godz. wykl. i 2 godz. ćwic. w półr. let.

Hydrostatyka. Kinematyka i dynamika ruchu cieczy doskonałej. Ruch „jednowymiarowy“ i zastosowania praktyczne. Ruch laminarny i burzliwy. Bieg wody w rurociągach, kanałach i rzekach. Opór środowiska. Napór hydrodynamiczny. Ruch potencjalny płynów; potencjał prędkości i funkcja prądu.

212. Statyka konstrukcyj¹⁾, wykład *Dr. Inż. Zygmunt Fuchs*.

Tyg. 2 godz. wykl. i 2 godz. rys. w półr. let.

Kratownice płaskie pierwszego i drugiego rodzaju, podane obciążeniu stałemu. Linje wpływu. Belki kratowe obciążone ruchomym układem ciężarów. Odształcenia kratownic płaskich. Linja ugięcia. Belki wzmocnione, wspornikowe, statycznie niewyznaczalne. Ramy sztywne.

213. Statyka konstrukcyj lotniczych, wykład *Dr. Inż. Zygmunt Fuchs*.

Tyg. 1 godz. wykl. w półr. zim.

Aerodynamiczne podstawy obliczeń. Metody statycznego badania płatowców. Normalne wiązanie płatowca jako kratownica przestrzenna i jej wyznaczenie przy założeniu podłużnic jako belek ciągłych.

---

¹⁾ Do przyjęcia na rysunki wymagany egzamin z mechaniki (wzgl. kollokwjum z I. półr.). Do egzaminu potrzebny jest egzamin z mechaniki.

214. Aerodynamika, wykład *Dr. Inż. Zygmunt Fuchs.*

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim.

Ścisłość powietrza i rola prędkości rozchodzenia się głosu. Statyka atmosfery. Opór środowiska. Linje prądu. Znaczenie obioru układu odniesienia dla ruchu ciał w cieczach. Dynamika ruchu. Zasady pomiarów aerodynamicznych. Zasada mechanicznego podobieństwa. Warstwa graniczna Prandtl'a. Opór powietrza dla ciał zaokrąglonych i kańciastych. Powierzchnie nośne. Wyniki klasycznej hydrodynamiki. Pole prędkości dokoła skrzydła. Wielkość wyporu skrzydła. Opór indukowany. Metody doświadczalne wyznaczania krzywych biegunowych dla profilów lotniczych. Wzory redukcyjne dla wyznaczania współczynników oporu. Zasady teorii śmigła.

215. Ćwiczenia w laboratorium aerodynamicznem,^{1) 2)}, prowadzi *Dr. Inż. Zygmunt Fuchs.*

Tyg. 6 godz. ćwic. w obu półr.

Cechowanie przyrządów pomiarowych. Badanie rozkładu prędkości i ciśnień. Jakościowe określanie pól aerodynamicznych przy pomocy zdjęć foto- i kinematograficznych w kanale wodnym. Wyznaczanie zależności pomiędzy współczynnikiem oporu i liczbą Reynolds'a przy pomocy pomiaru ciśnień, tudzież przy pomocy wagi aerodynamicznej. Wyznaczanie krzywych biegunowych dla profilów lotniczych. Badanie modeli kompletnych płatowców.

216. Teoria maszyn ciepłych, wykład *Prof. Dr. Inż. Roman Witkiewicz.*

Tyg. 4 godz. wykl. oraz 1 godz. ćwic. w obu półr., obow.

I. Ruch ciepła. Termodynamika techniczna. Sprężarki tłokowe. Dynamika gazów i par, z zastosowaniem do maszyn i turbin parowych. Skraplanie par. Wyjątki z teorii mechanizmów. Motory spalinowe. Wyrównywanie ruchu zakładów i wyzyskiwanie odpadków energii.

II. Reakcje przy spalaniu gazów, cieczy i stałych materiałów opałowych. Generatory gazu, piece i regeneratory ciepła. Paleniska, ruszty i wywoływanie przeciągu. Ogrzewanie i dobór materiałów opałowych. Chłodnictwo i skraplanie gazów.

¹⁾ Do przyjęcia wymagany egzamin z hydromechaniki.

²⁾ W r. ak. 1931/32 prowadzone dzięki subsydjom Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej Państwa.

217. **Laboratorium kalorymetryczne**¹⁾, prowadzi *Prof. Dr. Inż. Roman Witkiewicz.*

Tyg. 3 godz. ćwic. w obu półr.

218. **Zasady teorii mechanizmów**, wyklada *Dr. Inż. Witold Aulich.*

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim. i 1 godz. ćwic. w półr. let.

Kreślenie torów względnych. Klasyfikacja mechanizmów. Niektóre mechanizmy często używane.

219. **Ćwiczenia warsztatowe I, (odlewnictwo i kuźnictwo)**, prowadzi *Prof. Inż. Wilhelm Mozer.*

Tyg. 4 godz. ćwic. półrocznie grupami, czynne w obu półroczach. Obow.

Formowanie i odlewanie z obliczeniem kosztu. Kucie. Mierzenie temperatury. Zgrzewanie. Stapianie i przecinanie. Badanie wytrzymałościowe.

220. **Ćwiczenia warsztatowe II, (obróbka metali)**, prowadzi *Prof. Inż. Edward Tadeusz Geisler.*

Tyg. 4 godz. ćwic. półrocznie grupami, czynne w obu półroczach. Obow.

Zaznajomienie ze sposobami obróbki ręcznej i mechanicznej. Porównanie czasów obróbki: ręcznej, struganiem, gryzowaniem, toczeniem, szlifowaniem. Znakowanie. Wiercenie zwykłe i w skrzynkach, na wiertarce i wytaczarce. Toczenie gładkie, nacinanie gwintów. Mierzenie dokładne.

221. **Technologia mechaniczna metali**, wyklada *Prof. Inż. Wilhelm Mozer.*

Tyg. 4 godz. wykl. w półr. zim. Obow.

Ogólne własności metali i ich budowa. Żelazo czyste i inne metale, stopy żelaza z węglem i innymi metalami. Stopy metali. Wpływ procesów metalurgicznych, obróbki termicznej i mechanicznej na własności żelaza i innych metali.

---

¹⁾ W razie uzyskania stosownych środków odbywać się będą wybrane ćwiczenia z zakresu przewodnictwa cieplnego, promieniowania, przechodzenia ciepła przez granice medjów, konwekcji, parowania i skraplania się par. Przyjętych być może tylko kilku studentów IV. r. studjów Wydz. Mech. Wymagany egzamin z teorii maszyn cieplnych.

222. Odlewnictwo¹⁾, wyklada *Prof. Inż. Wilhelm Mozer*.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. let. Obow. dla Gr. technolog.

Wyrób form, piece do topienia, uszlachetnianie topionego metalu, odlewanie i wykończenie odlewów, prowadzenie odlewni.

223. Kuźnictwo¹⁾, wyklada *Prof. Inż. Wilhelm Mozer*.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. zim. Obow. dla Gr. technolog.

Procesy kuźnicze: kucie, tłoczenie, walcowanie, wyciąganie, zgrzewanie, nitowanie. Hartowanie. Mierzenie temperatury w pracowniach fabrycznych. Prowadzenie kuźni i hartowni.

224. Techniczne stopy metali^{1), 2)}, wyklada *Prof. Inż. Wilhelm Mozer*.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. let. Obow. dla Od. elektr. i Gr. technolog.

Stopy miedzi. Stopy łożyskowe. Stopy lekkie. Luty oraz inne stopy, używane w przemyśle.

225. Ćwiczenia z cieplnej przeróbki żelaza, prowadzi *Prof. Inż. Wilhelm Mozer*.

Tyg. 2 godz. ćwicz. półrocznie grupami, czynne w obu półroczach. Obow.

Wpływ procesów hutniczych i kuźniczych na budowę żelaza. Hartowanie. Cementowanie. Badania wytrzymałościowe.

226. Techniczne badanie żelaza¹⁾, wyklada *Prof. Inż. Wilhelm Mozer*.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. zim. i 2 godz. ćwicz. w obu półr. Obow. dla Gr. technolog.

Makro- i mikroskopowe badanie rodzajów żelaza. Badanie termiczne. Badanie technologiczne.

227. Prace z technicznego badania żelaza, prowadzi *Prof. Inż. Wilhelm Mozer*.

Tyg. 6 godz. w obu półr.

¹⁾ Zapisywać się mogą studenci, którzy zdali egzamin kursowy z technologii mech. metali. Wykładane co drugi rok.

²⁾ W r. ak. 1931/32 nie odbędzie się.

228. Obróbka metali, Prof. Inż. Edward Tadeusz Geisler.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. let. Obow.

Istota obróbki. Obróbka ręczna, narzędzia. Teoria skrawania. Zużycie energii. Mechanizmy obrabiarek. Poszczególne typy obrabiarek, praca na nich, narzędzia, obsługa. System zamienności części: tolerancje; polski układ pasowań. Miernictwo warsztatowe.

229. Ćwiczenia z organizacji obróbki I., prowadzi Prof. Inż. Edward Tadeusz Geisler.

Tyg. 3 godz. ćwic. półrocznie grupami, czynne w obu półroczach. Obow. dla Od. masz. i naft.

Badanie oporów skrawania. Prace na podzielnicach uniwersalnych. System zamienności — mierzenie sprawdzianami, ich nastawianie. Sprawdzanie dokładności obrabiarek. Zdejmowanie charakterystyk obrabiarek — sporządzanie tablic, wykresów i suwaków kalkulacyjnych. Planowanie obróbki. Instrukcje robocze (z obliczeniem czasu roboczego). Pokaz poglądowy organizacji warsztatu.

230. Ćwiczenia z organizacji obróbki II., prowadzi Prof. Inż. Edward Tadeusz Geisler.

Tyg. 3 godz. ćwic. w półr. zim. Obow. dla Gr. technolog.

Projektowanie urządzeń do obróbki szeregowej na obrabiarce uniwersalnej. Planowanie obróbki na rewolwerówce. Charakterystyka automatu. Nastawienie automatu. Miernictwo warsztatowe: metoda trójdrucikowa, mikroskop warsztatowy, optometr, metoda projekcyjna, interferencyjna. Studja czasu — chronometraż. Badanie uzdolnień pracowników.

231. Materiały konstrukcyjne, wyklada Dr. Inż. Stanisław Jamróz.

Tyg. 1 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w półr. let. Obow., wymagane tylko potwierdzenie uczęszczania.

Klasyfikacja materiałów ze stali, żelaza i innych metali wedle własności mechanicznych, normalizacja, warunki techniczne odbioru. Materiały konstrukcyjne pomocnicze (szczerliwo, izolacja, farby techniczne). Metody próbowania materiałów i urządzenia do tego służące. Praktyczne ćwiczenia z prób mechanicznych materiałów konstrukcyjnych.

232. Maszynoznawstwo wstępne, wyklada Prof. Inż. Stanisław Łukasiewicz.

Tyg. 3 godz. wykł. i 2 godz. wycieczek w półr. zim. Wycieczki grupami po 4 godz. raz na 2 tygodnie.

Znaczenie maszyn w życiu gospodarczem. Zadania i rodzaj pracy inżyniera - mechanika i inżyniera - elektryka. Pola pracy maszyn i podział na typy. Zasadnicze pojęcia o celu, działaniu i ustroju: 1. silników cieplnych, silników wodnych i wiatrowych, napędu mechanicznego, hydraulicznego, pneumatycznego i elektrycznego; 2. pomp, wentylatorów, dmuchaw i sprężarek; 3. urządzeń do transportu krótkiego i urządzeń do transportu dalekiego. Przykłady urządzeń maszynowych i zastosowań maszyn w typowych zakładach przemysłowych. Przemysł metalowy w świecie i w Polsce.

Wycieczki grupami do technicznych zakładów miejskich i wytwórni, poprzedzone wykładami o obiektach, podlegających obejrzeniu.

233. Maszynoznawstwo konstrukcyjne (Ogólna budowa maszyn), wykładają profesorowie: Dr. Inż. Wilhelm Borowicz, Inż. Zygmunt Ciechanowski, Dr. Inż. Ludwik Eberman i Inż. Stanisław Łukasiewicz.

Tyg. 4 godz. wykł. w obu półr. Obow. dla Od. masz. i naft.

Wykład obejmuje zasady konstrukcji i obliczenia maszyn niżej wymienionych. Poszczególne działy z zakresu budowy:

a) kotłów, silników wodnych i pomp. (tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim.) wyklada Prof. Inż. Zygmunt Ciechanowski.

b) turbin parowych (tyg. 1 godz. wykł. w półr. zim.) wyklada Prof. Dr. Inż. Wilhelm Borowicz.

c) silników spalinowych i maszyn parowych (tyg. 3 godz. wykł. w półr. let.) wyklada Prof. Dr. Inż. Ludwik Eberman.

d) maszyn dźwigowych (tyg. 1 godz. wykł. w półr. let.) wyklada Prof. Inż. Stanisław Łukasiewicz.

234. Rysunki techniczne, prowadzi Prof. Inż. Edward Tadeusz Geisler.

Tyg. 4 godz. (dwoma grupami) w obu półr. Obow.

Przepisy i wzory wykonywania rysunków maszynowych. Normalja. Kopjowanie; odbitki światłoczułe. Zdjęcia szkiców z modeli, wykonywanie według nich rysunków warsztatowych, zestawień.

235. Elementy maszyn, Prof. Inż. Edwin Hauswald.

Tyg. 4 godz. wykł. w półr. zim. i 3 godz. wykł. w półr. let. Obow.

Ogólne zasady konstrukcji maszyn. Sposoby łączenia elementów maszynowych. Nity, kliny, śruby, kołki, obrcze. Spawanie i stapianie części. Osie, wały pędowe i korbowe, sprzęgła. Łoża. Pędnie tarciove, pasowe, linowe i łańcuchowe. Urządzenia transmisyjne. Mechanizmy. Układy korbowe. Armatury.

236. Ćwiczenia konstrukcyjne z elementów maszyn¹⁾, Prof. Inż. Edwin Hauswald.

Tyg. 6 godz. w półr. let. (I część) i 6 godz. w półr. zim. (II część). Obow.

Szkicowanie, obliczanie i konstrukcja części maszynowych oraz różnych maszyn.

237. Budowa maszyn dźwigowych, Prof. Inż. Stanisław Łukasiewicz.

Tyg. 5 godz. wykł. w półr. zim. Obow. dla Gr. konstr. i technolog.

a) Przegląd typów dźwignic. Mechanika mechanizmów dźwignicowych: obciążenie i zapotrzebowanie energii w okresach rozruchu, biegu ustalonego i zatrzymywania. Ustalenie momentów obciążających do obliczenia różnych części składowych, wybór silnika oraz wybór naprężeń i współczynników dopuszczalnych w zależności od warunków pracy. Konstrukcja i obliczenie części składowych mechanizmów dźwignic. Konstrukcja i obliczenie podstawowych zespołów dźwignicowych: wciągarek, suwnic, żorawi i wózków elektrycznych. Statyka, obliczenie i konstrukcja elementów żelazno-konstrukcyjnych. b) Części elektryczne dźwignic. c) Podnośniki (wyciągi). d) Przeładownice (chwytaki i wywrotnice).

238. Urządzenia transportowe, Prof. Inż. Stanisław Łukasiewicz.

Tyg. 4 godz. wykł. w półr. let.

a) Przenośnice do transportowania ciągłego ciał sypkich i skupionych (przenośniki grawitacyjne, garnące, ślimakowe, przerzucające, taśmowe, kbelkowe, kolejki naziemne i wiszące), — ustrój, obliczenie, zakres zastosowania.

¹⁾ Do zapisu wymagany postępowanie przynajmniej dostateczny z rysunków technicznych.

- b) Transport w ważniejszych zakładach typowych: na hutach, kopalniach węgla, w składach, portach i na kolejach, w zakładach wytwarzania energii, w fabrykach chemicznych.
c) Transport w fabrykach przemysłu metalowego i pokrewnych, w szczególności przy wytwórczości ciągłej.
d) Transport w fabrykach drzewnych. e) Organizacja racjonalnego transportu: planowanie i prowadzenie; obliczanie kosztów. f) Transport w biurach.

239. Ćwiczenia konstrukcyjne z maszyn dźwigowych i urządzeń transportowych¹⁾, Prof. Inż. Stanisław Łukasiewicz.

Tyg. 6 godz. w półr. let. i 6 godz. w półr. zim.

Tematy z maszyn dźwigowych: Projekt dźwignicy według tematów indywidualnie wyznaczonych: obliczenie, szczegółowe zestawienie całości, zestawienie ważniejszych grup montażowych, rysunki warsztatowe niektórych części wraz z wyjaśnieniem sposobu wykonania oraz ewentualnie schematy połączeń elektrycznych.

Tematy z urządzeń transportowych: a) Urządzenia transportowe albo przeładunkowe dla elektrowni, kopalń węgla, portów, hut — albo b) zespół urządzeń transportowych dla fabryk przetwórczych — albo c) zespół urządzeń transportowych dla wytwórczości ciągłej w fabrykach przemysłu metalowego i pokrewnych.

240. Budowa wyciągów naftowych²⁾, wykład Prof. Inż. Stanisław Łukasiewicz.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. let. Obow. dla Od. naft.

Ustrój wyciągów naftowych. Części składowe: konstrukcja i obliczanie.

241. Ćwiczenia konstrukcyjne z wyciągów naftowych, prowadzi Prof. Inż. Stanisław Łukasiewicz.

Tyg. 2 godz. w półr. let.

Projekt wyciągu naftowego: obliczenie, zestawienie szczegółowe całości, zestawienie grup montażowych i rysunki warsztatowe poszczególnych części z wyjaśnieniem sposobu wykonania.

---

¹⁾ Do przyjęcia jest wymagane potwierdzenie uczęszczania na wykłady i ćwiczenia z elementów maszyn.

²⁾ Wykładane co drugi rok.

242. Budowa obrabiarek ¹⁾, *Prof. Inż. Edward Tadeusz Geisler.*

Tyg. 4 godz. wykł. w półr. zim. Wybier. dla Gr. konstr., obow. dla Gr. technolog.

Obliczanie mechanizmów obrabiarek. Obrabiarki złożone i samoczynne (automaty). Obliczanie i projektowanie obrabiarek. Przykłady.

243. Ćwiczenia konstrukcyjne z obrabiarek ²⁾, *Prof. Inż. Edward Tadeusz Geisler.*

Tyg. 3 godz. w półr. let. i 3 godz. w półr. zim. dla Gr. technol. Dla innych grup tyg. 6 godz. w półr. let.

Projekt obrabiarki: obliczenia i szkice wstępne, zestawienie szczegółowe z obliczeniem, sporządzenie wyszczególnienia części, wykonanie rysunku warsztatowego wskazanego mechanizmu.

244. Budowa kotłów, wykład *Prof. Inż. Zygmunt Ciechanowski.*

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. Wybier. dla Gr. konstr., ruch. i Od. naft.

Kotły, ich części, zestawienia, omurowanie. Kotłownie.

245. Ćwiczenia konstrukcyjne z kotłów ³⁾, prowadzi *Prof. Inż. Zygmunt Ciechanowski.*

Tyg. 6 godz. ćwic. w półr. let.

Projekt kotła z omurowaniem.

246. Budowa maszyn parowych (tłokowych), *Prof. Dr. Inż. Ludwik Eberman.*

Tyg. 4 godz. wykł. w półr. let. Wybier. dla Gr. konstr., technol. i ruch. oraz Od. naft.

Wykresy maszyn jedno- i wielocylindrowych, wykresy sił stycznych i obliczanie kół zamachowych. Stawidła i regulatory, cylindry i inne części składowe.

---

¹⁾ Wykładane co drugi rok. W r. ak. 1931/32 nie odbędzie się. Do zapisu wymagane potwierdzenie uczęszczania na wykłady elem. masz. i obróbki metali, do egzaminu egzamin z obróbki metali z postępowaniem co najmniej dostatecznym.

²⁾ Do zapisu wymagane potwierdzenie uczęszczania na wykłady z ćwic. elem. masz., egzaminy z elem. masz., obróbki metali z postępowaniem co najmniej dostatecznym, budowy obrabiarek oraz ćwiczenia z organizacji obróbki l.

³⁾ Do przyjęcia jest wymagany egzamin z elementów maszyn i potwierdzenie uczęszczania z ćwic. konstr. z elementów maszyn.

247. Budowa silników spalinowych, Prof. Dr. Inż. Ludwik Eberman.

Tyg. 6 godz. wykł. w półr. zim. Obow. dla Od. elektr., wybier. dla Od. naft. i dla Gr. konstr. technolog. i ruch.

Obliczanie i konstrukcja części składowych, działanie mas ruchomych, wykresy sił stycznych, obliczanie kół zamachowych, wyrównanie mas. Regulacja i regulatory. Kompresory i inne urządzenia pomocnicze.

248. Ćwiczenia konstrukcyjne z silników tłokowych, Prof. Dr. Inż. Ludwik Eberman.

Tyg. 6 godz. w obu półr. Dla Od. naft. tylko 6 godz. w półr. let., a dla Od. elektr. 3 godz. w obu półr.

249. Budowa silników spalinowych szybkobieżnych¹⁾, wykład Inż. Adolf Polak.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim.

250. Ćwiczenia konstr. z silników spalinowych szybkobieżnych¹⁾, prowadzi Inż. Adolf Polak.

Tyg. 6 godz. w obu półr.

251. Budowa turbin parowych, Prof. Dr. Inż. Wilhelm Borowicz.

Tyg. 4 godz. wykł. w półr. zim. Wybier. dla Gr. konstr., ruch. i Od. elektr.

Wiadomości ogólne, wpływ pary z dyszy, teoria parowych turbin, ich rodzaje. Części składowe, ich teoria i obliczanie. Termodynamiczne obliczanie turbin różnych systemów. Regulacja. Zastosowanie turbin parowych.

252. Sprężarki obrotowe, Prof. Dr. Inż. Wilhelm Borowicz.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. let. Wybier. dla Gr. konstr. i ruch.

Wiadomości ogólne o sprężarkach gazowych. Sprężarki wirujące (turbokompresory, dmuchawy i wentylatory), ich teoria, rodzaje i obliczanie. Regulacja.

253. Ćwiczenia konstrukcyjne z turbin parowych i turbokompresorów, Prof. Dr. Inż. Wilhelm Borowicz.

Tyg. 6 godz. w obu półr. Dla Od. elektr. 3 godz. w obu półr.

---

¹⁾ W r. ak. 1931/32 prowadzone dzięki subsydyjom Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej Państwa.

254. Budowa samochodów, wykład *Inż. Władysław Rubczyński.*

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. Wybier. dla Gr. konstr.

Rozwój w budowie samochodów. Budowa silnika: cylindry, tłoki, łącznik, wał korbowy, wał sterujący, wentyle, łożyska, koło zamachowe. Gaźniki. Zapalenie elektryczne. Oliwienie. Chłodzenie. Przeniesienie siły na koła: sprzęgło, zmiana prędośni, wał przegubowy, koła różnicowe (dyferencjał). Tylna i przednia oś. Usprężynowanie podwozia. Kierownica. Hamulce. Nawoźnia ogólnie. Opory ruchu i straty. Najnowsze prądy w budowie samochodów.

255. Ćwiczenia konstrukcyjne z samochodów, prowadzi *Inż. Władysław Rubczyński.*

Tyg. 4 godz. w półr. let.

256. Budowa pomp tłokowych, Prof. Inż. Zygmunt Ciechanowski.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. Wybier. dla Gr. konstr.

Pompy tłokowe. Wentyle samoczynne i ich teorie. Pompy pojedynczo i podwójnie działające, pompy różnicowe itd. Kompresory tłokowe, wentylowe i suwakowe. Kompresory kilkustopniowe.

257. Budowa silników wodnych i pomp odśrodkowych, Prof. Inż. Zygmunt Ciechanowski.

Tyg. 4 godz. wykł. w półr. let. Obow. dla Od. elektr., wybier. dla Gr. konstr.

Różne sposoby wyzyskania energii wody i zależny od tego podział motorów wodnych na koła grawitacyjne, motory wodne tłokowe i turbiny. Turbiny wodne odrzutne i naporowe, ich teoria i najważniejsze zasady konstrukcji.

Teoria i zasady konstrukcyjne pomp odśrodkowych.

258. Ćwiczenia konstrukcyjne z pomp i silników wodnych ¹⁾, prof. Inż. Zygmunt Ciechanowski.

Tyg. 6 godz. w obu półr.

259. Budowa maszyn rolniczych ²⁾, ...

Tyg. 3 godz. wykł. i 4 godz. ćwicz. konstr. w obu półr.

¹⁾ Do przyjęcia wymagany egzamin z elementów maszyn i potwierdzenie uczęszczania na ćwiczenia z elementów maszyn.

²⁾ W r. ak. 1931/32 nie odbędzie się.

260. Budowa maszyn kolejowych, Prof. Inż. Wilhelm Mozer.

Tyg. 4 godz. wykł. w półr. let. (I. część) i 4 godz. wykł. w półr. zim. (II. część). Obow. dla Gr. kolej., wybier. dla Gr. konstr. i technolog.

Podział i rodzaje parowozów. Praca i opory ruchu. Siła pociągowa. Obliczenie parowozu. Konstrukcja kotła, podwozia i silnika parowozowego. Konstrukcja jaszczyka. Dodatkowe urządzenia parowozu i jaszczyka.

261. Ćwiczenia konstrukcyjne z maszyn kolejowych, Prof. Inż. Wilhelm Mozer.

Tyg. 2 godz. w półr. zim. i 4 godz. w półr. let.

262. Urządzenia kolejowe ¹⁾, Prof. Inż. Wilhelm Mozer.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim., obow. dla Gr. kolej.

Warsztaty główne i pomocnicze. Parowozownie. Stacje wodne i opałowe. Magazyny zasobów. Utrzymanie taboru i urządzeń kolejowych.

263. Ćwiczenia konstrukcyjne z urządzeń kolejowych, Prof. Inż. Wilhelm Mozer.

Tyg. 6 godz. w półr. zim.

264. Budowa wagonów, wykład Prof. Inż. Wilhelm Mozer.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. let. Obow. dla Gr. kolej.

Podział i rodzaje wagonów. Zasady projektowania wagonów. Podwozie: Koła, osie, maźnice, prowadnice, resory i inne sprężyny, podłużnice, ściany wzdłużne dźwigające, ciągła, sprzęgła i zderzaki. Pudła wagonów osobowych i towarowych. Wewnętrzne urządzenia wagonów. Hamulce. Ogrzewanie. Oświetlenie. Przewietrzanie.

265. Ćwiczenia z budowy wagonów, Prof. Inż. Wilhelm Mozer.

Tyg. 6 godz. w półr. let. Wybier. dla Gr. kolej.

266. Zarząd i ruch kolejowy, wykład Inż. Mieczysław Proczkowski.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. let. Obow. dla Gr. kolej.

---

¹⁾ Wykładane co drugi rok. W r. ak. 1931/32 nie odbędzie się.

Urządzenia pomocnicze dla prowadzenia ruchu kolejowego. Obsada stacji, linii, pociągów i parowozowni. Podział pociągów. Rozkład jazdy. Jazda pociągów w odstępie czasowym i przestrzennym. Krzyżowanie i mijanie pociągów na stacjach. Przetaczanie. Dokumenty pociągu. Służba w parowozowniach. Układanie turnusów parowozów i drużyn parowozowych. Gospodarka parowozowa. Przepisy dotyczące bezpieczeństwa ruchu na kolejach.

267. Mechanika lotu¹⁾, wykłada *Inż. Stanisław Rogalski*.

24 godz. wykł. w półr. let.

Profil lotniczy i jego własności. Komora płatowa. Opory szkodliwe. Biegunowa samolotu. Normalna atmosfera. Śmigło. Zespół śmigło-silnikowy. Ogólne równania lotu. Studium lotu poziomego. Lot ślizgowy. Lot po krzywiznie. Start i lądowanie. Wyczyny samolotu. Współczynniki porównawcze Everlinga. Równowaga statyczna samolotu. Równowaga dynamiczna samolotu. Loty akrobatyczne.

268. Budowa płatowców¹⁾, wykłada *Inż. Stanisław Rogalski*.

24 godz. wykł. w półr. zim.

Materiały lotnicze. Analiza obciążeń występujących na samolocie w czasie lotu. Normy konstrukcyjne. Zasadnicze typy układów i rozwiązań konstrukcyjnych oraz ich części składowych. Obliczanie poszczególnych elementów. Próby wytrzymałościowe.

269. Ćwiczenia konstrukcyjne z płatowców¹⁾, prowadzi *Inż. Stanisław Rogalski*.

30 godz. ćwic. w półr. let.

270. Ogrzewanie, chłodzenie i przewietrzanie, wykłada *Inż. Eljasz Zielski*.

Tyg. 2 godz. wykł. i 1 godz. ćwic. w obu półr. Wybieralne dla Gr. ruch.

Cel, rodzaje i obliczanie ogrzewania i przewietrzania. Części składowe, projektowanie i wykonywanie instalacji ogrzewania i przewietrzania. Instalacje wodne i gazowe.

271. Wiertnictwo ogólne i naftowe, *Prof. Inż. Julian Fabiański*.

Tyg. 3 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w półr. zim. oraz 4 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w półr. let. Obow. dla Od. naft.

---

¹⁾ W r. ak. 1931/32 prowadzone dzięki subsydyjom Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej Państwa.

Urządzenia, narzędzia i sposoby wykonywania wierceń obrotowych i udarowych, ze szczególnem uwzględnieniem wierceń dla ropy naftowej. Praca wiertnicza. Różne fazy robót wiertniczych. Rury, rurowanie, zamykanie wód. Usuwanie zagwoźdżeń. Kierownictwo. Koszty. Organizacja i administracja.

W związku z wykładami i ćwiczeniami odbędą się w ciągu roku trzy wycieczki dwudniowe i jedna czterodniowa.

272. Wydobywanie nafty i gazu ziemnego, Prof. Inż. Julian Fabiański.

Tyg. 3 godz. wykl. w półr. zim. Obow. dla Od. naft.

Ogólne wiadomości o ropie naftowej i jej złożach. Sposoby wydobywania. Transport. Przechowywanie. Ropa naftowa jako materiał opałowy. Wydobywanie i zużytkowanie gazu ziemnego.

273. Technologia nafty i gazów ziemnych, Prof. Dr. Stanisław Pilat.

Tyg. 3 godz. wykl. w półr. zim. i 2 godz. wykl. w półr. let. Obow. dla Od. naft., wybier. dla Gr. ruch.

Chemiczne i fizykalne własności ropy naftowej ze szczególnem uwzględnieniem rop polskich. Przeróbka fabryczna ropy naftowej i surowców pokrewnych. Fabrykacja gazoliny z gazu ziemnego. Własności produktów naftowych i ich zastosowanie.

274. Ćwiczenia w badaniu własności produktów naftowych, Prof. Dr. Stanisław Pilat.

Tyg. 2 godz. w półr. let. Obow. dla Od. naft., wybier. dla Gr. ruch.

Ćwiczenia w analizie technicznej ropy naftowej. Oznaczanie własności produktów naftowych, w szczególności smarów. Absorbacja gazoliny.

275. Pomiary maszynowe, Prof. Dr. Inż. Roman Witkiewicz.

Tyg. 2 godz. wykl. w obu półr. Obow.

Pomiary techniczne. (Zasady teoretyczne. Używane przyrządy i ich krytyka). Badanie maszyn. (Metody).

276. Laboratorjum maszynowe I., Prof. Dr. Inż. Roman Witkiewicz.

Tyg. 4 godz. ćwicz. w obu półr. Obow.

Ćwiczenia w zakresie pomiarów maszynowo-technicznych, celem opanowania techniki manipulowania przyrządami i elementarnego badania maszyn.

277. Laboratorium maszynowe II.¹⁾, *Prof. Dr. Inż. Roman Witkiewicz.*

Tyg. 4 godz. ćwicz. w półr. zim. Obow. dla Gr. konstr. i ruch. oraz Od. naft.

Ćwiczenia z zakresu badań laboratoryjnych oraz pomiarów przemysłowych typowych maszyn i urządzeń.

278. Laboratorium maszynowe III.²⁾, *Prof. Dr. Inż. Roman Witkiewicz.*

Tyg. 6 godz. ćwicz. w półr. let.

Prace samodzielne.

279. Wybrane działy z badań maszynowych³⁾, wyklada *Prof. Dr. Inż. Roman Witkiewicz.*

Tyg. 1 godz. wykl. w półr. zim.

280. Gospodarka cieplna w przemyśle, wyklada *Prof. Dr. Inż. Roman Witkiewicz.*

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. let. Obow. dla Gr. ruch.

281. Projektowanie i prowadzenie zakładów energetycznych, wyklada *Inż. Stanisław Kozłowski.*

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim. Wybier. dla Gr. ruch.

Wybór typu i wielkości urządzeń kotłowych i maszynowych. Przepisy konsensu, wykonania i ustawienia. Odbiór. Prowadzenie ruchu. Kalkulacja kosztów.

282. Ćwiczenia z obsługi maszyn i kotłów, prowadzi *Inż. Stanisław Kozłowski.*

Tyg. 4 godz. w półr. let. Wybier. dla Gr. ruch.

283. Elementy miernictwa, wyklada *Inż. Edmund Wilczkiewicz.*

Tyg. 2 godz. wykl. i 3 godz. ćwicz. w półr. let. Obow. dla Od. naft. Także dla Wydz. Arch.

---

¹⁾ Do przyjęcia wymagane potwierdzenie uczęszczania na ćwicz. labor. masz. I. i teorii masz. ciepln.

²⁾ Do przyjęcia wymagane jest potwierdzenie uczęszczania do laborat. maszyn. I. i II. Doradza się złożyć przed wpisem egzamin z teorii maszyn cieplnych.

³⁾ W r. ak. 1931/32 nie odbędzie się.

Wiadomości wstępne. Najprostsze przyrządy i czynności miernicze. Pomiar parcel. Obliczanie powierzchni. Niwelacja. Instrument uniwersalny. Zdjęcia poligonowe i tachymetryczne. Fotogrametria.

284. **Budownictwo inżynierskie, (encyklopedia nauk inżynierskich)**, wykład *Prof. Dr. Inż. Jan Bogucki*.

Tyg. 4 godz. wykł. w półr. zim. Obow.

Ogólne zasady budownictwa lądowego. Elementy konstrukcyj murowanych, drewnianych, żelaznych i żelazno-betonowych. Roboty ziemne, fundamenty, mury oporowe. Zarys budowy dróg i kolei żelaznych. Najprostsze konstrukcje małych mostów. Pomiaru wodne. Ujęcie wody i kanały fabryczne. Wodociągi miejskie.

285. **Elektrotechnika ogólna** ¹⁾, *Prof. Dr. Inż. Stanisław Fryze*.

Tyg. 5 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w obu półr. Obow. dla Od. elektr.

Elektrostatyka i magnetostatyka. Teoria prądów stałych, maszyny prądu stałego. Teoria prądów zmiennych. Maszyny prądu zmiennego. Ważniejsze urządzenia elektr.

286. **Zasady elektrotechniki**, wykład *Inż. Stanisław Jasiłkowski*.

Tyg. 3 godz. wykł. i 1 godz. ćwic. w półr. zim. oraz 3 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w półr. let. Obow. dla Od. masz. i naft.

287. **Urządzenia elektryczne**, *Prof. Inż. Gabrjel Sokolnicki*.

Tyg. 4 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w obu półr. Obow. dla Od. elektr.

Przepisy bezpieczeństwa i zasady projektowania urządzeń elektrycznych. Zdjęcia i plany. Wybór materiałów. Kosztorys i opis techniczny. Rachunek rentowności. Umowa. Wykonanie i odbiór. Przewody w budynkach i urządzenie oświetlenia. Sieć kablowa. Sieć napowietrzna. Urządzenia motorowe. Elektrownie i przetwornice. Układy połączeń. Warunki dostawy energii elektrycznej.

288. **Oświetlenie elektryczne**, *Prof. Inż. Gabrjel Sokolnicki*.

Tyg. 3 godz. wykł. łącznie z ćwic. w półr. zim. Obow. dla Od. elektr.

---

¹⁾Do przyjęcia wymaga się potwierdzenia uczęszczania na wykłady fizyki.

Jednostki oświetlenia. Zasady pomiaru światłości. Obliczanie średniej światłości i jasności. Źródła światła elektrycznego. Sposoby łączenia i rozmieszczania lamp elektrycznych.

289. Obliczanie przewodów, Prof. Inż. Gabryel Sokolnicki.

Tyg. 3 godz. wykł. i 2 godz. ćwicz. w półr. let. Obow. dla Od. elektr.

Obliczanie przekroju przewodów na wytrzymałość mechaniczną, na bezpieczeństwo ogniowe, na spadek napięcia i na gospodarność. Systemy wytwarzania i rozdziału prądu. Spadek napięcia i rozptył prądu w torach otwartych i zamkniętych, w sieciach dwu- i trójprzewodowych, prądu stałego i zmiennego, jedno- i wielofazowego. Przewody zasilające. Linje dalekonośne.

290. Pomiary elektrotechniczne, (dla elektrotechników), wykład Prof. Dr. Inż. Włodzimierz Krukowski.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. i 2 godz. wykł. w półr. let. Obow. dla Od. elektr.

Podstawowe pojęcia. Przyrządy pomiarowe. Metody pomiarów elektrycznych. Zastosowanie pomiarów elektrycznych: badania maszyn, badanie materiałów, zastosowanie pomiarów elektrycznych do pomiarów wielkości nieelektrycznych.

291. Pomiary elektrotechniczne, ¹⁾ (dla mechaników), wykład Prof. Dr. Inż. Włodzimierz Krukowski.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let., obow. dla Od. masz. i naft.

292. Laboratorium elektrotechniczne I. ²⁾, Prof. Dr. Inż. Włodzimierz Krukowski.

Tyg. 6 godz. ćwicz. w obu półr. Obow. dla Od. elektr.

Pomiary oporu, siły elektromotorycznej, samoindukcji, indukcji wzajemnej, pojemności, mocy prądu stałego i zmiennego (wykresy wektorjalne). Wzorcowanie przyrządów pomiarowych. Badanie liczników i galwanometrów statycznych i balistycznych. Badanie stanu izolacji. Badanie ogni galwanicznych i akumulatorów. Pomiary magnetyczne. Fotometria. Pomniejsze pomiary maszynowe, jako przygotowanie do laboratorium elektrotechnicznego II.

¹⁾ Do przyjęcia wymagany egzamin z zasad elektrotechniki.

²⁾ Do przyjęcia wymagany egzamin z elektrotechniki ogólnej.

293. Laboratorjum elektrotechniczne II.¹⁾, *Prof. Dr. Inż. Włodzimierz Krukowski.*

Tyg. 5 godz. ćwic. w półr. zim. i 4 godz. ćwic. w półr. let. Obow. dla Od. elektr.

Badanie generatorów i motorów prądu stałego i zmiennego. Badanie transformatorów i przetwornic. Próby odbioru maszyn elektrycznych. Pomiaru pod wysokim napięciem.

294. Laboratorjum elektrotechniczne III., *Prof. Dr. Inż. Włodzimierz Krukowski.*

Tyg. 4 godz. ćwic. w półr. let.

Porównywanie charakterystyk maszyn elektr. zdjętych z obliczonymi na podstawie danych. Ocena charakterystyk i inne pomniejsze prace samodzielne.

295. Laboratorjum elektrotechniczne dla Oddziału maszynowego i naftowego ²⁾, prowadzi *Prof. Dr. Inż. Włodzimierz Krukowski.*

Tyg. 3 godz. ćwic. w półr. let. (Kurs I. w półr. VI) i 4 godz. ćwic. w półr. zim. (Kurs II. w półr. VII).

Obow. dla Od. masz. i naft.

Na kursie I. pomiary z zakresu laboratorjum elektr. I., a na kursie II. pomiary z zakresu laboratorjum elektr. II., dostosowane do potrzeb inżynierów-mechaników w praktyce.

296. Konstrukcja i działanie elektrycznych przyrządów pomiarowych, *Prof. Dr. Inż. Włodzimierz Krukowski.*

Tyg. 1 godz. wykł. w obu półr.

Szczegóły konstrukcji i działania pomiarowych przyrządów wskazówkowych, liczników energii elektrycznej i transformatorów pomiarowych.

297. Maszyny elektryczne, wyklada *Prof. Dr. Inż. Kazimierz Idaszewski.*

Tyg. 5 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w obu półr. (półr. VI i półr. VII.).

Teoria i obliczanie generatorów i motorów prądu stałego i zmiennego. Zastosowanie poszczególnych rodzajów

---

¹⁾ Do przyjęcia wymagane potwierdzenie uczęszczania na wykłady maszyn elektrycznych, cz. I.

²⁾ Do przyjęcia wymagany egzamin z zasad elektrotechniki. Notę z ćwiczeń I. i II. kursu jako całości otrzymuje się po odbyciu kursu II.

generatorów i motorów ze względu na ich własności. Teoria i obliczanie transformatorów i przetwornic.

Ćwiczenia: Praktyczne przykłady obliczania maszyn, z potrzebnymi do obliczania szkicami.

298. **Ćwiczenia konstrukcyjne z maszyn elektrycznych**, *Prof. Dr. Inż. Kazimierz Idaszewski*.
Tyg. 3 godz. ćwiczeń w obu półr.
299. **Napędy elektryczne wyciągów naftowych** ¹⁾, wyklada *Prof. Dr. Inż. Kazimierz Idaszewski*.
Tyg. 1 godz. wykl. w półr. let. Obow. dla Od. naft.
300. **Koleje elektryczne**, wyklada *Inż. Stanisław Jasilkowski*.
Tyg. 3 godz. wykl. w półr. let. Obow. dla Od. elektr.
301. **Technika wysokiego napięcia**, wyklada *Inż. Stanisław Jasilkowski*.
Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim. Obow. dla Od. elektr.
302. **Zasady telegrafji i telefonji**, wyklada *Inż. Józef Makarewicz*.
Tyg. 3 godz. wykl. w półr. zim. Obow. dla Od. elektr.
Zadanie nowoczesnej telegrafji i jej podział. Budowa linii telegraficznej i materiały budowlane. Źródła energii. Systemy telegrafji. Schematy połączeń. Telegrafja teoretyczna. Pomiary linii telegraficznych.
Budowa telefonu. Urządzenia pomocnicze. Przekaznik telefoniczny. Centrale przełącznikowe i automatyczne. Telefonja teoretyczna. Pomiary linii telefonicznej.
303. **Zasady radjotechniki**, wyklada *Prof. Dr. Inż. Tadeusz Malarski*.
Tyg. 3 godz. wykl. w obu półr. Obow. dla Od. elektr.
304. **Laboratorjum radjotechniczne I**, prowadzi *Prof. Dr. Inż. Tadeusz Malarski*.
Tyg. 3 godz. ćwic. w jednym półr. (grupami czynne w obu półr.). Obow. dla Od. elektr.
305. **Pomiary radjotechniczne** ^{1) 2)}, *Prof. Dr. Inż. Tadeusz Malarski*.
Tyg. 2 godz. wykl. w półr. let.

¹⁾ Wykładane co drugi rok.

²⁾ W r. ak. 1931/32 nie odbędzie się.

306. **Wybrane działy z radjotechniki**, *Prof. Dr. Inż. Tadeusz Malarski*.

Tyg. 1 godz. wykł. w obu półr.

307. **Gospodarka elektryczna**, wykład *Inż. Maurycy Altenberg*.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let. Obow. dla Od. elektr.

308. **Organizacja i zarząd przedsiębiorstw**, wykład *Prof. Inż. Edwin Hauswald*.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. oraz 1 godz. wykł. i 1 godz. ćwic. w półr. let. Wykład obow. dla Od. masz., elektr. i naft. Ćwic. obow. tylko dla Gr. technolog.

Przemysł i warunki jego rozwoju. Ustrój zewnętrzny i wewnętrzny zakładów przemysłowych. Tok prac w fabrykach. Zadania przedsiębiorców i kierowników. Zadania zarządu. Dobór ludzi w zakładzie. Związki między produkcją a zbytem wyrobów. Reklama. Cenniki. Zdobywanie zamówień (akwizycja). Koszty utrzymania ruchu i produkcji; koszt umorzeń. Rachunkowość i bilanse. Zasady rentowności finansowej i społecznej.

Zagadnienia pracy wytwórczej i zarobkowej. Sprawy robotnicze. Systemy płac. Koszty pracy i zarobki. Sprawność, wydajność i zdolność wytwórcza.

Metody Taylora, Gantta, Gilbretha, Emersona, Fayola, Forda i inne. Badanie i normowanie ruchów roboczych. Pomiary czasu. Planowanie, przygotowywanie, rozdzielanie, wykonywanie i kontrolowanie robót.

Polska szkoła naukowej organizacji. Harmonizacja wydajności obrabiarek. Psychotechnika przemysłowa.

Zasady obliczania kosztów własnych i cen. Dynamika kosztów produkcji. Kosztorysy, oferty i umowy. Bezpieczeństwo osób i urządzeń. Przepisy przemysłowe i socjalne; ubezpieczenia przymusowe.

Administracja zakładów i urzędów publicznych. Nowoczesna technika pracy biurowej.

Ćwiczenia: Omawianie zagadnień, przeliczanie przykładów. Studium urzędzeń i wzorów z praktyki. Referaty z literatury i wypracowania samodzielne.

309. **Organizacja wytwórczości i urzędzenia fabryk maszyn**¹⁾, wykład *Prof. Inż. Edward Tadeusz Geisler*.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. Obow. dla Od. masz. i naft.

¹⁾ Do zapisu wymagane potwierdzenie uczęszczania na wykłady i ćwiczenia z organizacji i zarządu przedsiębiorstw, do egzaminu egzamin z wynikiem conajmniej dostatecznym.

Cel przedsiębiorstwa przemysłowego. Koszt własny, jego składniki.

Rodzaje wytwórczości. Robotnik — podstawą organizacji przemysłowej. Obliczanie czasu roboczego, studia czasu. Schemat organizacji współczesnej fabryki przemysłu metalowego. Oddziały rozrządzące, sposób ich działania. Koszty wspólne. Oddziały wykonawcze. Ruch materiałów. Obliczanie i projektowanie fabryk. Urządzenia fabryczne.

- 310. Seminarjum kalkulacji warsztatowej¹⁾**, prowadzi *Prof. Inż. Edward Tadeusz Geisler*.

Tyg. 2 godz. ćwicz. w półr. let. Obow. dla Gr. technolog.

Obliczanie kosztów wspólnych przedsiębiorstwa. Ich podział. Obliczanie kosztów materiału, robocizny. Ustalanie najekonomiczniejszej ilości sztuk w szeregu. Ustalanie terminów. Przykłady obliczania kosztu własnego wytworów.

- 311. Prace badawcze z dziedziny skrawania metali**, *Prof. Inż. Edward Tadeusz Geisler*.

Tyg. 6 godz. półrocznie, czynne w obu półr. Wybier. dla Gr. technolog.

Opracowanie laboratoryjne zagadnienia z zakresu obróbki metali.

- 312. Ćwiczenia z projektowania fabryk przemysłu metalowego²⁾**, prowadzi *Prof. Inż. Edward Tadeusz Geisler*.

Tyg. 3 godz. w obu półr. Wybier. dla Gr. technolog.

Plan wytwarzania danego przedmiotu z ustaleniem potrzebnych obrabiarek, przyrządów obróbczych, narzędzi. Obliczenie czasu roboczego poszczególnych operacyj. Ustalenie potrzebnej liczby stanowisk wytwarzających, mocy, powierzchni wytwórni, liczby pracowników. Rozkład poszczególnych stanowisk i oddziałów, z uwzględnieniem przebiegu materiału. Projekt ogólny fabryki.

- 313. Ustawy przemysłowe i robotnicze**, wyklada *Dr. Inż. Stanisław Bienkowski*.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. Obow. dla Od. masz.

¹⁾ Do zapisu wymagana frekwentancja z ćwicz. warszt. I i II. oraz organ. obr. I. i z wykł. org. wytw. i urz. fabryk maszyn.

²⁾ Do zapisu wymagane: egzamin z obróbki metali z postępowaniem co najmniej dostat., oraz potwierdzenie uczęszczania na wykłady z technologii mech. I., ćwicz. z organ. obr. I. i z org. wytw. i urz. fabryk maszyn.

314. Higjena i bezpieczeństwo pracy, wyklada *Inż. Stanisław Zwoliński*.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. let. Obow.

315. Ustawa naftowa i przepisy bezpieczeństwa w kopalniach ¹⁾, wyklada .....

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let. Obow. dla Od. naft.

316. Geografja i organizacja handlu ropą naftową, jej przetworami i polityka naftowa ¹⁾, ²⁾, wyklada *Dr. Stanisław Schätzel*.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. Obow. dla Od. naft.

317. Księgowość i bilanse, wyklada *Dr. Franciszek Tomanek*.

Tyg. 2 godz. wykł. w obu półr.

I. Cel, znaczenie i podstawy księgowości podwójnej. Księgi obrotowe ogólne, szczegółowe i pomocnicze. Metody księgowości podwójnej: dawne (włoska, niemiecka, amerykańska i inne) oraz nowoczesne (kartotekowe Ruffa, Hinza i inne).

II. Technika sporządzania bilansów. Rodzaje bilansów i ich ocena, analiza i krytyka. Rewizja ksiąg i bilansów.

Ćwiczenia praktyczne z księgowości i bilansowania w przedsiębiorstwach przemysłowych.

318. Higjena i pierwsza pomoc w nagłych wypadkach, wyklada *Dr. Kazimierz Zgórski*.

Tyg. 1 godz. wykł. w obu półr.

Przedmioty z innych Wydziałów:

Matematyka I., obow., patrz Wydz. Inż. L. 1.

Matematyka III., ³⁾, patrz Wydz. Inż. L. 2.

Petrografja, obow., patrz Wydz. Inż. L. 14.

Ekonomja społeczna z zarysem skarbowości, obow., patrz Wydz. Inż. L. 79.

Ubezpieczenie ruchu pociągów, obow., patrz Wydz. Inż. L. 72.

Zarys prawa państwowego, patrz Wydz. Inż. L. 81.

¹⁾ Wykładane co drugi rok.

²⁾ W r. ak. 1931/32 nie odbędzie się.

³⁾ Do egzaminu wymagany uprzedni egzamin z matematyki I.

Zarys prawa prywatnego, patrz Wydz. Inż. L. 82.

Prawo handlowe i weksłowe, patrz Wydz. Inż. L. 83.

Fizyka B., obow., patrz Wydz. Chem. L. 403.

Ćwiczenia w laboratorium fizycznym¹⁾, obow., patrz Wydz. Chem. L. 405.

Mikrobiologia techniczna, patrz Wydz. Chem. L. 425.

Ćwiczenia z mikrobiologii technicznej, patrz Wydz. Chem. L. 426.

Technologia paliwa i wody, patrz Wydz. Chem. L. 427.

Technologia chemiczna wielkiego przemysłu nieorganicznego wraz z metalurgją, patrz Wydz. Chem. L. 428.

Technologia chemiczna przemysłu rolniczego, patrz Wydz. Chem. L. 433.

Prądy elektryczne w gazach i próżni, patrz Wydz. Og. L. 721.

Analiza widmowa i budowa materji, patrz Wydz. Og. L. 722.

---

5. Wskazówki o praktyce i programach studjów na Wydziale Mechanicznym.

Program nauk Wydziału Mechanicznego obejmuje trzy Oddziały, a mianowicie: maszynowy, elektrotechniczny²⁾ i naftowy. Oddział maszynowy rozgałęzia się na cztery grupy: 1. konstrukcyjną, 2. kolejową, 3. technologiczną oraz 4. ruchową (o kierunkach cieplnym i chemicznym).

Praktyka.

Przy przyjmowaniu studentów na I. rok wszystkich Oddziałów Wydziału Mechanicznego da się pierwszeństwo tym, którzy prócz dobrego postępu z egzaminu kwalifikacyjnego wykazą się praktyką.

---

¹⁾ Do przyjęcia wymagane kolokwjum z fizyki B.

²⁾ Oddział ten w niedługim czasie przekształci się w odrębny Wydział Elektrotechniczny. Wskazówki o programie studjów na Oddziale względnie Wydziale Elektrotechnicznym zostaną ogłoszone później przez Dziekana.

Dopuszczenie studentów Wydziału Mechanicznego do egzaminu dyplomowego zależne jest, obok innych warunków, od odbycia praktyki fabrycznej, względnie montażowej, trwającej dla studentów wszystkich Oddziałów i Grup Wydziału Mechanicznego, począwszy od zapisanych w r. ak. 1923/24 na rok II., conajmniej 6 miesięcy. W tym czasie praktyka obejmować powinna:

1. na Oddziale maszynowym:

- a) w grupie konstrukcyjnej: najmniej 4 mies. praktyki warsztatowej, zresztą ewent. praktykę montażową,
- b) „ „ technologicznej: najmniej 6 mies. praktyki warsztatowej,
- c) „ „ kolejowej: najmniej 4 mies. praktyki warsztatowej, zresztą — jazdę na parowozie,
- d) „ „ ruchowej: najmniej $1\frac{1}{2}$ mies. praktyki warsztatowej,
najmniej $1\frac{1}{2}$ mies. praktyki montażowej,
„ $1\frac{1}{2}$ „ „ „ ruchowej (obsługa kotłów, silników, urządzeń elektr.)

2. na Oddziale naftowym:

- najmniej $\frac{1}{2}$ mies. w gazowni,
- „ 1 mies. w warsztatach,
- „ 4 mies. przy wierceniach.

3. na Oddziale elektrotechnicznym:

- najmniej $1\frac{1}{2}$ mies. praktyki warsztatowej, mechanicznej,
- najmniej 2 mies. praktyki montażowej elektrotechnicznej,
- najmniej 1 mies. obsługi urządzeń elektrycznych.

Szczegółowy regulamin praktyk zamieszczony jest w „Książeczce praktyk fabrycznych“, którą nabyć można w Kwesturze Politechniki Lwowskiej.

Program studjów Oddziałów: maszynowego, elektrotechnicznego i naftowego.

Program studjów jest czteroletni. Po dwóch pierwszych latach studjów należy zdać egzamin ogólny, po wysłuchaniu zaś całego programu i odbyciu wymaganej półrocznej praktyki, można składać egzamin dyplomowy, na podstawie którego uzyskuje się niższy akademicki stopień inżyniera-mechanika.

Pierwsze dwa lata studjów na Oddziale maszynowym i Oddziale naftowym są wspólne; na III. r. studjów zaczynają się przedmioty fachowe, odmienne dla każdego Oddziału i dla po-

szczególnych grup Oddziału maszynowego. W programie podane są dokładnie plany nauk dla poszczególnych lat studjów (oddzielnie dla każdego Oddziału), a w poprzedzających je spisach wykładów podane są w skróceniu programy poszczególnych przedmiotów.

W r. ak. 1928/9 wprowadzono nowy, częściowo zmieniony program studjów. Nowy program obowiązuje: *a)* tych studentów, którzy w r. ak. 1928/9 zapisani byli na III. r. studjów, oraz *b)* wszystkich studentów, którzy począwszy od r. ak. 1928/9 zapisani byli na I. r. studjów. Natomiast dawny program studjów¹⁾ obowiązuje: *a)* tych studentów, którzy w r. ak. 1928/29 zapisani byli na II. r. studjów, oraz *b)* wszystkich studentów, którzy przed r. ak. 1928/9 zapisani byli na III. r. studjów. W sporadycznych wypadkach kombinowania dawnego i nowego programu studjów informują profesorowie-referenci poszczególnych Oddziałów i Grup, wzgl. rozstrzyga Rada Wydziału Mechanicznego. Na Oddziale maszynowym referentami są: dla Gr. konstrukcyjnej Prof. Dr. Inż. Ludwik E b e r m a n, dla Gr. kolejowej Prof. Inż. Wilhelm M o z e r, dla Gr. technologicznej Prof. Inż. Edward Tadeusz Geisler, dla Gr. ruchowej Prof. Dr. Inż. Roman Witkiewicz. Referentem Oddziału naftowego jest Prof. Inż. Julian F a b i a ń s k i.

I. *Do egzaminu ogólnego* na Wydziale Mechanicznym należą — według nowego programu od r. ak. 1928/9 — następujące przedmioty obowiązkowe:

a) na Oddziale maszynowym:

Matematyka I. z ćwiczeniami, Matematyka II. z ćwiczeniami, Geometria wykreślna *B.* z rysunkami, Fizyka *B.* z ćwiczeniami w laborat. fiz. (część I.), Mechanika, część I. i II. z ćwiczeniami i Maszynoznawstwo wstępne.

b) na Oddziale naftowym:

Matematyka I. z ćwiczeniami, Matematyka II. z ćwiczeniami, Geometria wykreślna *B.* z rysunkami, Fizyka *B.* z ćwiczeniami w laborat. fiz. (część I.), Mechanika, część I. i II. z ćwiczeniami, Maszynoznawstwo wstępne i Chemia ogólna z laboratorium.

c) na Oddziale elektrotechnicznym:

Matematyka I. z ćwiczeniami, Matematyka II. z ćwiczeniami, Geometria wykreślna *B.* z rysunkami, Fizyka *B.* z ćwiczeniami w laborat. fiz. (część I.), Mechanika, część I. i II. z ćwiczeniami, Maszynoznawstwo wstępne, Rysunki techniczne i Elektrotechnika ogólna.

¹⁾ Wskazówki o programach studjów na Oddziałach: maszynowym i naftowym Wydziału Mechanicznego Politechniki Lwowskiej — Lwów 1930 r. — Odbitka z Programu Pol. Lw. na r. ak. 1930/31. — (Do nabycia w Dziekanacie Wydziału Mechanicznego).

TABELA

przedmiotów, ćwiczeń, prac i projektów do egzaminu dyplomowego dla Oddziałów: maszynowego i naftowego (od r. ak. 1928/29).

		Oddział maszynowy				Oddział naftowy			
		Grupa konstrukcyjna	Grupa kolejowa	Grupa technologiczna	Grupa ruchowa				
Przedmioty obowiązkowe	I-y rok	Technologia mechaniczna metali							
		Obróbka metali							
	Ćwiczenia warsztatowe I. i II.								
	II-gi rok	Elementy maszyn z ćwiczeniami konstrukcyjnymi (przejściowo także w półroczu zimowym r. III-go)							
		Zasady elektrotechniki z ćwiczeniami							
Chemia ogólna (część I-a nieorganiczna)									
Ćwiczenia z cieplnej przeróbki żelaza									
	Ćwiczenia z organizacji obróbki I.								
	Materiały konstrukcyjne z ćwiczeniami (frekwencja od r. ak. 1929/30)								
Przedmioty obowiązkowe konstrukcyjne	III-ci rok	Teoria maszyn z ćwiczeniami							
		Pomiary maszyn i Laboratorium maszynowe I. (Dawniej oddzielnie Obsługa maszyn i kotłów)							
		Pomiary elektrotechniczne dla mechaników i Laboratorium elektrotechniczne dla mechaników kurs I.							
		Budownictwo inżynierskie. (Dawniej Zarys budownictwa lądowego i Encyklopedia nauk inżynierskich)							
		Organizacja i zarząd przedsiębiorstw (frekwencja)		Organizacja i zarząd przedsiębiorstw (egzamin i postęp z ćwiczeń)		Organizacja i zarząd przedsiębiorstw (frekwencja)			
			Techniczne badanie żelaza z ćwiczeniami	a	b	c	d	Petrografia z ćwiczeniami	
			Ćwiczenia z organizacji obróbki II.	Ćwiczenia z obsługi maszyn i kotłów	Technologia chemiczna przemysłu nieorganicz. część I.	Chemia ogólna (część II organiczna) ew. na II-im roku	Wiad. z geologii ogólnej i naftowej z ćwiczeń. Elementy miernictwa z ćwiczeń.		
			Odlewnictwo *)						
			Kuznictwo *)						
			Techniczne stopy metali *)					Ustawa naftowa *)	
							Geografia i organizacja handlu ropą *)		
Przedmioty obowiązkowe konstrukcyjne	IV-ty rok	Laboratorium maszyn. II.		Laboratorium maszynowe II.					
		Laboratorium elektrotechniczne dla mechaników kurs II.							
		Maszynoznawstwo konstrukcyjne (obowiązkowe są działy uzupełniające, nie objęte wyborem innych przedmiotów konstrukcyjnych)							
		Organizacja wytwórczości i urządzenia fabryk maszyn							
		Ekonomia społeczna (frekwencja)							
		Ustawy przemysł. (frekw.)		Ustawy przemysłowe (frekwencja)					
		Higiena i bezpieczeństwo pracy (frekwencja)							
			Zarząd i ruch kolejowy	Seminarjum kalkulacji warsztatowej	a	b	c	d	Wiertnictwo ogólne i naftowe z ćwiczeniami
			Ubezpieczenie ruchu pociągów	Odlewnictwo *)	Projektowanie i prowadzenie zakł. energetyczn.	Technologia chemiczna przemysłu nieorganicz. część II.	Technologia nafty (jak dla Wydz. Chem.)	Technologia chemiczna przemysłu rolniczego	Wydobywanie nafty i gazu ziemnego
				Kuznictwo *)					Ogrzewanie, chłodzenie i przewietrzanie, albo Gazownictwo z ćwiczeń. i Technologia wody i paliwa
		Techniczne stopy metali *)					Ćwiczenia w badaniu produktów naftowych		
							Ustawa naftowa *)		
							Geografia i organizacja handlu ropą *)		
							Budowa wyciągów naftowych		
							Napędy elektryczne wyciągów naftowych		
				Gospodarka cieplna w przemyśle					
Przedmioty obowiązkowe konstrukcyjne	Liczba	6	7	5	5		4		
	Zakres	1. Elementy maszyn z ćwiczeniami (na II-im wzgl. III-im roku)							
		2. Maszynoznawstwo konstrukcyjne (od r. ak. 1930/31).							
		3. M. tłok. } w tem jedna termiczna	3. Parowóz cz. I. i II.	3. M. tłokowa-termiczna	3. M. tłokowa		} w tem jedna termiczna	3. Bud. m. parowych — albo Bud. silników spalinowych	
		4. M. obrot. }	4. Bud. m. dźwigowych	4. Bud. m. dźwigowych	4. M. obrotowa				
		5. Bud. m. dźwigowych	5. Bud. wagonów	5. Bud. obrabiarek *)	5. Bud. m. dźwigowych — albo Bud. kotłów			4. Bud. m. dźwigowych — albo Bud. kotłów	
6. Dowolny przedmiot konstrukcyjny	6. Urządzenia kolejowe								
Uwaga: Przedmioty konstrukcyjne odpowiadać muszą obranym projektom.									
Wymagania co do projektów	Liczba	3 projekty		2-3 projekty		3 projekty		2 projekty	
	Zakres	1. M. tłok. } w tem jedna termiczna		1. Lokomotywa	1. Wagon kolejowy	1. Masz. tłokowa cieplna		1. Masz. tłokowa } w tem jedna termiczna	
		2. M. obrot. }		2. Maszyna dźwigowa albo Obrabiarka albo Silnik spalinowy **)	2. Urządzenia kolejowe	2. Obrabiarka albo Masz. dźwigowa albo Urządzenia transportowe		2. Masz. obrotowa }	
		3. Dowolny			3. Silnik spalinowy **)	3. Praca metaloznawcza albo Praca warsztatowa albo Projekt zakładu przemysłowego		3. Maszyna dźwigowa albo Kocioł albo Urządzenie do ogrzewania, chłodzenia, przewietrzania lub gazowania albo Praca samodzielna w Laboratorium kalorymetrycznym lub Laboratorium maszynowym III.	
	Wielkość	Jeden projekt większy ma obejmować całość urządzenia; dwa pozostałe mają być średniej wielkości		Projekt lokomotywy jako większy		Projekty średniej wielkości			
Uwaga	Przy projektowaniu samochodu wymagany egzamin z silników spalinowych		Jeden projekt konstrukcyjny pod 2. i 3. musi obejmować projekt obrabiarki lub fabryki						

*) Wykładane naprzemian co drugi rok równocześnie na III-im i IV-ym r. studiów.

**) Odrabiających projekt z Obrabiarki lub Silnika spalinowego — obowiązuje wysłuchanie odnośnego przedmiotu.

Przed przypuszczeniem do egzaminu ogólnego na Wydz. Mechanicznym, kandydat wykazać się musi postępowaniem przynajmniej dostatecznym z Rysunków technicznych.

Przy egzaminie ogólnym Komisja egzaminacyjna uwalnia kandydata od egzaminów z tych przedmiotów, z których zdał egzaminy kursowe z postępowaniem przynajmniej dostatecznym. Jeżeli kandydat wykaże się przynajmniej dostatecznymi postępowaniami egzaminów kursowych ze wszystkich przedmiotów egzaminu ogólnego, wtedy odpada zdawanie tego egzaminu przed Komisją.

II. *Do egzaminu dyplomowego* na Wydziale Mechanicznym należą — według nowego programu od r. ak. 1928/9 — następujące przedmioty obowiązkowe¹⁾:

a) na Oddziale maszynowym:

Technologia mechaniczna metali, Teoria maszyn i Budowa maszyn.

b) na Oddziale naftowym:

Technologia mechaniczna metali, Teoria maszyn cieplnych, Budowa maszyn i Wiertnictwo naftowe.

Przed przypuszczeniem do egzaminu dyplomowego na Wydziale Mechanicznym, kandydat musi wykazać się:

a) świadectwem egzaminu ogólnego, zdanego na odnośnym Oddziale Wydziału Mechanicznego;

b) świadectwami egzaminów kursowych z postępowaniem przynajmniej dostatecznym z obowiązkowych i wybranych przedmiotów oraz ćwiczeń, objętych planem nauk odnośnego Oddziału, wzgl. Grupy, a wymienionych w załączonej tu tabeli;

c) potwierdzeniem uczęszczania na te przedmioty i ćwiczenia, objęte planem nauk odnośnego Oddziału, wzgl. Grupy, które podane są w załączonej tabeli;

d) wykonanymi w czasie studiów projektami i pracami technicznymi (patrz tabela), przyjętymi i ocenionymi przez odnośnych profesorów.

Uwaga: Kolejność przedmiotów konstrukcyjnych oraz projektów na III. i IV. r. studiów jest dowolna.

---

¹⁾ Ze względu na zamierzone zmiany warunki dopuszczenia do egzaminu dyplomowego i przedmioty tego egzaminu na Oddziale elektrotechnicznym zostaną ogłoszone przez Dziekana z początkiem r. ak. 1931/32.

6. Warunki przejścia na wyższe lata studjów na Wydziale Mechanicznym.

Rygory obowiązujące na wszystkich Oddziałach i Grupach Wydziału Mechanicznego od r. ak. 1928/29.

A) By być przyjętym na r. II., należy conajmniej:

- a) wysłuchać i uzyskać frekwencję ze wszystkich, objętych planem przedmiotów obowiązkowych I-go roku,
- b) wykonać obowiązkowe rysunki (z geometrii wykreślnej i techniczne) z postępem przynajmniej dostatecznym, oraz od r. ak. 1928/29 wykonać ćwiczenia warsztatowe I. i II.,

c) zdać:

1. maszynoznawstwo ogólne, wzgl. od r. ak. 1928/29, maszynoznawstwo wstępne,
2. matematykę I. z ćwiczeniami,
3. jeden z następujących przedmiotów:
geometria wykreślna B z ćwiczeniami,
fizyka z ćwiczeniami,
mechanika ogólna z ćwiczeniami, wzgl. od r. ak. 1928/29, mechanika, część I.

dla elektrotechników:

1. fizyka B z ćwiczeniami,
2. matematyka I. z ćwiczeniami.
3. mechanika ogólna z ćwiczeniami, wzgl. od r. ak. 1928/29, mechanika, część I.

Uwaga I.: W razie braku ćwiczeń wymienionych pod b), można zastąpić każde ćwiczenie jednym dalszym egzaminem z przedmiotów obowiązkowych.

Uwaga II.: Jeżeli student wykona ćwiczenia wymienione w punkcie b), lecz zda tylko 2 przedmioty z pośród wymienionych, może być zapisany po raz drugi na rok I, bez prawa zapisywania jakichkolwiek przedmiotów obowiązkowych z lat wyższych. Większe braki pociągają za sobą odmowę wpisu.

B) By być przyjętym na r. III., należy conajmniej:

- a) wysłuchać i uzyskać frekwencję ze wszystkich, objętych planem przedmiotów obowiązkowych II r.,

- b) wykonać wszystkie obowiązkowe rysunki i ćwiczenia I. i II. roku, z postępowaniem przynajmniej dostatecznym,
- c) zdać egzamin ogólny.

Uwaga I.: Brakującą frekwencję z ćwiczeń konstrukcyjnych z elementów maszyn I. lub innych ćwiczeń obowiązkowych II. r., można zastąpić egzaminem z przedmiotów II. r., nie wchodzących w zakres egzaminu ogólnego.

Uwaga II.: Jeżeli studentowi brak egzaminów z niewięcej niż 2-ch przedmiotów, wchodzących w zakres egzaminu ogólnego, może być przyjęty powtórnie na rok II. bez prawa zapisywania przedmiotów obowiązkowych roku III. lub IV. Większe braki pociągają za sobą odmowę wpisu.

C) By być przyjętym na r. IV., należy conajmniej:

- a) wysłuchać i uzyskać frekwencję ze wszystkich, objętych planem, przedmiotów obowiązkowych III. r.,
- b) zdać wzgl. odrobić wszystkie przedmioty i ćwiczenia pierwszych dwóch lat, z postępowaniem przynajmniej dostatecznym,
- c) odrobić ćwiczenia konstr. z elementów maszyn II.

Uwaga I.: Jeżeli studentowi brak egzaminu z 2-ch przedmiotów I. i II. r. (poza egzaminem ogólnym), może być powtórnie zapisany na rok III. bez prawa zapisywania jakichkolwiek przedmiotów obowiązkowych roku IV. Większe braki powodują odmowę wpisu.

Uwaga ogólna: Na żadnym roku nie można być zapisanym więcej, niż dwukrotnie.

---

7. Plan nauk Wydziału Mechanicznego na rok akademicki 1931/32.

Przedmioty, których godziny oznaczono gwiazdką, są polecane (nieobowiązkowe), a których godziny oznaczono literą „w“, są wybieralne ¹⁾.

a) Oddział maszynowy.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY		Grupa	
			konstr. kolej. technol. i ruchowa	
			Tyg. godz. w półr.	
			zim.	let.
I-y rok studjów.				
1	Matematyka I.	— Prof. Stożek . . .	4	4
”	Ćwiczenia z matematyki I.	— ” ” . . .	2	2
202	Geometria wykreślna B.	— Prof. Plamitzer	3	2
”	Rys. z geom. wykr. B.	— ” ”	3	3
403	Fizyka B.	— Prof. Reczyński	5	5
405	Ćwicz. w laborat. fizycz.	— ” ”	.	3
210	Mechanika, Cz. I.	— Prof. Borowicz . . .	.	5
”	Ćwicz. z mechaniki, Cz. I.	— ” ” . . .	.	3
221	Technologia mechaniczna metali.	— Prof. Mozer .	4	.
228	Obróbka metali.	— Prof. Geisler	.	3
219	Ćwicz. warsztatowe I. ²⁾	— Prof. Mozer	4	.
220	Ćwicz. warsztatowe II. ²⁾	— Prof. Geisler	.	4
232	Maszynoznawstwo wstępne.	— Prof. Łukasiewicz	3	.
”	Wycieczki ³⁾ .	— ” ”	2	.
234	Rysunki techniczne.	— Prof. Geisler	4	4
203	Ćwicz. z geom. wykreślnej B.	— Prof. Plamitzer	*2	.
318	Higjena i pierwsza pomoc.	— Dr. Zgórski	*1	*1
II-gi rok studjów.				
201	Matematyka II.	— Prof. Łomnicki . . .	4	2
”	Ćwicz. z matematyki II.	— ” ” . . .	1	1

¹⁾ Przed wpisaniem poszczególnych przedmiotów do książki legitymacyjnej należy uwzględnić uwagi, odnoszące się do owych przedmiotów, a umieszczone w „Spisie wykładów“.

²⁾ Ćwiczenia odbywają się grupami w ciągu jednego półrocza (czynnie w obydwu półroczach).

³⁾ Grupami raz na dwa tygodnie po 4 godz.

Liczba spisu wykładów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Grupa konstr. kolej. i ruchowa	
		Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
210	Mechanika, Cz. II. — <i>Prof. Borowicz</i>	5	2
"	Ćwicz. z mechaniki, Cz. II. — " " " "	3	.
231	Materiały konstrukcyjne ¹⁾ . — <i>Dr. Jamróz</i>	.	1
"	Ćwicz. z badania materj. konstr. ¹⁾ . — " " " "	.	2
286	Zasady elektrotechniki. — <i>Inż. Jasilkowski</i>	3	3
"	Ćwicz. z zasad elektrotechniki. — " " " "	1	2
205	Chemja ogólna ²⁾ . — <i>Prof. Sucharda</i>	3	^w 2
206	Laboratorjum chemji og. — " " " "	.	*4
225	Ćwicz. z cieplnej przeróbki żelaza ³⁾ . — <i>Prof. Mozer</i>	2	.
229	Ćwicz. z organ. obróbki I. ³⁾ . — <i>Prof. Geisler</i>	3	.
235	Elementy maszyn. — <i>Prof. Hauswald</i>	4	3
236	Ćwicz. konstr. z elem. masz., Cz. I. — " " " "	.	6
405	Ćwicz. w laborat. fizycz., Cz. II. — <i>Prof. Reczyński</i>	*3	.
211	Hydromechanika. — <i>Dr. Fuchs</i>	.	*2
"	Ćwicz. z hydromechaniki. — " " " "	.	*2
212	Statyka konstrukcyj. — " " " "	.	*2
"	Rysunki ze statyki konstr. — " " " "	.	*2
204	Geometria wykreślna II. — <i>Prof. Plamitzer</i>	.	*2

III-ci rok studjów.

Liczba spisu wykładów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	G r u p a							
		konstr.		kolej.		technol.		ruchowa	
		Tygodniowo godzin w półroczu							
		zim.	let.	zim.	let.	zim.	let.	zim.	let.
236	Ćwicz. konstr. z elem. masz., Cz. II. — <i>Prof. Hauswald</i>	6	.	6	.	6	.	6	.
216	Teorja maszyn cieplnych. — <i>Prof. Witkiewicz</i>	4	4	4	4	4	4	4	4
"	Ćwicz. z teorji maszyn ciepln. — <i>Prof. Witkiewicz</i>	1	1	1	1	1	1	1	1
275	Pomiary maszyn. <i>Prof. Witkiewicz</i>	2	2	2	2	2	2	2	2

¹⁾ Wymagane potwierdzenie uczęszczania (frekwentacja).

²⁾ W półr. let. wykład wybieralny tylko dla Gr. ruch.; dla innych grup polecony.

³⁾ Ćwiczenia odbywają się grupami w ciągu jednego półroczu (czynne w obydwu półroczach).

Liczba spisu wykładów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	G r u p a							
		konstr.		kolej.		technol.		ruchowa	
		Tygodniowo godzin w półroczu							
		zim.	let.	zim.	let.	zim.	let.	zim.	let.
276	Laboratorium maszynowe I. <i>Prof. Witkiewicz</i>	4	4	4	4	4	4	4	4
291	Pomiary elektrotechniczne. — <i>Prof. Krukowski</i>		2		2		2		2
295	Laboratorium elektrotechniczne, kurs I. <i>Prof. Krukowski</i>		3		3		3		3
284	Budownictwo inżynierskie (Encyklop. nauk inż.). — <i>Prof. Bogucki</i>	4		4		4		4	
308	Organizacja i zarząd przedsiębiorstw przem. <i>Prof. Hauswald</i>	2	1	2	1	2	1	2	1
"	Ćwicz. z organ. i zarz. przedsiębiorstw. — <i>Prof. Hauswald</i>		*1		*1		1		*1
237	Budowa maszyn dźwigowych. — <i>Prof. Łukasiewicz</i>	5		w5		5		w5	
239	Ćwicz. konstr. z masz. dźwig. — <i>Prof. Łukasiewicz</i>		w6		w6		w6		w6
238	Urządzenia transportowe. — <i>Prof. Łukasiewicz</i>		w4		w4		w4		w4
256	Budowa pomp tłokowych. — <i>Prof. Ciechanowski</i>	w3		*3		*3		*3	
258	Ćwicz. konstr. z pomp. — <i>Prof. Ciechanowski</i>		w6						
257	Budowa silników wodnych i pomp odśrodkowych. — <i>Prof. Ciechanowski</i>		w4		*4		*4		*4
246	Budowa maszyn parowych (tłokowych). — <i>Prof. Eberman</i>		w4		*4		w4		w4
252	Sprężarki obrotowe. — <i>Prof. Borowicz</i>		w3				*3		w3
260	Budowa maszyn kolejowych, Cz. I. <i>Prof. Mozer</i>		w4		4		w4		
262	Urządzenia kolej. ¹⁾ , ²⁾ . <i>Prof. Mozer</i>				3				
223	Kuźnictwo ¹⁾ . — " "	*1		*1		1		*1	
222	Odlewnictwo ¹⁾ . — " "		*1		*1		1		*1
226	Techniczne badanie żelaza. — <i>Prof. Mozer</i>	*1		*1		1		*1	
"	Ćwicz. z techn. badania żelaza. — <i>Prof. Mozer</i>	*2	*2	*2	*2	2	2	*2	*2

¹⁾ Wykładane co drugi rok równocześnie na roku III. i IV.

²⁾ W r. ak. 1931/32 nie odbędzie się.

Liczba spisu wykładów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	G r u p a							
		konstr.		kolej.		technol.		ruchowa	
		Tygodniowo godzin w półroczu							
		zim.	let.	zim.	let.	zim.	let.	zim.	let.
242	Budowa obrabiarek ¹⁾ , ²⁾ . — <i>Prof. Geisler</i>	w4	.	*4	.	4	.	.	.
243	Ćwicz. konstr. z obrabiarek. — <i>Prof. Geisler</i>	.	w6	.	w6	.	3	.	.
230	Ćwicz. z organizacji obróbki II. <i>Prof. Geisler</i>	*3	.	*3	.	3	.	*3	.
428	Tech.chem.wielk.przemysł.nieorg. (z metal., Cz. I). <i>Prof. Kuczyński</i>	.	.	.	.	.	.	.	w4
214	Aerodynamika. — <i>Dr. Fuchs</i>	*2	.	*2	.	*2	.	*2	.
215	Ćwicz. w laboratorium aerodynamicznem. — <i>Dr. Fuchs</i>	*6	*6	*6	*6	*6	*6	*6	*6
213	Statyka konstrukcyj lotniczych. — <i>Dr. Fuchs</i>	*1	.	*1	.	*1	.	*1	.
208	Meteorologia lotnicza. <i>Dr. Ryzner</i>	.	*1	.	*1	.	*1	.	*1
267	Mechanika lotu ³⁾ . — <i>Inż. Rogalski</i>	.	.	.	.	.	.	.	.
268	Budowa płatowców ³⁾ . — <i>Inż. Rogalski</i>	.	.	.	.	.	.	.	.
269	Ćwicz. konstr. z płatowców ³⁾ . — <i>Inż. Rogalski</i>	.	.	.	.	.	.	.	.
249	Budowa silników spalinowych szybkoobrotowych. — <i>Inż. Polak</i>	*3	.	*3	.	*3	.	*3	.
250	Ćwicz. konstr. z silników spalin. szybkoobrotowych. — <i>Inż. Polak</i>	*6	*6	*6	*6	*6	*6	*6	*6
81	Zarys prawa państwowego. — <i>Prof. Wereszczyński</i>	*3	.	*3	.	*3	.	*3	.
82	Zarys prawa prywatnego. — <i>Prof. Wereszczyński</i>	.	*3	.	*3	.	*3	.	*3
83	Prawo handlowe i wekslowe. — <i>Prof. Wereszczyński</i>	*1	.	*1	.	*1	.	*1	.
2	Matematyka III. — <i>Prof. Stożek</i>	*1	.	*1	.	*1	.	*1	.
"	Ćwicz. z matematyki III. — <i>Prof. Stożek</i>	*2	.	*2	.	*2	.	*2	.
218	Zasady teorii mechanizmów. — <i>Dr. Aulich</i>	*2	.	*2	.	*2	.	*2	.
"	Ćwicz. z zasad teorii mechanizmów. — <i>Dr. Aulich</i>	.	*1	.	*1	.	*1	.	*1

¹⁾ Wykładane co drugi rok równocześnie na roku III i IV.

²⁾ W r. akad. 1931/32 nie odbędzie się.

³⁾ Liczba godzin podana na str. 102.

Liczba spisu wykładów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	G r u p a								
		konstr.		kolej.		technol.		ruchowa		
		Tygodniowo godzin w półroczu								
		zim.	let.	zim.	let.	zim.	let.	zim.	let.	
IV-ty rok studjów.										
277	Laboratorjum maszynowe II. <i>Prof. Witkiewicz</i>	4	.	.	.	.	.	.	4	.
278	Laboratorjum maszynowe III. <i>Prof. Witkiewicz</i>	.	*6	.	.	.	.	.	.	w6
295	Laborat. elektrotechn. (dla mech.), kurs II. — <i>Prof. Krukowski</i> . .	4	.	4	.	4	.	4	.	.
309	Organizacja wytwórczości i urządz. fabryk maszyn. <i>Prof. Geisler</i> . .	2	.	2	.	2	.	2	.	.
312	Ćwicz. z projektow. fabryk przemysłu metalow. <i>Prof. Geisler</i> . .	.	.	.	.	w3	w3	.	.	.
313	Ustawy przemysłowe i robotnicze. <i>Dr. Bińkowski</i>	2	.	2	.	2	.	2	.	.
314	Higjena i bezpieczeństwo pracy. <i>Inż. Zwoliński</i>	.	1	.	1	.	1	.	1	.
233	Maszynoznawstwo konstrukcyjne <i>Prof.: Borowicz, Ciechanowski, Eberman i Łukasiewicz</i>	4	4	4	4	4	4	4	4	4
239	Ćwicz. konstr. z masz. dźwig. i z urządz. transport. — <i>Prof. Łukasiewicz</i>	w6	.	w6	.	w6	.	w6	.	.
258	Ćwicz. konstr. z pomp i silników wodnych. — <i>Prof. Ciechanowski</i> w6	.	.	.	.	.	.	.	.	.
244	Budowa kotłów. <i>Prof. Ciechanowski</i> w3	.	.	.	.	*3	.	w3	.	.
245	Ćwicz. konstr. z kotłów. „	.	w6	.	.	.	.	.	w6	.
247	Budowa silników spalinowych. — <i>Prof. Eberman</i>	w6	.	*6	.	w6	.	w6	.	.
248	Ćwicz. konstr. z silników tłokowych. <i>Prof. Eberman</i>	w6	w6	w6	w6	w6	w6	w6	w6	w6
251	Budowa turbin parowych. — <i>Prof. Borowicz</i>	w4	.	*4	.	*4	.	w4	.	.
253	Ćwicz. konstr. z turbin parowych i turbokompresorów. — <i>Prof. Borowicz</i>	w6	w6	.	.	.	.	w6	w6	.
254	Budowa samochodów. <i>Inż. Rubczyński</i>	w3	.	*3	.	*3	.	*3	.	.
255	Ćwicz. konstruk. z samochodów. <i>Inż. Rubczyński</i>	.	w4	.	.	.	.	.	.	.

Liczba spisu wykładów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	G r u p a							
		konstr.		kolej.		technol.		ruchowa	
		Tygodniowo godzin w półroczu							
		zim.	let.	zim.	let.	zim.	let.	zim.	let.
242	Budowa obrabiarek ¹⁾ , ²⁾ . — <i>Prof. Geisler</i>	w4	.	*4	.	4	.	.	.
243	Ćwicz. konstr. z obrabiarek. — <i>Prof. Geisler</i>	.	w6	.	w6	w3	w3	.	.
263	Ćwicz. konstr. z urządzeń kolejowych. — <i>Prof. Mozer</i>	.	.	w6	.	.	.	.	.
260	Budowa maszyn kolejowych, Cz. II. — <i>Prof. Mozer</i>	w4	.	4	.	w4	.	.	.
261	Ćwiczenia konstrukcyjne z maszyn kolejowych. <i>Prof. Mozer</i>	w2	w4	w2	w4	w2	w4	.	.
264	Budowa wagonów. — "	.	.	.	3	.	.	.	.
265	Ćwicz. z bud. wagonów. — <i>Prof. Mozer</i>	.	.	.	w6	.	.	.	.
266	Zarząd i ruch kolejowy. — <i>Inż. Proczkowski</i>	.	.	.	3	.	.	.	.
72	Ubezpieczenie ruchu pociągów. <i>Inż. Swoboda</i>	.	.	.	2	.	.	.	.
223	Kuźnictwo ¹⁾ . — <i>Prof. Mozer</i>	*1	.	*1	.	1	.	*1	.
222	Odlewnictwo ¹⁾ . "	.	*1	.	*1	.	1	.	*1
226	Techniczne badanie żelaza. — <i>Prof. Mozer</i>	*1	.	*1	.	1	.	*1	.
"	Ćwicz. z techn. badania żelaza. — <i>Prof. Mozer</i>	*2	*2	*2	*2	2	2	*2	*2
227	Prace z technicznego badania żelaza. — <i>Prof. Mozer</i>	.	.	.	.	w6	w6	.	.
310	Seminarjum kalkulacji warsztatowej. — <i>Prof. Geisler</i>	.	.	.	.	.	2	.	.
311	Prace badawcze z dziedziny skrawania metali. — <i>Prof. Geisler</i>	.	.	.	.	w6	.	.	.
281	Projektowanie i prowadzenie zakładów energetycznych. — <i>Inż. Kozłowski</i>	*2	.	*2	.	*2	.	w2	.
282	Ćwicz. z obsługi maszyn i kotłów. <i>Inż. Kozłowski</i>	.	.	.	.	.	.	.	w4
280	Gospodarka cieplna w przemyśle. <i>Prof. Witkiewicz</i>	.	*2	.	*2	.	*2	.	2

¹⁾ Wykładane co drugi rok wspólnie z r. III.

²⁾ W r. ak. 1931/32 nie odbędzie się.

Liczba spisu wykładów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	G r u p a							
		konstr.		kolej.		technol.		ruchowa	
		Tygodniowo godzin w półroczu							
		zim.	let.	zim.	let.	zim.	let.	zim.	let.
270	Ogrzewanie, chłodzenie i przewietrzanie. — <i>Inż. Zielski</i> . . .	*2	*2	*2	*2	*2	*2	w2	w2
"	Ćwicz. z ogrzewania, chłodzenia i przewietrz. — <i>Inż. Zielski</i> . . .	*1	*1	*1	*1	*1	*1	w1	w1
428	Technologia chemiczna wielkiego przemysłu nieorgan., (cz. II.). — <i>Prof. Kuczyński</i>	.	.	.	.	.	.	w3	.
273	Technologia nafty, wosku ziemn. i gazów ziemn. — <i>Prof. Pilat</i>	.	.	.	.	.	.	w3	w2
274	Ćwicz. z bad. własności produktów naftowych. — <i>Prof. Pilat</i>	.	.	.	.	.	.	.	w2
433	Technologia chemiczna przemysłu rolniczego. — <i>Prof. Joszt</i>	.	.	.	.	.	.	w3	*3
425	Mikrobiologia techniczna. — <i>Prof. Joszt</i>	.	.	.	.	.	.	*3	.
426	Ćwicz. z mikrobiologii techn. — <i>Prof. Joszt</i>	.	.	.	.	.	.	*4	*4
207	Gazownictwo. — <i>Inż. Piwoński</i>	.	.	.	.	.	.	w1	.
"	Ćwicz. z gazown. — " "	.	.	.	.	.	.	w2	.
427	Technologia wody i paliwa. — <i>Inż. Modzelewski</i>	.	.	.	.	.	.	.	w3
217	Laboratorium kalorymetryczne. — <i>Prof. Witkiewicz</i>	*3	*3	*3	*3	*3	*3	*3	*3
302	Zasady telegrafii i telefonji. — <i>Inż. Makarewicz</i>	*3	.	*3	.	.	.	*3	.
214	Aerodynamika. — <i>Dr. Fuchs</i>	*2	*	*2	.	*2	.	*2	.
215	Ćwicz. w laboratorium aerodynamicznem. — <i>Dr. Fuchs</i>	*6	*6	*6	*6	*6	*6	*6	*6
213	Statyka konstrukcyj lotniczych. — <i>Dr. Fuchs</i>	*1	.	*1	.	*1	.	*1	.
208	Meteorologia lotnicza. <i>Dr. Ryzner</i>	.	*1	.	*1	.	*1	.	*1
267	Mechanika lotu ¹⁾ . — <i>Inż. Rogalski</i>	.	.	.	.	.	.	.	.
268	Budowa płatowców ¹⁾ . — <i>Inż. Rogalski</i>	.	.	.	.	.	.	.	.
269	Ćwicz. konstr. z płatowców ¹⁾ . — <i>Inż. Rogalski</i>	.	.	.	.	.	.	.	.
249	Budowa silników spalinowych szybkobieżnych. — <i>Inż. Polak</i>	*3	.	*3	.	*3	.	*3	.

¹⁾ Liczba godzin podana na str. 102.

Liczba spisu wykładów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	G r u p a							
		konstr.		kolej.		technol.		ruchowa	
		Tygodniowo godzin w półroczu							
		zim.	let.	zim.	let.	zim.	let.	zim.	let.
250	Ćwicz. konstr. z silników spalinyowych szybkobieżnych. — <i>Inż. Polak</i>	*6	*6	*6	*6	*6	*6	*6	*6
218	Zasady teorii mechanizmów. — <i>Dr. Aulich</i>	*2	.	*2	.	*2	.	*2	.
"	Ćwicz. z zasad teorii mechanizmów. — <i>Dr. Aulich</i>	.	*1	.	*1	.	*1	.	*1
317	Księgowość i bilanse. <i>Dr. Tomanek</i>	*2	*2	*2	*2	*2	*2	*2	*2
79	Ekonomja społeczna z zarysem skarbowości ¹⁾ . — <i>Prof. Wereszczyński</i>	.	4	.	4	.	4	.	4

b) Oddział elektrotechniczny.

Liczba spisu wykładów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
I-y rok studjów.			
1	Matematyka I. — <i>Prof. Stożek</i>	4	4
"	Ćwiczenia z matematyki I. — " <i>Prof. Plamitzer</i>	2	2
202	Geometria wykreślna B. — " <i>Prof. Plamitzer</i>	3	2
"	Rysunki z geom. wykreśl. B. — " " <i>Prof. Reczyński</i>	3	3
403	Fizyka B. — " " <i>Prof. Reczyński</i>	5	5
405	Ćwicz. w laborat. fizycz., Cz. I. — " " <i>Prof. Borowicz</i>	.	3
210	Mechanika, Cz. I. — " " <i>Prof. Borowicz</i>	.	5
"	Ćwiczenia z mechaniki, Cz. I. — " " <i>Prof. Mozer</i>	.	3
221	Technologia mechaniczna metali. — <i>Prof. Mozer</i>	4	.
228	Obróbka metali. — <i>Prof. Geisler</i>	.	3
219	Ćwiczenia warsztatowe I. ²⁾ . — <i>Prof. Mozer</i>	4	.
220	Ćwiczenia warsztatowe II. ²⁾ . — <i>Prof. Geisler</i>	.	4
232	Maszynoznawstwo wstępne. — <i>Prof. Łukasiewicz</i>	3	.

¹⁾ Obowiązuje wszystkich, którzy tego przedmiotu na niższych latach nie wysłuchali.

²⁾ Ćwiczenia odbywają się grupami w ciągu jednego półroczu (czynne w obydwu półroczach).

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
232	Wycieczki ¹⁾ . — <i>Prof. Łukasiewicz</i>	2	.
234	Rysunki techniczne. — <i>Prof. Geisler</i>	4	4
203	Ćwiczenia z geom. wykreśl. B. — <i>Prof. Plamitzer</i>	*2	.
318	Higjena i pierwsza pomoc. — <i>Dr. Zgórski</i>	*1	*1
II-gi rok studjów.			
201	Matematyka II. — <i>Prof. Łomnicki</i>	4	2
"	Ćwicz. z matematyki II. — " <i>Prof. Borowicz</i>	1	1
210	Mechanika, Cz. II. — <i>Prof. Borowicz</i>	5	2
"	Ćwicz. z mechaniki, Cz. II. — " <i>Prof. Borowicz</i>	3	.
231	Materiały konstrukcyjne ²⁾ . — <i>Dr. Jamróz</i>	.	1
"	Ćwicz. z badania materj. konstr. ²⁾ . — " <i>Prof. Fryze</i>	.	2
285	Elektrotechnika ogólna. — <i>Prof. Fryze</i>	5	5
"	Ćwicz. z elektrotechniki ogólnej. — " <i>Prof. Hauswald</i>	2	2
235	Elementy maszyn. — <i>Prof. Hauswald</i>	4	3
236	Ćwicz. konstr. z element. masz., Cz. I. " <i>Prof. Hauswald</i>	.	6
405	Ćwicz. w laborat. fizyczn., Cz. II. — <i>Prof. Reczyński</i>	*3	.
205	Chemja ogólna. — <i>Prof. Sucharda</i>	3	*2
206	Laboratorjum chemji ogólnej. — " <i>Prof. Mozer</i>	.	*4
225	Ćwicz. z cieplnej przeróbki żelaza ³⁾ . — <i>Prof. Mozer</i>	*2	.
229	Ćwicz. z organizacji obróbki I. ³⁾ . — <i>Prof. Geisler</i>	*3	.
211	Hydromechanika. — <i>Dr. Fuchs</i>	.	*2
"	Ćwiczenia z hydromechaniki. — " <i>Prof. Plamitzer</i>	.	*2
204	Geometria wykreślna II. — <i>Prof. Plamitzer</i>	.	*2
III-ci rok studjów.			
236	Ćwicz. konstr. z element. masz., Cz. II. <i>Prof. Hauswald</i>	6	.
216	Teorja maszyn cieplnych ⁴⁾ . — <i>Prof. Witkiewicz</i>	4	4
"	Ćwicz. z teorji maszyn ciepln. — " <i>Prof. Witkiewicz</i>	1	1

1) Grupami raz na 2 tygodnie po 4 godz.

2) Wymagane potwierdzenie uczęszczania (frekwencja).

3) Ćwiczenia odbywają się grupami w ciągu jednego półrocza (czynne w obydwu półroczach).

4) Przy egzaminach kursowych z tego przedmiotu zostaną dla studentów Od. elektr. zredukowane wymagania do materiału, odpowiadającego jednemu półroczu wykładów.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
237	Budowa maszyn dźwigowych. — <i>Prof. Łukasiewicz</i>	*5	.
257	Budowa silników wodn. — <i>Prof. Ciechanowski</i> . .	.	4
246	Budowa maszyn parowych (tłokowych). — <i>Prof. Eberman</i>	.	*4
275	Pomiary maszynowe. — <i>Prof. Witkiewicz</i>	2	2
276	Laboratorium maszynowe I. — " "	4	4
288	Oświetlenie elektryczne z ćwicz. — <i>Prof. Sokolnicki</i>	3	.
289	Obliczanie przewodów. — " "	.	3
"	Ćwiczenia z obliczania przewodów. " "	.	2
290	Pomiary elektrotechniczne. — <i>Prof. Krukowski</i> . .	3	2
297	Maszyny elektryczne. — <i>Prof. Idaszewski</i>	.	5
"	Ćwiczenia z maszyn elektrycz. — " "	.	2
302	Zasady telegrafii i telefonji. — <i>Inż. Makarewicz</i>	3	.
292	Laboratorium elektrotechniczne I. <i>Prof. Krukowski</i>	6	6
284	Budownictwo inżynierskie (Encykl. nauk inżynierskich). — <i>Prof. Bogucki</i>	4	.
224	Techniczne stopy metali ¹⁾ . — <i>Prof. Mozer</i> . . .	.	1
308	Organizacja i zarząd przedsiębiorstw przemysł. — <i>Prof. Hauswald</i>	2	1
"	Ćwicz. z organiz. i zarz. przedsięb. przemysł. — <i>Prof. Hauswald</i>	.	*1
2	Matematyka III. — <i>Prof. Stożek</i> . . .	*1	.
"	Ćwiczenia z matematyki III. — " "	*2	.
721	Prądy elektr. w gazach i próżni. — <i>Prof. Reczyński</i>	*2	.
722	Analiza widmowa i budowa materji. " "	.	*2

IV-ty rok studjów.

247	Budowa silników spalinowych. — <i>Prof. Eberman</i>	6	.
248	Ćwicz. konstr. z silników tłokowych. " "	3	3
251	Budowa turbin parowych ²⁾ . — <i>Prof. Borowicz</i>	^w 4	.
253	Ćwicz. konstr. z turbin parowych. " "	^w 3	^w 3
258	Ćwicz. konstr. z silników wodn. ³⁾ . <i>Prof. Ciechanowski</i>	^w 6	.
224	Techniczne stopy metali ¹⁾ . — <i>Prof. Mozer</i> . . .	.	1
287	Urządzenia elektryczne. — <i>Prof. Sokolnicki</i> . . .	4	4

¹⁾ Wykładane co drugi rok równocześnie na III. i IV. roku. W r. ak. 1931/32 nie odbędzie się.

²⁾ Obowiązkowe tylko dla wykonujących projekt turbiny parowej.

³⁾ Rok przejściowy.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
287	Ćwiczenia z urządzeń elektryczn. — <i>Prof. Sokolnicki</i>	2	2
293	Laboratorium elektrotechn. II. — <i>Prof. Krukowski</i>	5	4
297	Maszyny elektryczne. — <i>Prof. Idaszewski</i>	5	.
"	Ćwiczenia z maszyn elektryczn. — " "	2	.
298	Ćwicz. konstr. z maszyn elektryczn. — " "	3	3
300	Koleje elektryczne. — <i>Inż. Jasilkowski</i>	.	3
301	Technika wysokiego napięcia. — " "	2	.
307	Gospodarka elektryczna. — <i>Inż. Altenberg</i>	.	2
303	Zasady radjotechniki. — <i>Prof. Malarski</i>	3	3
304	Laboratorium radjotechniczne I. — " "	3	.
306	Wybrane działy z radjotechniki. — " "	*1	*1
294	Laboratorium elektrotechniczne III. <i>Prof. Krukowski</i>	.	*4
296	Konstrukcja i działanie elektrycznych przyrządów pomiarowych. — <i>Prof. Krukowski</i>	*1	*1
721	Prądy elektr. w gazach i próżni. — <i>Prof. Reczyński</i>	*2	.
722	Analiza widmowa i budowa materji. — " "	.	*2
313	Ustawy przemysłowe i robotnicze. <i>Dr. Bienkowski</i>	*2	.
317	Księgowość i bilanse. — <i>Dr. Tomanek</i>	*2	*2
72	Ubezpieczenie ruchu pociągów. — <i>Inż. Swoboda</i> .	*2	*1
314	Higiena i bezpieczeństwo pracy. — <i>Inż. Zwoliński</i>	.	1
79	Ekonomja społeczna z zarysem skarbowości ²⁾ . — <i>Prof. Wereszczyński</i>	.	4

c) Oddział naftowy.

I-y rok studjów.			
1	Matematyka I. — <i>Prof. Stożek</i>	4	4
"	Ćwiczenia z matematyki I. — " "	2	2
202	Geometria wykreślna B. — <i>Prof. Plamitzer</i> . .	3	2
"	Rysunki z geom. wykreśln. B. — " "	3	3
403	Fizyka B. — <i>Prof. Reczyński</i>	5	5
405	Ćwicz. w laborat. fizyczn., Cz. I. — " "	.	3
210	Mechanika, Cz. I. — <i>Prof. Borowicz</i>	.	5

¹⁾ Ćwiczenia odbywają się grupami w ciągu jednego półrocza (czynne w obydwu półroczach).

²⁾ Obowiązuje wszystkich, którzy na niższych latach tego przedmiotu nie wysłuchali.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
210	Ćwicz. z mechaniki, Cz. I. — <i>Prof. Borowicz</i>	.	3
221	Technologia mechaniczna metali. — <i>Prof. Mozer</i>	4	.
228	Obróbka metali. — <i>Prof. Geisler</i>	.	3
219	Ćwiczenia warszt. I. ¹⁾ . — <i>Prof. Mozer</i>	4	.
220	Ćwiczenia warszt. II. ¹⁾ . — <i>Prof. Geisler</i>	.	4
232	Maszynoznawstwo wstępne. — <i>Prof. Łukasiewicz</i> . Wycieczki ²⁾ . —	3 2	.
234	Rysunki techniczne. — <i>Prof. Geisler</i>	4	4
203	Ćwicz. z geom. wykreśl. B. — <i>Prof. Plamitzer</i>	*2	.
318	Higiena i pierwsza pomoc. — <i>Dr. Zgórski</i>	*1	*1
II-gi rok studjów.			
201	Matematyka II. — <i>Prof. Łomnicki</i>	4	2
"	Ćwiczenia z matematyki II. " "	1	1
210	Mechanika, Cz. II. — <i>Prof. Borowicz</i>	5	2
"	Ćwicz. z mechaniki, Cz. II. — " "	3	.
231	Materiały konstrukcyjne ³⁾ . — <i>Dr. Jamróz</i>	.	1
"	Ćwicz. z badania materj. konstr ³⁾ . — " "	.	2
286	Zasady elektrotechniki. — <i>Inż. Jasilkowski</i>	3	3
"	Ćwicz. z zasad elektrotechniki. — " "	1	2
205	Chemja ogólna. — <i>Prof. Sucharda</i>	3	*2
206	Laboratorium chemji ogólnej. — " "	.	4
235	Elementy maszyn. — <i>Prof. Hauswald</i>	4	3
236	Ćwicz. konstr. z element. masz., Cz. I. " "	.	6
229	Ćwiczenia z organizacji obróbki I. — <i>Prof. Geisler</i>	3	.
225	Ćwicz. z cieplnej przeróbki żelaza. — <i>Prof. Mozer</i>	2	.
211	Hydromechanika. — <i>Dr. Fuchs</i>	.	*2
"	Ćwicz. z hydromechaniki. — " "	.	*2
212	Statyka konstrukcyj. — " "	.	*2
"	Rysunki ze statyki konstrukcyj. " "	.	*2
405	Ćwicz. w laborat. fizycz., Cz. II. — <i>Prof. Reczyński</i>	*3	.
204	Geometria wykreślna II. — <i>Prof. Plamitzer</i>	.	*2

¹⁾ Ćwiczenia odbywają się grupami w ciągu jednego półrocza (czynne w obydwu półroczach).

²⁾ Grupami raz na dwa tygodnie po 4 godz.

³⁾ Wymagane potwierdzenie uczęszczania (frekwencja).

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w pór.	
		zim.	let.
III-ci rok studjów.			
236	Ćwiczenia konstr. z elementów maszyn, Cz. II. <i>Prof. Hauswald</i>	6	.
216	Teoria maszyn ciepłych. — <i>Prof. Witkiewicz</i>	4	4
"	Ćwicz. z teorii maszyn ciepłych. " "	1	1
275	Pomiary maszynowe. — " "	2	2
276	Laboratorium maszynowe I. " "	4	4
291	Pomiary elektrotechniczne. — <i>Prof. Krukowski</i>	.	2
295	Laboratorium elektrotechn., kurs I. " "	.	3
284	Budownictwo inżynierskie (Encyklop. nauk inżynierskich) — <i>Prof. Bogucki</i>	4	.
308	Organizacja i zarząd przedsięb. przemysł. — <i>Prof. Hauswald</i>	2	1
"	Ćwicz. z organizacji i zarz. przedsięb. przem. — <i>Prof. Hauswald</i>	.	*1
237	Budowa maszyn dźwigowych. — <i>Prof. Łukasiewicz</i>	w5	.
239	Ćwicz. konstr. z maszyn dźwig. — " "	.	w6
246	Budowa maszyn parow. (tłokowych). <i>Prof. Eberman</i>	.	w4
252	Sprężarki obrotowe — <i>Prof. Borowicz</i>	.	*3
256	Budowa pomp tłokowych. — <i>Prof. Ciechanowski</i>	*3	.
258	Ćwiczenia konstr. z pomp. — " "	.	*6
14	Petrografia. — <i>Prof. Tokarski</i>	2	.
"	Ćwicz. petrograf. " "	2	.
209	Wiadomości z geologii og. i naft. — <i>Prof. Teisseyre</i>	.	4
"	Ćwicz. z geologii oraz wycieczki geologiczne. — <i>Prof. Teisseyre</i>	.	2
316	Geografia i organizacja handlu ropą naftową ¹⁾ . — <i>Dr. Schätzel</i>	2	.
315	Ustawa naftowa i przepisy bezpieczeństwa w kopalniach ¹⁾	.	2
283	Elementy miernictwa. — <i>Inż. Wilczkiewicz</i>	.	2
"	Ćwicz. z element. miernictwa. " "	.	3
223	Kuźnictwo ²⁾ . — <i>Prof. Mozer</i>	*1	.
222	Odlewnictwo ²⁾ . — " "	.	*1
226	Techniczne badanie żelaza. — " "	*1	.
"	Ćwicz. z techn. badania żelaza. — " "	*2	*2

¹⁾ W r. ak. 1931/32 nie odbędzie się.

²⁾ Wykładane co drugi rok równocześnie na III. i IV. roku.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w pór.	
		zim.	let.
2	Matematyka III. — <i>Prof. Stożek</i>	1	.
"	Ćwicz. z matematyki III. — " " " "	*2	.
83	Prawo handl. i wekslowe. — <i>Prof. Wereszczyński</i> .	*1	.
218	Zasady teorii mechanizmów. — <i>Dr. Aulich</i>	*2	.
"	Ćwicz. z zasad teorii mechanizmów. — " "	.	*1
IV-ty rok studjów.			
277	Laboratorjum maszynowe II. — <i>Prof. Witkiewicz</i> .	4	.
295	Laboratorjum elektrotech. (dla mech.), kurs II. — <i>Prof. Krukowski</i>	4	.
309	Organizacja wytwórczości i urządzeń fabryk ma- szyn. — <i>Prof. Geisler</i>	2	.
314	Higjena i bezpieczeństwo pracy. — <i>Inż. Zwoliński</i>	.	1
233	Maszynoznawstwo konstrukc. — <i>Prof. Borowicz,</i> <i>Prof. Ciechanowski, Prof. Eberman i Prof. Łuka-</i> <i>siewicz</i>	4	4
239	Ćwicz. konstr. z masz. dźwig. — <i>Prof. Łukasiewicz</i>	w6	.
244	Budowa kotłów. — <i>Prof. Ciechanowski</i>	w3	.
245	Ćwicz. konstr. z kotłów. — " " " "	.	w6
247	Budowa silników spalinowych. — <i>Prof. Eberman</i>	w6	.
248	Ćwicz. konstr. z silników tłokowych. " " " "	.	6
316	Geografia i organizacja handlu ropą naftową ¹⁾ . — <i>Dr. Schätzel</i>	2	.
315	Ustawa naftowa i przepisy bezpieczeństwa w ko- palniach ¹⁾ . —	.	2
283	Elementy miernictwa ²⁾ . — <i>Inż. Wilczkiewicz</i>	.	2
"	Ćwiczenia z elem. miernictwa ²⁾ . — " " "	.	3
271	Wiertnictwo ogólne i naftowe. — <i>Prof. Fabiański</i>	3	4
"	Ćwicz. z wiertn. ogóln. i naft. — " " "	2	2
272	Wydobyw. nafty i gazu ziemnego. " " "	3	.
273	Technologia nafty i gazów ziemn. — <i>Prof. Pilat</i>	3	2
274	Ćwicz. w badaniu własności produktów naftowych. <i>Prof. Pilat</i>	.	2

¹⁾ W r. ak. 1931/32 nie odbędzie się.

²⁾ Obowiązuje wszystkich, którzy na niższych latach tego przedmiotu nie wysłuchali.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
240	Budowa wyciągów naftowych. — <i>Prof. Łukasiewicz</i>	.	1
241	Ćwicz. konstr. z wyciągów naftowych. — <i>Prof. Łukasiewicz</i>	.	*2
299	Napędy elektryczne wyciągów naftowych. — <i>Prof. Idaszewski</i>	.	1
223	Kuźnictwo ¹⁾ . — <i>Prof. Mozer</i>	*1	.
222	Odlewnictwo ¹⁾ . — " "	.	*1
226	Techniczne badanie żelaza. — <i>Prof. Mozer</i>	*1	.
"	Ćwicz. z techn. badania żelaza. — " "	*2	*2
281	Projektowanie i prowadzenie zakładów energetycznych. — <i>Inż. Kozłowski</i>	*2	.
313	Ustawy przemysłowe i robotnicze. <i>Dr. Bieńkowski</i>	*2	.
280	Gospodarka cieplna w przemyśle. <i>Prof. Witkiewicz</i>	.	*2
317	Księgowość i bilanse. — <i>Dr. Tomanek</i>	*2	*2
218	Zasady teorii mechanizmów. — <i>Dr. Aulich</i>	*2	.
"	Ćwiczenia z zasad teorii mechan. — " "	.	*1
79	Ekonomia społeczna z zarysem skarbowości ²⁾ . — <i>Prof. Wereszczyński</i>	.	4

¹⁾ Wykładane co drugi rok wspólnie z r. III.

²⁾ Obowiązuje wszystkich, którzy na niższych latach tego przedmiotu nie wysłuchali.

IV. Program Wydziału Chemicznego.

1. Spis katedr.
2. Skład osobowy.
3. Skład komisji egzaminu dyplomowego.
4. Spis wykładów.
5. Program studjów.
6. Plan nauk na rok akademicki 1931/32.

1. Spis katedr Wydziału Chemicznego.

Liczby odpowiadają liczbom porządkowym tych przedmiotów, objętych spisami wykładów, które należą do poszczególnych katedr.

Skróty oznaczają: prof. zw. = profesor zwyczajny, prof. n. = prof. nadzwyczajny, zast. prof. = zastępca profesora, kat. zw. = katedra zwyczajna, kat. nd. = katedra nadzwyczajna, adj. = adjunkt, star. asyst. = starszy asystent, adr. = adres katedry, tel. = telefon katedry.

Kat. Chemji Nieorganicznej — **Prof. n. Dr. Wiktor Jakób** — L. 410, 414 i 440 *h*; kat. nd., 1 adj., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Sapiehy L. 12, Lab. Chem., tel.: 67-70.

Kat. Chemji Organicznej — **Prof. zw. Dr. Inż. Edward Sucharda** — L. 411, 416 i 440 *a, i*; kat. zw., 1 adj., 3 star. asyst.; adr.: j. w., tel.: 11-90.

Kat. Chemji Fizycznej — **Prof. n. Dr. Bogdan Kamieński** — L. 407, 408, 409 i 440 *k*; kat. nd., 2 star. asyst.; adr.: Ul. Ujejskiego L. 1, tel. 79-57.

II. Kat. Fizyki — **Prof. zw. Dr. Czesław Reczyński** — L. 403, 404 i 405; kat. zw., 1 adj., 2 star. asyst.; adr.: Ul. Sapiehy L. 12, tel.: 57, 29-93, 32-34.

Kat. Mineralogji i Petrografji — **Prof. zw. Dr. Julian Tokarski** — L. 14, 15, 418, 419, 420 i 440 *l*; kat. zw., 2 star. asyst.; adr.: Ul. Ujejskiego L. 1, tel.: 79-58.

Kat. Botaniki i Towaroznawstwa — **Zast. prof. Prof. n. Dr. Dezydery Szymkiewicz** — L. 421, 422, 423, 424, 441 i 442; kat. nd., 1 star. asyst.; adr.: j. w., tel.: 79-57.

Kat. Technologji Chemicznej I. i Elektrochemji — **Prof. n. Dr. Inż. Tadeusz Kuczyński** — L. 428, 432, 440 *b, e, g*; kat. nd., 2 star. asyst.; adr.: Ul. Sapiehy L. 12, tel.: 4-51.

Kat. Technologji Chemicznej II. i Mikrobiologji — **Prof. zw. Dr. Inż. Adolf Joszt** — L. 425, 426, 433, 440 *c, j*; kat. zw., 1 adj., 2 star. asyst.; adr.: Ul. Sapiehy L. 12, Lab. Chem., tel.: 48-32.

Kat. Technologji Chemicznej III. — **Prof. zw. Dr. Inż. Wacław Leśniański** — L. 434, 439 i 440 *a, d*; kat. zw., 1 adj., 1 star. asyst.; adr.: j. w., tel. 41-22.

Kat. Technologji Nafty i Gazownictwa — **Prof. zw. Dr. Stanisław Pilat** — L. 271, 272, 435, 436 i 440 *f*; kat. zw., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Ujejskiego L. 1, tel. 48-51.

2. Skład osobowy Wydziału Chemicznego.

a) Rada Wydziału:

Dziekan: **Prof. Dr. Inż. Adolf Joszt.**

Prodziekan: **Prof. Dr. Stanisław Pilat.**

Członkowie: **Prof. hon. Dr. h. c. Ignacy Mościcki.**

Profesorowie: **Dr. Wiktor Jakób, Dr. Bogdan Kamiński, Dr. Inż. Tadeusz Kuczyński, Dr. Inż. Wacław Leśniański, Dr. Czesław Reczyński, Dr. Inż. Edward Sucharda, Dr. Dezydery Szymkiewicz, Dr. Juljan Tokarski.**

Docent: **Dr. Inż. Edwin Płażek.**

b) Wykładający:

Witold Aulich, inżynier, doktor nauk techn., konstruktor P. L., wykłada zasady mechaniki ogóln. i techn., kreślenie techniczne i elementy maszyn oraz maszynoznawstwo specjalne dla chemików i prowadzi rysunki techniczne. (Ul. Dunin-Borkowskich L. 2).

Józef Modzelewski, inżynier, wykłada technologię chem. paliwa i wody, ceramikę i przemysł cementowy. (Ul. Grottgera L. 4).

Emil Piwoński, inżynier, zast. dyrektora Zakładu Gazowego Miejskiego, prowadzi ćwiczenia z analizy gazowej. (Ul. Gazowa).

Zygmunt Przyrembel, inżynier, doktor nauk technicznych, redaktor „Gazety Cukrowniczej“, wykłada historję przemysłu w Polsce. (Warszawa, ul. Foksal L. 13).

c) Adjunkci:

- Kat. Chemji Nieorgan.: 1.¹⁾ Inż. Włodzimierz Baczyński.
" " Organ.: 1. Dr. Inż. Bogusław Bobrański.
II. " Fizyki: 1. Inż. Henryk Regulski.
" Technologi Chem. II. i Mikrobiologii: 1. Inż. Stanisław Moliński.
" Technologi Chem. III.: 1. Dr. Inż. Rudolf Joszt.

d) Asystenci starsi:

- Kat. Chemji Nieorg.: 1. Inż. Włodzimierz Trzebiatowski³⁾.
" " Organ.: 1. Inż. Władysław Pająk.
2. Inż. Franciszek Fabrowicz.
3. ....
" Chemji Fizycznej: 1. Mr. Kazimierz Karczewski.
2. ....
II. " Fizyki: 1. Inż. Marjan Łańcucki.
2. ....
" Mineralogji i Petrogr.: 1. Dr. Wiktor Neehay.
2. Dr. Marja Turnau.
" Botaniki i Towarozn.: 1. ....
" Technologi Chem. I. i Elektrochemji:
1. Inż. Donat Längauer.
2. Inż. Roman Szczerba.
" Technologi Chem. II. i Mikrobiologii:
1. Inż. Zygmunt Juściński.
2. Mr. Władysław Kozłowski.
" Technologi Chem. III.: 1. ....
" Technologi Nafty i Gazown.: 1. Inż. Jarosław Sereďa.

e) Asystenci młodzi:

- Kat. Chemji Nieorgan.: Michał Bielski.
Bogusława Jeżowska.
Cyryl Michalewicz.
" " Organ.: Czesława Troszkiewiczówna²⁾.
" Chemji Fizycznej: Jan Niklibore²⁾.
II. " Fizyki: Jan Ingot²⁾.

¹⁾ Liczby arabskie oznaczają systemizowane posady adjunktów i starszych asystentów.

²⁾ Na etacie star. asyst.

³⁾ Na urlopie do 31 grudnia 1931 r.; zast. Inż. Tadeusz Niewiadomski.

- Kat. Mineralogji i Petrografji: **Stefan Biskupski.**
" Botan. i Towaroznaw.: **Józef Jeremi Iwanicki**¹⁾.
" Technol. Chem. I. i Elektroch.: **Tadeusz Piechowicz.**
" " Chem. II. i Mikrobiologii: **Antoni Kaczyński.**
" " Chem. III.: **Tadeusz Mazoński**¹⁾.
Doc. Maszynoznawstwa: **Stanisław Zygmontowicz.**

f) Zastępcy asystentów:

- Kat. Chemji Nieorganicznej: **Eugenjusz Szmidtgal.**
" " Organicznej: **Aleksander Dowmanowicz.**
Zofja Skrowaczewska.
Władysław Wójcik.
- II. " Fizyki: **Józef Kawa.**
Stefan Kowalski.
Jerzy Litwiński.
Antoni Stachowicz.
- " Technologji Chem. I. i Elektr.: **Józef Hommé.**
Antoni Kusik.
- " Technologji Chem. III.: **Stanisław Flis.**
Juljan Kobylarz.
- Doc. Technol. Przemysłu Solnego: **Józef Łysakowski.**
Jan Tomasz Ziegler.

---

3. Skład Komisji egzaminu dyplomowego
na Wydziale Chemicznym.

Prezes: **Prof. Dr. Inż. Wacław Leśniański.**

I. Zast. prezesa: **Prof. Dr. Inż. Edward Sucharda.**

II. " " : **Prof. Dr. Stanisław Pilat.**

Członkowie: " " **Wiktor Jakób.**
" " " **Inż. Adolf Joszt.**
" " " **Bogdan Kamieński.**
" " " **Inż. Tadeusz Kuczyński.**

---

4. Spis wykładów Wydziału Chemicznego.

Dla przedmiotów, należących do Wydz. Chem., przeznaczono liczby od 401 do 500 wł. — Przedmioty innych Wydziałów podano na końcu spisu.

Przedmioty Wydziału Chemicznego:

401. **Elementy matematyki wyższej**, wyklada *Doc. Dr. Adam Maksymowicz.*

Tyg. 3 godz. wykl. i 2 godz. ćwic. w obu półr.

---

¹⁾ Na etacie star. asyst.

Geometria analityczna płaska i przestrzenna (elementy). Interpolacja. Zasadnicze pojęcia rachunku różniczkowego i całkowego oraz najprostsze zastosowania geometryczne (kwadratura, kubatura itp.). Całkowanie najprostszych typów równań różniczkowych zwyczajnych.

402. Zasady mechaniki ogólnej i technicznej, wykładu Dr. Inż. Witold Aulich.

Tyg. 3 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w półr. zim.

Podstawowe pojęcia dynamiki. Układy jednostek. Wielkości wektorjalne i skalarowe. Pojęcie punktu materialnego i ciała sztywnego. Siła i jej moment. Układy sił w równowadze. Środek masy. Zasadnicze wiadomości z teorii wytrzymałości materiałów. Tarcie. Maszyny proste. Kinematyka punktu. Ruch względny. Ruch środka masy. Moment bezwładności. Moment ilości ruchu. Praca. Energia kinetyczna. Uderzenie. Ruch harmoniczny i wahadło. Zasady hydrostatyki i hydrauliki technicznej.

403. Fizyka B., Prof. Dr. Czesław Reczyński.

Tyg. 5 godz. wykł. w obu półr.

O mierzeniu i jednostkach. O ruchu, sile i energii. Teoria ciepła. Optyka i akustyka. Elektryczność i magnetyzm.

404. Ćwiczenia wstępne w laboratorium fizycznym, Prof. Dr. Czesław Reczyński.

Tyg. 2 godz. w półr. zim.

405. Ćwiczenia w laboratorium fizycznym¹⁾, Prof. Dr. Czesław Reczyński.

Tyg. 3 godz. w półr. let. (I. część) i 3 godz. w półr. zim. (II. część).

406. Obliczenia chemiczne, wykładu Prof. Dr. Bogdan Kamiński.

Tyg. 1 godz. wykł. i 1 godz. ćwic. w półr. let.

Rachunkowe ujęcie procesów chemicznych. Stechiometria. Nomografia.

407. Wstęp do chemii fizycznej, Prof. Dr. Bogdan Kamiński.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. let.

---

¹⁾ Przy zgłoszeniu się do ćwiczeń w laboratorium fizycz. I. część trzeba się wykazać kolokwium z fizyki B.

408. Chemja fizyczna (wraz z elektrochemją), Prof. Dr. Bogdan Kamiński.

Tyg. 4 godz. wykł. w półr. zim. i 3 godz. wykł. w półr. let.

Termodynamika i jej zastosowania do roztworów rozcieńczonych, do równowag i procesów chemicznych, zwłaszcza przemysłowych. Reguła faz Gibbs'a i podstawy metalografji oraz teoria powstawania złóż soli potasowych i procesu Solvay'a. Termodynamiczna teoria zjawisk powierzchniowych i kataliza. Teoria kinetyczna gazów i kinetyka reakcyj chemicznych. Elektrochemja, budowa materji, teoria kwantów, fotochemja i analiza spektrograficzna.

409. Ćwiczenia z chemji fizycznej, Prof. Dr. Bogdan Kamiński.

Tyg. 4 godz. w obu półr.

410. Chemja ogólna nieorganiczna, Prof. Dr. Wiktor Jakób.

Tyg. 4 godz. wykł. w półr. zim. i 5 godz. wykł. w półr. let.

Zasady teoretyczne chemji. Opis rodzin pierwiastków elektroujemnych. Układ okresowy i jego rozwinięcie. Pierwiastki promieniotwórcze. Prawo Moseley'a jako podstawa układu okresowego. Szereg napięciowy. Przegląd rodzin pierwiastków elektrododatnich na podstawie układu okresowego i szeregu napięciowego.

411. Chemja ogólna organiczna, Prof. Dr. Inż. Edward Sucharda.

Tyg. 4 godz. wykł. w obu półr.

Wstęp do chemji organicznej. Związki alifatyczne. Związki aromatyczne. Związki budowy pierścieniowej izo- i heterocykłowe.

412. Zasady eksperymentowania chemicznego, wykład Prof. Dr. Wiktor Jakób.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. zim.

413. Chemja analityczna I., wykład Prof. Dr. Wiktor Jakób.

Tyg. 1 godz. wykł. w obu półr.

Podstawy teoretyczne chemji analitycznej. Praktyczne wskazania dla prac w laboratorium.

414. Ćwiczenia z chemji nieorganicznej i analitycznej I.¹⁾, Prof. Dr. Wiktor Jakób.

Tyg. 20 godz. w obu półr.

---

¹⁾ Dla uzyskania postępu z ćwiczeń jest wymagane złożenie egzaminu kursowego z chemji analitycznej I.

Analiza jakościowa. Prace preparatywne z chemji nieorganicznej. Wstęp do analizy ilościowej.

415. Chemja analityczna II., wykłada *Prof. Dr. Inż. Edward Sucharda*.

Tyg. 1 godz. wykł. w obu półr.

Analiza ciał organicznych. Ilościowa analiza pojedyncza i złożona na katjony i anjony. Wybrane działy analizy ilościowej, jako to: analiza minerałów, analiza gazowa, prace elektrolityczne itp.

416. Ćwiczenia z chemji analitycznej II.¹⁾, *Prof. Dr. Inż. Edward Sucharda*.

Tyg. 20 godz. w obu półr.

Analiza ciał organicznych. Ilościowa analiza pojedyncza i złożona na katjony i anjony. Analiza stopów, minerałów i rud. Oznaczenia elektrolityczne. Prace preparatywne z zakresu chemji organicznej.

417. Ćwiczenia z analizy gazowej, prowadzi *Inż. Emil Piwoński*.

Tyg. 4 godz. w półr. let.

418. Mineralogja²⁾, *Prof. Dr. Juljan Tokarski*.

Tyg. 2 godz. wykł. i 3 godz. ćwic. w obu półr.

Krystalografja geometryczna i fizyczna. Teorja struktury kryształów. Röntgenogrametrja. Nauka o złożach mineralnych, ze szczególnem uwzględnieniem minerałów użytecznych oraz minerałów ziem polskich. Zarys systematyki minerałów. Łącznie z wykładami ćwiczenia krystalograficzne, mikroskopowe i dmuchawkowe.

419. Ćwiczenia z optyki mineralnej³⁾, *Prof. Dr. Juljan Tokarski*.

Tyg. 2 godz. w półr. zim.

Analiza mikroskopowa, jakościowa i ilościowa ciał krystalicznych przyrodzonych i preparatów chemicznych.

---

¹⁾ Dla uzyskania postępu z ćwiczeń jest wymagane złożenie egzaminu kursowego z chemji analitycznej II.

²⁾ Na ćwiczenia z mineralogji przyjmie się tylko tych studentów, którzy złożą kolokwjum z tego przedmiotu.

³⁾ Wpis na te ćwiczenia jest uwarunkowany zdaniem egzaminu z mineralogji oraz poprzedniem zgłoszeniem się u profesora i uzyskaniem od niego zezwolenia.

420. **Surowce mineralne Polski**, wykłada *Prof. Dr. Julian Tokarski*.
Tyg. 1 godz. wykł. w półr. let.
Systematyczny przegląd płodów kopalnych Polski według okręgów górniczych.
421. **Botanika**, *Zast. prof. Prof. Dr. Dezydery Szymkiewicz*.
Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim.
Ogólne wiadomości z morfologii, anatomji i systematyki roślin ze szczególnem uwzględnieniem roślin użytkowych.
422. **Ćwiczenia mikroskopowe z botaniki**, *Zast. prof. Prof. Dr. Dezydery Szymkiewicz*.
Tyg. 3 godz. w półr. let.
Budowa anatomiczna roślin ze szczególnem uwzględnieniem roślin nasiennych.
423. **Fizjologia roślin ze szczególnem uwzględnieniem żywienia roślin**, *Zast. prof. Prof. Dr. Dezydery Szymkiewicz*.
Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let.
Zjawiska wzrostu, odżywiania i przemiany materji.
424. **Ćwiczenia z fizjologii roślin**, *Zast. prof. Prof. Dr. Dezydery Szymkiewicz*.
Tyg. 3 godz. w półr. let.
425. **Mikrobiologia techniczna**, *Prof. Dr. Inż. Adolf Joszt*.
Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim.
Rys historii początków nauki o drobnoustrojach. Morfologia, fizjologia i systematyka drobnoustrojów (Schizomycetes, Eumycetes). Zasady enzymatyki. Szczegółowe wiadomości o drobnoustrojach ważnych w przemyśle i o ich zastosowaniach technicznych.
426. **Ćwiczenia z mikrobiologii technicznej**, *Prof. Dr. Inż. Adolf Joszt*.
Tyg. 4 godz. w obu półr.
Metody badania i czystej hodowli. Rozpoznawanie najważniejszych drobnoustrojów w czystej hodowli i w mieszaninach. Mikrobiologiczna analiza surowców, półproduktów i produktów przemysłu rolniczego.

427. Technologia paliwa i wody, wykładu Inż. Józef Modzelewski.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. let.

Ciepło. Spalanie paliw. Materiały opałowe naturalne i sztuczne. Koksownictwo. Gazowanie paliwa i gazaki. Gazownictwo. Paleniska i piece. Badanie paliwa i kontrola palenisk.

Woda. Rodzaje wód. Oczyszczenie. Badanie wody.

428. Technologia chemiczna wielkiego przemysłu nieorganicznego wraz z metalurgją, Prof. Dr. Inż. Tadeusz Kuczyński.

Tyg. 4 godz. wykł. w półr. let. (I. część) i 3 godz. wykł. w półr. zim. (II. część).

Historja rozwoju przemysłu chemicznego. Surowce energetyczne i przeróbkowe w Polsce. Wybór miejsca na fabrykę. Zasady budowy fabryki. Ogólne zasady fabrykacji. Bilansowanie ekonomiczne. Metodyka przedstawiania biegu fabrykacji i opis czynności w fabryce. Racjonalizacja. Normalizacja. Specjalizacja. Wzorce. Sposoby przeprowadzania reakcji chemicznej na skalę przemysłową z uwzględnieniem opanowania wielkich mas. Analiza i wykonywanie czynności fabrykacyjnych. Stosowanie postulatów chemji fizycznej. Kierowanie ruchem fabrycznym. Kontrola.

Reakcje gazowe. Przykłady. Teorja koła reakcyjnego. Absorbowanie gazów.

Reakcje między cieczą a ciałem stałym. Teorja i praktyka rozpuszczania, krystalizacji, oddzielania ciała stałego od płynu, wmywania.

Reakcje wysokotemperaturowe.

Zestawienie różnych przemysłów nieorganicznych.

Zasady metalografji. Wyprażanie i wytapianie. Przykłady.

Nauka o korozji i badanie materiałów do budowy aparatów chemicznych. Analiza serjowa.

429. Technologia chemiczna przemysłu solnego, wykładu Prof. Dr. Inż. Tadeusz Kuczyński.

Tyg. 1 godz. wykł. w obu półr.

430. Ceramika, wykładu Inż. Józef Modzelewski.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. zim.

Wyroby ogniotrwałe. Wyroby garncarskie. Polewy. Badanie wyrobów ceramicznych.

431. Ćwiczenia laboratoryjne z ceramiki, prowadzi .....

Tyg. 4 godz. w półr. let.

432. **Elektrochemia techniczna**, *Prof. Dr. Inż. Tadeusz Kuczyński*.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. i 1 godz. wykł. w półr. let.

Teoria i budowa ogniw. Akumulatory. Zasady elektrolizy. Elektroliza chlorków. Elektroliza wody. Elektroliza pod ciśnieniem. Redukcja i utlenianie. Otrzymywanie najważniejszych preparatów. Elektroosmoza i kataforeza ze szczególnem uwzględnieniem zastosowań technicznych. Działanie prądu zmiennego wysokiego napięcia na układy fizykochemiczne. Łuk elektryczny i reakcje w łuku.

433. **Technologia chemiczna przemysłu rolniczego**, *Prof. Dr. Inż. Adolf Joszt*.

Tyg. 3 godz. wykł. w obu półr.

Repetitorium chemii węglowodanów. Cukrownictwo. Wyrób krochmalu, dekstryn i cukru gronowego. — Przemysł fermentacyjny: gorzelnictwo, drożdżarstwo, piwowarstwo, occiarstwo.

434. **Technologia chemiczna przemysłu organicznego**, *Prof. Dr. Inż. Wacław Leśniński*.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. let. (I. część) i 3 godz. wykł. w półr. zim. (II. część).

Przemysł celulozowy. Sucha destylacja drewna. Przeróbka mazi pogazowej. — Syntetyczny przemysł organiczny. Półprodukty, barwniki. Chemiczna technologia włókien tkackich. Garbarstwo. Przemysł tłuszczowy. Kauczuk, żywice.

435. **Technologia nafty, wosku ziemnego i gazów ziemnych**, *Prof. Dr. Stanisław Pilat*.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. i 2 godz. wykł. w półr. let.

Przegląd gatunków rop naftowych oraz zasady ich przeróbki technicznej. Urządzenia rafinerji nafty. Własności produktów naftowych i ich zastosowanie. Przeróbka węgla na paliwo płynne. Technologia gazów ziemnych i fabrykacja gazoliny. Technologia łupków bitumicznych i wosku ziemnego.

436. **Aktualne zagadnienia przemysłu naftowego**, *Prof. Dr. Stanisław Pilat*.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. zim.

437. Chemja rolnicza C., wykład .....

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let.

Procesy tworzenia się gleb. Koloidy w glebie i ich własności. Zjawiska adsorbcji i absorbcji. Rozkład materji organicznej w glebie. Własności fizyczne i chemiczne gleby. Gleba ziem polskich. Obieg azotu w glebie. Analiza gleby. Nauka o nawozach i nawożeniu.

438. Chemja barwników, wykład *Prof. Dr. Inż. Waclaw Leśniański.*

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let.

Podstawy fizyczne i pomiar barwy. Barwniki organiczne i ich zastosowania.

439. Chemja materiałów wybuchowych i gazów bojowych,
Prof. Dr. Inż. Waclaw Leśniański.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. let.

440. Prace w chemicznych pracowniach specjalnych¹⁾.

Tyg. 20 godz. w obu półr. dla III. i IV. r.

Obejmują one następujące ćwiczenia :

- a) Ćwiczenia z preparatyki organicznej,** *Prof. Dr. Inż. Edward Sucharda* lub *Prof. Dr. Inż. Waclaw Leśniański* (do wyboru).

Równoważne z jednym półroczem ćwiczeń technologicznych. (Program obejmuje wykonanie 20 preparatów organicznych).

- b) Prace w laboratorjum nieorganicznej technologii chemicznej²⁾,** *Prof. Dr. Inż. Tadeusz Kuczyński.*

Wybieralne w ciągu ostatnich czterech półroczy.

¹⁾ Od kandydatów egzaminu dyplomow. wymaga się dowodu, że pracowali poprzednio ze skutkiem przez cztery półrocza w laboratorjach specjalnych. Studenci nowowstępujący do pracowni specjalnych muszą odbyć na wstępie w jednej z pracowni *b) c) lub d)*, ćwiczenia z chem. analizy technicznej. Warunek ten nie dotyczy ćwiczeń z preparatyki organicznej.

²⁾ Na ćwiczenia w laboratorjum nieorg. technol. chem. mogą być przyjęci tylko ci studenci, którzy złożyli z dodatnim wynikiem egzaminu kursowe z chemji og. nieorganicznej, zasad mechaniki og. i techn. jakoteż fizyki *B* oraz wyczerpali program ćwiczeń z chemji analitycznej *II*.

c) Prace w laboratorium technologii chemicznej przemysłu rolniczego, Prof. Dr. Inż. Adolf Joszt.

Wybieralne w ciągu ostatnich czterech półroczy.

d) Prace w laboratorium technologii chemicznej organicznej, Prof. Dr. Inż. Wacław Leśniński.

Wybieralne w ciągu ostatnich czterech półroczy.

e) Prace w laboratorium elektrochemii technicznej, Prof. Dr. Inż. Tadeusz Kuczyński.

Wybieralne w ciągu ostatnich dwóch półroczy.

f) Prace w laboratorium technologii nafty, Prof. Dr. Stanisław Pilot.

Wybieralne w ciągu ostatnich dwóch półroczy.

g) Prace w laboratorium technologii chemicznej przemysłu solnego, prowadzi Prof. Dr. Inż. Tadeusz Kuczyński.

Wybieralne w ciągu ostatnich dwóch półroczy.

h) Prace badawcze w laboratorium chemii nieorganicznej, Prof. Dr. Wiktor Jakób.

Wybieralne w ciągu ostatnich dwóch półroczy i dla absolwentów.

i) Prace z zakresu chemii organicznej, Prof. Dr. Inż. Edward Sucharda.

Wybieralne w ciągu ostatnich trzech półroczy.

j) Prace w laboratorium mikrobiologii technicznej, Prof. Dr. Inż. Adolf Joszt.

Wybieralne w ciągu ostatnich dwóch półroczy i dla absolwentów.

k) Prace specjalne w laboratorium chemii fizycznej, Prof. Dr. Bogdan Kamiński.

Wybieralne w ciągu ostatnich dwóch półroczy i dla absolwentów.

l) Prace z zakresu surowców mineralnych Polski, Prof. Dr. Julian Tokarski.

Wybieralne w ciągu ostatnich dwóch półroczy i dla absolwentów.

- 441. Towaroznawstwo techniczne**, *Zast. prof. Prof. Dr. Dezydery Szymkiewicz.*
Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim.
Przegląd najważniejszych surowców ze świata roślinnego.
- 442. Ćwiczenia mikroskopowe z towaroznawstwa** ¹⁾, *Zast. prof. Prof. Dr. Dezydery Szymkiewicz.*
Tyg. 4 godz. w półr. zim.
- 443. Zarys budownictwa lądowego**, wykładu *Prof. Dr. Inż. Jan Bogucki.*
Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. i 3 godz. rys. w półr. let.
Materiały budowlane, ich własności i łączenie. Najprostsze konstrukcje budowlane. Zasady projektowania budowli fabrycznych i mieszkalnych. Wytrzymałość budowli. Najprostsze obliczenia statyczne. Przepisy budowlane.
- 444. Kreślenie techniczne i elementy maszyn**, wykładu *Dr. Inż. Witold Aulich.*
Tyg. 2 godz. wykł. w obu półr.
a) Kreślenie techniczne: rzuty prostokątne; konwencjonalne sposoby przedstawiania rysunkowego; wymiarowanie; normy rysunkowe; zasady szkicowania technicznego. *b)* Elementy maszyn: zasadnicze pojęcia z nauki o wytrzymałości materiałów; elementy maszyn łączące; elementy pędni; zbiorniki, rurociągi i ich armatury.
- 445. Rysunki techniczne**, prowadzi *Dr. Inż. Witold Aulich.*
Tyg. 2 godz. rys. w półr. zim. i 3 godz. rys. w półr. let.
Szkicowanie techniczne. Ćwiczenia w technice kreślenia i opisywanie rysunków. Rozwiązywanie zagadnień z geometrii wykreślnej. Wykonywanie rysunków warsztatowych znormalizowanych części maszyn. Szkicowanie z modeli. Plan rurociągu.
- 446. Maszynoznawstwo ogólne dla chemików**, wykładu *Prof. Dr. Inż. Wilhelm Borowicz.*
Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim.
Silniki: *a)* parowe (kotły, maszyny parowe tłokowe, turbiny parowe), *b)* spalinowe (gazowe i do płynnego paliwa), *c)* wodne. Wybór odpowiedniego silnika.

¹⁾ Do ćwiczeń z towaroznawstwa będą dopuszczeni tylko ci studenci, którzy zdali egzamin z chemii organ.

Maszyny napędzane: *a*) transportowe (do ciał stałych, płynnych i gazowych), *b*) maszyny do obniżania temperatury.

447. **Maszynoznawstwo specjalne dla chemików**, wyklada *Dr. Inż. Witold Aulich*.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. zim. i 2 godz. wykł. w półr. let.

Własności mechaniczne materiałów chem. odpornych; typowe aparaty i maszyny przemysłu chemicznego ze szczególnem uwzględnieniem ich strony konstrukcyjnej i ruchowej.

448. **Pomiary maszyn i urządzeń dla przemysłu chemicznego**, wyklada *Prof. Dr. Inż. Roman Witkiewicz*.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim.

Metody pomiarowe i używane przyrządy. Kontrola ruchu i badania maszynowe.

449. **Ćwiczenia z pomiarów maszyn i urządzeń dla przemysłu chemicznego**, prowadzi *Prof. Dr. Inż. Roman Witkiewicz*.

Tyg. 4 godz. w półr. zim.

Pomiary temperatury, ciepła, prędkości i ilości ciał, siły i pracy. Obsługa i pomiary wentylatora, kompresora, turbopompy, aparatury parowej, chłodzarki. Bilans cieplny kotła i generatora gazowego.

450. **Zasady elektrotechniki**, wyklada *Prof. Dr. Inż. Stanisław Fryze*.

Tyg. 2 godz. wykł. i 1 godz. ćwicz. w obu półr.

Zasadnicze wiadomości z elektrotechniki ogólnej. Przyrządy miernicze. Urządzenia elektr. prądów silnych (stałych i zmiennych), z uwzględnieniem wysokiego napięcia. Technika prądów słabych (w zarysie). Urządzenia specjalne.

451. **Chemja węgla**, wyklada *Prof. Dr. Stanisław Pilat*.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim.

452. **Mikroanaliza**, wyklada .....

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let.

453. **Historja przemysłu w Polsce**, wyklada *Dr. Inż. Zygmunt Przyrembel*.

Tyg. 2 godz. wykł. w obu półr.

Przemysł polski w w. XVII, XVIII i XIX.

454. Wybrane działy chemji organicznej, Doc. Dr. Inż. Edwin Płazek.

Tyg. 1 godz. wykł. w obu półr.

Przedmioty z innych Wydziałów :

Zarys rolnictwa wraz z uprawą łąk i torfów, patrz Wydz. Inż. L. 22.

Ekonomja społeczna z zarysem skarbowości, patrz Wydz. Inż. L. 79.

Zarys prawa państwowego, patrz Wydz. Inż. L. 81.

Zarys prawa prywatnego, patrz Wydz. Inż. L. 82.

Prawo handlowe i wekslowe, patrz Wydz. Inż. L. 83.

Cegielnictwo i zaprawy, patrz Wydz. Arch. L. 129.

Technologia mechaniczna metali, patrz Wydz. Mech. L. 221.

Księgowość i bilanse, patrz Wydz. Mech. L. 317.

Higjena i pierwsza pomoc w nagłych wypadkach, patrz Wydz. Mech. L. 318.

Fizyka koloidów, patrz Wydz. Roln.-las. L. 504.

Zoologja z uwzględnieniem szkodników, patrz Wydz. Roln.-las. L. 553.

Zasady nauki ekonomji społecznej z zarysem skarbowości, patrz Wydz. Roln.-las. L. 598.

Promieniotwórczość, patrz. Wydz. Og. L. 720.

Prądy elektryczne w gazach i próżni, patrz Wydz. Og. L. 721.

Analiza widmowa i budowa materji, patrz Wydz. Og. L. 722.

---

5. Program studjów na Wydziale Chemicznym.

Warunki przejścia na wyższe lata studjów.

1. Przy wpisie na II-gi rok studjów wymaga się:

a) uzyskania frekwencji z ćwiczeń wstępnych z fizyki i wykazania się dodatnim postępem z ćwiczeń w laboratorium chemii analitycznej I. za oba półrocza¹⁾, przyczem przyjęcie na ćwiczenia fizyczne I. i na ćwiczenia z chemii analitycznej I. w półroczu letnim, uwarunkowane jest złożeniem po I-szem półroczu kolokwium z fizyki B i chemii ogólnej nieorganicznej.

b) uzyskania frekwencji z wszystkich obowiązkowych wykładów a ponadto z następujących ćwiczeń: z elementów matematyki wyższej, zasad mechaniki ogólnej i technicznej oraz botaniki,

c) złożenia egzaminów kursowych z matematyki i chemii analitycznej I.

O ile student nie ukończył ćwiczeń z chemii analitycznej I., natomiast spełnił wszystkie inne warunki przejścia na II-gi rok studjów, może za zgodą Dziekana wpisać poza ćwiczeniami z chemii analitycznej I., następujące przedmioty II-go roku studjów: mineralogja z ćwiczeniami, chemja analityczna II., kreślenie techniczne i elementy maszyn, rysunki techniczne, zarys prawa państwowego i prywatnego, a nadto ewentualnie w półroczu letnim ćwiczenia z chemii analitycznej II.

2. Przy wpisie na III-ci rok studjów wymaga się:

a) uzyskania frekwencji z wykładów i ćwiczeń z wszystkich przedmiotów obowiązkowych na II-gim roku oraz z ćwiczeń w laboratorium fizycznym I., o ile nie zostały one odrobione w I-szym roku studjów,

b) wyczerpania programu ćwiczeń z chemii analitycznej II.,

c) zdania egzaminów kursowych z chemii ogólnej nieorganicznej, zasad mechaniki i fizyki B, przyczem egzamin z zasad mechaniki należy zdać przed egzaminem z fizyki.

Spełnienie powyższych warunków umożliwia studentom zapisanie się tylko na przeciąg jednego półrocza na ćwiczenia z technologii nieorganicznej. O ile student pragnie pracować dłużej niż jedno półrocze w laboratorium technologii nieorganicznej, musi wykazać się złożonym egzaminem kursowym z chemii organicznej. Przyjęcie na ćwiczenia z preparatyki or-

¹⁾ W razie nieukończenia programu ćwiczeń z chemii analitycznej I. w ciągu dwóch półroczy, student może być przyjęty wyjątkowo jeszcze tylko na jedno półrocze tych ćwiczeń. O ile student w ciągu trzech półroczy nie ukończy programu ćwiczeń, nie może już kontynuować studjów na Wydziale Chemicznym.

ganicznej, technologii przemysłu rolniczego, technologii przemysłu organicznego i technologii nafty, uwarunkowane jest nadto złożeniem kolokwium z zasad chemii organicznej u kierownika odnośnej pracowni, w przypadku, gdy student nie posiada egzaminu kursowego z chemii organicznej.

W razie, gdy student nieukończył ćwiczeń z chemii analitycznej II., natomiast spełnił wszystkie inne warunki wymagane przy przejściu na III-ci rok studjów, może za zgodą Dziekana wpisać poza ćwiczeniami z chemii analitycznej II. następujące przedmioty III-go roku studjów: zasady elektrotechniki z ćwiczeniami, maszynoznawstwo ogólne dla chemików, maszynoznawstwo specjalne dla chemików, zarys budownictwa lądowego z rysunkami, a nadto ewentualnie w półroczu letniem prace w chemicznych pracowniach specjalnych.

3. Przy wpisie na IV-ty rok studjów wymaga się:

- a) złożenia egzaminu ogólnego,
- b) uzyskania frekwencji z wykładów i ćwiczeń z wszystkich przedmiotów obowiązkowych na roku III-cim,
- c) wykazania się conajmniej jednym postępem z pracowni technologicznej.

Ostatecznym terminem spełnienia warunków przejścia na lata wyższe jest w danym roku akademickim dzień 30 września.

Niespełnienie któregokolwiek z wyżej podanych warunków przejścia na wyższe lata studjów wyklucza możliwość zapisania się na rok wyższy oraz na jakikolwiek przedmiot roku wyższego.

Spełnienie warunków przejścia na wyższy rok studjów dopiero w ciągu zimowego półrocza, zatem po dniu 30-go września, uprawnia studenta jedynie do zapisania się w półroczu letniem na ćwiczenia chemiczne roku wyższego.

Określone warunki przejścia na lata wyższe obowiązują wszystkich studentów od r. ak. 1930/31.

Egzamin ogólny.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu ogólnego jest m. i. wysłuchanie i uzyskanie frekwencji z wszystkich przedmiotów i ćwiczeń przepisanych programem, jako obowiązujące na I. i II. roku studjów.

W zakres egzaminu ogólnego na Wydziale Chemicznym wchodzi następujące przedmioty:

Elementy matematyki wyższej, zasady mechaniki ogólnej i technicznej, fizyka, chemja ogólna nieorganiczna, chemja ogólna organiczna, mineralogja, botanika.

Jeżeli kandydat wykaże się przynajmniej dostatecznymi wynikami egzaminów kursowych z przedmiotów egzaminu ogólnego, wtedy odpada składanie egzaminu przed Komisją.

W razie złożenia egzaminu ogólnego z pomyślnym wynikiem ze wszystkich przedmiotów, wystawia Dziekan kandydatowi świadectwo egzaminu ogólnego, zawierające uzyskane postępy z poszczególnych przedmiotów oraz z ćwiczeń z Chemji analitycznej I. i II. (za cztery półrocza) i wynik ogólny egzaminu.

Egzamin dyplomowy.

Egzamin dyplomowy dzieli się na egzamin praktyczny (elaborat) i ustny. Kandydat może być zwolniony od egzaminu praktycznego na podstawie doświadczalnej pracy dyplomowej, wykonanej pod kierunkiem profesora i przez niego zaopiniowanej. W zakres ustnego egzaminu dyplomowego na Wydz. Chem. wchodzi: Chemja analityczna i technologia chemiczna.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest m. i. wysłuchanie od czasu złożenia z pomyślnym wynikiem egzaminu ogólnego czterech półroczy z wszystkich przedmiotów i ćwiczeń, przepisanych programem jako obowiązkowe na III. i IV. roku studjów. Ponadto dowód złożenia egzaminów kursowych z następujących przedmiotów:

Chemja fizyczna z ćwicz., mikrobiologia z ćwicz., towaroznawstwo techn. z ćwicz., kreślenie techniczne i elementy maszyn wraz z rysunkami techn., maszynoznawstwo ogólne dla chemików, maszynoznawstwo specjalne dla chemików, zasady elektrotechniki z ćwicz.

W końcu dla kandydatów, którzy rozpoczęli I. rok studjów w r. ak. 1926/27 lub w latach późniejszych, wymagane jest odbycie conajmniej jednomiesięcznej praktyki fabrycznej, uznanej przez Radę Wydziału.

Dla uznania praktyki należy przedłożyć nie tylko świadectwo odbytej praktyki, wystawione przez kierownictwo oddośnego zakładu, ale także sprawozdanie, które powinno obejmować: 1) opis całości fabryki, 2) dziennik, w którym są podane daty przebywania praktykanta w poszczególnych oddziałach fabrycznych i przydzielone jemu zagadnienia, 3) szczegółowy opis prac, wykonywanych przez praktykanta w danych oddziałach fabrycznych. Obowiązek przedkładania powyższych sprawozdań dotyczy praktyk, odbywanych począwszy od wakacyj letnich roku 1931.

---

6. Plan nauk Wydziału Chemicznego na rok akademicki 1931/32.

Przedmioty, których godziny oznaczono gwiazdką, są polecane (nieobowiązkowe) ¹⁾.

Licz- ba spisu wykł.	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godzin w półr.	
		zim.	let.
I-y rok studjów.			
79	Ekonomja społeczna ²⁾ . — <i>Prof. Wereszczyński</i> . . .	.	*4
317	Księgowość i bilanse. — <i>Dr. Tomanek</i>	*2	*2
318	Higjena i pierwsza pomoc. — <i>Dr. Zgórski</i>	*1	*1
401	Elementy matematyki wyższej. — <i>Doc. Maksymowicz</i>	3	3
"	Ćwicz. z elem. matem. wyższej " " "	2	2
402	Zasady mechaniki ogólnej i techn. — <i>Dr. Aulich</i> . . .	3	.
"	Ćwicz. z mechan. ogólnej i techn. — " " "	2	.
403	Fizyka B. — <i>Prof. Reczyński</i>	5	5
404	Ćwicz. wstępne w laborat. fizycz. — <i>Prof. Reczyński</i>	2	.
405	Ćwicz. w laboratorium fizycz., Cz. I. — " "	.	3
410	Chemja ogólna nieorganiczna. — <i>Prof. Jakób</i>	4	5
412	Zasady eksperyment. chem. — " "	1	.
413	Chemja analityczna I. — " "	1	1
414	Ćwicz. z chemji nieorg. i analit. I. " "	20	20
421	Botanika. — <i>Prof. Szymkiewicz</i>	3	.
422	Ćwicz. mikroskopowe z botaniki. <i>Prof. Szymkiewicz</i>	.	3
598	Zasady nauki ekonomji społecznej ²⁾ . — <i>Prof. Caro</i>	.	*4
II-gi rok studjów. 46 42			
81	Zarys prawa państwowego. — <i>Prof. Wereszczyński</i>	3	.
82	Zarys prawa prywatnego. — " "	.	3
83	Prawo handl. i wekslowe. — <i>Prof. Wereszczyński</i> .	*1	.
405	Ćwicz. w laborat. fizycz., Cz. II. — <i>Prof. Reczyński</i>	3	.
406	Obliczenia chemiczne. — <i>Prof. Kamiński</i>	.	1

¹⁾ Przed wpisaniem poszczególnych przedmiotów do książki legitymacyjnej należy uwzględnić uwagi, odnoszące się do owych przedmiotów, a pomieszczone w „Spisie wykładów“.

²⁾ Wykłady pod L. 79 i 598 do dowolnego wyboru.

Licz- ba spisu wykl.	PRZEDMIOT I WYKLADAJĄCY	Tyg. godzin w półr.	
		zim.	let.
406	Ćwicz. z obliczeń chem. — <i>Prof. Kamiński</i>	.	1
407	Wstęp do chemji fizycz. — " " " "	.	1
411	Chemja ogólna organiczna. — <i>Prof. Sucharda</i>	4	4
415	Chemja analityczna II. — " " " "	1	1
416	Ćwicz. z chemji analityczn. II. — " " " "	20	20
418	Mineralogja. — <i>Prof. Tokarski</i>	2	2
"	Ćwicz. z mineral. " " " "	3	3
427	Technologja paliwa i wody. — <i>Inż. Modzelewski</i>	.	3
444	Kreślenie techn. i elementy maszyn. — <i>Dr. Aulich</i>	2	2
445	Rysunki techniczne. — " " " "	2	3
553	Zoologja z uwzgl. szkodników. — <i>Prof. Fuliński</i>	*3	.
"	Ćwiczenia zoologiczne. — " " " "	.	*3

III-ci rok studjów

22	Zarys rolnictwa. — <i>Dr. Golonka</i>	*2	*2
129	Cegielnictwo i zaprawy. — <i>Inż. Modzelewski</i>	1	1
221	Technologja mechan. metali. — <i>Prof. Mozer</i>	*4	.
408	Chemja fizyczna. — <i>Prof. Kamiński</i>	4	3
409	Ćwicz. z chemji fizycznej. — " " " "	4	4
419	Ćwicz. z optyki mineral. — <i>Prof. Tokarski</i>	*2	.
423	Fizjologja roślin. — <i>Prof. Szymkiewicz</i>	.	*2
424	Ćwiczenia z fizjologii roślin. — <i>Prof. Szymkiewicz</i>	.	*3
425	Mikrobiologja techniczna. — <i>Prof. Joszt</i>	3	.
426	Ćwicz. z mikrobiologii techn. — " " " "	4	4
428	Techn. chem. wielk. p. nieor. (z metal.) — <i>Prof. Kuczyński</i>	.	4
430	Ceramika. — <i>Inż. Modzelewski</i>	1	.
431	Ćwiczenia laborat. z ceramiki. — " " " "	.	*4
433	Technol. chem. przem. rolniczego. — <i>Prof. Joszt</i>	3	3
434	Technol. chem. przem. organ. — <i>Prof. Leśniński</i>	.	3
440 a-1	Prace w chemicznych pracowniach specjalnych.	20	20
443	Zarys budownictwa ładow. — <i>Prof. Bogucki</i>	2	.
"	Rysunki z budown. ładow. — " " " "	.	3
446	Maszyn. ogólne dla chemików. — <i>Prof. Borowicz</i>	3	.
447	Maszyn. specjalne dla chemików — <i>Dr. Aulich</i>	1	2
450	Zasady elektrotechniki. — <i>Prof. Fryze</i>	2	2
"	Ćwicz. z zasad elektrotechniki. — " " " "	1	1

Liczba spisu wykł.	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godzin w pótr.	
		zim.	let.
451	Chemja węgla. — <i>Prof. Pilat</i>	*2	.
452	Mikroanaliza. —	.	*2
453	Historja przemysłu w Polsce. — <i>Dr. Przyrembel</i> .	*2	*2
454	Wybr. działy chemji organ. — <i>Doc. Płazek</i>	*1	*1
504	Fizyka koloidów. — <i>Prof. Malarski</i>	.	*2
720	Promieniotwórczość. — <i>Prof. Klemensiewicz</i>	.	*3
721	Prądy elektr. w gazach i próżni. — <i>Prof. Reczyński</i>	*2	.
722	Analiza widm. i bud. materji. — " "	.	*2
IV-ty rok studjów.			
417	Ćwiczenia z analizy gazowej. — <i>Inż. Piwoński</i> . . .	.	4
420	Surowce mineralne Polski. — <i>Prof. Tokarski</i>	.	1
428	Tech. chem. wielk. p. nieor. (z metal). <i>Prof. Kuczyński</i>	3	.
429	Technol. chem. przem. solnego. — " "	1	1
432	Elektrochemja techniczna. — " "	2	1
434	Technol. chem. przem. organ. — <i>Prof. Leśniański</i>	3	.
435	Technol. nafty, wosku ziem. i gazów ziem. <i>Prof. Pilat</i>	3	2
436	Aktualne zagadn. przem. naft. — <i>Prof. Pilat</i>	*1	.
437	Chemja rolnicza C. ¹⁾ —	.	*2
438	Chemja barwników. — <i>Prof. Leśniański</i>	.	2
439	Chem. mater. wyb. i gaz. bojow. — <i>Prof. Leśniański</i>	.	*1
440a-l	Prace w chemicznych pracowniach specjalnych. .	20	20
441	Towaroznawstwo techniczne. — <i>Prof. Szymkiewicz</i>	2	.
442	Ćwicz. mikroskop. z towarozn. " "	4	.
448	Pom. maszyn i urządzeń dla p. chem. <i>Prof. Witkiewicz</i>	2	.
449	Ćwicz. z pom. maszyn i urządzeń. " "	.	4
451	Chemja węgla. — <i>Prof. Pilat</i>	*2	.
452	Mikroanaliza. —	.	*2
453	Historja przemysłu w Polsce. — <i>Dr. Przyrembel</i> .	*2	*2
454	Wybr. działy chemji organ. — <i>Doc. Płazek</i>	*1	*1
720	Promieniotwórczość. — <i>Prof. Klemensiewicz</i>	.	*3
721	Prądy elektr. w gazach i próżni. — <i>Prof. Reczyński</i>	*2	.
722	Analiza widm. i bud. materji — " "	.	*2

¹⁾ Poleca się przedewszystkiem dla tych studentów, którzy zamierzają pracować w stacjach doświadczalnych, zajmujących się analizą nawozów sztucznych.

V. Program Wydziału Rolniczo-lasowego.

1. Spis katedr.
2. Skład osobowy.
3. Skład komisji egzaminów dyplomowych.
4. Spis wykładów.
5. Wskazówki o programach studjów i warunki przejścia na wyższe lata studjów.
6. Plan nauk na rok akademicki 1931/32.

1. Spis katedr Wydziału Rolniczo-lasowego.

Liczby odpowiadają liczbom porządkowym tych przedmiotów, objętych spisami wykładów, które należą do poszczególnych katedr.

Skróty oznaczają: prof. zw. = profesor zwyczajny, prof. n. = profesor nadzwyczajny, zast. prof. = zastępca profesora, wykł. = wykładający, kat. zw. = katedra zwyczajna, kat. nd. = katedra nadzwyczajna, adj. = adiunkt, konstr. = konstruktor, star. asyst. = starszy asystent, adr. = adres katedry, tel. = telefon katedry.

III. Kat. Fizyki — **Prof. n. Dr. Inż. Tadeusz Malarski** — L. 503 i 504; kat. nd.; adr.: Ul. Sapiehy L. 12, tel.: 57, 29-93, 32-34.

Kat. Chemii Ogólnej — **Zast. prof. Doc. Dr. Inż. Edwin Płażek** — L. 505 i 506; kat. nd., 2 star. asyst.; adr.: Ul. Ujejskiego L. 1, tel.: 79-57.

Kat. Botaniki Ogólnej i Fizjologii Roślin — **Prof. n. Dr. Dezydery Szymkiewicz** — L. 518 i 519; kat. zw., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Nabelaka L. 22, tel.: 11-91.

Kat. Zoologii i Anatomji Zwierząt — **Prof. zw. Dr. Benedykt Fuliński** — L. 553, 554, 555, 556 i 557; kat. zw., 1 star. asyst.; adr. i tel.: j. w.

Kat. Chemii Rolniczej i Gleboznawstwa — **Prof. zw. Mr. Jan Żółciński** — L. 507, 508 i 509; kat. zw., 1 adj., 1 star. asyst.; adr.: Dublany k. Lwowa, tel.: 2-81.

Kat. Technologji Rolniczej — **Zast. prof. Dr. Inż. Aleksander Tychowski** — L. 511, 512 i 515; kat. nd., 1 star. asyst.; adr. i tel.: j. w.

Kat. Botaniki Lasowej — **Prof. zw. Dr. Szymon Wierdak** — L. 537, 538 i 539; kat. zw., 1 star. asyst.; adr.: Ul. św. Marka L. 1, tel. 29—94.

Kat. Uprawy Roli i Roślin — **Prof. n. Dr. Janusz Henryk Gurski** — L. 520, 521, 522 i 524; kat. zw., 2 adj., 3 star. asyst.; adr.: Dublany k. Lwowa, tel.: 2-81.

Kat. Hodowli Zwierząt Użytkowych — **Prof. zw. Inż. Karol Różycki** — L. 563, 567 i 568; kat. zw., 1 adj., 1 star. asyst.; adr. i tel.: j. w.

Kat. Żywienia i Fizjologii Zwierząt Użytkowych — **Zast. prof. Doc. Dr. Henryk Malarski** — L. 558, 564 i 566; kat. zw., 1 star. asyst.; adr. i tel.: j. w.

Kat. Ochrony Lasu i Entomologii Lasowej — **Prof. zw. Inż. Aleksander Kozikowski** — L. 559, 560 i 561; kat. zw., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Ujejskiego L. 1, tel.: 79-57.

Kat. Hodowli Lasu — **Zast. prof. Dr. Inż. Kazimierz Suchecki** — L. 540, 541, 542 i 543; kat. nd.; adr.: Ul. św. Marka L. 1, tel. 29—94.

Kat. Użytkowania Lasu — **Zast. prof. Inż. Witold Roszkowski** — L. 550, 551 i 552; kat. nd., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Ujejskiego L. 1, tel. 79-57.

Kat. Urządzenia Lasu — **Prof. n. Inż. Jan Ladenberger** — L. 545, 546 i 547; kat. zw., 1 star. asyst.; adr. i tel.: j. w.

Kat. Maszynoznawstwa Rolniczego — .....
..... — L. 572 i 574; kat. nd., 1 adj., 1 star. asyst.; adr.: Dublany k. Lwowa, tel.: 2-81.

Kat. Inżynierji Lasowej — **Prof. n. Inż. Stanisław Hublecki** — L. 578, 579 i 580; kat. nd., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Ujejskiego L. 1, tel.: 79-57.

Kat. Administracji Rolniczej — **Zast. prof. Prof. n. Dr. Janusz Henryk Gurski** — L. 513, 585, 586, 588 i 589; kat. nd., 1 star. asyst.; adr.: Dublany k. Lwowa, tel.: 2-81.

Kat. Nauki Ekonomji Społecznej i Nauk Prawniczych — **Prof. zw. Dr. Leopold Caro** — L. 597, 598, 599, 600 i 603; kat. zw., adr.: Ul. Sapiehy L. 12.

2. Skład osobowy Wydziału Rolniczo-lasowego.

a) Rada Wydziału:

Dziekan: **Prof. Inż. Stanisław Hubicki.**

Prodziekan: **Prof. Dr. Benedykt Fuliński.**

Członkowie profesorowie: **Dr. Leopold Caro, Dr. Janusz Henryk Gurski, Dr. Inż. Adolf Joszt, Inż. Aleksander Koziowski, Inż. Jan Ladenberger, Dr. Inż. Jan Łopuszański, Dr. Inż. Tadeusz Malarski, Dr. Karol Malsburg, Inż. Karol Różycki, Dr. Dezydery Szymkiewicz, Dr. Szymon Wierdak, Mr. Jan Żólcieński.**

Delegaci docentów: **Dr. Henryk Malarski, Dr. Adam Rose.**

b) Docenci:

Walerjan Swederski, agronom, inżynier-technolog, docent rolnictwa, Dyrektor Państw. Stacji botaniczno-rolniczej we Lwowie. (Ul. 29 Listopada L. 36, tel. 62—71).

Roman Borkowski, doktor filozofji, docent szczególowej uprawy roślin, starszy asystent Politechniki Lwowskiej. (Dublany k. Lwowa, tel. 2—81).

c) Zastępcy profesorów:

Witold Roszkowski, inżynier, emer. inspektor lasów państwowych, zastępca profesora użytkowania lasu. (Ul. Supińskiego L. 28).

Kazimierz Suchecki, inżynier, doktor nauk technicznych, dyrektor dóbr w Sieniawie, zastępca profesora hodowli lasu. (Sieniawa ad Jarosław).

Aleksander Tychowski, inżynier, doktor nauk technicznych, kierownik Państw. Kursów Gorzeln. w Dublanach, zastępca profesora technologii rolniczej. (Ul. Mochnackiego L. 44).

d) Wykładowcy:

Kazimierz Brzeziński, dyrektor Szkoły Ogrodniczej w Wólce Kapitańskiej, wykłada ogrodnictwo. (Wólka Kapitańska).

Adam Dudziński, doktor filozofji, profesor Akademii Handlowej we Lwowie, wykłada fizjografię ziem polskich. (Ul. 29 Listopada L. 45).

Wiktor Hamerski, doktor praw, prezes Lwow. Oddz. Prokuratorji Generalnej, wykłada specjalne nauki prawnicze i ustawodawstwo lasowe. (Ul. Mochnackiego L. 27, tel. 1-30).

Władysław Herman, inżynier, doktor nauk techn., star. asyst. P. L., wykłada naukę o koniu i hodowlę drobiu.

Jakób Jakubowicz, inżynier, inspektor handl. Dyrekcji Lasów Państw. we Lwowie, wykłada handel drewnem. (Ul. Chorażczyzna L. 17).

Władysław Jan Jenner, dyrektor Związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie, dyrektor Krajowego Związku Spółdzielni w Polsce w Poznaniu, wykłada spółdzielczość rolniczą. (Ul. św. Zofji L. 44).

Marjan Kamieński, doktor filozofji, star. asyst. U. J. K., sekretarz Zarz. Gł. Polsk. Tow. Przyrodników im. Kopernika, współpracownik Kom. Fizjograf. Polsk. Akad. Umiejętn. w Krakowie, wykłada petrografię i geologję. (Ul. Mochnackiego L. 27, tel. 1-30).

Czesław Kanafojski, inżynier, adjunkt P. L., wykłada maszyny i narzędzia rolnicze. (Dublany k. Lwowa, tel. 2-81).

Włodzimierz Kowalski, profesor Państw. Szkoły Techn. we Lwowie, wykłada elementy wyższej matematyki. (Ul. Kadecka L. 4).

Stanisław Kulezyński, doktor filozofji, prof. U. J. K. wykłada naukę o torfowiskach. (Ul. Kochanowskiego L. 8).

Kazimierz Mieczyński, doktor filozofji, adjunkt P. L., wykłada metody hodowli, ochronę roślin, naukę o nasionach, metodykę doświadczeń polowych i wybrane działy hodowli roślin. (Dublany k. Lwowa, tel. 2-81).

Stanisław Mglej, doktor med. wet., star. asyst. Akad. Med. Wet., wykłada zasady medycyny weterynaryjnej. (Ul. Filipówka L. 15, tel. 92-24).

Arkadiusz Musierowicz, inżynier, doktor nauk techn., adjunkt P. L., wykłada analizę nawozów, pasz i gleby. (Dublany k. Lwowa, tel. 2-81).

Tadeusz Orlicz, inżynier, referent techniczny Dyrekcji Lasów Państw. we Lwowie, wykłada maszynoznawstwo leśne. (Ul. Nabelaka L. 3).

Władysław Płoński, inżynier, doktor nauk techn., star. asyst. P. L., wykłada ocenę lasu i statykę leśną. (Ul. Ujejskiego L. 1).

Włodzimierz Roniewicz, inżynier, star. asyst. P. L., wykłada meljoracje rolne. (Ul. Kadecka L. 16).

Józef Ryzner, doktor filozofji, adjunkt P. L., wykłada meteorologję i klimatologję. (Ul. Sapiehy L. 12).

Stanisław Szerszeń, inżynier, adjunkt P. L., wykłada geometrję wykreślną C. (Ul. Murarska L. 85).

Emil Wollman, inżynier, adjunkt P. L., wykłada rybactwo. (Dublany k. Lwowa, tel. 2-81).

Konstanty Żebrowski, inżynier, agronom, inspektor roln. Tow. Gospodarskiego, wykłada szczegółową uprawę roślin III. (Ul. Badenich L. 9).

e) *Adjunkci:*

- Kat. Chemji Roln. i Glebozn.: 1¹⁾. Dr. Inż. Arkadiusz Musierowicz.
„ Hodowli zwierząt: 1. Inż. Emil Wollman.
„ Uprawy Roli i Roślin: 1. Dr. Kazimierz Micyński.
2. Dr. Inż. Stanisław Bac.
„ Maszynozn. Rolniczego: 1. Inż. Czesław Kanafojski.

f) *Asystenci starsi:*

- Kat. Chemji Ogólnej: 1. Inż. Adam Marcinków.
2. ....
„ Botan. Og. i Fizjol. Roślin: 1. Dr. Julja Sokólska.
„ Zoologii i Anatomji Zw.: 1. Dr. Edward Stenz.
„ Chemji Roln. i Glebozn.: 1. Inż. Bronisław Nowak.
p. o.²⁾. Inż. Adam Wondrausch.
„ Technologji Rolniczej: 1. Inż. Gertruda Trzeńska.
„ Botaniki Lasowej: 1. Inż. Kazimierz Pilat.
„ Uprawy Roli i Roślin: 1. Doc. Dr. Roman Borkowski.
2. Inż. Kazimierz Mysłakowski.
3. Inż. Stanisław Skwarczyński.
„ Hodowli Zwierząt: 1. Dr. Inż. Władysław Herman.
„ Żyw. i Fizjol. Zw. Użytk.: 1. Inż. Konstanty Wojtułowski.
„ Ochrony Lasu: 1. Dr. Inż. Władysław Płoński.
„ Użytkowania Lasu: 1. Inż. Mieczysław Janiczek.
„ Urządzenia Lasu: 1. Dr. Roman Kuntze.
„ Maszynozn. Rolniczego: 1. Inż. Barbara Micyńska.
„ Inżynierji Lasowej: 1. Inż. Tadeusz Kolasiński.
„ Administracji Rolniczej: 1. Inż. Henryk Romanowski.
Doc. Miernictwa: 1. ....

g) *Asystenci młodsi:*

- Kat. Botan. Og. i Fizjol. Roślin: Kazimierz Ernest.
„ Zoologii i Anatom. Zw.: Dr. Leszek Wiśniewski.
„ Chemji Roln. i Glebozn.: Inż. Roman Nowicki.
„ Technologji Rolniczej: Inż. Zdzisław Sokalski.
Doc. Miernictwa: Stanisław Osler³⁾.

¹⁾ Liczby arabskie oznaczają systemizowane posady adjunktów i starszych asystentów.

²⁾ p. o. oznacza: pełniący obowiązki.

³⁾ Na etacie star. asyst.

g) Zastępcy asystentów:

- III. Kat. Fizyki: **Władysław Kawka.**
" Chemji Og.: **Ewa Neymanówna**¹⁾.
" Zoologii i Anatomji zwierząt: **Eustachy Szynal.**
" Chemji Rolniczej i Glebozn.: **Tadeusz Jakubowski.**
Witold Kreutzer.
Jerzy Małecki.
" Botaniki Lasowej: **Tadeusz Markowski.**
" Uprawy Roli i Roślin: **Roman Jaworski.**
Andrzej Jellonek.
Mikołaj Pochitonow.
" Hodowli Lasu: **Stanisław Piekarski.**
" Urządzenia Lasu: **Ernest Wojtylko.**
Doc. Geometrii Wykreślnej: **Tadeusz Kossowski.**
-

3. Skład Komisji egzaminów dyplomowych
na Wydziale Rolniczo-lasowym.

A) Oddział rolniczy:

- Prezes: **Prof. Dr. Karol Malsburg.**
I. Zast. prezesa: " **Inż. Karol Różycki.**
II. " " " **Dr. Janusz Henryk Gurski.**
Członkowie: **Prof. Dr. Leopold Caro.**
" **Mr. Jan Żółciński.**

B) Oddział lasowy:

- Prezes: **Prof. Dr. Szymon Wierdak.**
I. Zast. prezesa: **Zast. prof. Inż. Witold Roszkowski.**
II. " " **Prof. Inż. Aleksander Kozikowski.**
Członkowie: **Prof. Inż. Stanisław Hubicki.**
" " **Jan Ladenberger.**
" " **Adam Schwarz.**
Zast. prof. Dr. Inż. Kazimierz Suchecki.
-

¹⁾ Na etacie star. asyst.

4. Spis wykładów Wydziału Rolniczo - lasowego.

Dla przedmiotów, należących do Wydz. Roln.-las., przeznaczono liczby od 501 do 700 wł. Przedmioty innych Wydziałów podano na końcu spisu.

Przedmioty Wydziału Rolniczo-lasowego :

501. Elementy wyższej matematyki, wykład *Włodzimierz Kowalski.*

Tyg. 2 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w obu półr. dla Od. las., a dla Od. roln. tyg. 2 godz. wykł. w obu półr. i 2 godz. ćwic. w półr. zim.

Trygonometria, geometria analityczna, elementy rachunku różniczkowego, całkowego i rachunku prawdopodobieństwa. Zastosowanie do miernictwa.

502. Geometria wykreślna C., wykład *Inż. Stanisław Szerzeń.*

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. i 1 godz. w półr. let. oraz 2 godz. rys. w obu półr., dla Od. las.

Rzuty prostokątne na jedną, dwie i więcej płaszczyzn zasadniczych utworów przestrzeni. Rzuty prostokątne i ukośne wielościanów. Najprostsze przypadki przenikania ostrosłupów i graniastosłupów. Ćwiczenia w zadaniach praktycznych.

503. Fizyka C. z uwzględnieniem zasadniczych urządzeń elektrycznych, *Prof. Dr. Inż. Tadeusz Malarski.*

Tyg. 5 godz. wykł. w półr. zim. i 3 godz. wykł. w półr. let. oraz 3 godz. ćwic. (Część II) w półr. zim. dla obu Od.

Zasadnicze prawa i pojęcia mechaniki ogólnej. Własności trzech stanów skupienia. Nauka o ciepłe, elementy termodynamiki.

Optyka geometr. z zarysem optyki fizycznej i teorii promieniowania. Nauka o elektryczności i magnetyzmie.

Zasadnicze urządzenia elektrotechniczne.

504. Fizyka koloidów, *Prof. Dr. Inż. Tadeusz Malarski.*

Tyg. 2 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. (Część I) w półr. let. dla obu Od.

505. **Chemja ogólna nieorganiczna**, *Zast. prof. Doc. Dr. Inż. Edwin Płażek.*

Tyg. 5 godz. wykł. w półr. zim. dla obu Od., oraz 6 godz. ćwic. laborator. w obu półr. dla Od. roln., a 4 godz. ćwic. laborator. w półr. let. dla Od. las.

506. **Chemja ogólna organiczna**, *Zast. prof. Doc. Dr. Inż. Edwin Płażek.*

Tyg. 4 godz. wykł. w półr. let. dla obu Od.

507. **Chemja rolnicza B.**, *Prof. Mr. Jan Żółciński.*

Tyg. 3 godz. wykł. i 6 godz. ćwic. w półr. let. dla Od. roln.

Definicja chemji rolnej i głównych jej działów. Żywnienie zielonych roślin. Chemja, fizyka i biologia gleby i atmosfery jako środowisk, w których rozwijają się rośliny. Nauka o nawożeniu (nawozy pomocnicze, obornik, nawozy zielone, nawozy katalityczne). Krótki zarys metodyki doświadczeń wazonowych i polowych nawozów.

508. **Metodyka polowego badania gleb z ćwiczeniami**, *Prof. Mr. Jan Żółciński.*

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let. osobno dla Od. roln. i osobno dla Od. las.

a) Warunki przyrodnicze terenu (macierzyste skały, roślinność, klimatyczne warunki relief). b) Zdjęcia glebowe w terenie: Mapy topograficzne i warstwicowe jako podstawa zdjęć, ich znaczenie, zastosowanie, podziałka, granica ścisłości. c) Zastosowanie niektórych prostszych instrumentów mierniczych (spadomierz Brandes'a, niweler kieszonkowy). d) Sposoby pobierania profilowych monolitów gleb oraz próbek dla badań muzealnych i laboratoryjnych dla celów kartografowania gleb.

509. **Gleboznawstwo B.**, *Prof. Mr. Jan Żółciński.*

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. dla obu Od., oraz 5 godz. ćwic. w półr. zim. dla Od. roln.

Przedmiot i cele nauki o glebie. Definicja gleby, pochodzenie gleby. Mineralne części składowe gleby. Główne minerały skałotwórcze, macierzyste skały gleb i ich zwiertrzanie. Koloidy gleby i ich własności. Organiczne ciała gleb (próchnica), tworzenie się próchnicy. Chemja, fizyka i biologia organicznych ciał gleby. Azot gleby. Zdolność

chłoniąca gleb, (adsorbpcja i absorbcja gleb). Chemiczny i mechaniczny skład gleb. Morfologia gleb. Fizyczne właściwości gleb. Zarys klasyfikacji gleb. Krótki zarys głównych typów gleb.

- 510. Analiza nawozów, pasz i gleby**, wykładu *Dr. Inż. Arkadiusz Musierowicz*.

Tyg. 2 godz. wykl. półr. let. dla Od. roln.

- 511. Technologia rolnicza**, *Zast. prof. Dr. Inż. Aleksander Tychowski*.

Tyg. 3 godz. wykl. i 2 godz. ćwicz. w półr. zim. oraz 2 godz. wykl. i 2 godz. ćwicz. w półr. let. dla Od. roln., nadto wolna praktyka w gorzelnii doświadczalnej.

Przemysł rolniczy w Polsce, jego historia, statystyka i znaczenie. Zasadnicze wiadomości z technologii wody i opału. Chemia techniczna węglowodanów i białka. Enzymy i ich techniczne znaczenie.

Przemysły fermentacyjne. Cukrownictwo, syropiarstwo, wyrób dekstryn, wyrób kleju, sernika itp. Młynarstwo, krochmalnictwo, olejarstwo, suszarnictwo, wyrób konserw.

Ćwiczenia: Rozbiór chemiczny i mikroskopowy surowców, półproduktów i gotowych produktów przemysłu rolniczego.

Wolna praktyka w gorzelnii doświadczalnej. Zajęcia praktyczne przy poszczególnych działach przeróbki gorzelnicznej.

- 512. Mleczarstwo**, *Zast. prof. Dr. Inż. Aleksander Tychowski*.

Tyg. 2 godz. wykl. i 2 godz. ćwicz. w półr. zim. dla Od. roln.

Ogólne własności fizyczne i chemiczne mleka. Drobnoustroje. Technologia mleka, masła i serów. Badanie mleka i jego przetworów.

- 513. Wybrane działy ekonomiki rolniczej**, *Zast. prof. Prof. Dr. Janusz Henryk Gurski*.

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. let. dla Od. roln.

- 514. Technologia chemiczna drewna**, wykładu *Prof. Dr. Inż. Waclaw Leśniński*.

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim. i 1 godz. wykl. w półr. let. dla Od. las.

515. Bakterjologia rolnicza, Zast. prof. Dr. Inż. Aleksander Tychowski.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let. dla Od. roln.

516. Petrografia i geologia, wyklada Dr. Marjan Kamiński.

Tyg. 2 godz. wykł. i 2 godz. ćwicz. w półr. zim. dla obu Od.

Zasadnicze wiadomości z geologii na tle genezy, budowy i historii litosfery. Szczegółowy przegląd procesów geochemicznych. Systematyka skał magmowych i osadowych. Próba klasyfikacji regionów litologicznych Polski.

517. Meteorologia i klimatologia, wyklada Dr. Józef Ryzner.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. dla obu Od.

Promieniowanie słoneczne. Budowa i skład atmosfery. Rola pary wodnej, bezwodnika kwasu węglowego i pyłu w atmosferze. Czynniki meteorologiczne: temperatura, wilgotność, zachmurzenie, opady, ciśnienie powietrza i wiatr (ich bieg i rozmieszczenie). Ogólna cyrkulacja atmosfery. Zaburzenia atmosferyczne. Zasady prognozy. Typy klimatyczne.

518. Botanika ogólna, Prof. Dr. Dezydery Szymkiewicz.

Tyg. 3 godz. wykł. w obu półr. oraz 3 godz. ćwicz. w obu półr. dla obu Od.

Komórka i tkanki roślin, budowa i rozwój organów oraz ich przystosowania. Rozmnażania rastowe i płciowe. Krzyżowanie. Zarys systematyki ze szczególnem uwzględnieniem roślin użytkowych, chwastów i pasożytów.

Ćwiczenia: Komórka i tkanki. Budowa organów wegetatywnych. Bakterje, grzyby (ze szczeg. uwzględnieniem pasożytów), wodorosty, mszaki, paprotniki. Budowa kwiatu i oznaczanie roślin.

519. Fizjologia roślin, Prof. Dr. Dezydery Szymkiewicz.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. dla obu Od.

Odżywianie roślin, pobieranie wody i składników po-
piółu, parowanie i ruch wody. Pobieranie węgla i azotu,
tworzenie materji organicznej i jej krążenie. Współżycie
i pasożytnictwo. Oddechanie tlenowe, procesy fermenta-
cyjne, nityfikacja itd. Wzrost, wrażliwość i ruchy roślin.

520. **Mechaniczna uprawa roli**, *Prof. Dr. Janusz Henryk Gurski.*
Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. dla Od. roln.
Budowa roli. Metoda uprawy mechanicznej. Uprawa poszczególnych typów gleb.
521. **Ogólna uprawa roślin**, *Prof. Dr. Janusz Henryk Gurski.*
Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. oraz 2 godz. ćwicz. w półr. let. dla Od. roln.
Nauka o siedlisku roślin, nauka o siewie, pielęgnacji i zbiorze roślin. Zasady płodozmianu.
522. **Szczegółowa uprawa roślin I.**, *Prof. Dr. Janusz Henryk Gurski.*
Tyg. 4 godz. wykł. w półr. let. dla Od. roln.
Metody siewu, pielęgnacji i zbioru poszczególnych roślin uprawnych.
523. **Genetyka i hodowla roślin**, wykład *Dr. Kazimierz Miczyński.*
Tyg. 1 godz. wykł. w półr. zim. i 2 godz. wykł. w półr. let. oraz 2 godz. ćwicz. w półr. zim. dla Od. roln.
Podstawy hodowli roślin, metody stosowane w hodowli, przykłady stosowania tych metod.
524. **Seminarjum rolnicze**, *Prof. Dr. Janusz Henryk Gurski.*
Tyg. 2 godz. w obu półr. dla Od. roln.
525. **Wybrane działy hodowli roślin**, wykład *Dr. Kazimierz Miczyński.*
Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let. dla Od. roln.
526. **Wybrane działy uprawy roślin**, wykład *Prof. Dr. Janusz Henryk Gurski.*
Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let. dla Od. roln.
527. **Szczegółowa uprawa roślin II.**, (uprawa roślin motylkowych i pastewnych), wykład *Doc. Dr. Roman Borkowski.*
Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let. dla Od. roln.
528. **Agromomja społeczna**, wykład *Inż. Konstanty Żebrowski.*
Tyg. 1 godz. wykł. w półr. zim. dla Od. roln.

529. Nauka o nasionach, wykłada *Dr. Kazimierz Miczyński*.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let. dla Od. roln.

Zagadnienia nasionoznawstwa w świetle współczesnych metod badań naukowych. Embrjologia, morfologia i anatomja nasion i owoców. Biologia kiełkowania.

Metodyka oceny nasion. Obliczenie błędów doświadczeń przy badaniach nasion. Systematyka nasion i owoców. Ocena nasion u nas i zagranicą.

530. Ochrona roślin, wykłada *Dr. Kazimierz Miczyński*.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. zim. i 2 godz. ćwic. w półr. let. dla Od. roln.

Nauka o chorobach roślin i środkach zapobiegawczych.

531. Metodyka doświadczeń polowych, wykłada *Dr. Kazimierz Miczyński*.

Tyg. 2 godz. w półr. zim. dla Od. roln.

532. Ogrodnictwo A., wykłada *Kazimierz Brzeziński*.

Tyg. 2 godz. wykł. w obu półr. i 2 godz. ćwic. w półr. let. dla Od. roln.

Pogląd na hodowlę drzew owocowych w naszym klimacie oraz warunki handlu owocami. Hodowla drzew owocowych z uwzględnieniem polecanych do hodowli odmian. Ogólny pogląd na warunki hodowli warzyw u nas, ze względu na klimat i gleby. Warunki handlu warzywami. Inspekty, płodozmian. Hodowla szczegółowa, przechowywanie warzyw.

533. Ogrodnictwo B., wykłada *Kazimierz Brzeziński*.

Tyg. 2 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w półr. let. dla Od. las.

Jak poz. 532, z dodatkiem hodowli szkółek drzew owocowych.

534. Uprawa łąk i pastwisk, wykłada *Doc. Dr. Roman Borkowski*.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. dla Od. roln.

Znaczenie, charakterystyka i podział łąk i pastwisk, roślinność łąk i pastwisk i jej wymagania co do klimatu, gleby i położenia; zasady racjonalnej uprawy i zakładania łąk i pastwisk trwałych i przemiennych.

535. **Uprawa łąk i pastwisk górskich**, *Doc. Inż. Walerjan Swederski.*

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim. dla Od. roln.

536. **Uprawa i użytkowanie torfowisk**, *Doc. Dr. Roman Borkowski.*

Tyg. 1 godz. wykl. w półr. zim. dla Od. roln.

537. **Botanika lasowa**, *Prof. Dr. Szymon Wierdak.*

Tyg. 3 godz. wykl. i 3 godz. ćwicz. w półr. zim. oraz 2 godz. wykl. i 2 godz. ćwicz. w półr. let. dla Od. las.

Ogólne rozpatrzenie budowy drzew, ich objawów życiowych, warunków życia i czynników, wpływających na pokrój. Szczegółowy przegląd systematyczny drzew i krzewów rodzimych i ważniejszych zagranicznych, ich zmienności morfologicznej z uwzględnieniem całego cyklu rozwojowego, wymagań życiowych i rozmieszczenia geograficznego.

Ćwiczenia: Rozpoznawanie drzew i krzewów w szacie letniej i zimowej. Porównawczy przegląd budowy anatomicznej poszczególnych organów ważniejszych gatunków drzew w różnych stadiach rozwoju.

538. **Rozsiedlenie drzew i lasów**, *Prof. Dr. Szymon Wierdak.*

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim. dla Od. las.

Zagadnienia florystyczne, ekologiczne i genetyczne w rozsiedleniu drzew. Przegląd najważniejszych typów lasów i ich rozmieszczenia geograficznego, ze szczególnem uwzględnieniem zaciągów drzew i charakterystyki lasów w Polsce.

539. **Choroby drzew**, *Prof. Dr. Szymon Wierdak.*

Tyg. 2 godz. wykl. i 2 godz. ćwicz. w półr. let. dla Od. las.

Pojęcie i zakres fytopatologii, historia i zadanie. Przyczyny chorób drzew, tkwiące w przyrodzie martwej. Choroby drzew powodowane czynnikami świata roślinnego. Bakterjoza. Grzyby chorobotwórcze, ich podział, sposób życia, działanie. Pasożyty wśród roślin kwiatowych. Stosowane w praktyce środki leczenia i zwalczania chorób drzew.

Ćwiczenia: Rozpoznawanie objawów chorób drzew łącznie z czynnikami, które je wywołują.

540. **Hodowla lasu**, *Zast. prof. Dr. Inż. Kazimierz Suchecki.*

Tyg. 3 godz. wykl. i 3 godz. ćwicz. w półr. zim. oraz 3 godz. wykl. i 4 godz. ćwicz. w półr. let. dla Od. las.

Znaczenie i cel w warunkach geograficznych, ekonomicznych i ustawodawczych Polski. Własności lasu z uwzględnieniem dotychczas zbadanych zjawisk ekologicznych gatunków drzew rodzimych, ich wyzyskanie i zastosowanie w praktyce hodowlanej. Typy różnych systemów hodowlanych, ich znaczenie, dobór i zastosowanie w praktyce. Odnowienie lasu naturalne i z zastosowaniem uprawy. Pielęgnowanie drzewostanów, wpływ pielęgnowania na plany i przedplany leśne. Krajowe gatunki drzew w praktyce hodowlanej, w drzewostanach czystych i mieszanych². Znaczenie hodowlane wprowadzanych gatunków zagranicznych. Zalesienie nieużytków. Zagadnienia przyszłego rozwoju hodowli lasu.

Cwiczenia: Praktyczne czynności hodowcy odpowiednio do pory roku; pozyskanie i przechowanie nasion, trzebieże, wyznaczenie zrębów częściowych i zupełnych, badanie nasion ze względu na ich siłę kiełkowania, czystość i wartość użytkową. Pozyskanie sadzonek, różne sposoby sadzenia, siewne, obliczenie materiału, określenie wartości nalotów i upraw ze względu na ich wartość hodowlaną. Projektowanie zalesień na przestrzeniach obranych w terenie.

541. Seminarjum z hodowli lasu, *Zast. prof. Dr. Inż. Kazimierz Suchecki.*

Tyg. 2 godz. w obu półr. dla Od. las.

542. Nauka o siedlisku, *Zast. prof. Dr. Inż. Kazimierz Suchecki.*

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let. dla Od. las.

Pojęcie o siedlisku, biologiczne własności gleby leśnej, klimatyczne czynniki siedliska, meteorologiczne czynniki siedliska. Bonitacja gleby leśnej w zastosowaniu do hodowli.

543. Wstęp do nauki i historia leśnictwa, *Zast. prof. Dr. Inż. Kazimierz Suchecki.*

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. zim. dla Od. las.

Pojęcie lasu i gospodarstwa lasowego, rozwój leśnictwa w Europie, w Polsce przedrozbiorowej i po wskrzeszeniu Polski.

544. Encyklopedia leśnictwa, wykład *Zast. prof. Inż. Witold Roszkowski.*

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. dla Od. roln.

Drzewostan i jego rodzaje. Powstawanie, pojęcie i rodzaje gosp. las. Odnowienie drzewostanów w gosp. na-

siennem, odroślowem i połączonem. Zalesianie nieużytków. Pielęgnowanie drzewostanów. Wyróbka, zrywka, transport i sprzedaż drewna i kory. Pozyskiwanie i spieniężanie użytków ubocznych. Przeróbka mechaniczna i chemiczna drewna. Ochrona lasu przeciw wpływom natury nieorganicznej i organ. Najważniejsze szkodniki ze świata zwierzęcego. Metody urządzenia gosp. lasowego. Główne zasady administracji lasu.

26 -
545. Urządzenie gospodarstwa lasowego, Prof. Inż. Jan Ladenberger.

Tyg. 3 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w obu półr. dla Od. las.

Ustalenie obszaru i pomiaru, sporządzanie map, obliczanie obszaru, podział przestrzenny, wyłączenia, opisanie drzewostanów. Wybór sposobu gospodarstwa, gatunku drzewa, kolei rębności. Las doskonały a las rzeczywisty. Stosunek i rozmieszczenie klas wieku, zapas, przyrost, rezerwy. Systemy urządzenia gospodarstwa lasowego. Rewizje planu gospodarczego. Przykłady różnych systemów urządzenia.

Cwiczenia: Znaki przyjęte w kreśleniu map. Podział przestrzenny równinowy, górski i podgórski z uwzględnieniem sieci dróg. Obliczenie klas wieku, zapasu i przyrostu przy wszystkich sposobach gosp. Obliczenie przydziału według wszystkich systemów urządzenia. Zestawienie tablic zamożności masowych i pieniężnych.

Na wycieczkach ćwiczenia praktyczne w opisywaniu i wydzielaniu drzewostanów.

546. Ćwiczenia 15-dniowe z urządzenia gospodarstwa lasowego, Prof. Inż. Jan Ladenberger.

Praktyczne wykonanie (z końcem półr. let.) całego planu gospodarczego z wszystkimi szczegółami na mniejszym obszarze lasu.

547. Pomiar drzewa i drzewostanów, Prof. Inż. Jan Ladenberger.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. oraz 2 godz. wykł. i 3 godz. ćwic. w półr. let. dla Od. las.

Obliczenie masy drzewnej drzew stojących, leżących i całych drzewostanów. Oznaczenie wieku drzew i drzewostanów i przyrostów w bezwzględnej wysokości i procentach.

Ćwiczenia: Pomiar wysokości i średnicy, różnymi instrumentami, obliczenie miąższości drzew leżących, stojących i całych drzewostanów wszystkimi metodami, obliczenie przyrostów i wieku drzew i drzewostanów.

548. Ocena lasu i statyka leśna, wykład *Dr. Inż. Władysław Płoński.*

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. i 2 godz. wykł. w półr. let. dla Od. las.

Metody obliczenia wartości gruntu, drzewostanów, zapasu prawidłowego i lasu. Obliczenie wartości przyrostu w wysokości bezwzględnej i w odsetkach. Obliczenie odszkodowania za zniszczenie i uszkodzenie drzewostanów. Sposoby oznaczenia przeciętnego i bieżącego oprocentowania kapitałów produkcyjnych, kolejności rębności itd.

549. Seminarjum z urzędzenia lasu, Prof. Inż. Jan Ladenberger.

Tyg. 2 godz. w obu półr. dla Od. las.

550. Użytkowanie lasu i transport drewna, Zast. prof. Inż. Witold Roszkowski.

Tyg. 3 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w półr. zim. oraz 2 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w półr. let. dla Od. las.

Techniczne i fizyczne własności drewna; wyrobka oraz sortowanie drewna z uwzględnieniem wszystkich sortymentów wyrabianych w lesie; transport drewna: lądowy i wodny; uboczne użytki leśne.

Ćwiczenia: Praktyczne ćwiczenia z zakresu wyrobki leśnej; badania własności drewna.

551. Technologia mechaniczna drewna, Zast. prof. Inż. Witold Roszkowski.

Tyg. 2 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w półr. zim. oraz 3 godz. wykł. i 2 godz. ćwic. w półr. let. dla Od. las.

Urządzenie zakładów mechanicznej obróbki drewna wraz z technicznym opisem używanych obrabiarek; wyrobka sortymentów tartacznych i innych wyrobów przemysłu drzewnego; impregnowanie drewna.

Ćwiczenia: Praktyczne ćwiczenia z wyrobki sortymentów tartacznych. Wycieczki do rozmaitych zakładów przemysłu drzewnego.

552. Seminarjum z technologii mechanicznej drewna i użytkowania lasu, Zast. prof. Inż. Witold Roszkowski.

Tyg. 2 godz. w obu półr. dla Od. las.

3. Zoologia z uwzględnieniem szkodników, Prof. Dr. Benedykt Fuliński.

Tyg. 4 godz. wykł. w półr. zim. i 3 godz. ćwic. w półr. let. dla obu Od.

Pojęcie komórki zwierzęcej. Tkanki zwierzęce. Narządy. Pojęcie systemu. Przegląd typów, gromad i rzędów świata zwierzęcego, z uwzględnieniem zwierząt ważnych w rolnictwie i leśnictwie.

554. Anatomja zwierząt domowych, Prof. Dr. Benedykt Fuliński.

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. let. i 3 godz. ćwic. w półr. zim. dla Od. roln.

Pojęcie zwierząt domowych. Ogólna charakterystyka ssaków i ptaków. Szczegółowa anatomja zwierząt parzystokopytnych i nieparzystokopytnych. Anatomja konia. Anatomja ptaków w zarysie.

555. Ćwiczenia entomologiczne, Prof. Dr. Benedykt Fuliński.

Tyg. 1 godz. w półr. let. dla Od. roln.

Preparacja owadów. Przegląd szkodników.

556. Biologia ogólna, Prof. Dr. Benedykt Fuliński.

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim. dla obu Od.

Teorja komórki. O ogólnych warunkach życia. Dziedziczność. Teorje ewolucyjne.

557. Ćwiczenia w technice mikroskopowej ¹⁾, Prof. Dr. Benedykt Fuliński.

Tyg. 4 godz. w obu półr.

Zapoznanie się z metodami badania naukowego na polu zoologii.

558. Fizjologia zwierząt użytkowych z chemją fizjologiczną, Zast. prof. Doc. Dr. Henryk Malarski.

Tyg. 4 godz. wykl. w półr. let. i 4 godz. ćwic. w półr. zim. dla Od. roln.

Definicja chemji fizjologicznej i głównych jej działów. Składniki pierwiastkowe ustrojów żywych, woda i roztwory, białka, węglowodany, kwasy nukleinowe, tłuszcze i lipoidy, zaczniny, fermentacja i spalania. Skład chemiczny moczu, mleka, potu i łoju skórniego.

Fizyko-chemiczne cechy organizmu zwierzęcego. Krew i limfa. Krążenie krwi i limfy. Oddechanie, trawienie, wchłanianie i przyswajanie pokarmów. Wydaliny. Wzajemna zależność organów. Przemiana materji i energii. Mięśnie. Układ nerwowy, obwodowy i centralny. Zmysły.

---

¹⁾ Ćwiczenia zgłoszone.

559. Entomologia lasowa, Prof. Inż. Aleksander Kozikowski.

Tyg. 3 godz. wykł. w obu półr. i 2 godz. ćwic. na II. i IV. r. w półr. let. dla Od. las.

Ogólne wiadomości o zwierzętach członkonogich. Szkodniki z pośród skorupiaków, pajęczaków, wijów i owadów. Ogólne i szczegółowe wiadomości zoologiczne, biologiczne, z techniki zapobiegania szkodom i zwalczania szkodników.

Ćwiczenia: Anatomja chrząszcza. Demonstracje i rozpoznawanie szkodników przy pomocy klucza, demonstracje okazów żerowania. Na wycieczkach, w soboty w półr. let., zbieranie materiałów i demonstrowanie sposobów zwalczania szkodników.

560. Ochrona lasu, Prof. Inż. Aleksander Kozikowski.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. i 1 godz. wykł. w półr. let. oraz wycieczki w lecie dla Od. las.

Ochrona lasu przeciw szkodliwym wpływom natury nieorganicznej. Skrajności temperatury. Klęski żywiołowe. Ochrona lasu przeciw szkodliwym wpływom natury organicznej. Szkody ze strony człowieka bezpośrednio i pośrednio. Nadużycia. Szkody ze strony zwierząt i ptaków.

561. Seminarjum z ochrony lasu i entomologii lasowej, Prof. Inż. Aleksander Kozikowski.

Tyg. 2 godz. w obu półr. dla Od. las.

562. Zasady medycyny weterynaryjnej, wykładu Dr. Stanisław Mglej.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. let. dla Od. roln.

Ważniejsze działy z patologii ogólnej. Zarys patologii szczegółowej, z uwzględnieniem chorób zaraźliwych. Ćwiczenia w rozpoznawaniu chorób na materiale żywym i martwym.

563. Hodowla zwierząt użytkowych, Prof. Inż. Karol Różycki.

Tyg. 3 godz. wykł. w obu półr. i 2 godz. ćwic. w półr. let. dla Od. roln.

564. Żywienie zwierząt użytkowych, Zast. prof. Doc. Dr. Henryk Malarski.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. i 4 godz. ćwic. w półr. let. dla Od. roln.

Potrzeby pokarmowe. Wartość pokarmów. Zbiór, przechowanie i przygotowywanie oraz charakterystyka pasz. Żywienie poszczególnych gatunków zwierząt.

565. **Nauka o koniu**, wykłada *Dr. Inż. Władysław Herman*.
Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. dla Od. roln.
566. **Wybrane działy żywienia zwierząt użytkowych**, *Zast. prof. Doc. Dr. Henryk Malarski*.
Tyg. 1 godz. wykł. w półr. let. dla Od. roln.
567. **Seminarjum hodowlane**, *Prof. Inż. Karol Różycki*.
Tyg. 2 godz. w obu półr. dla Od. roln.
568. **Wybrane działy hodowli zwierząt**, *Prof. Inż. Karol Różycki*.
Tyg. 2 godz. wykł. w półr. let. dla Od. roln.
569. **Hodowla drobiu**, wykłada *Dr. Inż. Władysław Herman*.
Tyg. 2 godz. w półr. let.
570. **Rybactwo**, wykłada *Inż. Emil Wollman*.
Tyg. 1 godz. wykł. i 2 godz. ćwicz. w półr. let. dla Od. roln. obow., dla Od. las. polec.
571. **Gospodarstwo łowieckie**, wykłada *Zast. prof. Inż. Witold Roszkowski*.
Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. oraz 1 godz. wykł. w półr. let. dla Od. las.
Historyczny rozwój łowiectwa. Ekonomiczne i społeczne znaczenie. Broń myśliwska. Amunicja. Przybory i narzędzia pomocnicze. Psy myśliwskie. Myśliwy. Zwierzyna łowna, ptaki, drapieżce ssące i skrzydlate, ich sposób życia. Hodowla i ochrona, sposoby łowienia i polowania, tępienie drapieżców.
572. **Maszynoznawstwo ogólne**, ...
- .....
Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. dla obu Od.
Elementy maszyn. Kotły, maszyny parowe, motory spalinowe i wybuchowe, samochody i traktory, pompy.
573. **Maszynoznawstwo leśne**, wykłada *Inż. Tadeusz Orlicz*.
Tyg. 1 godz. wykł. w obu półr. dla Od. las.
Nauka o maszynach do przeróbki drewna.
574. **Maszyny i narzędzia rolnicze**, wykłada *Inż. Czesław Kanafojski*.
Tyg. 5 godz. wykł. w półr. let. i 3 godz. ćwicz. w półr. zim. dla Od. roln.

Ćwiczenia: Dynamografja, próby przy kopaniu ziemniaków, młocka ręczna, kieratowa i parowa, czyszczenie ziarna do siewu itp. Ćwicz. monterskie w warsztacie. Próby polowe z narzędziami do uprawy roli. Obsługa siewników itp.

575. **Nauka o torfowiskach**, wykład *Prof. Dr. Stanisław Kulczyński*.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. zim. dla Od. roln.

576. **Budownictwo wiejskie i leśne**, wykład *Prof. Dr. Inż. Tadeusz Obmiński*.

Tyg. 2 godz. wykł. i 3 godz. ćwicz. w półr. zim. dla obu Od.

Materiały. Konstrukcje budowlane. Kosztorysy i prowadzenie budowy. Zabudowania gospodarskie i przemysłowo-rolnicze.

577. **Fizjografja ziem polskich**, wykład *Dr. Adam Dudziński*.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. zim. dla obu Od.

Położenie geograficzne Polski w Europie. Granice Polski. Rzeźba Polski i jej historia. Rozczłonkowanie. Opis fizjograficzny poszczególnych krain Polski ze szczególnem uwzględnieniem związków, zachodzących między fizjografją a produkcją rolną i rozmieszczeniem lasów. Klimat Polski: temperatura, opad atmosferyczny. Kompensacyjny wpływ rozmieszczenia opadów i gleb na zbiory rolne.

578. **Inżynierja lasowa**, *Prof. Inż. Stanisław Hubicki*.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. i 4 godz. wykł. w półr. let. oraz 4 godz. ćwicz. w obu półr. dla Od. las.

Roboty ziemne, fundamenty, budowa dróg, kolejek leśnych, ryz, kolejek linowych, mosty drewniane i kamienne, przygotowanie dróg wodnych do spławu, budowa klauz i urządzeń chwytnych, pomiary wodne, wyzyskanie sił wodnych, regulacje rzek, meljoracje gruntów, (osuszanie i nawodnianie), stawy rybne, ogólne zasady budowy wodociągów, kanalizacji miast, kanałów spławnych i kolei żelaznych.

579. **Seminarjum z inżynierji lasowej**, *Prof. Inż. Stanisław Hubicki*.

Tyg. 2 godz. w obu półr. dla Od. las.

580. **Zabudowania górskich potoków**, *Prof. Inż. Stanisław Hubicki*.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. dla Od. las. i Wydz. Inż. oraz 2 godz. rys. w półr. let. dla Od. las.

Teorja ruchu żwiru. Obliczenia hydrotechniczne, wchodzące w zakres zabudowania górskich potoków. Systemy zabudowań i regulacji górskich potoków.

581. Meljoracje rolne, (Część I.), wyklada *Inż. Włodzimierz Roniewicz.*

Tyg. 1 godz. wykl. w półr. let. dla Od. roln.

Wstępne wiadomości z hydrotechniki. Znaczenie meljoracji pod względem rolniczym i gospodarczym. Stosunek wody oraz powietrza do gruntu. Powody zabagnienia. Zasady osuszania. Odpływ naturalny i sztuczny. Osuszenie rowami otwartymi. Drenowanie gruntu. Koszty osuszania. Kultura torfów. Nawodnienie gruntów. Nawodnienie zwilżające i osuszające. Rozmaite metody nawodnienia.

582. Miernictwo, wyklada *Prof. Inż. Władysław Wojtan.*

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim. i 3 godz. ćwicz. w półr. let. dla Od. roln.

583. Ćwiczenia z miernictwa I. i II. A., prowadzi *Prof. Inż. Władysław Wojtan.*

Tyg. 5 godz. w obu półr. dla Od. las.

584. Socjologia lasu, wyklada *Prof. Dr. Szymon Wierdak.*

Tyg. 1 godz. wykl. w półr. zim. oraz 2 godz. ćwicz. w półr. let. dla Od. las.

585. Historia rolnictwa, *Zast. prof. Prof. Dr. Janusz Henryk Gurski.*

Tyg. 1 godz. wykl. w półr. zim. dla Od. roln.

Zarys historii rolnictwa wogóle, ze szczególnem uwzględnieniem historii rolnictwa w Polsce.

586. Administracja rolnicza, *Zast. prof. Prof. Dr. Janusz Henryk Gurski.*

Tyg. 1 godz. wykl. w półr. let. dla Od. roln.

Istota i cel nauki. Środki i gałęzie zarządu gospodarskiego. Ziemia i budynki, meljoracje, inwentarz martwy i żywy, przemysł rolny. Zapasy i t. zw. kapitał obrotowy. Praca ludzi i sposoby wynagradzania.

587. Organizacja gospodarstw wiejskich, wyklada *Inż. Henryk Romanowski.*

Tyg. 2 godz. wykl. i 2 godz. ćwicz. w obu półr. dla Od. roln.

Ogólne zasady. Ustosunkowanie czynników produkcji. Dotychczasowa organizacja, urządzenia i siły robocze jako

punkt wyjścia do reorganizacji gospodarstwa. Współdziałanie rodzajów kultur z uwagi na rozkład prac, wyzyskanie gruntów oraz nawożenia. Celowe formy zarządu. Wpływ cen na formy zarządu i użytkowanie gruntów. Wpływ warunków naturalnych. Oddziaływanie ogólnego rozwoju technicznego. Systemy gospodarcze i systemy rolne. Zadania administratora. Administracja własna, administracja poręczająca, dzierżawna. Nauka o dochodzie czystym.

588. Nauka rachunkowości, kalkulacji i szacowania, Zast. prof. Prof. Dr. Janusz Henryk Gurski.

Tyg. 4 godz. wykl. w półr. zim. i 2 godz. ćwicz. w obu półr. dla Od. roln.

Istota i pojęcie rachunkowości rolniczej. System rachunkowości pojedynczej i podwójnej. Pojęcie, charakterystyka i treść ksiąg rachunkowości pojedynczej i podwójnej. Księgi kalkulacyjne. Znaczenie statystyki prywatnej gospodarstw.

Ćwiczenia: prowadzenie i referowanie raportów dziennych, tygodniowych oraz prowadzenie ksiąg gospodarskich na tle zbieranego przez dyżurujących materiału rachunkowego z folwarku dublańskiego.

589. Seminarjum ekonomiki rolniczej, Zast. prof. Prof. Dr. Janusz Henryk Gurski.

Tyg. 2 godz. w obu półr. dla Od. roln.

590. Ustrój gospodarstw włościańskich, wyklada Inż. Henryk Romanowski.

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. let. dla Od. roln.

591. Wycieczki przyrodnicze.

W soboty, głównie w półr. let., dla obu Od.

592. Wycieczki rolniczo - hodowlane.

W soboty, w półr. let. dla Od. roln.

593. Spółdzielczość rolnicza, wyklada Władysław Jenner.

Tyg. 1 godz. wykl. w półr. zim. dla Od. roln.

Asocjacja w życiu cywilizacyjnym, prądy koncentracji i nowoczesny ruch asocjacji, kapitalizm i jego oddziaływanie na rolnictwo, dobrowolne zrzeszenia i korporacje rolnicze; rozwój towarzystw rolniczych w Polsce, konsolidacja towarzystw rolniczych. Korporacje — związki przymusowe — izby rolnicze. Ustawodawstwo o izbach rolniczych. Asocjacje gospodarcze. Spółdzielczość, zarys ogólny, potrzeby

i znaczenie spółdzielczości w rolnictwie; początki ruchu spółdzielczego, istotne zasady ruchu, definicje, klasyfikacje i ideologie. Spółdzielczość spóżywców, producentów, spółdzielczość kredytowa. Spółdzielnie mleczarskie, jajczarskie, rzeźnie. Pogląd na rozwój ruchu spółdzielczego w rolnictwie. Ustawodawstwo o spółdzielniach.

594. Handel drewnem, wykład *Inż. Jakób Jakubowicz*.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. i 2 godz. wykł. w półr. let. dla Od. las.

Stosunki handlowe Polski w obrocie wewnętrznym i zagranicznym; zwyczaje handlowe w handlu wewnętrznym i eksportowym; nazwy handlowe drewna; sposoby sprzedaży; umowy handlowe, instytucje handlowe.

595. Administracja lasu z księgowością, wykład *Zast. prof. Inż. Witold Roszkowski*.

Tyg. 2 godz. wykł. w obu półr. dla Od. las.

Zasady ogólne. Organy administracyjne, ich wykształcenie, zadania i zakres działania w poszczególnych systemach administr. Rodzaje i organizacja sił roboczych. Ubezpieczenia społeczne. Rodzaje i cele księgowości. Księgowość gospodarcza. Prowadzenie zapisków i ksiąg, dotyczących obrotów pieniędzy i materiałów.

596. Geografja ekonomiczno-rolnicza, wykład *Prof. Dr. Leopold Caro*.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. dla Od. roln.

597. Teoretyczne podstawy nauki ekonomji społecznej i historia poglądów ekonomicznych, *Prof. Dr. Leopold Caro*.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. dla obu Od.

a) Potrzeby ludzkie a cywilizacja. Produkcja i konsumpcja. Człowiek i przyroda. Obrót, dobra gospodarcze, wartość, pieniądz, kapitał, teorie procentu, zysku, płacy, renty grunтовой, teorie przesileni, teorie ludnościowe.

b) merkantylisci, fizjokraci, Smith, Ricardo, Malthus, List, Carey, szkoła wartości krańcowej i neoliberalna, socjalistyczna, historyczno-etyczna i solidarystyczna.

598. Zasady nauki ekonomji społecznej z zarysem skarbowości, *Prof. Dr. Leopold Caro*.

Tyg. 4 godz. wykł. w półr. let. dla obu Od.

Fizjokraci i merkantylisci — szkoła liberalna, socjalistyczna, historyczno-etyczna i solidarystyczna — prawa eko-

nomiczne — praca i jej organizacja — ochrona pracy — kapitał i kapitalizm — rzemiosło, przemysł domowy, przemysł wielki — przemysły kluczowe — *cutting* i *dumping* — kartele, trusty, syndykaty i koncerny — drożyzna — pieniądź państwowy kruszcowy i papierowy — inflacja i deflacja — obrót i wolna konkurencja — traktaty handlowe i klauzula największego uprzywilejowania — premje eksportowe — weksle, czeki, dewizy, akcje, renty, konsolle, obligacje, listy zastawne, banknoty — kredyt, banki hipoteczne, kasy oszczędności, Poczta Kasa Oszczędności, Państwowy Bank Rolny, Bank Gospodarstwa Krajowego — banki spekulacyjne, banki biletowe, Bank Polski — bilans handlowy i płatniczy — giełda pieniężna i towarowa — spółdzielczość — koleje i drogi wodne — ubezpieczenia życiowe, od ognia, gradobicia i pomoru bydła — procent, zysk przedsiębiorczy, płaca robotnicza: w naturaljach, akordowa, z premją, w formie udziału w zysku; ruchoma skala płac; prawo strejku; *lockout*; izby rozjemcze; minimum płacy; rady fabryczne — renta gruntowa dyferencyjna i monopolowa — pomysły unarodowienia ziemi Milla, George'a, Flürscheima i innych — przesilenia gospodarcze — opieka nad ubogimi — kwestja mieszkaniowa — walka z alkoholizmem — opieka nad wychodźstwem. Ubezpieczenia społeczne: kasy chorych — ubezp. w razie nieszczęśliwych wypadków, na starość, na wypadek niezdolności do pracy, wdowieństwa i sieroctwa oraz bezrobocia. Zarys skarbowości: budżet państwowy: podatki, monopole, przedsiębiorstwa państwowe, opłaty i cła, długi skarbowe, wydatki.

599. Seminarjum ekonomiczne, *Prof. Dr. Leopold Caro.*

Tyg. 2 godz. w obu półr. za zgłoszeniem u profesora.

600. *Polityka i ustawodawstwo agrarne i lasowe, Prof. Dr. Leopold Caro.*

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. dla obu Od.

I. Prawo Malthusa. Prawo zmniejszającego się dochodu z ziemi. Ustrój agrarny wieków średnich i nowoczesnych, wielka i mała własność, odrębne prawo spadkowe dla ziemi, systemy dzierżawne, podzielność, majoraty, włości rentowe, zagrody włościńskie, osady rodzinne, obdłużenie własności ziemskiej, kredyt hipoteczny, meljoracyjny, obrotowy; banki udzielające kredytu rolnikom. Idea reprezentacji zawodowej. Spółki rolnicze. Szkolnictwo rolnicze i pola doświadczalne, elewatory, standaryzacja płodów rolnych. Ubezpieczenie od ognia, pomoru bydła i gradu. Traktaty handlowe i cła agrarne. Służba rolna. Pomysły socjalizmu agrarnego.

II. Reforma rolna, opieka nad gruntami odłogiem leżącymi i drobnymi dzierżawcami. Rozjemstwo zatargów między pracodawcami a robotnikami rolnymi. Scalanie gruntów, prawo meljoracyjne i wodne.

Ustawodawstwo o ochronie i użytkowaniu lasów, o organizacji zarządów lasów państwowych, o zaopatrzeniu ludności w drewno budulcowe i opałowe tudzież o daninie lasowej. Prawo łowieckie i prawo rybołówstwa.

601. **Specjalne nauki prawnicze dla leśników i rolników**, wykłada *Dr. Wiktor Hamerski*.

Tyg. 3 godz. wykł. w półr. zim. i 1 godz. wykł. w półr.-let. dla obu Od.

602. **Ustawodawstwo lasowe**, wykłada *Dr. Wiktor Hamerski*.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. let. dla Od. las.

603. **Kwestja socjalna**, *Prof. Dr. Leopold Caro*.

Tyg. 1 godz. wykł. w obu półr. dla obu Od. Także dla innych Wydziałów.

Dzieje kwestji socjalnej w starożytności, wiekach średnich i nowszych. Stanowisko szkoły liberalnej i socjalistycznej — stanowisko szkół: historyczno-etycznej i solidarystycznej — urzeczywistnienie kolektywizmu w Rosji sowieckiej — idea sprawiedliwości społecznej.

604. **Ćwiczenia w oznaczaniu runa leśnego**, prowadzi *Prof. Dr. Szymon Wierdak*.

Tyg. 2 godz. w półr. let. dla Od. las.

Oznaczanie runa leśnego najważniejszych typów leśnych.

605. **Pszczelnictwo**, wykłada *Prof. Inż. Aleksander Kozikowski*.

Tyg. 1 godz. wykł. w półr. zim. i 1 godz. ćwiczw. w półr. let. dla obu Od.

Wybrane, co roku zmieniające się działy anatomji, biologji i hodowli pszczół. Praktyczne prace w pasiece, wycieczki do większych pasiek, miodosytni.

606. **Historja naturalna i kulturalna zwierząt domowych**, wykłada *Prof. Dr. Karol Malsburg*.

Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim. dla Od. roln.

Przedmioty z innych Wydziałów :

Chemja rolnicza A., patrz Wydz. Inż. L. 19.

Zarys rolnictwa wraz z uprawą łąk i torfów, patrz Wydz. Inż. L. 22.

Nauka o terenie i rysunki sytuacyjne I., patrz Wydz. Inż. L. 23.

Miernictwo I.¹⁾ patrz Wydz. Inż. L. 25.

Miernictwo II. A.¹⁾, patrz Wydz. Inż. L. 26.

Teoria błędów i rachunek wyrównawczy I., patrz Wydz. Inż. L. 31.

Prawo handlowe i wekslowe, patrz Wydz. Inż. L. 83.

Księgowość i bilanse, patrz Wydz. Mech. L. 317.

Higjena i pierwsza pomoc w nagłych wypadkach, patrz Wydz. Mech. L. 318.

5. Wskazówki o programach studjów i warunki przejścia na wyższe lata studjów na Wydziale Rolniczo - lasowym.

A) Wydział Rolniczo-lasowy posiada dwa odrębne Oddziały, a mianowicie: Oddział rolniczy i Oddział lasowy.

Okres studjów na Oddziale rolniczym jest 4-ro letni, z tego przez dwa pierwsze lata studjów odbywa się nauka we Lwowie, a następnie w Dublanach, gdzie studenci mogą mieszkać w internacie. Każdy student obowiązany jest wysłuchać w ciągu pierwszych dwu lat studjów trzech przedmiotów polecanych²⁾, a w ciągu dwu ostatnich lat jednego przedmiotu poleconego. Uczniowie niespecjalizujący się winni zapisać się w ciągu ostatnich dwu lat studjów na trzy przedmioty z programu dla specjalizacji²⁾. Poza programem obowiązującym mogą studenci specjalizować się w czasie III. i IV. roku studjów, uczęszczając na wykłady i ćwiczenia w następujących grupach: ekonomiczno - rolniczej, rolniczej i hodowlanej.

Na Oddziale lasowym odbywają się studia we Lwowie również przez lat 4.

B) Studenci obu Oddziałów składają po 4-em względnie 5-em półroczu egzamin ogólny, zaś po otrzymaniu absolutorjum egzamin dyplomowy.

W skład egzaminu ogólnego wchodzi przedmioty:

¹⁾ Miernictwo I. i II. A. tworzą całość; egzamin składa się po wysłuchaniu całości.

²⁾ Przedmioty polecane oznaczono w planie nauk gwiazdką, przedmioty zaś dla specjalizacji oznaczono literą s.

a) na Oddziale rolniczym:

1. Petrografia z geologią, 2. Fizyka, 3. Botanika ogólna, 4. Zoologia, 5. Chemja ogólna, 6. Fizjologia roślin, 7. Anatomja zwierząt domowych, 8. Fizjologia zwierząt z chemją fizjologiczną, 9. Ekonomia społeczna z polityką i ustawodawstwem agrarnem i lasowem, 10. Matematyka, 11. Gleboznawstwo.

b) na Oddziale lasowym:

1. Geometria wykreślna, 2. Petrografia z geologią, 3. Matematyka, 4. Fizyka, 5. Chemja ogólna, 6. Botanika ogólna, 7. Zoologia, 8. Meteorologia z klimatologią, 9. Fizjologia roślin, 10. Miernictwo, 11. Teoria błędów z rachunkiem wyrównawczym, 12. Nauka o terenie, 13. Gleboznawstwo.

W skład egzaminu dyplomowego wchodzi przedmioty:

a) na Oddziale rolniczym:

1. Rolnictwo, 2. Hodowla zwierząt użytkowych, 3. Administracja i rachunkowość rolnicza.

b) na Oddziale lasowym:

1. Hodowla lasu z botaniką lasową i nauką o siedlisku, 2. Ochrona lasu z entomologią lasową, 3. Użytkowanie lasu, 4. Urządzenie lasu z pomiarem drzew i ocenieniem, 5. Inżynierja lasowa z zabudowaniem górskich potoków.

C) Warunki przyjęcia na wyższy rok studjów są następujące:

a) Otrzymanie frekwencji ze wszystkich przedmiotów i ćwiczeń obowiązkowych i tych poleconych, z których wzięto nomen (zgłoszenie u wykładowca), nadto:

b) Studenci zapisani na Oddział rolniczy obowiązani są złożyć:

po I. półr. stud. do 15-go marca egzamin z 1. Petrografji z geologią,

po II. półr. stud. do 15-go października egzamin z 2. Fizyki, 3. Botaniki ogólnej, 4. Zoologii,

po III. półr. stud. do 15-go marca egzamin z 5. Chemji ogólnej, 6. Fizjologii roślin, 7. Anatomji zwierząt domowych,

po IV. półr. stud. do 15-go października egzamin z 8. Fizjologii zwierząt z chemją fizjolog., 9. Ekonomji społecz., 10. Polityki i ustawodawstwa agrarn. i 11. Matematyki.

Egzamin nieudały z jednego przedmiotu może student powtórzyć w ciągu bież. półr. stud.

Przed przystąpieniem do egzaminu dyplomowego ma kandydat wykazać się egzaminami kursowemi z 1. Chemji rolniczej i gleboznawstwa, 2. Maszynoznawstwa rolniczego (dawnej Mechaniki rolniczej) i 3. Technologji rolniczej.

c) Studenci zapisani na Oddział lasowy obowiązani są złożyć:

po I. półr. stud. do 15-go marca egzamin z 1. Petrografji z geologją,

po II. półr. stud. do 15-go października egzamin z 2. Geometrii wykreślnej, 3. Matematyki i dwa egzaminy do wyboru: Fizyka, Chemja, Botanika, Zoologja lub Nauka o terenie,

po III. półr. stud. do 15-go marca dwa egzaminy z pozostałych z I. roku stud. przedmiotów,

po IV. półr. stud. do 15-go października egzamin ostatni z I. roku stud. i trzy egzaminy z II. roku stud. (Meteorologja z klimatologją, Fizjologja roślin, Miernictwo, Teorja błędów z rachunkiem wyrównawczym).

po V. półr. stud. do 15-go marca egzamin ogólny.

Egzamin nieudały z jednego przedmiotu może student powtórzyć w ciągu bież. półr. stud., przyczem termin egzaminu ogólnego musi być dotrzymany.

Przed przystąpieniem do egzaminu dyplomowego ma kandydat wykazać się egzaminami kursowymi z wszystkich przedmiotów, z których egzamin jest obowiązkowy oraz frekwencją z tych przedmiotów, na które studenci obowiązani są uczęszczać bez zdawania egzaminów kursowych.

Program studjów i warunki przejścia na wyższe półroczu oraz egzaminy na Wydziale Rolniczo-lasowym, Oddziale rolniczym,

dotyczące zapisujących się w roku akademickim 1931/32 na I., II. i III. rok studjów.

Okres studjów jest czteroletni; trzy pierwsze półroczu odbywa się we Lwowie, następne w Dublinach.

Każdy student obowiązany jest wysłuchać wykładów przedmiotów obowiązkowych, odbyć obowiązkowe ćwiczenia oraz wykonać przynajmniej jedną pracę seminarjalną z nauk fachowych.

Prócz przedmiotów obowiązkowych winien student w czasie studjów wysłuchać wykładów conajmniej trzech przedmiotów poleconych.

Studenci składają: a) egzamin ogólny, b) egzamin dyplomowy.

W skład egzaminu ogólnego wchodzi następujące przedmioty: 1. Petrografja z geologją, 2. Fizyka z fizyką koloidów, 3. Botanika ogólna, 4. Zoologja z biologją ogólną, 5. Chemja

nieorganiczna, 6. Chemja organiczna, 7. Fizjologia roślin, 8. Anatomja zwierząt domowych, 9. Fizjologia zwierząt ssących z chemją fizjologiczną, 10. Ekonomja społeczna, 11. Matematyka.

W skład egzaminu dyplomowego wchodzi dwie z następujących grup:

- I. a) Rolnictwo, b) Hodowla roślin;
- II. a) Chemja rolnicza, b) Gleboznawstwo;
- III. a) Hodowla zwierząt, b) Żywnienie zwierząt;
- IV. a) Administracja i rachunkowość rolnicza, b) Polityka i ustawodawstwo agrarne i lasowe.

Przed przystąpieniem do egzaminu dyplomowego winien student: 1. uzyskać absolutorjum, 2. przedstawić pracę dyplomową na temat jednej z grup, wchodzących w skład przedmiotów egzaminu dyplomowego.

Celem uzyskania absolutorjum winien student wykazać się: 1. potwierdzeniem uczęszczania na przedmioty obowiązkowe, 2. potwierdzeniem odbycia ćwiczeń obowiązkowych, 3. potwierdzeniem uczęszczania na seminarja obowiązkowe, 4. potwierdzeniem uczęszczania na wykłady, ćwiczenia i seminarja tych przedmiotów poleconych, na które się zapisał, 5. przynajmniej jedną pracą seminarjalną z jednego przedmiotu grupy fachowej I., II., III. lub IV., 6. egzaminem ogólnym z wynikiem przynajmniej dostatecznym z następujących przedmiotów: a) Chemji rolniczej, b) Gleboznawstwa, c) Maszynoznawstwa rolniczego, d) Technologji rolniczej wraz z mleczarstwem, e) Rolnictwa, f) Hodowli roślin, g) Hodowli zwierząt, h) Żywnienia zwierząt, i) Administracji i rachunkowości rolniczej i j) Polityki i ustawodawstwa agrarnego i lasowego, 8. postępowaniem przynajmniej dostatecznym z ćwiczeń: a) z Matematyki, b) z Fizyki, c) z Chemji nieorganicznej, d) z Chemji organicznej, e) z Botaniki, f) z Zoologii, g) z Entomologii, h) z Anatomji, i) z Gleboznawstwa, j) z Chemji rolniczej, k) z Maszynoznawstwa rolniczego, l) z Rolnictwa, t) z Fizjologii zwierząt ssących wraz z chemją fizjologiczną, m) z Żywnienia zwierząt, n) z Administracji i rachunkowości rolniczej, o) z Petrografji z geologją, p) z Technologji rolniczej, r) z Hodowli I, s) z Hodowli II, t) z Organizacji gospodarstw wiejskich, u) z Weterynarji, v) z Ochrony roślin, w) z Mleczarstwa, x) z Meljoracyj rolniczych.

Egzamin ogólny może być złożony egzaminami kursowemi.

Do przejścia na wyższy rok względnie półrocze studjów wymagane jest wykazanie się potwierdzeniem uczęszczania na te wykłady i ćwiczenia, na które student zapisał się oraz wykazanie się postępowaniem conajmniej dostatecznym z ćwiczeń (z Chemji po obu półroczach).

Do egzaminu dyplomowego może student przystąpić najwcześniej po dwóch półroczach po złożeniu egzaminu ogólnego.

Program studjów i warunki przejścia na wyższe półrocza oraz egzaminy na Wydziale Rolniczo-lasowym, Oddziale lasowym,

dotyczące zapisujących się w roku akademickim 1931/32 na I, II. i III. rok studjów.

Studja odbywają się przez cztery lata we Lwowie.

Każdy student obowiązany jest wysłuchać wykładów przedmiotów obowiązkowych, odbyć ćwiczenia obowiązkowe oraz wykonać przynajmniej jedną pracę seminarjalną z nauk fachowych.

Studenci składają: *a)* egzamin ogólny, *b)* egzamin dyplomowy.

W skład egzaminu ogólnego wchodzi następujące przedmioty: 1. Geometria wykreślna, 2. Petrografia z geologią, 3. Matematyka, 4. Fizyka z fizyką koloidów, 5. Chemia nieorganiczna, 6. Chemia organiczna, 7. Botanika ogólna, 8. Zoologia, 9. Meteorologia z klimatologią, 10. Fizjologia roślin, 11. Miernictwo, 12. Teoria błędów z rachunkiem wyrównawczym, 13. Nauka o terenie, 14. Gleboznawstwo.

W skład egzaminu dyplomowego wchodzi dwie z następujących grup:

- I. *a)* Hodowla lasu, *b)* Botanika lasowa, *c)* Nauka o siedlisku;
- II. *a)* Ochrona lasu, *b)* Entomologia lasowa;
- III. *a)* Użytkowanie lasu, *b)* Mechaniczna technologia drewna, *c)* Handel drewnem;
- IV. *a)* Urządzenie gospodarstwa lasowego, *b)* Pomiar drzew i drzewostanów, *c)* Ocenienie lasu;
- V. *a)* Inżynierja lasowa, *b)* Zabudowania górskich potoków.

Przed przystąpieniem do egzaminu dyplomowego winien student: 1. uzyskać absolutorjum, 2. przedstawić pracę dyplomową na temat jednej z grup, wchodzących w skład przedmiotów egzaminu dyplomowego.

Celem uzyskania absolutorjum winien student wykazać się:

1. potwierdzeniem uczęszczania na przedmioty obowiązkowe,
2. potwierdzeniem odbycia ćwiczeń obowiązkowych,
3. potwierdzeniem uczęszczania na seminarja obowiązkowe,
4. potwierdzeniem uczęszczania na wykłady, ćwiczenia i seminarja tych przedmiotów poleconych, na które się zapisał,
5. przynajmniej jedną pracą seminarjalną z jednego przedmiotu grupy fachowej, I, II, III, IV lub V,
6. egzaminem ogólnym z wynikiem przynajmniej dostatecznym,
7. egzaminami kursowymi z postępem przynajmniej dostatecznym z następujących przedmiotów: *a)* Ekonomji społecznej, *b)* Polityki i ustawodawstwa agrarnego i lasowego, *c)* Botaniki lasowej, *d)* Rozsiedlenia drzew i lasów, *e)* Chorób drzew, *f)* Socjologii lasu, *g)* Hodowli lasu, *h)* Nauki o siedlisku, *i)* Ochrony lasu, *j)* Entomologii lasowej, *k)* Urządzenia gospodarstwa lasowego, *l)* Pomiaru drzew i drzewosta-

nów, *t*) Ocenienia lasu i statystyki lasowej, *m*) Użytkowania lasu, *n*) Technologji mechanicznej drewna, *o*) Handlu drewnem, *p*) Inżynierji lasowej, *r*) Zabudowania górskich potoków, *s*) Administracji lasu z księgowością, 8. postępowaniem przynajmniej dostatecznym z ćwiczeń z: *a*) Matematyki, *b*) Geometrii wykreślnej, *c*) Fizyki, *d*) Chemji, *e*) Petrografji z geologją, *f*) Botaniki ogólnej, *g*) Zoologii, *h*) Rysunków sytuacyjnych, *i*) Terenowego badania gleb, *j*) Botaniki lasowej, *k*) Chorób drzew, *l*) Oznaczania runa leśnego, *t*) Socjologii lasu, *m*) Entomologii lasowej, *n*) Miernictwa I. i II. A, *o*) Teorji błędów i rachunku wyrównawczego, *p*) Pomiaru drzew i drzewostanów, *r*) Budownictwa wiejskiego i leśnego, *s*) Hodowli lasu, *t*) Urządzenia gospodarstwa lasowego, *u*) Użytkowania lasu, *v*) Technologji mechanicznej drewna, *w*) Inżynierji lasowej, *x*) Zabudowania górskich potoków, *y*) 15-dniowych ćwiczeń polowych z urzędzenia gospodarstwa lasowego.

Egzamin ogólny może być złożony egzaminami kursowemi.

Do przejścia na wyższy rok względnie półrocze studjów wymagane jest wykazanie się potwierdzeniem uczęszczania na te wykłady i ćwiczenia, na które student zapisał się oraz wykazanie się postępowaniem conajmniej dostatecznym z ćwiczeń (z Chemji po obu półroczach).

Do egzaminu dyplomowego może student przystąpić najwcześniej po dwóch półroczach po złożeniu egzaminu ogólnego.

---

6. Plan nauk Wydziału Rolniczo-lasowego na rok akademicki 1931/32.

Przedmioty, których godziny oznaczono gwiazdką, są polecane (nieobowiązkowe); przedmioty dla specjalizacji oznaczono literą s.¹⁾

a) Oddział rolniczy.

Liczba spisu wykładów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
I-y rok studjów.			
83	Prawo handlowe i wekslowe. — <i>Prof. Wereszczyński</i>	*1	.
318	Higiena i pierwsza pomoc. — <i>Dr. Zgórski</i>	*1	*1
501	Elementy wyższej matematyki. — <i>Kowalski</i>	2	2
"	Ćwicz. z elem. wyższ. matem. "	2	.
503	Fizyka C. z uwzględnieniem zasadniczych urządzeń elektrotechnicznych. — <i>Prof. Malarski</i>	5	3
"	Fizyka koloidów. — " "	.	2
504	Ćwiczenia z fizyki C. i fizyki koloidów, Cz. I. — <i>Prof. Malarski</i>	.	2
505	Chemja ogólna nieorganiczna. — <i>Doc. Płażek</i>	5	.
"	Ćwiczenia chemiczne. — " "	.	6
506	Chemja ogólna organiczna. — " "	.	4
516	Petrografia i geologia. — <i>Dr. Kamiński</i>	2	.
"	Ćwicz. z petrografji i geologii. " "	2	.
518	Botanika ogólna. — <i>Prof. Szymkiewicz</i>	3	3
"	Ćwiczenia botaniczne. — " "	3	3
553	Zoologia z uwzględn. szkodników. — <i>Prof. Fuliński</i>	4	.
"	Ćwiczenia zoologiczne. — " "	.	3
554	Anatomja zwierząt domowych. — <i>Prof. Fuliński</i>	.	2
582	Miernictwo. — <i>Prof. Wojtan</i>	2	.
"	Ćwicz. miernicze. " "	.	3
585	Historja rolnictwa. — <i>Prof. Gurski</i>	1	.
591	Wycieczki przyrodnicze (w półr. let. w soboty).	.	.

¹⁾ Przed wpisaniem poszczególnych przedmiotów do książki legitymacyjnej należy w „Spisie wykładów“ uwzględnić uwagi, odnoszące się do owych przedmiotów.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w pótr.	
		zim.	let.
597	Teoretyczne podstawy nauki ekonomji społecznej i historia poglądów ekonomicznych. — <i>Prof. Caro</i>	2	.
598	Zasady nauki ekonomji społecznej z zarysem skarbowości. — <i>Prof. Caro</i>	.	4
601	Specjalne nauki prawnicze. — <i>Dr. Hamerski</i>	3	1
603	Kwestja socjalna. — <i>Prof. Caro</i>	1	1
605	Pszczelnictwo. — <i>Prof. Kozikowski</i>	*1	.
"	Ćwicz. z pszczelnictwa. " "	.	*1
II-gi rok studjów.			
503	Ćwicz. z fiz. C. i fiz. koloidów., Cz. I. <i>Prof. Malarski</i>	3	.
505	Ćwiczenia chemiczne. — <i>Doc. Płażek</i>	6	.
507	Chemja rolnicza B. — <i>Prof. Żółciński</i>	.	3
508	Metodyka polowego badania gleb. — <i>Prof. Żółciński</i>	.	2
509	Gleboznawstwo B. — <i>Prof. Żółciński</i>	2	.
"	Ćwicz. z glebozn. B. — " "	.	5
510	Analiza nawozów, pasz i gleby. — <i>Dr. Musierowicz</i>	.	2
515	Bakterjologia rolnicza. — <i>Dr. Tychowski</i>	.	2
517	Meteorologia i klimatologia. — <i>Dr. Ryzner</i>	2	.
519	Fizjologia roślin. — <i>Prof. Szymkiewicz</i>	3	.
523	Genetyka i hodowla roślin. — <i>Dr. Międzyński</i>	.	2
544	Encyklopedia leśnictwa. — <i>Inż. Roszkowski</i>	3	.
554	Ćwiczenia anatomiczne. — <i>Prof. Fuliński</i>	3	.
555	Ćwicz. entomologiczne. — " "	.	1
556	Biologia ogólna. — <i>Prof. Fuliński</i>	2	.
557	Ćwicz. w technice mikroskopowej. — <i>Prof. Fuliński</i>	*4	*4
558	Fizjol. zwierz. użytł. z chem. fizjol. — <i>Doc. Malarski</i>	.	4
572	Maszynoznawstwo ogólne. —	3	.
574	Maszyny i narzędzia rolnicze. — <i>Inż. Kanafojski</i>	.	5
575	Nauka o torfowiskach. — <i>Prof. Kulczyński</i>	*1	.
576	Budownictwo wiejskie i leśne. — <i>Prof. Obmiński</i>	2	.
"	Ćwiczenia i rysunki z budownictwa wiejskiego i leśnego. — <i>Prof. Obmiński</i>	3	.
577	Fizjografia ziem polskich. — <i>Dr. Dudziński</i>	*1	.
581	Meljoracje rolne, Cz. I. — <i>Inż. Roniewicz</i>	.	1
596	Geografia ekonomiczno-rolnicza. — <i>Prof. Caro</i>	*2	.
599	Seminarjum ekonomiczne. — <i>Prof. Caro</i>	*2	*2
600	Polityka i ustawodawstwo agrarne i las. — <i>Prof. Caro</i>	2	.
606	Hist. natur. i kultur. zwierz. dom. — <i>Prof. Malsburg</i>	*2	.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
III-ci rok studjów.			
507	Ćwiczenia z chemji rolniczej B. — <i>Prof. Żółciński</i>	6	.
511	Technologia rolnicza. — <i>Dr. Tychowski</i> . . .	3	2
"	Ćwicz. z technol. rolniczej. — " " . . .	2	2
520	Mechaniczna uprawa roli. — <i>Prof. Gurski</i>	2	.
521	Ogólna uprawa roślin. — " "	2	.
"	Ćwiczenia z ogólnej uprawy roślin. — <i>Prof. Gurski</i>	.	2
522	Szczegółowa uprawa roślin I. — <i>Prof. Gurski</i> . . .	.	4
523	Genetyka i hodowla roślin. — <i>Dr. Miczyński</i> . . .	1	.
"	Ćwicz. z genet. i hodow. rośl. — " "	2	.
527	Szczegółowa uprawa roślin II. — <i>Dr. Borkowski</i> . .	.	2
530	Ochrona roślin. — <i>Dr. Miczyński</i>	1	.
"	Ćwicz. z ochrony roślin. — <i>Dr. Miczyński</i>	.	2
532	Ogrodnictwo A. — <i>Brzeziński</i>	2	2
"	Ćwicz. z Ogrodnictwa A. — <i>Brzeziński</i>	.	2
558	Ćwicz. z fizjol. zwierz. użytł. z chem. fizjol. — . . .	4	.
562	Zasady medycyny weterynaryjnej. — <i>Dr. Mglej</i> . . .	.	3
563	Hodowla zwierząt użytłowych. — <i>Prof. Różycki</i> . . .	3	3
"	Ćwicz. z hodow. zwierząt użytł. — " "	.	2
564	Żywienie zwierząt użytłowych. — <i>Doc. Malarski</i> . . .	3	.
"	Ćwicz. z żywienia zwierz. użytł. — " "	.	4
570	Rybacktwo. — <i>Inż. Wollman</i>	.	1
"	Ćwicz. z rybactwa. — <i>Inż. Wollman</i>	.	2
574	Ćwiczenia z maszyn i narzędzi rolniczych. — <i>Inż. Kanafojski</i>	3	.
586	Administracja rolnicza. — <i>Prof. Gurski</i>	.	1
587	Organizacja gospodarstw wiejskich. — <i>Inż. Romanowski</i>	2	2
IV-ty rok studjów.			
512	Mleczarstwo. — <i>Dr. Tychowski</i>	2	.
"	Ćwiczenia z mleczarstwa. — <i>Dr. Tychowski</i>	2	.
513	Wybrane działy ekonomiki rolniczej. — <i>Prof. Gurski</i>	.	^s 2
524	Seminarjum rolnicze. — <i>Prof. Gurski</i>	2	2
525	Wybrane działy hodowli roślin. — <i>Dr. Miczyński</i> . . .	.	^s 2
526	Wybrane działy uprawy roślin. — <i>Prof. Gurski</i> . . .	.	^s 2

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w pófr.	
		zim.	let.
528	Agronomja społeczna. — <i>Inż. Żebrowski</i>	1	.
529	Nauka o nasionach. — <i>Dr. Miczyński</i>	.	*2
530	Ochrona roślin. ¹⁾ — <i>Dr. Miczyński</i>	1	.
"	Ćwiczenia z ochrony roślin. ¹⁾ — " " " " " " " "	.	2
531	Metodyka doświadczeń polowych. — <i>Dr. Miczyński</i>	2	.
534	Uprawa łąk i pastwisk. — <i>Doc. Borkowski</i>	2	.
535	Uprawa łąk i pastwisk górskich. — <i>Doc. Swederski</i>	2	.
536	Uprawa i użytkowanie torfowisk. — <i>Doc. Borkowski</i>	1	.
565	Nauka o koniu. — <i>Dr. Herman</i>	2	.
566	Wybrane działy żywienia zwierząt. — <i>Doc. Malarski</i>	.	*2
567	Seminarjum hodowlane. — <i>Prof. Różycki</i>	2	2
568	Wybrane działy hodowli zwierząt. — <i>Prof. Różycki</i>	.	*2
569	Hodowla drobiu. — <i>Dr. Herman</i>	.	2
574	Ćwiczenia z maszyn i narzędzi rolniczych. — <i>Inż. Konafojski</i> ¹⁾	3	.
586	Administracja rolnicza. — <i>Prof. Gurski</i> ¹⁾	.	1
587	Ćwiczenia z organizacji gospodarstw. — <i>Inż. Romanowski</i>	2	2
588	Nauka rachunkowości, kalkulacji i szacowania. — <i>Prof. Gurski</i>	4	.
589	Seminarjum ekonomiki rolniczej. — <i>Prof. Gurski</i>	2	2
590	Ustrój gospodarstw włościańskich. — <i>Inż. Romanowski</i>	.	*2
593	Spółdzielczość rolnicza. — <i>Jenner</i>	1	.
599	Seminarjum ekonomiczne. — <i>Prof. Caro</i>	*2	*2

b) Oddział lasowy.

I-y rok studjów.			
23	Nauka o terenie. — <i>Inż. Marszałek</i>	.	1
"	Rysunki sytuacyjne I. — " " " " " " " "	.	4
318	Higjena i pierwsza pomoc. — <i>Dr. Zgórski</i>	1	1
501	Elementy wyższej matematyki — <i>Kowalski</i>	2	2
"	Ćwicz. z elem. wyższ. matem. — " " " " " " " "	2	2
502	Geometria wykreślna C. — <i>Inż. Szerszeń</i>	2	1

¹⁾ Wyjątkowo jeszcze w r. ak. 1931/32.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
502	Rysunki z geometrii wykreślnej C. — <i>Inż. Szerszeń</i>	2	2
503	Fizyka C. z uwzględnieniem zasadniczych urządzeń elektrotechnicznych. — <i>Prof. Malarski</i>	5	3
504	Fizyka koloidów. —	.	2
"	Ćwiczenia z fizyki C., Cz. I. — <i>Prof. Malarski</i>	.	2
505	Chemja ogólna nieorganiczna. — <i>Doc. Płazek</i>	5	.
"	Ćwiczenia chemiczne. — " "	.	4
506	Chemja ogólna organiczna. — " "	.	4
516	Petrografia i geologia. — <i>Dr. Kamiński</i>	2	.
"	Ćwicz. z petrograf. i geolog. " "	2	.
518	Botanika ogólna. — <i>Prof. Szymkiewicz</i>	3	3
"	Ćwiczenia botaniczne. — " "	3	3
543	Wstęp do nauki i historia leśnictwa. — <i>Dr. Suchecki</i>	1	.
553	Zoologia z uwzględnieniem szkodników. — <i>Prof. Fuliński</i>	4	.
"	Ćwiczenia zoologiczne. — <i>Prof. Fuliński</i>	.	3
577	Fizjografia ziem polskich. — <i>Dr. Dudziński</i>	1	.
591	Wycieczki przyrodnicze (w półr. let. w soboty)	.	.
597	Teoretyczne podstawy nauki ekonomji społecznej i historia poglądów ekonomicznych. — <i>Prof. Caro</i> .	2	.
598	Zasady nauki ekonomji społecznej z zarysem skarbowości. — <i>Prof. Caro</i>	.	4

II-gi rok studjów.

19	Chemja rolnicza A. — <i>Dr. Golonka</i>	*2	.
25	Miernictwo I. — <i>Prof. Wojtan</i>	3	.
26	Miernictwo II. A. — " "	.	5
31	Teoria błędów i rachunek wyrówn. I. <i>Prof. Weigel</i>	2	.
"	Ćwiczenia z teorji błędów i rachunku wyrówn. I. — <i>Prof. Weigel</i>	1	.
503	Ćwicz. z fizyki C., Cz. II. — <i>Prof. Malarski</i>	3	.
508	Metodyka polowego badania gleb z ćwicz. — <i>Prof. Żółciński</i>	.	2
509	Gleboznawstwo B. — <i>Prof. Żółciński</i>	2	.
517	Meteorologia i klimatologia. — <i>Dr. Ryzner</i>	2	.
519	Fizjologia roślin. — <i>Prof. Szymkiewicz</i>	3	.
537	Botanika lasowa. — <i>Prof. Wierdak</i>	3	2
"	Ćwiczenia z botaniki lasowej. — <i>Prof. Wierdak</i>	3	2

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
542	Nauka o siedlisku. — <i>Dr. Suhecki</i>	.	2
547	Pomiar drzew i drzewostanów. — <i>Prof. Ladenberger</i>	4	.
"	Ćwicz. z pom. drzew i drzewost. " "	.	4
556	Biologia ogólna. — <i>Prof. Fuliński</i>	*2	.
559	Entomologia lasowa. — <i>Prof. Kozikowski</i>	3	3
"	Ćwicz. z entomologii lasowej. — <i>Prof. Kozikowski</i>	.	2
572	Maszynoznawstwo ogólne. —	2	.
576	Budownictwo wiejskie i leśne. — <i>Prof. Obmiński</i>	2	.
"	Ćwiczenia i rysunki z budownictwa wiejskiego i leśnego. — <i>Prof. Obmiński</i>	3	.
583	Ćwiczenia z miernictwa I. — <i>Prof. Wojtan</i>	5	.
"	Ćwiczenia z miernictwa II. A. — " "	.	5
591	Wycieczki (w półr. let. w soboty).	.	.
599	Seminarjum ekonomiczne. — <i>Prof. Caro</i>	*2	*2
600	Polityka i ustawodawstwo agrarne i lasowe. — <i>Prof. Caro</i>	2	.
604	Ćwiczenia w oznaczaniu runa leśnego. — <i>Prof. Wierdak</i>	.	2

III-ci rok studjów.

538	Rozsiedlenie drzew i lasów. — <i>Prof. Wierdak</i>	2	.
539	Choroby drzew. — " "	.	2
"	Ćwiczenia z chorób drzew. — " "	.	2
540	Hodowla lasu. — <i>Dr. Suhecki</i>	3	3
"	Ćwiczenia z hodowli lasu. — <i>Dr. Suhecki</i>	3	4
545	Urządzenie gospod. lasowego. — <i>Prof. Ladenberger</i>	3	3
"	Ćwiczenia z urządzenia gospodarstwa lasowego. — <i>Prof. Ladenberger</i>	2	2
548	Ocena lasu i statyka leśna. — <i>Dr. Płoński</i>	3	2
550	Użytkowanie lasu i transport drewna. — <i>Inż. Ro- szkowski</i>	3	2
"	Ćwiczenia z użytkow. lasu. — <i>Inż. Roszkowski</i>	2	2
551	Technol. mechan. drewna. — " "	2	3
"	Ćwicz. z technol. mechan. drewna. — " "	2	2
560	Ochrona lasu. — <i>Prof. Kozikowski</i>	3	1
573	Maszynoznawstwo leśne. — <i>Inż. Orlicz</i>	1	1

Liczba spisu wykład- ów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
578	Inżynierja lasowa. — <i>Prof. Hubicki</i>	3	4
„	Ćwicz. z inżynierji lasowej. — „ <i>Prof. „</i>	4	4
584	Socjologia lasu. — <i>Prof. Wierdak</i>	1	.
„	Ćwiczenia z socjologii lasu. — „ „	.	2
IV-ty rok studjów.			
22	Zarys rolnictwa wraz z uprawą łąk i torfów. — <i>Dr. Golonka</i>	2	2
317	Księgowość i bilanse. — <i>Dr. Tomanek</i>	*2	*2
514	Technologia chemiczna drewna. — <i>Prof. Leśniański</i>	2	1
533	Ogrodnictwo B. — <i>Brzeziński</i>	.	*2
„	Ćwiczenia z ogrodnictwa B. — <i>Brzeziński</i>	.	*2
541	Seminarjum hodowli lasu. ²⁾ — <i>Dr. Suchecki</i>	*2	*2
543	Wstęp do nauki i historia leśnictwa. ¹⁾ — <i>Dr. Suchecki</i>	1	.
546	Ćwiczenia 15-dniowe z urządzenia lasu. — <i>Prof. Ladenberger</i>	.	.
549	Seminarjum zarządzania lasu. ²⁾ — <i>Prof. Ladenberger</i>	*2	*2
552	Seminarjum technol. mech. drewna i użytkowania lasu. ²⁾ — <i>Inż. Roszkowski</i>	*2	*2
559	Ćwiczenia z entomologii lasowej. — <i>Prof. Kozikowski</i>	.	2
561	Seminarjum ochrony lasu i entomologii lasowej. ²⁾ <i>Prof. Kozikowski</i>	*2	*2
570	Rybackwo. — <i>Inż. Wollman</i>	.	*1
„	Ćwicz. z rybactwa. — „ „	.	*2
571	Gospodarstwo łowieckie. — <i>Inż. Roszkowski</i>	2	1
579	Seminarjum inżynierji lasowej. ²⁾ — <i>Prof. Hubicki</i>	*2	*2
580	Zabudowanie górskich potoków. — <i>Prof. Hubicki</i>	2	.
„	Ćwicz. z zabudow. górskich pot. — „ „	.	2
594	Handel drewnem. — <i>Inż. Jakubowicz</i>	3	2
595	Administracja lasu z księgowością. — <i>Inż. Roszkowski</i>	2	2
601	Specjalne nauki prawnicze. — <i>Dr. Hamerski</i>	3	1
602	Ustawodawstwo lasowe. — „ „	.	1
603	Kwestja socjalna. — <i>Prof. Caro</i>	1	1
605	Pszczelnictwo. — <i>Prof. Kozikowski</i>	*1	.
„	Ćwiczenia z pszczelnictwa. — „ „	.	*1

¹⁾ Wyjątkowo jeszcze w r. ak. 1931/32.

²⁾ Jedno seminarjum jest obowiązkowe.

VI. Program Wydziału Ogólnego.

1. Spis katedr.
2. Skład osobowy.
3. Skład komisji egzaminów dyplomowych.
4. Spis wykładów.
5. Wskazówki o programach studiów.
6. Warunki przejścia na wyższe lata studiów.
7. Plan nauk na rok akademicki 1930/31.

---

1. Spis katedr Wydziału Ogólnego.

Liczby odpowiadają liczbom porządkowym tych przedmiotów, objętych spisami wykładów, które należą do poszczególnych katedr.

Skróty oznaczają: prof. zw. = profesor zwyczajny, prof. n. = profesor nadzwyczajny, zast. prof. = zastępca profesora, wykł. = wykładający, adj. = adjunkt, konstr. = konstruktor, star. asyst. = starszy asystent, kat. zw. = katedra zwyczajna, kat. nd. = katedra nadzwyczajna, adr. = adres katedry, tel. = telefon katedry.

III. Kat. Matematyki — **Prof. n. Dr. Kazimierz Kuratowski** — L. 701, 702, 703 i 704; kat. nd.; adr.: Ul. Sapiehy L. 12, tel.: 57, 29-93, 32-34.

Kat. Fizyki Teoretycznej — **Prof. zw. Dr. Wojciech Rubinowicz** — L. 718 i 719; kat. zw., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Ujejskiego L. 1, tel.: 79-57.

Kat. Rysunków Figuralnych — **Prof. n. Jan Henryk Rosen** — L. 740, 741, 742 i 761; kat. nd., 1 star. asyst.; adr.: Ul. Sapiehy L. 12.

---

2. Skład osobowy Wydziału Ogólnego.

a) *Rada Wydziału:*

Dziekan: **Prof. Dr. Kazimierz Kuratowski.**

Prodziekan: **Prof. Dr. Antoni Łomnicki.**

Członkowie profesorowie: **Dr. Inż. Kazimierz Bartel**, **Dr. Benedykt Fuliński**, **Dr. Luejan Grabowski**, **Dr. Wiktor Jakób**, **Dr. Bogdan Kamiński**, **Dr. Zygmunt Klemensiewicz**, **Dr. Inż. Tadeusz Malarski**, **Dr. Antoni Plamitzer**, **Dr. Czesław Rezyński**, **Jan Henryk Rosen**, **Dr. Wojciech Rubinowicz**, **Dr. Inż. Edward Sucharda**, **Inż. Władysław Sadłowski**, **Dr. Włodzimierz Stożek**.

Członek docent: **Dr. Adam Maksymowicz**.

b) Wykładowcy:

Kazimierz Ajdukiewicz, doktor filozofji, profesor Uniw. Jana Kazimierza, wykłada psychologję. (Ul. Supińskiego L. 11, tel. 63-47).

Stefan Banach, doktor filozofji, profesor Uniw. Jana Kazimierza, wykłada mechanikę teoretyczną i rachunek warjacyjny. (Ul. Supińskiego L. 11).

Konstanty Chyliński, profesor Uniw. Jana Kazimierza, Prez. Państw. Kom. Egz. dla naucz. szkół średn., wykłada historję kultury ogólnej. (Ul. Supińskiego L. 13).

Stefan Kaczmarz, doktor filozofji, docent Uniw. Jana Kazimierza, star. asyst. P. L., wykłada geometrię analityczną i arytmetykę teoretyczną. (Ul. Modrzejewskiej L. 16).

Rudolf Mękiecki, artysta-malarz, kustosz Muzeum Narod. im. Króla Jana III. we Lwowie, wykłada historję pisma i heraldykę. (Ul. Kopcowa L. 6).

Adam Mściwujewski, inżynier, konstr. P. L., wykłada dekorację wnętrza. (Ul. Potockiego L. 72).

Jan Nalborezyk, artysta-rzeźbiarz, profesor Państw. Szkoły Techn. we Lwowie, wykłada modelowanie oraz anatomję plastyczną. (Ul. Tarnowskiego L. 101).

Władysław Niklibore, doktor filozofji, docent Uniw. Jana Kazimierza, star. asyst. P. L., wykłada geometrię różniczkową i teorię równań różniczkowych zwyczajnych. (Ul. 29 Listopada L. 44 a).

Jan Kazimierz Olpiński, artysta-malarz, profesor Państw. Szkoły Techn. we Lwowie, wykłada metodyczną naukę rysunków i studjum martwej i żywej natury. (Ul. Teatyńska L. 7).

Stanisław Ruziewicz, doktor filozofji, profesor Uniw. Jana Kazimierza, wykłada teorię liczb. (Ul. Supińskiego L. 11).

Leon Schiller, dyrektor Teatrów Miejskich we Lwowie, wykłada rozwój form scenicznych. (Ul. Romanowicza L. 10).

Ludwik Tyrowicz, artysta-malarz, wykłada grafikę.

c) Lektorzy:

Władysław Bojarski, em. profesor IV. gimnazjum, lektor stenografii polskiej. (Ul. Żyżyńska L. 7).

Aleksander Dąbrowski, doktor filozofji, profesor VIII. gimnazjum, lektor języka niemieckiego. (Ul. Dwernickiego L. 17).

Janina Lehnertowa, doktor filozofji, profesorka gimnazjum im. Królowej Jadwigi, lektorka języka francuskiego. (Ul. Lelewela L. 10).

Franciszek Podwapiński, lektor gimnastyki, prowadzi gimnastykę.

Emil Szumski, profesor VIII. gimnazjum, lektor języka angielskiego. (Ul. Dwernickiego L. 17).

d) Asystenci starsi:

Kat. Fizyki Teoretycznej: 1. **Mr. Adam Czeredarek**.

„ Rysunków Figuralnych: 1. ....

e) Asystent młodszy:

Kat. Rysunków Figuralnych: **Stanisław Turowicz**¹⁾.

---

3. Skład komisji egzaminów dyplomowych na Wydziale Ogólnym.

A) Grupa matematyczna:

Prezes: **Prof. Dr. Włodzimierz Stożek**.

Zast. prezesa: „ „ **Inż. Kazimierz Bartel**.

Członkowie: „ „ **Kazimierz Kuratowski**.

„ „ **Antoni Łomnicki**.

„ „ **Antoni Plamitzer**.

---

¹⁾ Na etacie star. asyst.

B) Grupa fizyki i chemji:

Prezes:	Prof. Dr. Zygmunt Klemensiewicz.
Zast. prezesa:	„ „ Wiktor Jakób.
Członkowie:	„ „ Lucjan Grabowski.
	„ „ Bogdan Kamiński.
	„ „ Inż. Tadeusz Malarski.
	„ „ Czesław Reczyński.
	„ „ Wojciech Rubinowicz.
	„ „ Inż. Edward Sucharda.

---

4. Spis wykładów Wydziału Ogólnego.

Dla przedmiotów, należących do Wydz. Ogólnego, przeznaczono liczby od 701 do 800 wł. Przedmioty innych Wydziałów podano na końcu spisu.

Przedmioty Wydziału Ogólnego:

701. Analiza I., Prof. Dr. Kazimierz Kuratowski.

Tyg. 3 godz. wykl. i 1 godz. ćwic. w obu półr.

Teorja liczb rzeczywistych. Pojęcie granicy. Działania nieskończone. Teorja funkcji ciągłych. Pojęcie pochodnej. Całka nieoznaczona. Liczby zespolone. Funkcje wielu zmiennych. Pochodne cząstkowe. Funkcje uwikłane.

702. Teorja wymiaru, Prof. Dr. Kazimierz Kuratowski.

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim.

Wstęp ogólny i historyczny. Własności rachunkowe wymiaru. Własności kombinatoryczne. Teorja topologiczna wymiaru.

703. Podstawy aksjomatyczne matematyki, Prof. Dr. Kazimierz Kuratowski.

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. let.

Aksjomatyka arytmetyki, algebry, geometrii i teorii mnogości. Podstawy matematyki.

704. Seminarjum matematyczne, Prof. Dr. Kazimierz Kuratowski.

Tyg. 1 godz. w obu półr.

705. Funkcje analityczne, wyklada *Prof. Dr. Włodzimirz Stożek*.

Tyg. 3 godz. wykl. w obu półr.

Liczby zespolone. Funkcje analityczne. Całki krzywoliniowe. Tw. Cauchy'ego. Rozwinięcia Taylora i Mac-Laurina. Tw. Weierstrassa i Mittag-Lefflera. Ogólna teoria osobliwości funkcji analitycznych. Odwzorowania cząsteczkowe.

706. Analiza matematyczna praktyczna, wyklada *Prof. Dr. Antoni Łomnicki*.

Tyg. 3 godz. wykl. w półr. let.

Interpolacja. Przybliżone rozwiązywanie równań. Przybliżone metody różniczkowania i całkowania. Numeryczne rozwiązywanie równań różniczkowych. Analiza harmoniczna.

707. Dydaktyka nauk matematycznych, wyklada *Prof. Dr. Antoni Łomnicki*.

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim.

708. Teoria liczb, wyklada *Prof. Dr. Stanisław Ruziewicz*.

Tyg. 3 godz. wykl. w obu półr.

Podzielność liczb. Rozkład na liczby pierwsze. Liczba i suma dzielników. Liczby doskonałe i zaprzyjaźnione. Kongruencje. Funkcje Mertensa, Gaussa. Reszty kwadratowe. Formy kwadratowe. Podstawowe twierdzenia o szeregach Dirichlet'a. Twierdzenie Dirichlet'a o liczbach pierwszych w postępie arytmetycznym. Twierdzenie Hadamard'a de la Vallee Poussin'a. Twierdzenie Waringa-Hilberta. Liczby wielokątne; rozkład liczby na sumę liczb wielokątnych. Problem Goldbacha; twierdzenie Schnirelmana.

709. Arytmetyka teoretyczna, wyklada *Doc. Dr. Stefan Kaczmarz*.

Tyg. 3 godz. wykl. w obu półr.

Aksjomatyka Peano'y liczb naturalnych. Własności działania na liczbach naturalnych. Inne układy aksjomatów. Liczby wymierne i działania na nich. Przekroje, liczby rzeczywiste, ich własności. Liczby względne. Aksjomatyka Huntingtona. Ogólne własności liczb. Liczby wielojednostkowe. Liczby zespolone. Kwaterniony.

710. Geometria analityczna płaska i przestrzenna, wyklada *Doc. Dr. Stefan Kaczmarz*.

Tyg. 3 godz. wykl. i 1 godz. ćwicz. w obu półr.

Elementy geometrii płaskiej: Układy spólrzędnych. Linja prosta. Koło. Dyskusja równania 2-go stopnia. Szczególne własności elipsy, hiperboli, paraboli. Średnice sprzężone i osie. Styczne. Asymptoty. Ogniska i kierownice. Bieguny i biegunowe. Elementy geometrii przestrzeni: Punkt, prosta, płaszczyzna. Kula. Dyskusja powierzchni stopnia 2-go. Szczególne własności powierzchni stopnia 2-go.

Ćwiczenia w związku z przedmiotem wykładu.

711. Mechanika teoretyczna, wykład *Prof. Dr. Stefan Banach*.

Tyg. 4 godz. wykl. i 2 godz. ćwicz. w obu półr.

Kinematyka. Dynamika punktu, układu punktów. Zasady mechaniki: zasada D'Alembert'a. Zasady warjacyjne. Dynamika ciała sztywnego. Równania Eulera.

712. Rachunek warjacyjny, wykład *Prof. Dr. Stefan Banach*.

Tyg. 3 godz. wykl. w obu półr.

Najprostsze zagadnienia rachunku warjacyjnego. Warunki konieczne i dostateczne ekstremu. Teoria Weierstrassa. Ekstremum absolutne. Ekstrema całek podwójnych.

713. Równania różniczkowe zwyczajne, wykład *Doc. Dr. Władysław Nikliborc*.

Tyg. 3 godz. wykl. i 1 godz. ćwicz. w obu półr.

Metody całkowania równań. Dowody istnienia całek. Zasadnicze pojęcia teorii: funkcja całkowita, całka ogólna, całka osobliwa. Równania liniowe. Zagadnienia na wartości brzegowe w równaniach różniczkowych zwyczajnych.

714. Geometria różniczkowa, wykład *Doc. Dr. Władysław Nikliborc*.

Tyg. 3 godz. wykl. w obu półr.

Teoria krzywych. Trójścian związany z krzywą. Całkowanie równań naturalnych. Niezmienniki. Specjalne klasy krzywych. Elementarna teoria powierzchni. Teoria różniczkowych form kwadratowych. Równania Gaussa-Codazzi'ego. Odwzorowania sferyczne powierzchni. Teoria powierzchni minimalnych. Teoria linii geodezyjnych. Makroskopowe zagadnienia geometrii różniczkowej.

715. Geometria rzutowa II, wykład *Prof. Dr. Antoni Plamitzer*.

Tyg. 3 godz. wykl. w obu półr.

Kolineacja i korelacja układów płaskich, wiązek środkowych i przestrzeni. Rzutowość inwolucyjna utworów za-

sadniczych gatunku 2-go i 3-go (biegunowość, inwolucja skośna i przestrzeń zerowa). Elementy geometrii linii prostej: kompleks linjowy i kongruencja linjowa. — Przekształcenia kwadratowe.

716. Seminarjum geometrii rzutowej, prowadzi *Prof. Dr. Antoni Plamitzer*.

Tyg. 2 godz. w obu półr.

717. Elementy teorii ideałów, *Doc. Dr. Adam Maksymowicz*.

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. let.

Ciało liczbowe; jego liczby całkowite, jego ideał. Mnożenie i dzielenie ideałów. Ideały główne. Ideały pierwsze. Rozkład na czynniki pierwsze. Niektóre zastosowania teorii ideałów.

718. Fizyka teoretyczna I. (elektryczność i magnetyzm), *Prof. Dr. Wojciech Rubinowicz*.

Tyg. 5 godz. wykl. i 2 godz. ćwic. w obu półr.

Pola wektorowe. Elektrostatyka. Magnetostatyka. Prądy elektryczne. Równania Maxwellowskie. Elektrodynamika prądów niemal statecznych. Fale elektromagnetyczne. Teoria elektronów.

719. Seminarjum fizyki teoretycznej, *Prof. Dr. Wojciech Rubinowicz*.

Tyg. 2 godz. w obu półr.

720. Promieniotwórczość, wyklada *Prof. Dr. Zygmunt Klemensiewicz*.

Tyg. 3 godz. wykl. w półr. let.

Główne własności przewodników gazowych. Metody pomiarów. Teoria przemian promieniotwórczych. Rodzaje i własności promieni. Przegląd pierwiastków promieniotwórczych. Elementy nauki o budowie atomu. Izotopy. Perjodyczny układ pierwiastków. Zastosowanie geologiczne i geofizyczne.

721. Prądy elektryczne w gazach i w próżni, wyklada *Prof. Dr. Czesław Reczyński*.

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. zim.

722. Analiza widmowa i budowa materji, wyklada *Prof. Dr. Czesław Reczyński*.

Tyg. 2 godz. wykl. w półr. let.

723. Laboratorja fizyczne.

Tyg. 6 godz. ćwicz. w obu półr., do wyboru:

W zakładzie I., prowadzi *Prof. Dr. Zygmunt Klemensiewicz*,
" " II., " *Prof. Dr. Czesław Reczyński*,
" " III., " *Prof. Dr. Inż. Tadeusz Malarski*.

724. Prace dyplomowe z zakresu: fizyki doświadczalnej, fizyki teoretycznej i mechaniki teoretycznej.

Tyg. 20 godz. w obu półr. do wyboru.

725. Ćwiczenia z chemicznej analizy ilościowej dla fizyków, prowadzi *Prof. Dr. Wiktor Jakób*.

Tyg. 15 godz. w półr. zim.

726. Ćwiczenia z chemji organicznej dla studentów grupy fizyki i chemji, prowadzi *Prof. Dr. Inż. Edward Sucharda*.

Tyg. 20 godz. w półr. let.

727. Rysunki figuralne I., *Prof. Jan Henryk Rosen*.

Tyg. 15 godz. w obu półr.

Studja rysunkowe budowy, proporcji i ruchów aktu ludzkiego. Studja szczegółów.

728. Rysunki figuralne II., *Prof. Jan Henryk Rosen*.

Tyg. 10 godz. w obu półr.

Studjum aktu ludzkiego w połączeniu ze studjum dra-perji. Ugrupowanie figur.

729. Malarstwo dekoracyjne, *Prof. Jan Henryk Rosen*.

Tyg. 5 godz. w obu półr.

Elementy malarstwa monumentalnego ściennego.

730. Metodyczna nauka rysunków, prowadzi *art.-mal. Jan Kazimierz Olpiński*.

Tyg. 15 godz. w obu półr.

Pogłębienie i rozszerzenie programu nauki rysunków z zakresu szkoły średniej.

731. Rysunki zdobnicze I., prowadzi *Prof. Inż. Władysław Sadłowski*.

Tyg. 4 godz. w obu półr.

Wprowadzenie do stylizowania form i kompozycji. Zapoznanie z techniką tuszu, farb wodnych, tempery itp.

- 732. Rysunki zdobnicze II.**, prowadzi *Prof. Inż. Władysław Sadłowski*.
Tyg. 8 godz. w obu półr.
Projektowanie ornamentu płaskiego i plastycznego (z częściowym uwzględnieniem polskiego zdobnictwa ludowego) w zastosowaniu do grafiki, dekoracji wnętrza, tekstylii itp.
- 733. Modelowanie I.**, prowadzi *art.-rzeźb. Jan Nalborczyk*.
Tyg. 4 godz. w obu półr.
Modelowanie łatwych motywów ornamentalnych. Komponowanie napisów plastycznych dla celów reklamowych. Próby komponowania w najprostszych formach modeli ceramicznych.
- 734. Modelowanie II.**, prowadzi *art.-rzeźb. Jan Nalborczyk*.
Tyg. 4 godz. w obu półr.
Studja szkicowe z modeli żywych, ludzkich i zwierzęcych, w płaskorzeźbie i bryle. Studja plastyczne szczegółów aktu ludzkiego. Modelowanie aktu w połączeniu z draperją.
- 735. Modelowanie III.**, prowadzi *art.-rzeźb. Jan Nalborczyk*.
(W godzinach Modelowania I. i II., jako dalsze rozwinięcie programu, nadobowiązkowo, na III-cim i IV-tym roku).
- 736. Anatomja plastyczna I.**, prowadzi *art.-rzeźb. Jan Nalborczyk*.
Tyg. 2 godz. wykł. w obu półr.
Osteologia.
- 737. Anatomja plastyczna II.**, prowadzi *art.-rzeźb. Jan Nalborczyk*.
Tyg. 2 godz. wykł. w obu półr.
Miologia. Anatomja porównawcza.
- 738. Studium martwej i żywej natury**, prowadzi *art.-mal. Jan Kazimierz Olpiński*.
Tyg. 15 godz. rys. w obu półr.
- 739. Chemja farb**, wyklada *Prof. Dr. Inż. Wacław Leśniański*.
Tyg. 2 godz. wykł. w półr. zim.
- 740. Fyzyka barw**, wyklada *Prof. Dr. Zygmunt Klemensiewicz*.
Tyg. 1 godz. wykł. w półr. let.
Jednostki świetlne. Rozchodzenie się światła. Widmo słoneczne. Oko i mechanizm widzenia. Złudzenia optyczne.

Stereoskopja. Mieszanie barw. Trójkąt barw. Kontrasty. Teorje widzenia. Skala biało-czarna, skale barwne i ich normy według Ostwalda.

741. Dekoracja wnętrza I., prowadzi *Inż. Adam Mściwujewski.*

Tyg. 8 godz. rys. w obu półr.

Zapoznanie z historją dekoracji wnętrza ze szczególnem uwzględnieniem doby dzisiejszej. Projektowanie dekoracji dla celów okolicznościowych, jak zabaw, przyjęć itp. Urządzenie wystaw sklepowych wraz z projektowaniem szczegółów dekoracyjnych. Nauka praktycznego podawania projektu z uwzględnieniem przekrojów, notowań, opisów itp.

742. Dekoracja wnętrza II., prowadzi *Inż. Adam Mściwujewski.*

Tyg. 4 godz. rys. w obu półr.

Rozwinięcie programu Dekoracji wnętrza I. Ćwiczenia z inscenizacji.

743. Grafika, wyklada *Ludwik Tyrowicz.*

Tyg. 4 godz. ćwicz. w obu półr.

Nauka techniczna i kompozycyjna ze wszystkich dziedzin grafiki utylitarnej.

744. Rozwój form scenicznych, wyklada *Leon Schiller.*

Tyg. 2 godz. wykl. w obu półr.

Rozwój form scenicznych w zarysie. Źródła i elementy form scenicznych. Teatr obrzędowy i świątynny. Teatr w starożytności. Teatr religijno-ludowy w średniowieczu. Teatry dworskie i jarmarczne. Rozwój teatru mieszczańskiego. Romantyzm, naturalizm i symbolizm. T. zw. „reforma teatru“. Teatr monumentalny. Teatr ekspresjonistyczny. Zwrot do utylitaryzmu. Cwiczenia praktyczne z inscenizacji.

745. Historia kultury ogólnej, wyklada *Prof. Konstanty Chyliński.*

Tyg. 2 godz. wykl. w obu półr.

Środowisko i kultura. Ośrodki kulturalne starożytności. Kultura klasyczna. Europa średniowieczna. Kraje słowiańskie. Polska. Geneza i rozwój kultury nowożytnej.

746. Psychologja, wyklada *Prof. Dr. Kazimierz Ajdukiewicz.*

Tyg. 2 godz. w półr. let.

Zarys wiadomości z psychologji ogólnej z uwzględnieniem psychotechniki. Zagadnienia estetyki.

747. **Dydaktyka rysunków**, wykładu *art.-mal.* Jan Kazimierz Olpiński.

Tyg. 2 godz. wykl. w pół. zim.

Nauczanie rysunków. Nauczanie rysunków w szkołach różnego typu i programy tego nauczania. Indywidualna nauka rysunku. Rysunek płaski. Nauka obrazowania przestrzennego. Stosowanie technik rysunkowych i malarskich.

748. **Technika malarska**, *Prof. Jan Henryk Rosen.*

Tyg. 3 godz. wykl. w półr. let.

749. **Historja pisma i heraldyka**, wykładu *art.-mal.* Rudolf Mękicki.

Tyg. 1 godz. wykl. w obu półr.

Geneza pisma i jego początki. Rozwój dziejowy. Charakter i zastosowanie pisma w związku z materiałem. Artyzm pisma. Opis i terminologia techniczna. Zastosowanie barw w piśmie. Rodzaje alfabetów. Mechaniczne środki odtwarzania i powielania pisma. Pojęcie herbu. Pochodzenie herbów i rozwój heraldyki. Strona artystyczna i opis herbów. Barwy heraldyczne i ich oznaczenie. Części składowe herbu i terminologia heraldyczna. Drzewa genealogiczne i tablice przodków. Inskrypcja. Stemple, odciski i pieczęcie. Herb jako motyw dekoracyjny.

750. **Fotografja dokumentarna**, wykładu .....

Tyg. 1 godz. wykl. i 3 godz. ćwic.

Objektywy. Aparaty. Płyta fotograficzna. Proces negatywny. Mechaniczne sposoby kopjowania. Powiększenia bezpośrednie. Stereoskopja. Fotografja w barwach naturalnych.

751. **Nauka języka francuskiego**,¹⁾ uczy *Dr. Janina Lehnertowa.*

Tyg. 4 godz. (kurs I. i II. po 2 godz.) w obu półr. Także dla wszystkich innych Wydziałów.

752. **Nauka języka angielskiego**,¹⁾ uczy *Emil Szumski.*

Tyg. 4 godz. (kurs I. i II. po 2 godz.) w obu półr. Także dla wszystkich innych Wydziałów.

753. **Nauka języka niemieckiego**,¹⁾ uczy *Dr. Aleksander Dąbrowski.*

Tyg. 4 godz. (kurs I. i II. po 2 godz.) w obu półr. Także dla wszystkich innych Wydziałów.

---

¹⁾ W r. ak. 1931/32 nie odbędzie się.

754. **Stenografja polska**, ¹⁾ uczy *Władysław Bojarski*.

Tyg. 1 godz. w obu półr. Także dla wszystkich innych Wydziałów.

755. **Gimnastyka**, prowadzi *Franciszek Podwapiński*.

Tyg. 4 godz. ćwic. w obu półr.: 2 godz. dla studentek i 2 godz. dla studentów. Także dla wszystkich innych Wydziałów.

Przedmioty z innych Wydziałów:

Matematyka I., patrz Wyd. Inż. L. 1.

Matematyka III., patrz Wyd. Inż. L. 2.

Mechanika ogólna, patrz Wyd. Inż. L. 11.

Astronomja sferyczna i geodezja wyższa, patrz Wyd. Inż. L. 33.

Odwzorowania kartograficzne, patrz Wyd. Inż. L. 34.

Ekonomja społeczna z zarysem skarbowości, patrz Wyd. Inż. L. 79.

Wstęp do geometrii wykreślnej, patrz Wyd. Arch. L. 101.

Geometrija wykreślna A., Cz. I., patrz. Wyd. Arch. L. 102.

Dzieje sztuk plastycznych, patrz Wyd. Arch. L. 114.

Perspektywa malarska, patrz Wyd. Arch. L. 119.

Stylizowanie form, patrz Wyd. Arch. L. 123.

Rysunek aktu, patrz Wyd. Arch. L. 125.

Fotografika, patrz Wyd. Arch. L. 127.

Matematyka II., patrz Wyd. Mech. L. 201.

Mechanika techniczna, Cz. I. i II., patrz Wyd. Mech. L. 210.

Aerodynamika, patrz Wyd. Mech. L. 214.

Elektrotechnika ogólna, patrz Wyd. Mech. L. 285.

Zasady telegrafji i telefonji, patrz Wyd. Mech. L. 302.

---

¹⁾ W r. ak. 1931/32 nie odbędzie się.

- Zasady radjotechniki**, patrz Wydz. Mech. L. 303.
- Laboratorjum radjotechniczne I.**, patrz Wydz. Mech. L. 304.
- Fizyka B.**, patrz Wydz. Chem. L. 403.
- Ćwiczenia w laboratorjum fizycznym**, patrz Wydz. Chem. L. 405.
- Obliczenia chemiczne**, patrz Wydz. Chem. L. 406.
- Chemja fizyczna wraz z elektrochemją**, patrz Wydz. Chem. L. 408.
- Ćwiczenia z chemji fizycznej**, patrz Wydz. Chem. L. 409.
- Chemja ogólna nieorganiczna**, patrz Wydz. Chem. L. 410.
- Chemja ogólna organiczna**, patrz Wydz. Chem. L. 411.
- Chemja analityczna I.**, patrz Wydz. Chem. L. 413.
- Ćwiczenia z chemji nieorganicznej i analitycznej I.**, patrz Wydz. Chem. L. 414.
- Chemja analityczna II.**, patrz Wydz. Chem. L. 415.
- Ćwiczenia z chemji analitycznej II.**, patrz Wydz. Chem. L. 416.
- Mineralogja**, patrz Wydz. Chem. L. 418.
- Botanika**, patrz Wydz. Chem. L. 421.
- Ćwiczenia mikroskopowe z botaniki**, patrz Wydz. Chem. L. 422.
- Fizjologja roślin ze szczególnem uwzględnieniem żywienia roślin**, patrz Wydz. Chem. L. 423.
- Ćwiczenia z fizjologii roślin**, patrz Wydz. Chem. L. 424.
- Technologja chemiczna wielkiego przemysłu nieorganicznego wraz z metalurgją**, patrz Wydz. Chem. L. 428.
- Prace w chemicznych pracowniach specjalnych**, patrz Wydz. Chem. L. 440.

Maszynoznawstwo ogólne dla chemików, patrz Wydż. Chem. L. 446.

Geometria wykreślna C., patrz Wydż. Roln.-las. L. 502.

Fizyka koloidów, patrz Wydż. Roln.-las. L. 504.

Meteorologia i klimatologia, patrz. Wydż. Roln.-las. L. 517.

---

5. Wskazówki o programach studjów na Wydziale Ogólnym.

Rozporządzeniem Min. W. R. i O. P. z 30. VI. 1921 r., Nr. 1992—IV/21, utworzono w Politechnice Lwowskiej Wydział Ogólny. Celem głównym tego Wydziału jest kształcenie kandydatów na nauczycieli dla szkół zawodowych (technicznych), średnich ogólnie kształcących i seminarjów nauczycielskich. Ponadto przygotowuje ten Wydział fizyków technicznych dla celów przemysłu i niektórych działów służby państwowej, tudzież artystów-rysowników i dekoratorów.

Studjum na tym Wydziale jest zorganizowane przede wszystkim dla studentów, interesujących się temi działami matematyki, geometrii wykreślniej, fizyki i chemji oraz rysunków i malarstwa, które znajdują zastosowanie w życiu praktycznym i w naukach technicznych.

Wydział Ogólny Politechniki Lwowskiej posiada obecnie trzy Grupy: Grupę matematyczną, Grupę fizyki i chemji oraz Grupę rysunkową. Prócz tego mogą studenci tego Wydziału specjalizować się:

- 1) na Grupie matematycznej:
  - a) w kierunku matematyki stosowanej,
  - b) w kierunku geometrii wykreślniej i rzutowej,
  - c) w kierunku matematyki czystej;
- 2) na Grupie fizyki i chemji:
  - a) w kierunku fizyki technicznej,
  - b) w kierunku fizyki ogólnej,
  - c) w kierunku chemji;
- 3) na Grupie rysunkowej:
  - a) w kierunku dekoracji wnętrz (inscenizacja — wystawy sklepowe — oświetlenia),
  - b) w kierunku grafiki,

c) w kierunku malarstwa dekoracyjnego i monumentalnego.

Studenci zapisani na Wydział Ogólny obowiązani są zdać — wedle obowiązujących przepisów — egzaminy kursowe z poszczególnych przedmiotów oraz egzamin ogólny i dyplomowy.

I. Do egzaminu ogólnego należą następujące przedmioty obowiązkowe:

a) na Grupie matematycznej:

Algebra, Rachunek różniczkowy i całkowy (matematyka I. i II.), Geometria analityczna płaska i przestrzenna, Geometria wykreślna, (Geometria wykreślna A. z rysunkami), Fizyka doświadczalna, (Fizyka B).

b) na Grupie fizyki i chemji:

A) dla sekcji fizyki ogólnej i fizyki technicznej:

Rachunek różniczkowy i całkowy, (Matematyka I. i II.), Fizyka doświadczalna (Fizyka B.), Chemja nieorganiczna, Mechanika Cz. I. i II. Ćwiczenia w laboratorium fizycznym Cz. I. i II.

B) dla sekcji chemji:

Rachunek różniczkowy i całkowy (Matematyka I. i II.), Fizyka doświadczalna (Fizyka B.), Chemja ogólna nieorganiczna i organiczna (Chemja ogólna nieorganiczna i Chemja ogólna organiczna), Chemja analityczna (Chemja analityczna I. i Chemja analityczna II.), jeden dział Technologji chemicznej I., II. lub III.

c) na Grupie rysunkowej:

Geometria wykreślna (Geometria wykreślna A.), Metodyczna nauka rysunków, Studium martwej i żywej natury, Perspektywa malarska, Rysunki zdobnicze (Rysunki zdobnicze I. i II.), Anatomja plastyczna (Anatomja plastyczna I. i II.).

Ponadto wymagane jest przedłożenie świadectwa lub wykazanie się notą w książce legitymacyjnej z postępowaniem przynajmniej dostatecznym z następujących przedmiotów: Modelowanie I. i II., Fizyka barw, Stylizowanie form, Chemja farb, Psychologja.

II. Przy egzaminie ogólnym Komisja egzaminacyjna uwalnia kandydata od egzaminów z tych przedmiotów, z których zdał egzaminy kursowe z wynikiem przynajmniej dostatecznym.

Przed przystąpieniem do egzaminu ogólnego kandydat musi przedstawić dowody uczęszczania na wszystkie obowiązkowe ćwiczenia, seminarja i zdać egzamin¹⁾ z postępowaniem conaj-

¹⁾ Nie obowiązuje studentów grupy rysunkowej.

mniej dostatecznym przynajmniej z dwóch przedmiotów ogólnie kształcących, t. j.: Logiki, Psychologii, Dydaktyki odpowiednich nauk.

III. Przed przystąpieniem do egzaminu dyplomowego, kandydat musi przedstawić:

1. świadectwo egzaminu ogólnego, zdanego na odnośnej Grupie Wydziału Ogólnego,

2. świadectwa egzaminów kursowych z postępowaniem przynajmniej dostatecznym z następujących przedmiotów:

a) na Grupie matematycznej:

Geometria różniczkowa I. i II., Zasady rachunku prawdopodobieństwa i metody najmniejszych kwadratów, Mechanika teoretyczna.

b) na Grupie fizyki i chemji:

A) Sekcja fizyki ogólnej:

Teoria równań różniczkowych zwyczajnych, Teoria sprężystości, Hydromechanika, Kinetyczna teoria materji, Optyka geometryczna, Astronomja, Chemja fizyczna, Meteorologja i klimatologja,

B) Sekcja fizyki technicznej:

Teoria równań różniczkowych zwyczajnych, Teoria sprężystości i Hydromechanika, Chemja fizyczna oraz Elektrotechnika ogólna lub Optyka geometryczna,

C) Sekcja chemji:

Dwa pozostałe działy Technologji chemicznej I., II. lub III.

c) na Grupie rysunkowej:

Dzieje sztuk plastycznych, Dekoracja wnętrza, Grafika, Historia kultury ogólnej, Pismo i heraldyka, Rozwój form scenicznych, Technika malarstwa i Historia architektury,

3. na wszystkich grupach¹⁾ Wydziału Ogólnego świadectwa egzaminów kursowych z pozostałych przedmiotów ogólnie kształcących, które wymienione były pod II.

4. pracę dyplomową, tj. seminaryjną względnie laboratoryjną, wykonaną na temat, dany przez profesora głównego przedmiotu w porozumieniu z Komisją egzaminacyjną.

IV. Przedmiotami egzaminu dyplomowego są:

a) na Grupie matematycznej:

Równania różniczkowe, Zasady teorii funkcji zmiennej zespolonej oraz jeden wybrany specjalnie dział: np. Geometria wykreślna wraz z geometrią syntetyczną, Szeregi Fouriera,

¹⁾ Nie dotyczy to studentów Grupy rysunkowej.

Teoria mnogości, Funkcje eliptyczne, Rachunek warjacyjny, Graficzne metody rozwiązywania równań i związków funkcyjnych itp.

b) na Grupie fizyki i chemji:

A) Sekcja fizyki ogólnej:

Fizyka teoretyczna, Wybrane działy fizyki doświadczalnej,

B) Sekcja fizyki technicznej:

Wybrane działy fizyki doświadczalnej, jeden dział fizyki teoretycznej (do wyboru: Elektryczność, Optyka lub Termodynamika),

C) Sekcja chemji:

Chemja fizyczna, Chemja analityczna oraz jeden z trzech działów Technologji chemicznej I., II. lub III.

c) na Grupie rysunkowej:

Klauzurowy rysunek z modelu, Elaborat kompozycyjny, Historia kultury ogólnej, Dzieje sztuk plastycznych, Dydaktyka rysunków.

---

6. Warunki przejścia na wyższe lata studjów na Wydziale Ogólnym.

A) Przy wpisach na II-gi rok studjów w Wydziale Ogólnym wymaga się conajmniej:

1. Potwierdzenia uczęszczania ze wszystkich na I-ym roku studjów danej Grupy obowiązkowych wykładów, ćwiczeń, laboratoriów i rysunków.

2. Zdania z postępem przynajmniej dostatecznym egzaminów kursowych z następujących przedmiotów:

a) Matematyka I. i Analiza I., Geometria wykreślna A. lub Fizyka B. dla Grupy matematycznej.

b) Matematyka I., Fizyka B. i Ćwiczenia w laborat. fiz. Cz. I. dla Sekcji fizyki ogólnej i fizyki technicznej, zaś Fizyka B., Ćwicz. w laborat. fiz. Cz. I. i Matematyka I. lub Chemja nieorganiczna dla Sekcji chemji.

c) Geometria wykreślna A. z rysunkami, Metodyczna nauka rysunków, Anatomja plastyczna I., Stylizowanie form dla Grupy rysunkowej.

B) Przy wpisach na III-ci rok studjów w Wydziale Ogólnym wymaga się conajmniej:

1. Potwierdzenia uczęszczania ze wszystkich na II-gim roku studjów danej Grupy obowiązkowych wykładów, ćwiczeń, laboratoriów i rysunków.

2. Zdania z postępowaniem przynajmniej dostatecznym egzaminów kursowych z następujących przedmiotów:

- a) Matematyka II.; do wyboru: Teoria mnogości lub Teoria funkcji zmiennej zespolonej; do wyboru: Geometria wykreslna¹⁾ lub Zasady algebry lub Geometria analityczna płaska i przestrzenna dla Grupy matematycznej.
- b) Matematyka II. i Mechanika dla Sekcji fizyki ogólnej i fizyki technicznej, zaś Chemia ogólna nieorganiczna i Chemia ogólna organiczna dla Sekcji chemji.
- c) egzamin ogólny lub
Perspektywa malarska z rysunkami, Rysunki zdobnicze I. i II., Modelowanie I. i II., Anatomja plastyczna II., Fizyka barw dla Grupy rysunkowej.

C) Przy wpisach na IV-ty rok studjów Wydziału Ogólnego wymaga się conajmniej:

1. Potwierdzenia uczęszczania ze wszystkich na III-cim roku studjów danej Grupy obowiązkowych wykładów, ćwiczeń, laboratoriów i rysunków.

2. Zdania egzaminu ogólnego.

Ponadto dla Grupy rysunkowej zdania egzaminu kursowego z postępowaniem przynajmniej dostatecznym z następujących przedmiotów: Pismo i heraldyka oraz wykazania się notą przynajmniej dostateczną z Rysunków figuralnych.

---

¹⁾ Egzamin z Geometrii wykreslniej A. jest bezwarunkowo wymagany.

7. Plan nauk Wydziału Ogólnego na rok akademicki 1931/32.

Przedmioty, których godziny oznaczono gwiazdką, są polecane (nieobowiązkowe)¹⁾.

a) Grupa matematyczna.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w pótr.	
		zim.	let.
I-y rok studjów.			
1	Matematyka I. — <i>Prof. Stożek</i>	4	4
" 101	Ćwicz. z matematyki I. — <i>Prof. Stożek</i>	2	2
101	Wstęp do geometrii wykreślnej. — <i>Prof. Bartel</i>	5	.
102	Geometria wykreślna A., Cz. I. — <i>Prof. Bartel</i>	.	4
" 403	Rys. z geom. wykreślnej A., Cz. I. — " "	.	8
403	Fizyka B. — <i>Prof. Reczyński</i>	5	5
405	Ćwicz. w laborat. fiz., Cz. I. — <i>Prof. Reczyński</i>	.	3
701	Analiza I. — <i>Prof. Kuratowski</i>	3	3
" 710	Ćwicz. z analizy I. — " "	1	1
710	Geometria analityczna płaska i przestrzenna. — <i>Doc. Kaczmarz</i>	3	3
" 746	Ćwicz. z geometrii analit. — <i>Doc. Kaczmarz</i>	1	1
746	Psychologia. — <i>Prof. Ajdukiewicz</i>	.	2
755	Gimnastyka. — <i>Podwapiński</i>	*2	*2
II-gi rok studjów.			
11	Mechanika ogólna. — <i>Dr. Burzyński</i>	.	5
" 201	Ćwiczenia z mechaniki ogólnej. — <i>Dr. Burzyński</i>	.	3
201	Matematyka II. — <i>Prof. Łomnicki</i>	4	2
" 701	Ćwiczenia z matematyki II. " "	1	1
701	Analiza I. — <i>Prof. Kuratowski</i>	*3	*3
" 702	Ćwiczenia z analizy I. — " "	*1	*1
702	Teoria wymiaru. — " "	*2	.

¹⁾ Przed wpisaniem poszczególnych przedmiotów do książki legitymacyjnej należy w „Spisie wykładów“ uwzględnić uwagi, odnoszące się do owych przedmiotów.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
703	Podstawy aksjomatyczne matematyki. — <i>Prof. Kuratowski</i>		*2
704	Seminarjum matematyczne. — <i>Prof. Kuratowski</i>	*1	*1
706	Analiza matematyczna praktyczna. — <i>Prof. Łomnicki</i>		3
708	Teoria liczb. — <i>Prof. Ruziewicz</i>	3	3
709	Arytmetyka teoretyczna. — <i>Doc. Kaczmarz</i>	3	3
713	Równania różniczkowe zwyczajne. — <i>Doc. Nikliborc</i>	3	3
"	Ćwicz. z równań różniczk. zwycz. — " "	1	1
714	Geometria różniczkowa. — <i>Doc. Nikliborc</i>	3	3
715	Geometria rzutowa II. — <i>Prof. Plamitzer</i>	3	3
716	Seminarjum geom. rzutowej. ¹⁾ — " "	2	2
717	Elementy teorii ideałów. — <i>Doc. Maksymowicz</i>	2	2
746	Psychologia. — <i>Prof. Ajdukiewicz</i>		2
755	Gimnastyka. — <i>Podwapiński</i>	*2	*2

III-ci rok studjów.

2	Matematyka III. — <i>Prof. Stożek</i>	1	.
"	Ćwicz. z matematyki III. — " "	2	.
34	Odwzorowania kartograficzne. — <i>Prof. Łomnicki</i>	2	.
119	Perspektywa malarska. ¹⁾ — <i>Prof. Bartel</i>		3
"	Ćwicz. z perspektywy malar. ¹⁾ — " "		6
702	Teoria wymiaru. — <i>Prof. Kuratowski</i>	2	.
703	Podstawy aksjomatyczne matematyki. — <i>Prof. Kuratowski</i>		2
704	Seminarjum matematyczne. — <i>Prof. Kuratowski</i>	1	1
705	Funkcje analityczne. — <i>Prof. Stożek</i>	3	3
706	Analiza matematyczna praktyczna. — <i>Prof. Łomnicki</i>		2
707	Dydaktyka nauk matematycznych. — " "	2	.
708	Teoria liczb. — <i>Prof. Ruziewicz</i>	3	3
709	Arytmetyka teoretyczna. — <i>Doc. Kaczmarz</i>	3	3
711	Mechanika teoretyczna. — <i>Prof. Banach</i>	4	4
"	Ćwiczenia z mechaniki teoretycz. — " "	2	2
712	Rachunek warjacyjny. — " "	3	3

¹⁾ Obowiązkowe dla studentów specjalizujących się w geometrii wykreślnej i rzutowej.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKLADAJĄCY	Tyg. godz. w pór.	
		zim.	let.
713	Równania różniczkowe zwyczaj. — <i>Doc. Nikliborc.</i>	3	3
"	Ćwicz. z równań różn. zwyczaj. — " "	1	1
714	Geometria różniczkowa. — " "	3	3
716	Seminarjum geometrii rzutowej. ¹⁾ — <i>Prof. Plamitzer</i>	2	2
717	Elementy teorii ideałów. — <i>Doc. Maksymowicz</i> . .	2	2
746	Psychologia. — <i>Prof. Ajdukiewicz</i>	.	*2
755	Gimnastyka. — <i>Podwapiński</i>	*2	*2

IV-ty rok studiów.

34	Odwzorowania kartograficzne. — <i>Prof. Łomnicki</i> .	2	.
702	Teoria wymiaru. — <i>Prof. Kuratowski</i>	2	.
703	Podstawy aksjomatyczne matematyki. — <i>Prof. Ku- ratowski</i>	.	2
704	Seminarjum matematyczne. — <i>Prof. Kuratowski</i> . .	1	1
705	Funkcje analityczne. — <i>Prof. Stożek</i>	3	3
706	Analiza matematyczna praktyczna. — <i>Prof. Łomnicki</i>	.	3
707	Dydaktyka nauk matematycznych. — " "	2	.
708	Teoria liczb. — <i>Prof. Ruziewicz</i>	3	3
709	Arytmetyka teoretyczna. — <i>Doc. Kaczmarz</i>	3	3
711	Mechanika teoretyczna. — <i>Prof. Banach</i>	*4	*4
"	Ćwiczenia z mechaniki teoretycznej. — " "	*2	*2
712	Rachunek warjacyjny. — " "	3	3
714	Geometria różniczkowa. — <i>Doc. Nikliborc</i>	3	3
716	Seminarjum geometrii rzutowej. ¹⁾ — <i>Prof. Plamitzer</i>	2	2
717	Elementy teorii ideałów. — <i>Doc. Maksymowicz</i> . .	2	2
755	Gimnastyka. — <i>Podwapiński</i>	*2	*2

b) Grupa fizyki i chemii.

I-y rok studiów. (wspólny dla wszystkich Sekcyj).			
1	Matematyka I. — <i>Prof. Stożek</i>	4	4
"	Ćwiczenia z matematyki I. " "	2	2
210	Mechanika techniczna, Cz. I. — <i>Prof. Borowicz</i> . .	.	5
"	Ćwicz. z mechan. techn., Cz. I. — " "	.	3

¹⁾ Obowiązkowe dla studentów specjalizujących się w geometrii wykreślnej i rzutowej.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w pór.	
		zim.	let.
403	Fizyka B. — <i>Prof. Reczyński</i>	5	5
405	Ćwicz. w laborat. fiz., Cz. I. — "	.	3
410	Chemja ogólna nieorganiczna. — <i>Prof. Jakób.</i>	4	5
413	Chemja analityczna I. — "	1	1
414	Ćwicz. z chemji nieorg. i analit. I. — "	20	20
446	Maszynoznawstwo ogólne dla chemików. — <i>Prof. Borowicz</i>	3	.
502	Geometria wykreślna C. — <i>Inż. Szerszeń</i>	2	1
"	Rys. z geom. wykr. C. — "	2	2
755	Gimnastyka. — <i>Podwapiński</i>	*2	*2

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	S e k c j a					
		fizyki ogóln.		fizyki techn.		chemji	
		Tygod. godz. w pór.					
		zim.	let.	zim.	let.	zim.	let.
II-gi rok studjów.							
201	Matematyka II. — <i>Prof. Łomnicki</i>	4	2	4	2	4	2
"	Ćwicz. z matemat. II. — "	1	1	1	1	1	1
210	Mechanika techniczna, Cz. II. — <i>Prof. Borowicz</i>	5	2	5	2	5	2
"	Ćwicz. z mechan. techn., Cz. II. — <i>Prof. Borowicz</i>	3	.	3	.	3	.
214	Aerodynamika. — <i>Dr. Fuchs</i>	1	1	1	1	.	.
285	Elektrotechnika ogólna. — <i>Prof. Fryze</i>	5	5	5	5	.	.
"	Ćwicz. z elektrotechn. og. — "	2	2	2	2	.	.
405	Ćwicz. w laborat. fizycz., Cz. I. — <i>Prof. Reczyński</i>	3	.	3	.	3	.
406	Obliczenia chemiczne. — <i>Prof. Leśniński</i>	1	.	1	.	1	.
"	Ćwicz. z obl. chem. — "	1	.	1	.	1	.
408	Chemja fizyczna (wraz z elektrochemją). — <i>Prof. Kamiński</i>	4	3	4	3	4	3

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	S e k c j a					
		fizyki		fizyki techn.		chemji	
		Tygod. godz. w półr.					
		zim.	let.	zim.	let.	zim.	let.
411	Chemja ogólna organiczna — <i>Prof. Sucharda</i>	4	4	4	4	4	4
414	Ćwicz. z chemji nieorg. i analit. I. — <i>Prof. Jakób</i>	.	.	.	.	20	20
415	Chemja analityczna II. — <i>Prof. Sucharda</i>	.	.	.	.	1	1
416	Ćwicz. z chem. anal. II. — " "	.	.	.	.	20	20
418	Mineralogja. — <i>Prof. Tokarski</i>	.	.	.	.	2	2
"	Ćwicz. z mineralogji. — " "	.	.	.	.	3	3
421	Botanika. — <i>Prof. Szymkiewicz</i>	.	.	.	.	3	3
422	Ćwicz. mikroskopowe z botaniki. — <i>Prof. Szymkiewicz</i>	.	.	.	.	3	.
517	Meteorologja i klimatologja. — <i>Dr. Ryzner</i>	2	.	2	.	2	.
706	Analiza matematyczna praktyczna. — <i>Prof. Łomnicki</i>	.	3	.	3	.	.
746	Psychologja. — <i>Prof. Ajdukiewicz</i>	.	2	.	2	.	2
755	Gimnastyka. — <i>Podwapiński</i>	*2	*2	*2	*2	*2	*2

III-ci rok studjów.

33	Astronomja sferyczna i geodezja wyższa. <i>Prof. Grabowski</i>	*3	*3	*3	*3	.	.
"	Ćwicz. z astronomji sferycznej i geodezji wyższej. — <i>Prof. Grabowski</i>	*1	*1	*1	*1	.	.
79	Ekonomja społeczna z zarysem skarbowości. — <i>Prof. Wereszczyński</i>	.	.	.	*4	.	.
408	Chemja fizyczna. — <i>Prof. Kamiński</i>	4	3	4	3	4	3
409	Ćwicz. z chemji fiz. — " "	4	4	4	4	4	4
416	Ćwicz. z chemji analitycznej II. — <i>Prof. Sucharda</i>	.	.	.	.	20	20
	Ćwicz. z chemji organ. dla studentów grupy fizyki i chemji. — <i>Prof. Sucharda</i>	.	.	.	.	.	20
423	Fizjologja roślin. — <i>Prof. Szymkiewicz</i>	.	.	.	.	.	*2
424	Ćwicz. z fizjol. rośl. — " "	.	.	.	.	.	*3

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Sekcja					
		fizyki ogóln.		fizyki techn.		chemji	
		Tyg. godz. w półr.					
		zim.	let.	zim.	let.	zim.	let.
428	Technologia chemiczna wielk. przem. nieorganicznego wraz z metalurg. — <i>Prof. Kuczyński</i>	.	.	.	.	.	*4
504	Fizyka koloidów. — <i>Prof. Malarski</i>	2	2	2	2	.	*2
517	Meteorologia i klimatolog. — <i>Dr. Ryzner</i>	2	.	*2	.	.	.
711	Mechanika teoretyczna. — <i>Prof. Banach</i>	4	4	*4	*4	.	.
"	Ćwicz. z mechan. teoret. — "	2	2	*2	*2	.	.
718	Fizyka teoretyczna I. — <i>Prof. Rubi- nowicz</i>	5	5	5	5	.	.
"	Ćwicz. z fizyki teoret. I. — <i>Prof. Rubi- nowicz</i>	2	2	2	2	.	.
719	Semin. fizyki teoret. — <i>Prof. Rubinowicz</i>	2	2	*2	*2	.	.
720	Promieniotwórczość. — <i>Prof. Klemen- siewicz</i>	.	3	.	3	.	*3
721	Prądy elektr. w gazach i w próżni. — <i>Prof. Reczyński</i>	2	.	2	.	*2	.
722	Analiza widmowa i budowa materji. — <i>Prof. Reczyński</i>	.	2	.	2	.	*2
723	Laboratorjum fizyczne ¹⁾ —	6	6	6	6	.	.
755	Gimnastyka. — <i>Podwapiński</i>	*2	*2	*2	*2	*2	*2

IV-ty rok studjów.

302	Zasady telegrafji i telefonji. — <i>Inż. Ma- karewicz</i>	.	3	.	3	.	.
"	Ćwicz. z zasad teleg. i telefonji. — <i>Inż. Makarewicz</i>	.	3	.	3	.	.
303	Zasady radjotechniki. — <i>Prof. Malarski</i>	*3	*3	3	3	.	.
304	Laboratorjum radjotechniczne I. — <i>Prof. Malarski</i>	.	*3	.	3	.	.
408	Chemja fiz. wraz z elektrochemją. — <i>Prof. Kamieński</i>	4	3	4	3	4	3
409	Ćwicz. z chemji fizycznej. — <i>Prof. Ka- mieński</i>	4	4	4	4	4	4
428	Technologia chemiczna wielk. przem. nieorg. wraz z metalurgją. — <i>Prof. Kuczyński</i>	.	.	.	.	.	4

¹⁾ Do wyboru: Prof. Klemensiewicz, lub Prof. Reczyński, lub Prof. Malarski.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Sekcja					
		fizyki ogóln.		fizyki techn.		chemji	
		Tyg. godz. w półr.					
		zim.	let.	zim.	let.	zim.	let.
440	Prace w specjalnych chemicznych pracowniach. —	.	.	.	.	20	20
711	Mechanika teoret. — <i>Prof. Banach</i>	4	4	*4	*4	.	.
"	Ćwicz. z mechan. teoret. — " "	2	2	*2	*2	.	.
718	Fizyka teoretyczna I. (elektryczność i magnetyzm). — <i>Prof. Rubinowicz</i>	5	5	5	5	.	.
"	Ćwicz. z fizyki teoret. I. " "	2	2	2	2	.	.
719	Semin. fizyki teoret. " "	2	2	*2	*2	.	.
720	Promieniotwórczość. — <i>Prof. Klemensiewicz</i>	.	3	.	3	.	*3
721	Prądy elektr. w gazach i w próżni. — <i>Prof. Reczyński</i>	2	.	2	.	*2	.
722	Analiza widmowa i budowa materji. — <i>Prof. Reczyński</i>	.	2	.	2	.	*2
724	Prace dyplomowe z fizyki wzgl. mechaniki. —	20	20	20	20	.	.
755	Gimnastyka. — <i>Podwapiński</i>	*2	*2	*2	*2	*2	*2

c) Grupa rysunkowa.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
		I-y rok studjów.	
101	Wstęp do geometrii wykreślnej. — <i>Prof. Bartel</i>	5	.
102	Geometria wykreślna A., Cz. I. — <i>Prof. Bartel</i>	.	4
"	Rys. z geometrii wykreślnej A., Cz. I. — " "	.	8
123	Stylizowanie form. — <i>Prof. Sadłowski</i>	1	1
125	Rysunek aktu. — <i>Nalborczyk</i>	4	4
730	Metodyczna nauka rysunków. — <i>Olpiński</i>	15	15
731	Rysunki zdobnicze I. — <i>Prof. Sadłowski</i>	4	4
733	Modelowanie I. — <i>Nalborczyk</i>	4	4
736	Anatomja plastyczna I. — <i>Nalborczyk</i>	2	2

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w pół.	
		zim.	let.
740	Fizyka barw. — <i>Prof. Klemensiewicz</i>	.	1
746	Psychologia. — <i>Prof. Ajdukiewicz</i>	.	2
755	Gimnastyka. — <i>Podwapiński</i>	*2	*2
II-gi rok studjów.			
114	Dzieje sztuk plastycznych. — <i>Inż. Gębarowicz</i>	3	3
119	Perspektywa malarska. — <i>Prof. Bartel</i>	.	3
"	Ćwicz. z perspektywy malarskiej. — " "	.	6
125	Rysunek aktu. — <i>Nalborczyk</i>	4	4
732	Rysunki zdobnicze II. — <i>Prof. Sadłowski</i>	8	8
734	Modelowanie II. — <i>Nalborczyk</i>	4	4
737	Anatomja plastyczna II. — "	2	2
738	Studjum martwej i żywej natury. — <i>Olpiński</i>	15	15
739	Chemja farb. — <i>Prof. Leśniński</i>	2	.
750	Fotografja dokumentarna. —	*1	*1
"	Ćwicz. z fotografji dokumentarnej. —	*3	*3
755	Gimnastyka. — <i>Podwapiński</i>	*2	*2
III ci rok studjów.			
125	Rysunek aktu. — <i>Nalborczyk</i>	4	4
127	Fotografika. —	*1	*1
"	Ćwicz. z fotografiki. —	*3	*5
727	Rysunki figuralne I. — <i>Prof. Rosen</i>	15	15
735	Modelowanie III. ¹⁾ . — <i>Nalborczyk</i>	.	.
741	Dekoracja wnętrza I. — <i>Inż. Mściwujewski</i>	8	8
743	Grafika. — <i>Tyrowicz</i>	4	4
745	Historja kultury ogólnej. — <i>Prof. Chyliński</i>	2	2
749	Historja pisma i heraldyka. — <i>Mękicki</i>	1	1
755	Gimnastyka. — <i>Podwapiński</i>	*2	*2

¹⁾ W godzinach Modelowania I. i II.

Liczba spisu wykła- dów	PRZEDMIOT I WYKŁADAJĄCY	Tyg. godz. w półr.	
		zim.	let.
IV-ty rok studjów.			
728	Rysunki figuralne II. — <i>Prof. Rosen</i>	10	10
729	Malarstwo dekoracyjne. — " "	5	5
742	Dekoracja wnętrza II. — <i>Inż. Mściwujewski</i>	4	4
743	Grafika. — <i>Tyrowicz</i>	4	4
744	Rozwój form scenicznych. — <i>Schiller</i>	2	2
747	Dydaktyka rysunków. — <i>Olpiński</i>	2	.
748	Technika malarska. — <i>Prof. Rosen</i>	.	3
755	Gimnastyka. — <i>Podwapiński</i>	*2	*2

Kronika

z roku akademickiego 1930/31.

J. M. Rektorem na r. ak. 1930/31 wybrany został przez Ogólne Zebranie Profesorów dnia 7 czerwca 1930 r. Prof. Dr. Inż. Kazimierz Bartel, który jednak z powodu złego stanu zdrowia zrezygnował z tego urzędu. Wobec tego Ogólne Zebranie Profesorów dokonało w dniu 3 października 1930 r. ponownego wyboru J. M. Rektora, którym został Prof. Inż. Witold Minkiewicz.

Inauguracja.

J. M. Rektor Prof. Inż. Witold Minkiewicz objął urządowanie dnia 7 października 1930 r., poczem dnia 18 października 1930 r. odbyła się Inauguracja roku akademickiego. Prace szkolne rozpoczęły się normalnie dnia 1 października 1930 r.

Inaugurację rozpoczęła uroczysta Msza św. w Kościele Parafjalnym im. św. Marji Magdaleny, celebrowana przez Najprzewielebniejszego Ks. Biskupa-Sufragana Lwowskiego, Prof. Dr. Franciszka Lisowskiego; podczas Mszy św. śpiewał Lwowski Chór Techniczny pod batutą Adama Harasowskiego. Dalszy ciąg uroczystości odbył się w Auli Uczelni i objął sprawozdanie Prorektora, Prof. Dr. Inż. Kaspra Weigla, z działalności Szkoły w r. ak. 1929/30, przemówienie inauguracyjne J. M. Rektora, Prof. Inż. Witolda Minkiewicza, wykład inauguracyjny Prof. Inż. Emila Bratry p. t.: „Nowoczesne problemy drogowe“ oraz produkcje Lwowskiego Chóru Technicznego z udziałem Orkiestry 40 Pułku Piechoty.

Sprawy organizacji studjów.

1. Przekształcenie Oddziału elektrotechnicznego Wydziału Mechanicznego w osobny Wydział Elektrotechniczny jeszcze w ciągu roku sprawozdawczego nie nastąpiło, spodziewane jest jednak w r. ak. 1931/32.

2. W roku sprawozdawczym zrealizowano oddawna planowane wprowadzenie Studium Lotniczego na Wydziale Mechanicznym. Dzięki subsydyjom Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej Państwa, wyjednanym przez Prezesa Lwowskiego Komii-

tetu Wojewódzkiego Ligi, Inż. Stanisława Rybickiego, wprowadzono wykłady mechaniki lotniczej, powierzając je Inż. Stanisławowi Rogalskiemu. Dzięki tym subsydyjom uruchomione będą również w r. ak. 1931/32 wykłady i ćwiczenia z silników lotniczych i konstrukcji płatowców. Również otwarte i poświęcone w r. ak. 1929/30 Laboratorium Aerodynamiczne zyskało dzięki tej subwencji i subwencji Ministerstwa Komunikacji szereg nowych urządzeń pomiarowych i rozpoczęło pod kierownictwem Dr. Inż. Zygmunta Fuchsa całoroczne ćwiczenia dla młodzieży oraz szereg prac badawczych, przedewszystkiem w dziedzinie szybowców. Organizację Studium Lotniczego przeprowadził Dziekan, Prof. Inż. Stanisław Łukasiewicz, jako Przewodniczący Komisji tego Studium.

Politechnika Lwowska składa na tem miejscu gorące podziękowanie Ministerstwu Komunikacji i Lidze Obrony Powietrznej i Przeciwwgazowej Państwa za udzielone subwencje, P. Prezesowi Lwowskiego Komitetu Wojewódzkiego Ligi, Inż. Stanisławowi Rybickiemu, za owocne trudy i starania w tej sprawie, oraz P. Dziekanowi, Prof. Inż. Stanisławowi Łukasiewiczowi, za organizację Studium.

3. Dzięki przychylniej decyzji ówczesnego Ministra Robót Publicznych, Prof. Dr. Inż. Maksymiljana Matakiewicza, Wydział Inżynierji lądowej i wodnej uzyskał subwencję Ministerstwa Robót Publicznych na urządzenie Laboratorium Budowlano-drogowego dla badań nad nowoczesnymi drogami materiałami budowlanymi, którego brak w Uczelni dawał się odczuć od dłuższego czasu. Laboratorium to, uzyskawszy pomieszczenie w Głównym Gmachu Szkoły, rozpoczęło swoją działalność z dniem 1 lutego 1931 r.; ze względów administracyjnych i w celu umożliwienia dalszego rozwoju zostało złączone administracyjnie z Mechaniczną Stacją Doświadczalną, należy jednak do Katedry Budowy Dróg i Tunelów na Wydziale Inżynierji lądowej i wodnej i pozostaje pod kierownictwem Prof. Inż. Emila Bratry.

Politechnika Lwowska składa na tem miejscu gorące podziękowanie Ministerstwu Robót Publicznych za udzieloną subwencję, a P. Prof. Inż. Emilowi Bratrze za organizację Laboratorium.

4. Wydział Inżynierji lądowej i wodnej zorganizował w czasie od dnia 8 do 14 kwietnia 1931 r. I. Kurs Inżynierji Miejskiej, jako doksztalający kurs dla inżynierów, interesujących się odnośniami zagadnieniami. W kursie tym wzięło udział około 50 uczestników.

Wykłady na tym kursie wygłosili PP.: Prof. Inż. Emil Bratro, Prof. Dr. Inż. Adam Kuryłło, Prof. Dr. Inż. Tadeusz Obmiński, Prof. Dr. Inż. Otto Nadolski, Prof. Inż. Gabryel Sokolnicki, Prof. Dr. Antoni Wereszczyński, Prof. Inż. Władysław Wojtan, Doc. Dr. Inż. Romuald Rosłoński, Inż. Kazimierz Bartoszewicz, Na-

czelnik Gustaw Szymkiewicz, Inż. Aleksander Szniolis, Inż. Edmund Wilczkiewicz, Inż. Tadeusz Wróbel i Inż. Eljasz Zielski.

Politechnika Lwowska składa Im na tem miejscu gorące podziękowanie za bezinteresowną pracę i trudy.

5. Wydział Mechaniczny urządził w czasie od dnia 8 do 11 kwietnia 1931 r. IV. Kurs Parowy (ciepno-kotłowy), a w okresie od dnia 13 do 15 kwietnia 1931 r. I. Kurs Torfowy (technicznego użytkowania). Obydwa kursy, dostępne w zasadzie dla wszystkich, przeznaczone były głównie dla inżynierów, interesujących się odnośnemi zagadnieniami. W kursie parowym wzięło udział około 80 osób, na torfowy przybyło około 40.

Wykłady na kursie parowym wygłosili, oprócz kierownika Prof. Dr. Inż. Romana Witkiewicza, zaproszeni z poza Uczelni PP.: Inż. Kazimierz Bizański, Inż. Jan Wójcicki, Inż. Rudolf Madej, Inż. Teodor Wróblewski, Inż. Henryk Górecki, Inż. Witold Rosner, Inż. Władysław Rokitowski, Inż. Rajmund Huculak, Inż. Eljasz Zielski i Dr. Bogdan Deryng, a na kursie torfowym, prócz kierownika Prof. Dr. Stanisława Pilata, PP.: Prof. Dr. Stanisław Kulczyński, Prof. Roman Dawidowski, Inż. Andrzej Kornella, Inż. Stanisław Piotrowski, Inż. Rajmund Huculak, Inż. Józef Modzelewski, Inż. Maurycy Altenberg i Dr. Bogdan Deryng.

Politechnika Lwowska składa Im na tem miejscu gorące podziękowanie za bezinteresowną pracę i trudy.

Referaty z kursu parowego zostaną ogłoszone w czasopiśmie „Technika Ciepna“, a z kursu torfowego w miesięczniku „Czasopismo Techniczne“.

6. W roku sprawozdawczym odbył się przy Wydziale Rolniczo-lasowym, pod kierownictwem Zast. prof. Dr. Inż. Aleksandra Tychowskiego, II. Zawodowy Państwowy Kurs Gorzelniczy w Dublanach, który ukończyło 10 uczestników.

7. Z inicjatywy Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego powstała w roku sprawozdawczym Komisja Wychowania Fizycznego dla lwowskich szkół akademickich, w której skład weszli z ramienia Uczelni Profesorowie: Dr. Inż. Stanisław Fryze, Dr. Zygmunt Klemensiewicz, Dr. Inż. Tadeusz Kuczyński, Dr. Włodzimierz Stożek i Dr. Antoni Wereszczyński. Komisja ta będzie opiekować się całokształtem spraw wychowania fizycznego lwowskiej młodzieży akademickiej. Warunki materialne nie pozwoliły narazie na wciągnięcie do ćwiczeń fizycznych ogółu młodzieży, jednakże częściowo wprowadzono już jako polecane ćwiczenia gimnastyczne w dwóch oddziałach, męskim i żeńskim, tak, by z ćwiczeń tych mogła korzystać przede wszystkim przygotowująca się do zawodu nauczycielskiego młodzież Wydziału Ogólnego. Ponadto dostępne są dla całej młodzieży Politechniki Lwowskiej wykłady z higieny ćwiczeń fizycznych i teorii wychowania fizycznego w Uniwersytecie Jana Kazimierza.

8. W stadium przygotowania znajduje się zainicjowane przez Władze wojskowe utworzenie Technicznej Legji Przystosowania Wojskowego, o poziomie i prawach Szkoły Podchorążych Rezerwy; ukończenie jej dawałoby młodzieży technicznej stopień podchorążego rezerwy oraz pewne ulgi w obowiązkowej służbie wojskowej. Wykłady i ćwiczenia Legji miałyby się odbywać według zarysu projektu w ciągu studiów akademickich i feryj szkolnych.

Sprawy rozbudowy.

Rok sprawozdawczy nie przyniósł niestety oczekiwanego złagodzenia trapiących Uczelnię braków budowlanych. Długotrwały kryzys gospodarczy, odbijając się ujemnie na dochodach Skarbu Państwa, spowodował ograniczenie, a nawet zupełne wstrzymanie kredytów, preliminowanych na rozbudowę Szkoły w roku sprawozdawczym. Do chwili oddania do druku niniejszego programu żadnych kredytów z budżetu 1931/32 na ten cel Uczelnia nie otrzymała.

Mimo nader życzliwego w tej sprawie stanowiska obu zainteresowanych Ministerstw, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Robót Publicznych, do tej chwili niewiadomo, w jakiej wysokości i kiedy zostaną uruchomione kredyty na dokończenie Gmachu Biblioteki, wskutek czego należy się liczyć z możliwością, iż budowa ta w bieżącym roku nie zostanie oddana do użytku, a tem samem dodatnie rezultaty wykonywanego przez Uczelnię od kilku lat programu rozbudowy doznają opóźnienia.

Najbardziej aktualne sprawy budowlane Szkoły przedstawiają się obecnie następująco:

1. Budowa Gmachu Biblioteki zrealizowana została w trzech czwartych częściach; gdyby potrzebne do jej ukończenia kredyty zostały otwarte zaraz, w ratach umożliwiających intensywne prace, możnaby oczekiwać ukończenia tego gmachu z końcem bieżącego roku kalendarzowego, jednak w stanie niepełnym; odpadłoby bowiem urządzenie wewnętrzne wskutek redukcji przeznaczonych na ten cel kredytów na dotacje naukowe; nie byłoby to jednak przeszkodą w prowizorycznym używaniu gmachu, co dla Uczelni stałoby się wielką ulgą.

2. Budowa Gmachu IV. Gimnazjum im. Długosza przy ul. Potockiego znajduje się w stadium podobnym, jak budowa Gmachu Biblioteki; ponieważ jednak dokończenie tej budowy ma znaleźć pokrycie w kredytach pozabudżetowych, przeto wykonanie jej w roku bieżącym wydaje się prawdopodobnym. Jednak po opuszczeniu przez Gimnazjum obecnego jego budynku, a przed objęciem go przez Uczelnię, będą konieczne pewne adaptacje i przebudowy, co potrwa pewien czas. Sprawa najbardziej ra-

cyjonalnego wyzyskania pomieszczeń w tym budynku jest już obecnie szczegółowo badana.

3. Na terenie Zakładów Uczelni w Dublinach ukończono w roku sprawozdawczym budowę chlewni na około 60 sztuk nierogacizny oraz gołębnika; budowę wykonano z cellolitu o słupach żelbetowych przy zastosowaniu wszelkich nowoczesnych urządzeń. Nadto wykończono tam w roku sprawozdawczym cztery drewniane kurniki na 400 kur, trzy drewniane gęśniki oraz żelazne ogrodzenie fermy doświadczalnej i betonowe zbiorniki na wodę.

4. Z pomniejszych robót wymienić należy ukończenie i oddanie do użytku windy osobowej w Głównym Gmachu i budowę komina dla Laboratorium Maszynowego, jak również będące w toku prace nad częściowym scentralizowaniem ogrzewania poszczególnych pawilonów Uczelni w kotłowni Laboratorium Maszynowego, zamiast w istniejących obecnie kilku kotłowniach mniejszych.

Dla zaspokojenia dalszych potrzeb, wynikających z rozwoju Uczelni, wśród których, poza Gmachem Biblioteki i IV. Gimnazjum, na pierwszym miejscu znajduje się budowa Laboratorium Elektrotechnicznego, niezbędną koniecznością staje się zabezpieczenie potrzebnych terenów, których jest coraz mniej w okolicy Szkoły. Kredyty na ten cel, preliminowane corocznie przez Uczelnię, do dnia dzisiejszego nie doczekały się jednak uwzględnienia w budżecie.

Zmiany w składzie osobowym.

Z zasłanych w roku sprawozdawczym i spodziewanych dalszych zmian w składzie osobowym Uczelni notujemy następujące:

profesorem honorowym został mianowany:

Dr. Karol Malsburg, emerytowany zwyczajny profesor hodowli zwierząt na Wydziale Rolniczo-lasowym Politechniki Lwowskiej (rozporządzeniem P. Prezydenta Rz. P. z dnia 2 kwietnia 1931 r.);

przemianowany został:

Dr. Inż. Kazimierz Idaszewski, zwyczajny profesor pomiarów elektrotechnicznych na Wydziale Mechanicznym, na zwyczajnego profesora maszyn elektrycznych na tym samym Wydziale (rozporządzeniem P. Prezydenta Rz. P. z dnia 20 września 1930 r.);

profesorami zwyczajnymi zostali mianowani :

Dr. Inż. Włodzimierz Krukowski, na Katedrze Pomiarów Elektrotechnicznych na Wydziale Mechanicznym (rozporządzeniem P. Prezydenta Rzp. P. z dnia 20 września 1930 r.),

Dr. Antoni Wereszczyński, nadzwyczajny profesor nauk prawniczych na Wydziale Inżynierji lądowej i wodnej (rozporządzeniem P. Prezydenta Rzp. P. z dnia 20 grudnia 1930 r.);

veniam docendi otrzymali:

Dr. Roman Borkowski, starszy asystent Katedry Uprawy Roli i Roślin na Wydziale Rolniczo-lasowym, z zakresu szczegółowej uprawy roślin,

Dr. Inż. Edwin Płażek, starszy asystent Katedry Chemji Ogólnej Organicznej na Wydziale Chemicznym, z zakresu chemji organicznej;

oczekiwane są nominacje na profesorów zwyczajnych:

Dr. Dezyderygo Szymkiewicza, nadzwyczajnego profesora botaniki ogólnej i fizjologii roślin na Wydziale Rolniczo-lasowym,

Dr. Henryka Kazimierza Malarskiego, docenta żywienia zwierząt i zastępcy profesora żywienia i fizjologii zwierząt użytkowych na Wydziale Rolniczo-lasowym,

Dr. Inż. Wilhelma Borowicza, nadzwyczajnego profesora turbin parowych oraz wentylatorów i turbokompresorów na Wydziale Mechanicznym,

Dr. Wiktora Jakóba, nadzwyczajnego profesora chemji ogólnej nieorganicznej na Wydziale Chemicznym,

Dr. Kazimierza Kuratowskiego, nadzwyczajnego profesora matematyki na Wydziale Ogólnym,

Dr. Inż. Tadeusza Kuczyńskiego, nadzwyczajnego profesora technologii chemicznej nieorganicznej i elektrochemji technicznej na Wydziale Chemicznym,

Dr. Inż. Stanisława Brzozowskiego, nadzwyczajnego profesora budowy mostów na Wydziale Inżynierji lądowej i wodnej;

oczekiwane są nominacje na profesorów nadzwyczajnych:

Dr. Inż. Kazimierza Suheckiego, zastępcy profesora hodowli lasu na Wydziale Rolniczo-lasowym,

Inż. Jana Bagieńskiego, zastępcy profesora architektury I. na Wydziale Architektonicznym;

przejdzie w stan spoczynku:

Michał Połowicz, długoletni, zasłużony technik Zakładów w Dublinach, z dniem 1 września 1931 r.;

zmarli :

Śp. Inż. Ignacy Drexler, nadzwyczajny profesor budowy miast na Wydziale Inżynierji lądowej i wodnej, zmarł we Lwowie, dnia 14 grudnia 1930 r.

Urodzony w r. 1879 we Lwowie, odbył studia na Wydziale Inżynierji lądowej i wodnej w Politechnice Lwowskiej w latach 1897—1901, uzyskując dyplom inżyniera w r. 1903. W latach 1903—1912 pracował w biurze drogowem b. Wydziału Krajowego, jednak praca ściśle techniczna nie wyczerpywała Jego zainteresowań; wrodzony pociąg do sztuki skłonił Go do studjów w seminarjum historii sztuki śp. Prof. Bołoz-Antoniewicza. Miarą zainteresowania śp. Prof. Drexlera w tym kierunku było wydane w r. 1908 tłumaczenie książki Maxa Klingera p. t. „Malarstwo i rysunek“.

To subtelne umiłowanie piękna jest cechą najbardziej charakteryzującą postać Zmarłego i jak nić przewodnia biegnie przez całe Jego życie. Zainteresowanie się sztuką wpłynęło prawdopodobnie również na zmianę stanowiska: w r. 1912 opuścił Wydział Krajowy i przeniósł się do Magistratu miasta Lwowa, gdzie wkrótce objął naczelne stanowisko kierownika biura regulacyjnego. W okresie tym odbywał zagranicą studia z dziedziny urbanistyki.

Na stanowisku szefa regulacji miasta dał wyraz umiłowaniu rodzinnego miasta; przeprowadzał liczne studia, zbierał materiały do przyszej regulacji, wydane w r. 1920. pt. „Wielki Lwów“.

W tym okresie opracował również projekt regulacji Lwowa, który doczekał się fragmentarycznej realizacji.

Poza pracą fachową znajdował czas na pracę naukowo-popularyzatorską; w r. 1916, w czasie wojny, wydał aktualną bardzo książkę „Odbudowanie wsi i miast na ziemi naszej“, w której popularyzuje podstawy tak u nas wówczas zaniedbanej urbanistyki. W r. 1921 ukazało się drugie, znacznie rozszerzone wydanie tej książki.

W r. 1925 śp. Prof. Drexler powołany został na nadzwyczajną Katedrę Budowy Miast na Wydziale Inżynierji lądowej i wodnej Politechniki Lwowskiej; w r. ak. 1928/29 był Dziekanem tego Wydziału.

Poświęciwszy się pracy dydaktycznej, pracował nadal w obranym kierunku, zatrzymując przytem wpływ na regulację miasta Lwowa.

Wyniki szczegółowych studjów nad kwestją jezdni w miastach drukuje w wydanej w r. 1928 książce pt. „Szerokość jezdni w ulicach miejskich“.

Nie przestał przytem interesować się sprawami sztuki, pisując szereg fejtetonów w pismach codziennych; m. i. wydał przedmowę do publikacji o polichromji Katedry Ormiańskiej Prof. J. H. Rosena. Szczegółnem zainteresowaniem darzył fotografię artystyczną.

Wszedłszy raz na tory urbanistyki, nie mógł przejść obojętnie obok zagadnień architektury, tak ściśle z urbanistyką związanej. W ostatniej fazie swej pracy próbował wkroczyć na teren tej pokrewnej dzie-

dziny: ostatni dłuższy pobyt swój w Italji poświęcił studjom nad historyczną ewolucją otoczenia Bazyliki św. Piotra w Rzymie. Śmierć przezwiała zamiary ujęcia wyników tych studjów we formie książki.

Ze śmiercią śp. Prof. Drexlera Uczelnia nasza utraciła profesora-idealiste, rozmiłowanego w swym fachu. Odszedł od nas Człowiek cichy, pogodny, zapatrzony w swój ideał piękna, w którym znajdował radość życia i pogodę ducha.

Śp. Dr. Henryk Mikolasch, artysta - malarz, długoletni wykładowca fotografję dokumentarną i fotografikę, zmarł w Tatarowie nad Prutem, dnia 20 lipca 1931 r.

Urodzony w r. 1872 we Lwowie, studjował farmakologję w Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie, gdzie też uzyskał stopień doktora. Ulegając wrodzonym skłonnościom artystycznym, studjował malarstwo w Akademji Sztuk Pięknych w Krakowie aż do r. 1905, pod kierunkiem śp. Prof. Stanisławskiego i śp. Prof. Fałata.

Jako malarz pracował w technice akwarelowej, występując w swych pracach jako zdecydowany realista o niezwyklej, wręcz fotograficznej precyzyjności rysunku. Najbardziej znane studja dzikich zwierząt i ptactwa zyskały Mu rozgłos, szczególnie zagranicą.

Niezależnie od malarstwa przez cały swój żywot, od 12 roku życia począcwszy, zajmował się z zamiłowaniem fotografją; wysoko ceniony w kołach zawodowych, uważany jest za nestora i pioniera polskiej fotografji artystycznej.

W okresie swej długiej, 45 lat pracy liczącej działalność zawodowej przyswoił sobie kolejno wszystkie techniki, pojawiające się w świecie fotografji i każdą z nich doprowadził do mistrzostwa. W pracach swych stosował niezwykle rozległą skalę tematów: przyroda, martwa natura, portret, architektura, wreszcie specjalna dziedzina: dzikie ptactwo i zwierzęta na wolności, stanowiły tematy Jego prac, zawsze nieprzeciętnych, często wręcz mistrzowskich.

W pracach śp. Dr. Mikolascha przebija zawsze indywidualność artysty-malarza, obdarzonego subtelnym smakiem. Liczne wystawy w kraju i zagranicą przynoszą Mu wiele odznaczeń i dowodów uznania.

W r. 1918, po utracie majątku w okresie wojennym, poświęcił się fotografji zawodowo, prowadząc do r. 1927 własny zakład portretowy.

W r. 1921 objął kierownictwo Zakładu Fotografji w naszej Uczelni wraz z prowadzonymi tam później Kursami Fotografji Lotniczej. W trudnych warunkach, w jakich początkowo praca w naszej Szkole z powodu trudności lokalnościowych odbywać się musiała, potrafił postawić Zakład Fotografji na wysokim poziomie i wyszkolić liczny zastęp adeptów fotografji.

Ze śmiercią śp. Dr. Mikolascha polska sztuka fotograficzna utraciła jednego z najwybitniejszych swych pionierów, a Uczelnia nasza nader sumiennego pracownika i doskonałego pedagoga, który potrafił zainteresować sztuką fotograficzną liczne zastępy młodzieży.

Śp. Dr. Karol Nahlik, adwokat i długoletni wykładowca na Wydziale Mechanicznym ustawę naftową i przepisy bezpieczeństwa w kopalniach, zmarł we Lwowie, dnia 27 kwietnia 1931 r.

Śp. Dr. Zdzisław Stanecki, długoletni asystent i adjunkt Katedry Elektrotechniki Ogólnej na Wydziale Mechanicznym, a ostatnio asystent Biblioteki, autor szeregu prac naukowych i wynalazca ulepszonej metody formowania płyt akumulatorowych, zmarł we Lwowie, dnia 18 lutego 1931 r.

Śp. Mieczysław Wysocki, artysta-malarz, starszy asystent Katedry Rysunków Zdobniczych i Dekoracji Wnętrza na Wydziale Architektonicznym, zmarł w Jarosławiu, dnia 6 sierpnia 1930 r.

Śp. Inż. Zygmunt Kukawski, starszy asystent Katedry Inżynierji Lasowej na Wydziale Rolniczo-lasowym, zmarł we Lwowie, dnia 8 stycznia 1931 r.

Śp. Józef Baranowski, kancelista Intendentury, pracownik bardzo sumienny i wydatny, zmarł w Kobryniu, dnia 7 lipca 1931 r.

Śp. Szymon Śliwiński, długoletni niższy funkcjonariusz Zakładów w Dublinach, zmarł w Dublinach, dnia 9 czerwca 1931 r.

Cześć Ich Pamięci!

Wykaz ogłoszonych prac.

Z prac naukowych, konstrukcyjnych i fachowych, wykonanych przez Profesorów, Docentów, Zastępców Profesorów, Wykładowców i Pomocnicze Siły Naukowe Uczelni, a opublikowanych w roku sprawozdawczym, notujemy następujące, zgłoszone Rektoratowi do dnia 31 lipca 1931 r.:

Na Wydziale Inżynierji lądowej i wodnej:

I. Kat. Fizyki:

Prof. Dr. Zygmunt Klemensiewicz:

1. wspólnie ze Star. asyst. Zofją Balówną: „O przewodnictwie bardzo rozcieńczonych roztworów w chlorku antymonowym“, Warszawa, Roczniki Chemji, 1930.

2. wspólnie z E. Przesławskim: „Pomiary promieniotwórczości ropy“, Poznań, V. Zjazd Fizyków Polskich, 1930.

I. Kat. Mechaniki:

Zast. prof. Dr. Inż. Włodzimierz Burzyński:

1. „Kilka słów o zastrzykach cementowych“, Lwów, Cza-sopismo Techniczne, 1930.

2. „O znanych i nieznanach ograniczeniach stosowalności twierdzenia Menabrea - Castigliano“, Lwów, Czasopismo Techniczne, 1931.

3. „Z teorii łuków bezprzegubowych“, Lwów, Księga pamiątkowa ku czci Prof. Dra Inż. Maksymiljana Thullie'go, 1931.

Kat. Geologii i Paleontologii :

Prof. Dr. Wawrzyniec Teisseyre :

„O możliwości objaśnienia złudzeń wizualnych co do tzw. kanałów Marsa na zasadzie epirogeny ziemskiej“, Lwów, Archiwum Tow. Naukowego, 1931.

Kat. Rolnictwa :

Zast. prof. Dr. Zygmunt Golonka :

1. „Doświadczenia z nawożeniem zielonych użytków“, Warszawa, Gazeta Rolnicza, 1930.

2. „Nawożenie łąk“, Lwów, Rolnik, 1930.

3. „Doświadczenia z nawożeniem pastwisk“, Lwów, Rolnik, 1930.

4. „Zasilanie łąk azotem“, Przewodnik Gospodarski, 1930.

5. „Użytkowanie i pielęgnowanie pastwisk, Przewodnik Gospodarski, 1930.

6. „Chwasty na łąkach“, Przewodnik Gospodarski, 1930.

7. „Pastwiska spółdzielcze dla krów mlecznych i jałowika“, Przewodnik Gospodarski, 1931.

8. „Doświadczenia z nawożeniem łąk i pastwisk w Województwie Lwowskim i Krakowskim w roku 1930“, artykuł w zbiorowej publikacji „Sprawozdanie wstępne z akcji badawczej w zakresie nawożenia, rok 1930“, Warszawa, 1931.

Star. asyst. Inż. Zdzisław Paciorkowski :

1. „Przyczynek do znajomości składu botanicznego pastwisk włościańskich powiatu tarnowskiego“, Poznań, Roczniki Nauk Rolniczych i Leśnych, 1931.

2. „Doświadczenia z tępieniem szerokolistnych chwastów łąkowych środkami nawozowymi“, Lwów, Rolnik, 1931.

3. „Przyczynek do działania saletrzaku na wydajność pastwisk“, Lwów, Rolnik, 1931.

I. Kat. Miernictwa :

Prof. Dr. Inż. Kasper Weigel :

1. „Jeden ze sposobów zastosowania rachunku wyrównawczego do triangulacji lotniczej“, Lwów, Księga pamiątkowa II. Gimnazjum im. Szajnochy, 1930.

2. „Über eine Methode des Folgebildanschlusses durch Koordinatentransformation“, Liebenwerda, Bildmessung und Luftbildwesen, 1930.

3. „Przyczynek do tyczenia łuków metodą biegunową“ Lwów, Księga pamiątkowa ku czci Prof. Dr. Inż. Maksymiljana Thullie'go, 1931.

Adj. Inż. Edmund Wilczkiewicz:

„O dokładności zdjęć totogrametrycznych, wykonanych przy pomocy aerokartografu“, (w druku).

Star. asyst. Inż. Karol Marszałek:

„Wkreślanie nowych zdjęć do map katastralnych“, Lwów, Czasopismo Techniczne, 1931.

Kat. Astronomji Sferycznej i Geodezji Wyższej:

Prof. Dr. Lucjan Grabowski:

„Tafel zur Verwandlung der isometrischen Breite in geographische“, (w druku).

Asyst. mł. Walenty Szpunar:

1. „Beobachtungen des Kometen 1929 d (Wilk) auf dem Observatorium der Technischen Hochschule in Lwów“, praca wykonana pod kierunkiem Prof. Dr. Lucjana Grabowskiego, Kraków, Acta Astronomica, 1930.

2. „Weitere Beobachtungen von Kometen auf dem Observatorium der Technischen Hochschule in Lwów“, (w druku).

Obserwatorium Astronomiczne wydawało w roku sprawozdawczym w dalszym ciągu drukowaną publikację miesięczną „Spostrzeżenia meteorologiczne w Obserwatorium Politechniki we Lwowie“ i roczną „Wyniki spostrzeżeń meteorologicznych, dokonanych w Obserwatorium Politechniki we Lwowie“.

Stacja Sejsmograficzna wydawała regularnie w dalszym ciągu litografowane raporty „Seismische Aufzeichnungen“.

I. Kat. Budowy Mostów:

Prof. Dr. Inż. Stanisław Brzozowski:

„Ogólna metoda wyznaczania kształtu mostów łukowych z konstrukcją pachwinową“, Lwów, Księga pamiątkowa ku czci Prof. Dr. Inż. Maksymiljana Thullie'go, 1931.

II. Kat. Budowy Mostów:

Prof. Dr. Inż. Stefan Bryła:

1. „Żelazne konstrukcje spawane w oficynie P. K. O. w Warszawie“, Warszawa, Spawanie i cięcie metali, 1930.

2. „Einige geschweisste Stahlkonstruktionen in Polen“, Brunświk, Die Elektroschweissung, 1930.

3. „Le pont-route métallique soudé à l'an électrique de Łowicz“, Liège, La Technique des Travaux, 1930.

4. „The cooperating bridge floor“, Liège, La Technique des Travaux, 1930.

5. „First welded structures in Poland“, Liège, La Technique des Travaux, 1930.

6. „Suwnica spawana o rozpiętości 15 m“, Warszawa, Spawanie i cięcie metali, 1930.

7. „Badania szwajcarskie nad izolacjami mostowemi“, Lwów, Czasopismo Techniczne, 1930.

8. „Próby spawanych połączeń na rozciąganie“, Lwów, Czasopismo Techniczne, 1930.

9. „Spawanie konstrukcyj żelaznych jako warunek rozwoju budownictwa żelaznego“, Katowice, Hutnik, 1930.

10. „Pomost współpracujący pod działaniem siły skupionej“, Lwów, Czasopismo Techniczne, 1930,

11. „Żelazne konstrukcje spawane“, Lwów, Czasopismo Techniczne, 1931.

12. „Ramy eliptyczne“, Warszawa, Przegląd Techniczny, 1931.

Uwaga: Tłumaczenie opisu mostu spawanego w Łowiczu, projektowanego przez Prof. Dr. Inż. Stefana Bryłę, wyszło w r. 1931 w następujących językach: francuskim (2-krotnie), włoskim¹⁾, czeskim¹⁾, niemieckim (2-krotnie), słoweńskim¹⁾, angielskim (3-krotnie), hiszpańskim, rosyjskim (3-krotnie) i japońskim.

Konstr. Dr. Inż. Alfons Chmielowiec:

1. „Die wirtschaftliche Bemessung der Plattenbalken aus Eisenbeton mit Berücksichtigung des Eigengewichtes“, Wiedeń, Zftf. d. öster. Ing.- u. Architektenvereines, 1930.

2. „Międzynarodowa kolej Nicea-Coni“, Lwów, Czasopismo Techniczne, 1930.

3. „Wpływ wiatru na postać równowagi wiotkich przewodów elektrycznych i na wielkość ich mechanicznego napięcia“, Warszawa, Przegląd Techniczny, 1931.

4. „Mechanika cięgien rozpiętych i jej zastosowanie w elektrotechnice i miernictwie“, Lwów, Czasopismo Techniczne, 1931.

P. o. Star. asyst. Inż. Venčeslav Poniž:

„Żelazne konstrukcje spawane w świetle badań“, Lwów, Czasopismo Techniczne, 1930.

¹⁾ Tłumaczył p. o. Star. asyst. Inż. Venčeslav Poniž.

I. Kat. Budownictwa Wodnego:

Prof. Dr. Inż. Maksymiljan Matakiewicz:

1. „Badania nad związkiem między prędkością średnią profilu a największą prędkością powierzchniową w łożyskach sztucznych“, Warszawa, Akademia Nauk Technicznych, 1931.

2. „Formuła na średnią prędkość dla łożysk naturalnych i wielkich spadków“, Warszawa, Akademia Nauk Technicznych, 1931.

3. „Dalsze badania nad formułą prędkości i krytyka nowszych zapatrywań na jej budowę“, Lwów, Czasopismo Techniczne, 1931.

4. „Przepływ przez obszary zalewowe rzek“, Lwów, Księga pamiątkowa ku czci Prof. Dra Maksymiljana Thullie'go, 1931.

5. „Żegluga śródziemna i budowa dróg wodnych“, Warszawa, 1931 (XVI., 538 str., 450 rys.).

Konstr. Inż. Michał Mazur:

„Prędkość opadania ziarn piasku w wodzie i jej wpływ na projekt osadnika“, (w druku).

III. Kat. Budownictwa Wodnego:

Prof. Dr. Inż. Otto Nadolski:

1. „O historycznym rozwoju Politechniki Lwowskiej“, Lwów, wyd. „Stan i potrzeby Politechniki Lwowskiej“, (w druku).

2. „O Izbach Inżynierskich“, Lwów, Polskie Towarzystwo Politechniczne, 1931.

Kat. Budowy Dróg i Tunelów:

Prof. Inż. Emil Bratro:

1. „Droga doświadczalna w Brunświku“, Warszawa, Wiadomości Drogowe, 1931.

2. „Koszty utrzymania nawierzchni betonowych“, Warszawa, Cement, 1931.

3. „Mowoczesne uzbrojenie nawierzchni betonowej“, Lwów, Czasopismo Techniczne, 1931.

4. „Nawierzchnia Dammanna“, Lwów, Czasopismo Techniczne, 1931.

5. „Ekonomja nawierzchni drogowych“, Warszawa, Wiadomości Drogowe, 1931.

Kat. Budowy Miast:

Śp. Prof. Inż. Ignacy Drexler:

„O oszczędnem projektowaniu sieci komunikacyjnej nowoczesnego miasta“, Warszawa, Dom - Osiedle - Mieszkanie, 1931.

Kat. Nauk Prawniczych:

Prof. Dr. Antoni Wereszczyński:

1. „Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z komentarzem“, wydanie VI., Lwów, 1930 i wydanie VII., Lwów, 1931.
2. „Czy zaleca się szczególne postępowanie przy uchwalaniu kodeksów cywilnego i karnego w ciałach ustawodawczych“, Warszawa, Themis Polska, 1930.
3. „Wiadomości o Polsce Współczesnej, Cz. I., Ustrój i Administracja Państwa Polskiego“, Lwów, 1931.

Doc. Hydrogeologii:

Doc. Dr. Inż. Romuald Rosłoński:

1. „Wody podziemne w okolicy Częstochowy“, Warszawa, Posiedzenia Państwowego Instytutu Geologicznego, 1930.
2. „Zanikanie wód rzeki Brynicy w rowie tryjasowym bytomskim“, Warszawa, Posiedzenia Państwowego Instytutu Geologicznego, 1930.
3. „Wody mineralne“, dział wyd. Państwowego Instytutu Geologicznego pt. „Mapa bogactw kopalnych Polski“, (w druku).

Na Wydziale Architektonicznym:

1. Kat. Geometrii Wykreślnej:

Prof. Dr. Inż. Kazimierz Bartel:

1. „O perspektografii De La Fresnaye“, Lwów, Czasopismo Techniczne, 1931.
2. „Perspektywa w intarsji w okresie wczesnego renesansu“, Kraków, Sztuki Piękne, 1931.
3. „Rzuty cechowane“, Lwów, „Książnica - Atlas“, 1931.

Kat. Statyki:

Prof. Dr. Inż. Adam Kuryłło:

1. „Charakterystyka nowoczesnych konstrukcyj żelbetowych“, Warszawa, Cement, 1930.
2. „O nazwę materiału, tworzącego konstrukcje żelbetowe“, Warszawa, Cement, 1931.
3. „Konstrukcje żelbetowe Katedry Śląskiej w Katowicach“, Warszawa, Cement, 1931.
4. „O niektórych typach konstrukcyj żelbetowych“, Lwów, Czasopismo Techniczne, 1931.

Kat. Architektury II.:

Prof. Inż. Witold Minkiewicz:

1. „Tanie budownictwo mieszkalne zagranicą i u nas“, Lwów, Czasopismo Techniczne, 1930.

2. „Budowa poczty i telegrafu w Borysławiu“, Kraków, Architekt, 1931.

Doc. Fotografiki :

Śp. Henryk Mikolasch :

1. „Sztuka wywoływania zdjęć fotograficznych“, Lwów-Warszawa, Połoniecki, 1931.

2. „Moja technika gumowa“, Lwów, Miesięcznik Fotograficzny, 1931.

Zast. asyst. Jan Neuman :

1. „Nowy sposób kopjowania gumy“, Warszawa, Fotograf Polski, 1931.

2. „Die Möglichkeit des künstlerischen Ausdrucks im Gummidruck“, Wiedeń, Photographische Korrespondenz, 1931.

3. „Die Übertragung von Bromöldrucken auf lithographischen Stein, Metall etc.“, Wiedeń, Photographische Korrespondenz, 1931.

Na Wydziale Mechanicznym :

II. Kat. Matematyki :

Prof. Dr. Antoni Łomnicki :

1. „Sulla necessita di distinguere due generi di dipendenza nella statistica a due variabili“, Rzym, Giornale dell' Instituto degli Attuari, 1930.

2. „Zagadnienia statystyki matematycznej, Cz. II., Statystyka dwóch i więcej zmiennych, Teorja korelacji“, Lwów, Kosmos, 1930.

3. „O potrzebach matematyki stosowanej w Polsce“, Warszawa, Nauka Polska, 1931.

Star. asyst. Doc. Dr. Stefan Kaczmarz :

1. „Über eine Anwendung der Funktionalentheorie“, Bolognia, Atti del Congresso Internazionale dei Matematici, 1930.

2. „Über Fouriersche Doppelreihen“, Lwów, Studia Mathematica, 1930.

3. „Sur le système de M. Rademacher“ — wspólnie z Prof. Steinhausem, Lwów, Studia Mathematica, 1930.

Star. asyst. Dr. Władysław Orlicz :

1. „Einige Bemerkungen über die Divergenzpunktmengen von Orthogonalentwicklungen“, Lwów, Studia Mathematica, 1930.

2. „Eine Bemerkung über Divergenzphänomene von Orthogonalentwicklungen“, Lwów, Studia Mathematica, 1930.

3. „Über Approximation im Mittel“ — wspólnie z Dr. Birnbaumem, Lwów, Studia Mathematica, 1930.

4. „Über die Verallgemeinerung des Begriffes der zueinander konjugierten Potenzen“ — wspólnie z Dr. Birnbaumem, Lwów, Studia Mathematica, 1931.

II. Kat. Geometrii Wykreślnej:

Prof. Dr. Antoni Plamitzer:

„Powierzchnia krzywoliniowa 5-go rzędu z podwójną krzywą skośną rzędu 3-go“, Warszawa, Prace Matematyczno-fizyczne, 1931.

I. Kat. Budowy Maszyn:

Prof. Inż. Edwin Hauswald:

1. „Światowy kongres energetyczny w Berlinie“, Lwów, Czasopismo Techniczne, 1930.

2. „Twórcza praca konstruktora“, Warszawa, Program Zjazdu Inżynierów-mechaników, 1930.

3. „Organizacja kongresu energetycznego w Berlinie“, Warszawa, Przegląd Organizacji, 1930.

4. „Wartość dochodowa przedsiębiorstw“, Warszawa, Przegląd Organizacji, 1930.

5. „Obliczanie wałów na wytrzymałość złożoną (Berechnung von Wellen)“, Liège, Mémoires du Congrès International de Mécanique, 1930.

6. „Wynagrodzenie systemu Emersona i jego uproszczenie“, Warszawa, Przegląd Organizacji, 1931.

7. „Z konferencji energetycznej: Odczyty Einsteina i Eddingtona“, Lwów, Czasopismo Techniczne, 1931.

Kat. Pomiarów Elektrotechnicznych:

Prof. Dr. Inż. Włodzimierz Krukowski:

1. „Grundzüge der Zählertechnik“, Berlin, Springer, 1930.

2. „Messung und Verrechnung unter Berücksichtigung der Blindströme“, Berlin, Siemens Handbücher, VII: „Der Leistungsfaktor“, 1930.

3. „Sprawozdanie z posiedzeń Komitetu Przyrządów Pomiarowych Międzynarodowej Komisji Elektrotechnicznej (IEC) w Sztokholmie“, Warszawa, Przegląd Elektrotechniczny, 1931.

4. „Taryfy elektryczne i liczniki do taryf specjalnych ze szczególnem uwzględnieniem drobnych odbiorców“, Warszawa, Przegląd Techniczny, 1931.

Na Wydziale Chemicznym:

Katedra Chemii Ogólnej Organicznej:

Prof. Dr. Inż. Edward Sucharda:

1. „Sposób otrzymywania nienasyconych węglowodorów z estrów trzeciorzędnych alkoholi lub ich mieszanin z estrami pierwszo- i drugorzędnych alkoholi“, Zgłosz. patent 34587.

2. „Sposób otrzymywania estrów kwasów organicznych z płynnych węglowodorów nienasyconych lub ich mieszanin z węglowodorami nasyconymi“, Zgłosz. patent. 34558.

Adj. Dr. Inż. Bogusław Bobrański:

1. „Centigramowe oznaczenie chlorowców w substancjach organicznych“, Warszawa, Roczniki Chemji, 1931.

Star. asyst. Doc. Dr. Inż. Edwin Płazek:

1. „Badania nad związkami arsenopirydynowemi“, Warszawa, Roczniki Chemji, 1931.

2. „Doświadczenia nad chlorowaniem i nitrowaniem w ośrodku alkoholu metylowego“, Warszawa, Roczniki Chemji, 1931.

Kat. Chemji Fizycznej:

Prof. Dr. Bogdan Kamiński:

1. „O zależności składu mieszanin azeotropowych od temperatury wrzenia“, Warszawa, Roczniki Chemji, 1931.

2. „Kilka uwag o tzw. flotacji“, Lwów, Przemysł Chemiczny, 1931.

3. wspólnie ze Star. asyst. Mr. Kazimierzem Karczewskim: „O wpływie jonów wodoru, potasu i amonu na przebieg reakcji Galetti'ego“, Warszawa. Roczniki Chemji, 1931.

Kat. Mineralogji i Petrografji:

Prof. Dr. Julian Tokarski:

„Zagadnienie fosforytów niezwiązkowych“, Lwów, Kosmos, 1931.

Kat. Technologji Chemicznej III:

Prof. Dr. Inż. Wacław Leśniański:

1. wspólnie z Adj. Dr. Inż. Rudolfem Josztem: „Pochodne dwu- i trójaryloamin“, Warszawa, Roczniki Chemji, 1930.

2. wspólnie ze Star. asyst. Inż. Franciszkiem Fabrowiczem: „O niektórych pochodnych kwasu naftaleno- β -sulfonowego“, Warszawa, Roczniki Chemji, 1931.

Kat. Technologji Nafty i Gazownictwa:

Prof. Dr. Stanisław Pilat:

1. „O połączeniach tlenowych w ropie“, Lwów, Przemysł Naftowy, 1931.

2. wspólnie z Dr. Inż. Eljaszem Holzmanem: „Phenole des Erdöles“, Essen, Brennstoff-Chemie, 1930.

3. „Über das Vorkommen höherer Fettsäuren in Mineralöldestillaten“, Essen, Brennstoff-Chemie, 1931.

Dr. Inż. Eljasz Holzman:

„Alkohole aus Krackgasen und Krackbenzinen“, Wiedeń, Allgemeine Fett- und Ölzeitung“, 1931.

Inż. Edmund Katz:

„The Crystallisation of Paraffin Wax“, Londyn, Journal of the Inst. of Petr. Technol., 1930.

Na Wydziale Rolniczo-lasowym:

Kat. Chemji Rolniczej i Gleboznawstwa:

Prof. Mr. Jan Żółciński:

1. „Eine neue genetische physikalisch-chemische Theorie der Bildung des Humus, Torfes und der Kohle. Die Rolle und Bedeutung der biologischen Faktoren bei diesem Vorgängen“, Berlin, Wissenschaftliches Archiv für Landwirtschaft, 1930.

2. „Über bedeutende Stickstoffverluste bei der Verwesung und Humifizierung der stickstoffreichen Pflanzen (besonders Leguminosem)“, (w druku).

3. „Über die Stickstoffverluste bei der Verwesung und Humifizierung der Luzerne in der Blüte (bis 60% N-Verlust)“, (w druku).

4. „Diluwiale Bodenprozesse als heimliche Plage der Landwirtschaft. Bodenabschwemmung und aufschwemmung als Folge des mechanischen Ackerbaues und der atmosphärischen Niederschläge“, (w druku).

5. wspólnie z Adj. Dr. Inż. Arkadiuszem Musierowiczem: „Über die Stickstoffverluste bei der Verwesung und Humifizierung des Rotklees (bis 28% N-Verlust)“, (w druku).

6. wspólnie z p. o. Star. asyst. Inż. Franciszkiem Nowotnym: „Über die Stickstoffverluste der Verwesung und Humifizierung der gelben Lupinen (bis 55% N-Verlust)“, (w druku).

7. wspólnie ze Star. asyst. Inż. Bronisławem Nowakiem: „Detaillierte Bodenkartierung zum Zweck landwirtschaftlicher Bonitierung der Böden (ca 3000 ha) der Gemeinde Besko, Kreis Sanok, Wojewódschaft Lwów“, (w druku).

8. wspólnie z Dr. Bronisławem Hauptem, Star. asyst. Inż. Bronisławem Nowakiem i p. o. Star. asyst. Inż. Adamem Wondrauschem: „Wyniki doświadczeń polowych nawozowych, azotowych i potasowych, przeprowadzonych w Dublanach, Podliskach Małych i Laszkach Królewskich oraz wazonowych w Dublanach w 1930 r.“, Warszawa, 1931.

9. wspólnie z Dr. Bronisławem Hauptem, Adj. Dr. Inż. Arkadiuszem Musierowiczem, Star. asyst. Inż. Bronisławem Nowakiem i p. o. Star. asyst. Inż. Adamem Wondrauschem: „Badania terenowe, gleboznawczo-przyrodnicze i laboratoryjne

płaszcza glebowego I. Stacji doświadczalno-rolniczej Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego „Zagrobela“ pod Tarnopolem“, (w druku).

Adj. Dr. Inż. Arkadiusz Musierowicz:

1. „Badania terenowe i laboratoryjne gleby pola, przeznaczonego pod Stację doświadczalno-drenową we Fredrowie“, Poznań, Roczniki Nauk Rolniczych i Leśnych, 1931.

2. wspólnie z Dr. Smolikiem: „Przyczynek do koagulacji cząstek glebowych o średnicy mniejszej od 0,002 mm pod wpływem jonów wodorowych kwasów solnego i octowego“, (w druku).

3. wspólnie z Prof. Blanckiem z Göttingen: „O czerwonych glebach Istrii“, (w druku).

P. o. Star. asyst. Inż. Adam Wondrausch:

„Badania terenowe, gleboznawczo-przyrodnicze i laboratoryjne płaszcz glebowego Folwarku Politechniki Lwowskiej Dublany z mapą w skali 1:2000“, (w druku).

Kat. Uprawy Roli i Roślin:

Prof. Dr. Janusz Henryk Gurski:

wspólnie ze Star. asyst. Inż. Kazimierzem Mysłakowskim „Wpływ głębokości przykrycia na kiełkowanie nasion niektórych chwastów“, Warszawa, Doświadczalnictwo Rolnicze, 1931.

Adj. Dr. Inż. Stanisław Bac:

1. „Niec o rowach i drenach na torfowiskach“, Warszawa, Inżynierja Rolna, 1930.

2. „Sprawozdanie z działalności działu hydrotechnicznego Zakładu Doświadczalnego Uprawy Torfowisk pod Sarnami“, Warszawa, Inżynierja Rolna, 1931.

3. „Osiedla na torfowiskach“, Warszawa, Ministerstwo Reform Rolnych, 1931.

Adj. Dr. Kazimierz Miczyński:

1. „Z metodyki doświadczeń polowych“, Lwów, Rolnik, 1930.

2. „Studja genetyczne nad rodzajem *Aegilops* II. — Morfologia i cytologia mieszańców międzygatunkowych“, (także w języku angielskim), Kraków, Polska Akademia Umiejętności, 1931.

3. Wspólnie z Asyst. mł. Inż. Barbarą Miczyńską: „Wyniki doświadczeń porównawczych z odmianami ziemniaków, owsa i pszenicy ozimej, przeprowadzonych na terenie Zakładu Uprawy Roślin w Dublanach w okresie 1923—1929“, Warszawa, Doświadczalnictwo Rolnicze, 1931.

Kat. Ochrony Lasu:

Prof. Inż. Aleksander Kozikowski:

1. „Skutki srogiej zimy 1928/29 w Pieninach“, Warszawa, Ochrona Przyrody, 1930.

Star. asyst. Dr. Roman Kuntze:

1. „Z dalszych badań nad fauną Chomca pod Lwowem“, Warszawa, Ochrona Przyrody, 1930.

2. „Vergleichende Beobachtungen und Betrachtungen über die Xerotherme Fauna in Podolien, Brandenburg, Österreich und der Schweiz“, Berlin, Zeitschrift für Morphologie und Ökologie der Tiere, 1931.

Kat. Nauki Ekonomji Społecznej i Nauk Prawniczych:

Prof. Dr. Leopold Caro:

„Solidaryzm, jego zasady, dzieje i zastosowania“, Lwów, 1931, (VIII. 423 str.).

Na Wydziale Ogólnym:

Kat. Fizyki Teoretycznej:

Prof. Dr. Wojciech Rubinowicz:

„Über Intensitäten und Summenregeln in normalen Quadrupolmultipletts“, Berlin, Zeitschrift für Physik, 1930.

Stypendysta Jan Błaton:

„Gibt es eine Doppelstreuung von Lichtquanten“, Berlin, Zeitschrift für Physik, 1931.

Kat. Rysunków Figuralnych:

Prof. Jan Henryk Rosen:

wykonał polichromję Kaplicy Króla Jana III. Sobieskiego na Kahlenbergu pod Wiedniem.

Stopnie akademickie uzyskali:

Stopień doktora nauk technicznych honoris causa:

na Wydziale Inżynierji lądowej i wodnej, na podstawie uchwały Rady Wydziału z dnia 4 czerwca 1930 r., zatwierdzonej przez Ogólne Zebranie Profesorów dnia 4 czerwca 1930 r.:

Dr. Inż. Stanisław Bełżecki, emerytowany profesor zagadnień wyższych z nauk inżynierskich w Politechnice Warszawskiej, za wybitne zasługi na polu nauk technicznych (dyplom wręczył w Warszawie Prof. Dr. Inż. Stefan Bryła),

Inż. Ralf Modjeski-Modrzejewski, inżynier cywilny w Nowym Yorku, za wybitne zasługi na polu nauk technicznych, a w szczególności budowy mostów (dyplom wręczył w Waszyngtonie P. Ambasador Rzp. P. Tytus Filipowicz),

Inż. Paweł Séjourné, emerytowany profesor Szkoły Narodowej Mostów i Dróg w Paryżu, za wybitne zasługi na polu nauk technicznych, a w szczególności budowy mostów (dyplom wręczył w Paryżu P. Ambasador Rzp. P. Dr. Alfred Chłapowski, przy współudziale Prof. Dr. Inż. Stefana Bryły).

Stopień doktora nauk technicznych:

na Wydziale Chemicznym:

Inż. Włodzimierz Trzebiatowski z Grodziska, starszy asystent Katedry Chemii Ogólnej Nieorganicznej na Wydziale Chemicznym, na podstawie rozprawy pt.: „Potencjometryczne oznaczanie i rozdzielanie chromu, wanadu i molibdenu w zastosowaniu do analizy stali“ i egzaminu ścisłego. (Promocja odbyła się dnia 15 grudnia 1930 r.).

Inż. Eljasz Holzman z Maksymowic, na podstawie rozprawy pt.: „Fenole z polskich rop naftowych“ i egzaminu ścisłego. (Promocja odbyła się dnia 10 czerwca 1931 r.).

Na Wydziale Rolniczo-lasowym:

Inż. Władysław Herman ze Lwowa, starszy asystent Akademii Medycyny Weterynaryjnej, na podstawie rozprawy pt.: „Cechy rasowe w budowie anatomicznej kości łopatkowej u konia“ i egzaminu ścisłego. (Promocja odbyła się dnia 22 kwietnia 1931 r.).

Egzamin dyplomowy złożyli i na tej podstawie uzyskali dyplom:

A) Inżyniera dróg i mostów:

Baszniak Mieczysław Tadeusz ze Lwowa,	Gabriel Marjan Antoni ze Zbaraża,
Boćko Paweł z Budzynia,	Galantowski Hilary Teofil ze Lwowa,
Czerwiński Mieczysław Ryszard z Nieświeża,	Groele Zdzisław Józef z Olszówki,
Domosławski Eugenjusz z Dynaburga (Łotwa),	Jacobi Wilhelm Gustaw z Pilzna,
Drzewiecki Waclaw z Dąbrowy,	Janiszewski Tadeusz Nikodem z Radomia,
Einziger Jakób Natan z Jasła,	Jasieński Józef z Rogowa,
Fruchtman Aron Jakób z Tarnopola,	

Jupiter Robert z Tyśmienicy,	Sawicki Włodzimierz z Rozdołu,
Kabcz Tadeusz Ludwik z Rajczy,	Schaffer Gerhard z Bystrej,
Kaleta Zygmunt Stanisław z Bil- czyc,	Skuła Michał Marjan z Radzie- chowa,
Kark Jakób z Borszczowa,	Sułko Piotr z Modlnicy,
Kikal Stanisław Grzegorz ze Lwowa,	Tinz Józef Wacław Michał ze Stanisławowa,
Kratz Romer z Jarosławia,	Thiēnel Zenon z Tarnopola,
Krzywacki Stefan Stanisław z Tarnowa,	Topolewicz Czesław z Białego- stoku,
Lewkowicz Gabrjel Damazy z Jurkowic,	Wargala Józef z Mokryszowa,
Mamak Wiktor Józef z Sowlin,	Wielišński Karol Stanisław z Tar- nopola,
Markiewicz Bronisław Józef Ignacy ze Stanisławowa,	Wojnar Władysław Ludwik z Krościenka Niżnego,
Paszcz Jan Maksymiljan z Tar- nowa,	Woronko Eugenjusz z Wilna,
Peszal Leon z Huty Rudy,	Wyspiański Stefan Władysław Juljan z Krakowa,
Pigulewski Dymitr z Warszawy,	Zaworski Witold Antoni z Kę- pna,
Rakis Mieczysław Hugo z Kra- kowa,	Żerebecki Włodzimierz z Prze- myśla
Rychlicki Mieczysław Stefan z Krotoszyna,	

*i na podstawie egzaminu uzupełniającego w celu nostryfikacji
dyplomu zagranicznego:*

Liśkiewicz Antoni z Politechniki czeskiej w Pradze,
Ueberall Alfred „ „ we Wiedniu.

B) Inżyniera - hydrotechnika:

Binder Eugenjusz z Zakrzówka,	Krasicki Piotr ze Lwowa,
Brodowicz Adam z Jarosławia,	Mromliński Władysław ze Lwo- wa,
Czech Ludomir z Przemyśla,	Niedźwiecki Eugenjusz z Kro- szowa,
Dujanowicz Jan ze Lwowa,	Ostrowski Roman ze Stanisła- wowa.
Gadomski Stefan z Dąbrowy Górnicej,	
Gigiel Stefan ze Lwowa,	

C) Inżyniera mierniczego:

Baczyński Marjan ze Lwowa,	Mrozówna Teofila z Nowego Sącza,
Drozdowski Władysław z Przy- miarki,	Pacześniak Stanisław z Rze- szowa,
Kędzierski Stanisław z Turki,	Stark Józef z Olszy.
Mazurkiewicz Stanisław z War- szawy,	

D) Inżyniera - architekta :

- Barański Józef Tadeusz z Jarosławia
Barszczewski Kazimierz z Jaszczowa,
Bęben Karol z Leżajska,
Błasiak Bronisław z Żywca,
Bortel Otton Franciszek ze Lwowa,
Buraczewska Wanda z Krakowa,
Bylina Zdzisław ze Stryja,
Cwynarski Tadeusz Władysław ze Lwowa,
Dziewolski Stanisław Jan z Mordarki,
Dziegielewski Kazimierz z Warszawy,
Ekielski Jan z Krakowa,
Fedak Otton z Czerniowiec,
Fiałkiewicz Adam Wincenty ze Lwowa,
Fränkel Samuel z Synowódzka Wyżnego,
Ginzburg Józef z Łodzi,
Haber Henryk Izidor z Krakowa,
Hassny Józef Emeryk z Tarnopola,
Hiliński Eugenjusz Juljan z Krakowa,
Jabłoński Bolesław z Puźnik,
Jamroz Józef Stanisław z Wieliczki,
Jaroszewski Marjan Antoni z Krakowa,
Juszczak Stanisław Antoni z Krakowa,
Kalmus Daniel z Tarnopola,
Kamiński Władysław z Wołkowyska,
Karasiński Leopold Adam z Leżajska,
Karasiński Tadeusz z Zakopanego,
Kinowski Janusz z Warszawy,
Kocimski Karol Jan z Krechowa,
Kossakowski Marjan z Woli Krysztoporskiej,
Kramarczyk Stanisław Ludwik z Krakowa,
Kulicz Alojzy Jan ze Lwowa,
Kuźmiński Maksymiljan ze Stanisławowa,
Lepiesz Bronisław z Dworczan,
Menker Jakób ze Lwowa,
Menkes Izidor ze Lwowa,
Miczynski Stefan Józef z Zakopanego,
Nowoświat Jan Michał z Wygnanki,
Nurkowski Wacław z Urzumi (Wiatka, Rosja),
Ojak Ryszard Zbigniew z Tarnawicy Polnej,
Oleś Zbigniew Jan z Krakowa,
Porębowicz Stefan Fortunat ze Lwowa,
Remi Zenon z Nowego Sącza,
Rozkoszny Miron z Kępna,
Rybarkiewicz Marcin z Małgowa,
Świerczyńska Jadwiga Irena ze Lwowa,
Świszczowski Stefan z Krakowa,
Teodorowicz - Todorowski Tadeusz ze Lwowa,
Tokarowski Stanisław ze Lwowa,
Wachal Jan z Chorkówki,
Waltenberger Stanisław z Drohobycza,
Wardzała Zbigniew Zygmunt z Krosna,
Weithorn Izidor ze Lwowa,
Wojciechowski Tadeusz Mikołaj z Krakowa,
Wojtowicz Edward z Krakowa,
Zakrzewski Stanisław Konstanty z Krakowa

i na podstawie egzaminu uzupełniającego w celu nostryfikacji dyplomu zagranicznego:

Haessner Brunon z Politechniki w Charlottenburgu.

E) Inżyniera - mechanika:

a) na Oddziale maszynowym:

W grupie nauk konstrukcyjnych:

Arendt Artur ze Lwowa,	Kochaj Kazimierz Jan ze Szczu-
Augustyn Zygmunt Jan ze Lwo-	cina,
wa,	Korsak Tadeusz z Białocerkwi,
Bader Aleksander Jeremi z Bełza,	Losch Maksymiljan ze Lwowa,
Bittner Adam Oktawjan ze Sta-	Mogilnicki Stefan Konstanty
niśławowa,	z Łodzi,
Blaicher Michał Joachim z Hru-	Neubort Karol z Tarnowa,
szatyc,	Nycz Stanisław Aleksander
Borowski Jan z Noworosyjska,	z Klimkówki,
Boziewicz Stanisław Karol	Ostoja Ostaszewski Józef Feliks
ze Lwowa,	Kazimierz z Klimkówki,
Czerwiński Wacław z Czort-	Peczenik Edward Mieczysław
kowa,	ze Stryja,
Denk Kazimierz Stanisław Wa-	Szarkowski Zbigniew Jerzy Ste-
lenty z Doftenesti (Rumunja),	fan z Dunajowa,
Flusser Naftali Wolf z Jarosła-	Szminda Romuald Antoni
wia,	ze Lwowa,
Goldblum Izak z Noworadom-	Türkel Salomon ze Stryja,
ska,	Wejda Jerzy Marjan z Nowego
Hłasko Henryk Antoni z Dąbro-	Śacza,
wy Górniczej,	Werhun Włodzimierz Lew z Ra-
Horodyski Władysław z Kali-	wy Ruskiej,
nowszczyzny,	Wolfman Michał z Berdyczowa,
Kączkowski Czesław Jerzy z Ło-	Zwoliński Romuald Józef
dzi,	ze Śniatyna.

W grupie nauk technologicznych:

Bienenstok Teodor ze Zbaraża,	Lewiński Stanisław Kazimierz
Brataśz Włodzimierz z Kuki-	z Włocławka,
zowa,	Ochęduszko Kazimierz Albin
Chomyszyniec Władysław z So-	z Liską,
bowa,	Reinelt Leopold Karol z Dobro-
Dreher Leon Walerjan ze Lwowa,	mila,
Gałziński Jerzy Kazimierz z Se-	Styrnał Teofil Marcin z Nad-
rajewa,	wórny,
Krömer Franciszek z Sanoka,	Zajac Eugenjusz Jan z Krakowa.

W grupie nauk maszynowo-kolejowych:

Komanda Józef z Sinawiec, Pammer Tadeusz Alfred ze Lwowa.

W grupie nauk maszynowo-ruchowych:

Altschüler Roman z Turki nad Sanem,	Kinasiewicz Jan Włodzimierz z Czerniowiec,
Bieder Wilhelm ze Lwowa,	Klufas Orest Jan z Sambora,
Diamantenstein Leopold ze Lwowa,	Kollender Marek ze Lwowa,
Gadomski Stanisław z Ksawery,	Kozakowski Maciej Włodzimierz z Marjanki,
Grünberg Mechel z Żurawna,	Lach Marjan Stanisław z Odrzykonia,
Jaworski Feliks Edmund z Kijowa,	Łukomski Włodzimierz ze Lwowa,
Kiesler Adolf ze Lwowa,	Maryniak Mikołaj z Kupnowic

i na podstawie egzaminu uzupełniającego w celu nostryfikacji dyplomu zagranicznego:

Barysz Roman z Politechniki czeskiej w Pradze,
Haczak Bazyl „ „ „ „ „

b) na Oddziale naftowym:

Dryś Tadeusz z Przemyśla,	Sarad Marjan z Sędziszowa,
Epler Stanisław z Nowego Siola,	Stokłosiński Tadeusz z Brodeł,
Mogilnicki Marjan z Kołomyji,	Wiśniowski Henryk ze Starego Sambora,
Piłuta Bolesław z Tarnowa,	Ziołkowski Zdzisław z Rzeszowa.
Rzepecki Seweryn z Jedlicza,	

F) Inżyniera - elektryka:

Bładowski Stanisław z Podgórze,	Lenczner Leopold ze Lwowa,
Blankenheim Zygmunt Józef ze Lwowa,	Lewin Dawid z Radomia,
Błocki Feliks Tadeusz z Żurawna,	Lidwin Antoni ze Śledziejowic,
Bortnowski Paweł z Grodna,	Markiewicz Henryk Leopold Konrad ze Skały,
Brillant Maksymiljan z Jarosławia,	Mazurkówna Jadwiga Julja Zofja z Rzeszowa,
Czernik Roman Łukasz ze Lwowa,	Mejsels Norbert ze Lwowa,
Dziurzyński Stanisław ze Stanisławowa,	Neumann Izrael z Czerniowiec,
Freiheiter Józef ze Lwowa,	Opaliński Jan Adam Tadeusz z Brodów,
Kubrakiewicz Roman Antoni ze Lwowa,	Poznański Teodor Saul z Warszawy,
	Rokicki Stanisław Feliks ze Stanisławowa,

Rosenzweig Ignacy z Krakowa,	Waldman Józef Ber z Ozorkowa,
Schapira Samuel z Borszczowa,	Wąsowski Józef Wiktor z Iwonicza,
Seiden Ozjasz ze Złoczowa,	Weisberg Jerzy z Warszawy,
Sydoriw Jan ze Lwowa,	Wójtowicz Juljan Karol z Końuszek
Tatarski Jan z Drohobycza,	
Trzeźniowski Czesław Bogdan ze Lwowa,	

i na podstawie egzaminu uzupełniającego w celu nostryfikacji dyplomu zagranicznego:

Seidman Chaim z Politechniki we Wiedniu.

G) Inżyniera - chemika:

Antoniw Jan ze Stryja,	Nowicki Roman z Dębicy,
Cybulski Kazimierz z Kownic,	Ochrymowicz Andrzej z Za- leszczyk,
Feingoldówna Fryderyka ze Sambora,	Płochocki Tadeusz ze Stani- sławowa,
Gartenberg Leon (przedtem Szulim Leib) ze Stryja,	Roth Albert ze Lwowa,
Głuchowski Leonard z Kielc,	Rzepka Stanisław z Trzebionki,
Händel Franciszek Józef ze Sambora,	Setkowicz Władysław Paweł z Krakowa,
Klinghoffer Wilhelm Maksymi- ljan z Kołomyji,	Sokalski Zdzisław Jan z Zako- panego,
Kołodnicki Emiljan z Kołomyji,	Stobiecki Tadeusz Andrzej z Krakowa,
Matuła Eugenjusz z Radomyśla Wielkiego,	Szul Michał Teodor ze Staw- czan,
Müller Jakób z Branic,	Wojtyła Jan Michał z Żywca.
Niewiadomski Tadeusz Hieronim Czesław z Czerniowiec,	

H) Inżyniera - rolnika:

Bac Stanisław z Kazimierzy Wielkiej,	Przybysławski Władysław z Czarnowód,
Beinlichówna Zofja z Przyłęki,	Rylska Ścibor Marja ze Lwowa,
Chełmicki Adrjan z Zagórza,	Rymsza Kazimierz z Poryszek,
Jasińska - Wiśniewska Jadwiga z Przyłęki Podlaskiej,	Sadłowski Wiktor ze Lwowa,
Leśniewski Marjan z Miętkiego ad Nadbrzezie,	Sander Zbigniew z Rohatyna,
Pieniążek Stanisław ze Stani- sławowa,	Słomnicka Janina z Bożykowa, Szymański Marjan z Rawy Ru- skiej.

I) Inżyniera - leśnika:

Batorski Stanisław z Siedli- szowa,	Brzozowski Mieczysław z Be- rezowicy Wielkiej,
--	---

Huber Józef z Beckersdorfu,	Pustelniak Piotr z Przyby-
Janiczek Mieczysław ze Lwowa,	szówki,
Keck Jan z Posady Olchow-	Schatzker Henryk ze Schodnicy,
skiej,	Scholz Rajmund z Narajowa,
Gieruszyński Tadeusz z Dela-	Spanier Antoni z Kranzbergu,
tyna,	Stankiewicz Władysław z Grę-
Owskiński Marjan ze Lwowa,	boszowa,
Pasiud Franciszek z Czerńca,	Wątróbski Bogumił z Cergowej,
Podczaszyński Stanisław	Wróbel Roman z Nowego Sącza,
z Brzostowej Góry,	Dreszer Lesław z Radomia.

J) Magistra nauk matematycznych:

Herszenberg Wolf z Łodzi,	Siedmiograj Zdzisław Piotr
Hordt Stanisław z Medenic,	z Kolbuszowej,
Klausal Waław Ryszard ze	Stachurski Franciszek Wiktor
Lwowa,	z Nowego Wiśnicza.
Löwenberg Olga z Drohobycza,	

K) Magistra nauk fizycznych:

Blaton Jan Antoni ze Sporysza, Krig Anatol z Przemyśla,

Sprawozdanie Biblioteki za rok 1930.

Według uwzględnionych zapotrzebowań korzystało w roku 1930: w czytelni 40.101 osób z 62.984 tomów, a w wypożyczalni: 14.104 osób z 16.332 tomów; zgłoszeń nieuwzględnionych z powodu braku w danej chwili odnośnych dzieł było 19.352.

Czytelnia była w ciągu roku 1930 czynna łącznie przez 2.174 godzin, zaś wypożyczalnia przez 1.553 godzin.

Nowych dzieł przybyło 925, w tem darów 607, a z kupna 318.

Ilość dzieł z końcem roku 1930 wynosiła 30.286, zaś tomów wraz z czasopismami i dubletami około 75.000.

Szczególnie cenne dary otrzymała Biblioteka od:

1. P. Z. Szczepanika-Dzikowskiego, zbiór po śp. Janie Szczepaniku w ilości 324 dzieł, z których 180 wpisano do księgozbioru głównego, a resztę do dubletów;

2. Biblioteki Uniwersyteckiej we Lwowie 32 dzieł;

3. P. Prof. Dr. Inż. K. Bartla 14 dzieł;

4. P. Dr. A. Birkenmajera 14 dzieł;

5. P. Prof. Dr. Inż. M. Matkiewicza 11 dzieł;

6. Dr. Z. Przyrembła dwa bardzo cenne stare dzieła z dziedziny chemji z początku XVIII w. i kilka starych, brakujących Bibliotece roczników „Gazety Cukrowniczej“;

7. Administracji „Gazety Cukrowniczej“ cały szereg dawnych, brakujących roczników tej gazety.

Z własnych prac ofiarowali Bibliotece PP. Profesorowie Politechniki Lwowskiej: Dr. Inż. K. Bartel — 1, Dr. Inż. J. Bo-

gucki — 1, Dr. Inż. S. Bryła — 18, śp. Inż. I. Drexler — 4, Inż. E. Hauswald — 6, Dr. K. Kuratowski — 1, Dr. Inż. M. Matakiewicz — 4, Inż. W. Minkiewicz — 1, Dr. D. Szymkiewicz — 1.

Prócz tego nadeszli po jednej swej pracy Zastępcy Profesorów Dr. Inż. W. Burzyński i Dr. Z. Golonka.

Czasopism otrzymywała Biblioteka ogółem 416, z czego:

54 angielskich, w tem:	44 prenumerowanych,	10 darów
7 czeskich, „	7 „	— „
43 francuskich, „	36 „	7 „
2 japońskie		
w jęz. ang., „	— „	3 „
173 niemieckich, „	166 „	7 „
129 polskich, „	48 „	81 „
4 rumuńskie, „	1 „	3 „
6 włoskich, „	5 „	1 „
Wydano na zakup nowych dzieł		zł 11.883·15
„ „ prenumeratę czasopism i wydawnictw		
ciągłych		„ 19.226·24
„ „ uzupełnienie dawnych braków w czas.		„ 1.105·74
„ „ zakup map		„ 347·89
„ „ urzędzenia		„ 52·50
„ „ drobne wydatki i druki		„ 773·40
„ „ oprawę		„ 3.894·90
„ „ druk 5 arkuszy katalogu czasopism		„ 1.845·—
	Razem	zł. 39.128·82

Oprócz dotacyj rządowych, przyznanych w budżecie ze sum na pomoce naukowe oraz z taks bibliotecznych, otrzymała Biblioteka w r. 1930 dwa jednorazowe zasiłki:

1. z Funduszu Kultury Narodowej przy Prezydjum Rady Ministrów na druk katalogu czasopism . . . . . zł 4.000·—
2. od Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na druk katalogu i nabycie kilku specjalnie potrzebnych, a drogich dzieł naukowych . . . . . zł 6.000·—

Wszystkim Ofiarodawcom Politechnika Lwowska składa na tem miejscu gorące podziękowanie.

Dary i subwencje pozabudżetowe.

Poza kredytami budżetowemi otrzymała Uczelnia w roku sprawozdawczym następujące subwencje:

od Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

dla Katedry Chemji Fizycznej na Wydziale Chemicznym 12.000·— zł na urządzenie laboratorium,

dla Biblioteki Głównej 6.000.— zł na kupno dzieł i druk katalogu bibliotecznego,

od Ministerstwa Komunikacji:

dla Laboratorium Aerodynamicznego na Wydziale Mechanicznym 15.000.— zł na urządzenie,

od Ministerstwa Robót Publicznych:

dla Laboratorium Budowlano-drogowego na Wydziale Inżynierji lądowej i wodnej 15.000.— zł na urządzenie,

z Funduszu Kultury Narodowej przy Prezydjum Rady Ministrów:

dla Biblioteki Głównej 4.000.— zł na druk katalogu czasopism,

dla Katedry Technologji Chemicznej III na Wydziale Chemicznym 8.500.— zł na zakupno spektroskopu z kamerą fotograficzną,

od Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej Państwa, dzięki staraniom Prezesa Lwowskiego Komitetu Wojewódzkiego Ligi, Inż. Stanisława Rybickiego, 30.000.— zł dla Laboratorium Aerodynamicznego na Wydziale Mechanicznym, na urządzenie, prowadzenie wykładów i ćwiczeń z dziedziny lotnictwa oraz na zasiłki na podróże naukowe,

od Państwowego Monopolu Spirytusowego przez Naukową Organizację Gorzelnictwa:

dla Katedry Technologji Rolniczej na Wydziale Rolniczo-lasowym 44.000.— zł na inwestycje w Gorzelnii Doświadczalnej w Dublinach,

od Państwowej Fabryki Olejów Mineralnych „Polmin“ w Drohobyczu:

dla Katedry Technologji Nafty i Gazownictwa na Wydziale Chemicznym 25.000.— zł na naukowo-techniczne badania w zakresie technologji nafty,

od Izby Pracodawców Przemysłu Naftowego w Borystawiu:

dla Laboratorium Maszynowego na Wydziale Mechanicznym 2.000.— zł na badania warunków przepływu gazu ziemnego,

od Spółki Akcyjnej „Galicja“:

dla Katedry Technologji Nafty i Gazownictwa na Wydziale Chemicznym 5.000.— zł na naukowo-techniczne badania w zakresie technologji nafty.

Z darów w roku sprawozdawczym notujemy następujące:

Katedra Nauk Prawniczych na Wydziale Inżynierji lądowej i wodnej otrzymywała bezpłatnie od Ligi Narodów wydawnictwo „Resumé Menzuel des Travaux de la Société des Nations“, na zarządzenie Sekretarza Ligi, P. Stanisława Neymana.

Obserwatorium Astronomiczne i Stacja Sejsmograficzna na Wydziale Inżynierji lądowej i wodnej otrzymały w darze od różnych instytucyj naukowych, zwłaszcza astronomicznych, meteorologicznych, geodezyjnych i sejsmologicznych, przeważnie z zagranicy, kilkadziesiąt tomów różnych publikacyj.

Laboratorium Maszynowe na Wydziale Mechanicznym otrzymało: 1) przeciwprężną turbinę parową o mocy 100 KM od Koncernu Naftowego „Małopolska“ we Lwowie, dzięki staraniom Generalnego Dyrektora, P. Inż. Wiktora Hłaski, 2) przeciwprężną turbinę parową o mocy około 10 KM, sprężoną bezpośrednio z wentylatorem, od Miasta Poznania, dzięki zabiegom Dyrektora Gazowni Poznańskiej, P. Inż. Antoniego Dziurzyńskiego, 3) aparat do zmiękczenia wody kotłowej od Firmy „Elektrolux“ w Warszawie.

Laboratorium Elektrotechniczne na Wydziale Mechanicznym otrzymało: 1) od Firmy A E G w Berlinie: 2 zespoły maszynowe, składające się z 2 dynamomaszyn każdy, dynamometr sprężynowy, 5 liczników elektrycznych specjalnie wykonanych, szereg części składowych liczników oraz dużą ilość przeźroczy, 2) przeźroczą od Firmy Hartmann i Braun we Frankfurcie nad Menem, 3) tablicę rozdzielczą do obsługi i regulacji transformatora na 150.000 V od Polskich Zakładów Siemens S. A. Oddział we Lwowie, 3) kilowatomierz z przynależnymi transformatorami prądowymi i szereg innych aparatów od Polskich Zakładów Siemens S. A. Oddział w Warszawie, 4) licznik elektrolityczny i specjalny model demonstracyjny takiego licznika od Firmy Schott i Gen. w Jenie, 5) watomierz astatyczny najnowszej konstrukcji i szereg innych przyrządów pomiarowych oraz dużą ilość przeźroczy od Firmy Siemens i Halske w Berlinie, 6) 2 galwanometry, kilka innych przyrządów pomiarowych, kilka liczników specjalnie wykonanych, szereg części składowych do liczników, większą ilość przeźroczy itp. od Firmy Siemens Schuckert w Norymberdze, 7) licznik jednofazowy od Firmy K. Szpotański 8) licznik jednofazowy od Firmy Ferranti Ltd. w Hollinwood i 9) większą ilość przewodnika izolowanego od Firmy Kabel Polski w Bydgoszczy oraz szereg innych darów od różnych Firm i Osób.

Katedra Ochrony Lasu na Wydziale Rolniczo-lasowym otrzymała: 1) 250.— zł od Dyrektora Zakładów Naukowych im.

Zofji Strzałkowskiej we Lwowie, P. Eustachego Czerwińskiego, dawnego współpracownika Katedry i absolwenta leśnictwa, na kupno przyborów do mikroskopowania, 2) dwa ule z pszczołami do doświadczeń i demonstracji z pszczelnictwa od Małopolskiego Związku Pszczelarskiego we Lwowie.

Pozatem szereg innych Zakładów Uczelni otrzymał różne dary od różnych Instytucyj i Osób.

Wszystkim Ofiarodawcom Politechnika Lwowska składa na tem miejscu gorące podziękowanie.

Stypendja i zasiłki.

Na studja naukowe zagranicą otrzymali w roku sprawozdawczym:

od Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

Prof. Dr. Inż. Roman Witkiewicz, zasiłek na podróż naukową zagranicę,

Doc. Dr. Inż. Edwin Płazek, starszy asystent Katedry Chemii Ogólnej Organicznej na Wydziale Chemicznym, stypendjum na studja chemiczne w Niemczech, na okres 1 roku,

Jan Alojzy Neuman, zastępca asystenta Docentury Fotografiki na Wydziale Architektonicznym, stypendjum na studja z zakresu fotografii i fotografiki we Wiedniu, na okres 10 miesięcy,

z Funduszu Kultury Narodowej przy Prezydjum Rady Ministrów:

Inż. Tadeusz Jaskulski, starszy asystent Docentury Telegrafii i Telefonji na Wydziale Mechanicznym, stypendjum na studja radjotechniczne na okres 1 roku we Francji i Anglii,

Inż. Michał Mazur, konstruktor I. Katedry Budownictwa Wodnego na Wydziale Inżynierji lądowej i wodnej, zasiłek na podróż naukową w zakresie doświadczalnictwa wodnego do Austrii, Czechosłowacji i Niemiec,

Inż. Stanisław Ochęduszek, adjunkt Katedry Teorii Maszyn Ciepłych na Wydziale Mechanicznym, stypendjum na studja maszynowe w Niemczech i Szwajcarji, na okres 10 miesięcy,

Dr. Inż. Włodzimierz Trzebiatowski, starszy asystent Katedry Chemii Ogólnej Nieorganicznej na Wydziale Chemicznym, stypendjum na studja chemiczne zagranicą, na okres 1 roku.

od Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej Państwa:

Dr. Inż. Zygmunt Fuchs, kierownik Laboratorjum Aerodynamicznego na Wydziale Mechanicznym i p. o. starszego asystenta tego Laboratorjum, Inż. Waclaw Czerwiński, zasiłek na podróż naukową w zakresie studjów aerodynamicznych do Niemiec.

z Fundacji im. Dr. Emila Parnasa :

Dr. Inż. Eljasz Holzman, zasiłek na podróż naukową zagranicę.

Młodzieży rozdano następujące stypendja i zasiłki :

70 stypendjów po 150.— zł mies. oraz 6 zasiłków po 75.— zł mies., utworzonych przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego,

15 stypendjów po 150.— zł mies., utworzonych przez Ministerstwo Komunikacji,

7 stypendjów po 150.— zł mies., utworzonych przez Ministerstwo Robót Publicznych,

5 stypendjów w wysokości uposażenia urzędników XI. st. służb., utworzonych przez Ministerstwo Poczty i Telegrafów,

1 stypendjum po 100.— zł mies., utworzone przez Ministerstwo Reform Rolnych,

7 stypendjów po 180.— zł mies., (od 1. V. 1931 zredukow. o 15%), utworzonych przez Ministerstwo Rolnictwa (Muzeum Przemysłu i Rolnictwa),

2 stypendja po 150.— zł mies., utworzone przez Starostwo Krajowe w Poznaniu,

1 stypendjum po 100.— zł mies., utworzone przez Starostwo Krajowe Pomorskie w Toruniu,

2 stypendja po 600.— zł rocznie, utworzone z fund. im. Karola Miarki i Piotra Stalmacha przez Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach,

3 stypendja po 150.— zł mies., utworzone przez Państwowe Wytwórnice Uzbrojenia w Warszawie,

8 stypendjów po 150.— zł mies., nadanych przez Senat Politechniki Lwowskiej z funduszu opłat szkolnych,

1 stypendjum po 150.— zł mies., utworzone przez Magistrat miasta Krakowa,

1 stypendjum w jednorazowej kwocie 750.— zł, utworzone przez Magistrat miasta Przemyśla,

1 stypendjum po 209.84 zł mies., utworzone przez Chemiczny Instytut Badawczy im. Prezydenta Rzecz. P. Ignacego Mościckiego w Warszawie,

1 stypendjum w kwocie 400.— zł rocznie, utworzone przez Pracowników Dyrekcji Kolei Państwowych we Lwowie, z fund. im. Ludwika Mayera,

2 stypendja po 300.— zł rocznie, utworzone przez Pracowników Dyrekcji Kolei Państwowych w Krakowie, z fund. Kolej. Komit. Wojew. L. O. P. P. w Krakowie,

10 miejsc stypendyjnych w II. Domu Techników we Lwowie, z fund. im. „Obrony Lwowa“, nadanych przez Senat Politechniki Lwowskiej,

2 miejsca stypendyjne w Domu Studentek Wyższych Uczelni we Lwowie, z fund. opłat szkolnych, nadane przez Senat Politechniki Lwowskiej,

25 stypendjów fundacyjnych Tymczasowego Wydziału Samorządowego w likwidacji we Lwowie, a mianowicie:

19 stypendjów z fundacji im. Samuela Głowińskiego po 250.— zł,

4 stypendja z fundacji im. Antoniego Dydyńskiego po 800.— zł,

2 stypendja z Krakowskiej Fundacji Zakordonowej po 300.— zł,

1 stypendjum z fundacji im. Maksymiljana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich w kwocie 400.— zł,

1 stypendjum z fundacji im. Józefa Soleskiego w kwocie 400.— zł,

1 stypendjum z fundacji im. Leona Jana Kantego Kuczyńskiego w kwocie 500.— zł,

1 stypendjum z fundacji im. Ludwika z hr. Baworowskich Niezabitowskiej w kwocie 600.— zł,

1 stypendjum z fundacji im. Andrzeja Żalchockiego w kwocie 350.— zł,

1 stypendjum z fundacji im. Stanisława Strzałkowskiego w kwocie 500.— zł,

1 stypendjum z fundacji im. Ignacego Krzczunowicza w kwocie 300.— zł,

1 stypendjum z fundacji im. Ignacego Marynowskiego w kwocie 400 zł,

1 stypendjum z fundacji im. Wandy Śmiałowskiej w kwocie 1400.— zł,

1 stypendjum z fundacji im. Jana i Leonildy Konopków w kwocie 400.— zł,

oraz 73 doraźnych zasiłków z funduszu dyspozycyjnego J. M. Rektora, powstałego z opłat szkolnych na pomoc dla młodzieży, na łączną kwotę 5.222.55 zł.

Wszystkim Fundatorom Politechnika Lwowska składa na tem miejscu gorące podziękowanie.

Wycieczki naukowe i praktyki wakacyjne.

W roku sprawozdawczym odbyła się jedna wycieczka naukowa młodzieży zagranicę, a mianowicie Oddziału naftowego na Wydziale Mechanicznym, w lipcu 1931 r., pod przewodnictwem Profesorów: Dziekana Inż. Stanisława Łukasiewicza, Dr. Inż. Kazimierza Idaszewskiego i Inż. Wilhelma Mozera, do Rumunii, zorganizowana przez rumuńskie Ministerstwo Przemysłu i Handlu, dla zwiedzenia rumuńskiego przemysłu naftowego.

Pozatem odbył się szereg mniejszych i większych wycieczek w kraju, dla młodzieży Wydziałów: Inżynierji lądowej i wodnej, Architektonicznego, Mechanicznego, Chemicznego i Rolniczo-lasowego; w szczególności odbyła się w lutym 1931 r. wycieczka Wydziału Mechanicznego do zakładów przemysłowych na Śląsku, a w czerwcu 1931 r. Oddziałów maszynowego i elektrotechnicznego Wydziału Mechanicznego do Ostrowca, Starachowic, Łodzi i Warszawy pod przewodnictwem Dziekana Prof. Inż. Stanisława Łukasiewicza i Prof. Inż. Edwarda Tadeusza Geislera; natomiast Oddział wodny Wydziału Inżynierji lądowej i wodnej odbył w czerwcu 1931 r., pod przewodnictwem Prof. Dr. Inż. Maksymiljana Matakiewicza, wycieczkę w celu zwiedzenia robót regulacyjnych na Stryju i Tyśmienicy, urządzeń dla chwywania ropy i nowego wodociągu miasta Drohobycza oraz zakładu zdrowego w Truskawcu.

Na subwencje dla młodzieży na koszty wycieczek naukowych przeznaczył Senat Uczelni kwotę 2.000.— zł z fundacji im. Stanisława Świątoniowskiego, pozostającej pod zarządem Politechniki Lwowskiej.

Wszystkim Władzom, Instytucjom i Osobom, które udzieliły wycieczkom Swej pomocy, Politechnika Lwowska składa na tem miejscu gorące podziękowanie.

Za pośrednictwem Uczelni rozdano młodzieży w roku sprawozdawczym około 100 miejsc płatnych praktyk wakacyjnych, a w szczególności: w resorcie Ministerstwa Robót Publicznych: 3 w dziale pomiarowym, 3 w dziale wodnym i 6 w dziale drogowym; w resorcie Ministerstwa Komunikacji: 13 w dziale inżynierji, 2 w dziale architektury, 5 w dziale maszynowym i 2 w dziale pomiarowym; w Państwowych Fabrykach Związków Azotowych: w Chorzowie 3 (2 chemiczne i 1 mechaniczną), w Mościcach 2; w Wyższym Urzędzie Górniczym w Katowicach 8, oraz kilkadziesiąt praktyk w Państwowych Wytwórnich Uzbrojenia, w Związku Pracodawców Górnośląskiego Przemysłu Górniczo-hutniczego w Katowicach i w Związku Przemysłu Włókienniczego w Łodzi.

Pozatem długi szereg miejsc płatnych praktyk wakacyjnych, także zagranicą, pozyskały i rozdały Koła Naukowe młodzieży Uczelni.

Wszystkim Pracodawcom Politechnika Lwowska składa na tem miejscu gorące podziękowanie.

Różne wydarzenia.

Z różnych wydarzeń w roku sprawozdawczym notujemy następujące:

Prof. Dr. Inż. Maksymiljan Thullie otrzymał dnia 23 kwietnia 1931 r. nagrodę naukową król. stoł. m. Lwowa im. śp. Prof. Benedykta Dybowskiego, za r. 1931, za wybitne prace techniczne.

Prof. Dr. Inż. Maksymiljan Matakiewicz, ustąpiwszy ze stanowiska Ministra Robót Publicznych, objął obowiązki profesorskie z dniem 6 grudnia 1930 r.

Prof. Dr. Inż. Włodzimierz Krukowski i Prof. Inż. Gabrjel Sokolnicki zostali wybrani dnia 7 marca 1931 r. indywidualnymi członkami Polskiego Komitetu Elektrycznego.

Prof. Dr. Inż. Kasper Weigel wziął udział w sierpniu 1930 r. w Kongresie Międzynarodowej Unji Geodezyjno - geofizycznej w Sztokholmie, jako delegat Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Polskiej Akademji Umiejętności w Krakowie, a we wrześniu 1930 r. wziął również udział w kongresie Międzynarodowego Towarzystwa Fotogrametrycznego w Zurychu, jako delegat Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Polskiego Towarzystwa Fotogrametrycznego.

Prof. Dr. Antoni Łomnicki wziął udział w dniach 3—6 grudnia 1930 r. w konferencji subkomitetu Międzynarodowej Komisji Żeglugi Powietrznej w Paryżu, jako ekspert dla spraw kartograficznych.

J. M. Rektor Prof. Inż. Witold Minkiewicz reprezentował Uczelnię w dniach 6—10 listopada 1930 r. na uroczystości obchodu 75-lecia Politechniki w Zurychu, w dniach 16 i 17 lutego 1931 r. wziął udział w Zjeździe Rektorów Polskich Szkół Akademickich w Poznaniu i reprezentował Uczelnię na wszystkich uroczystościach państwowych i społecznych we Lwowie.

Dr. Tadeusz Zieliński, Profesor Uniwersytetu Warszawskiego, na zaproszenie J. M. Rektora Prof. Inż. Witolda Minkiewicza, reprezentował Uczelnię naszą na uroczystości obchodu 400-lecia Collège de France w Paryżu, w dniach 18—20 czerwca 1931 r.

Prof. Jan Henryk Rosen reprezentował Uczelnię dnia 28 maja 1931 r. podczas uroczystości poświęcenia odnowionej Kaplicy OO. Zmartwychwstańców, im. Króla Jana III. Sobieskiego na Kahlenbergu pod Wiedniem.

Dnia 4 listopada 1930 r. zwiedził Uczelnię Dyrektor Fundacji Kościuszkowskiej w Ameryce, Prof. Stefan Mierzwa, celem nawiązania kontaktu ze Szkołą.

Dnia 21 czerwca 1931 r. zwiedził szczegółowo Zakłady Uczelni w Dublanach P. Minister Rolnictwa, Dr. Leon Janta-Pończyński; P. Ministrowi wręczono na pamiątkę pobytu artystyczne album ze zdjęciami fotograficznymi obiektów i urządzeń tych Zakładów.

W czasie od 12—14 września 1930 r. odbył się w Uczelni, z inicjatywy Dyrekcji Targów Wschodnich we Lwowie, cykl wykładów, poświęconych najnowszym zdobyczom techniki budowlanej, ze szczególnem uwzględnieniem problemu taniego budownictwa mieszkaniowego oraz budowy dróg. Z pośród profesorów Uczelni wygłosili wykłady: Prof. Dr. Inż. Jan Bogucki, Prof. Inż. Emil Bratro, Prof. Dr. Inż. Stefan Bryła, Prof. Dr. Inż. Adam Kuryłło i Prof. Inż. Witold Minkiewicz.

Dnia 18 lutego 1931 r. Dr. Otto von Gruber, b. profesor Politechniki w Sztuttgardzie, wygłosił, na zaproszenie ze strony Prof. Dr. Inż. Kaspra Weigla, wykład dla młodzieży Uczelni pt.: „Rozwój przyrządów stereo-fotogrametrycznych i granice tego rozwoju“.

W dniach 6—8 grudnia 1930 r. odbył się w Auli Uczelni, IV. Polski Zjazd Naftowy.

W dniu 14 maja 1931 r. odbył się w Auli Uczelni Zjazd Elektryków Polskich, poświęcony uczczeniu pamięci Faraday'a.

Dnia 27 czerwca 1931 r. Akademicki Związek Turystyczny we Lwowie obchodził w Uczelni jubileusz 25-lecia swego istnienia.

W dniach 1—8 listopada 1930 r. odbyła się w Auli Uczelni wystawa prac studentów Wydziału Mechanicznego, w dniach 8—15 listopada Wydziału Inżynierji lądowej i wodnej, a w dniach 9—13 lutego 1931 r. Wydziału Architektonicznego.

W dniach od 15 lutego do 7 marca 1931 r. gościła w Auli Uczelni okrężna wystawa obrazów śp. Jana oraz Adama i Tadeusza Styków.

W dniach 19—20 lipca 1931 r. zwiedziła Uczelnię czesko-słowacka wycieczka Związku Asystentów Wyższej Szkoły Górniczej w Przybramie, którą przyjął w zastępstwie J. M. Rektora Prof. Dr. Inż. Maksymiljan Matakiewicz i Stowarzyszenie Asystentów Politechniki Lwowskiej.

Ogólne Zebranie Profesorów odbyło w roku sprawozdawczym 8 posiedzeń zwyczajnych i 1 nadzwyczajne, Senat 10 zwyczajnych i 5 nadzwyczajnych; poza tem odbył się długi szereg posiedzeń Rad Wydziałowych i Komisyj; Rektorat załatwił w ciągu roku sprawozdawczego według dziennika podawczego ponad 6.500 różnych spraw.

Dnia 25 listopada 1930 r. uległ katastrofie Autobus Zakładów Uczelni w Dublanach, w której zginęła śp. Zofja Mankiewiczowa, żona niższego funkcjonariusza tych Zakładów.

Stowarzyszenia.

W roku sprawozdawczym czynne były na terenie Uczelni następujące stowarzyszenia:

pracowników Uczelni:

1. „Spółdzielcze Stowarzyszenie Mieszkańcove Profesorów Politechniki Lwowskiej“, (zarejestrowana spółdzielnia z ogr. odp., założona w r. 1923, posiada dotychczas 2 domy mieszkalne: przy ul. Gipsowej L. 32 i przy ul. Nabelaka L. 55), (adres: ul. Sapiehy L. 12),

2. „Koło Pań-Żon Profesorów Politechniki Lwowskiej“, (stowarzyszenie kulturalno-filantropijne, założone w r. 1927, udziela pomocy materialnej młodzieży i utrzymuje bibliotekę beletrystyczną dla niższych funkcjonariuszów Uczelni), (adres: j. w.),

3. „Stowarzyszenie Asystentów Politechniki Lwowskiej“, (stowarzyszenie naukowo-samopomocowe, posiada Komisję pożyczkową, czytelnię czasopism naukowych i rozpisuje corocznie konkurs na prace naukowe), (adres: ul. Sapiehy L. 55, Kurator: Prof. Dr. Inż. Maksymiljan Matakiewicz),

4. „Towarzystwo Wzajemnej Pomocy Pracowników Administracyjnych Politechniki Lwowskiej“, (stowarzyszenie samopomocowe, założone w r. 1926, utrzymuje kasę pożyczkową, zapomogową i pogrzebową), (adres: ul. Sapiehy L. 12);

młodzieży Uczelni (stowarzyszenia akademickie):

1. „Towarzystwo Bratniej Pomocy Studentów Politechniki Lwowskiej“, (stowarzyszenie samopomocowe, założone w r. 1861, posiada i utrzymuje dwa Domy Techników (I-y przy ul. Issakowicza L. 18 i II-gi przy ul. Abrahamowiczów L. 14) Kuchnię, Bufety, Komisję pożyczkową i zapomogową, pośrednictwa pracy i wspólnie z Kołami Naukowemi Komisję wydawniczą), (adres: ul. Sapiehy L. 12, telefon: 30—80, Delegat Senatu: Prof. Inż. Edward Geisler),

2. „Związek Studentów Inżynierji Politechniki Lwowskiej“, (stowarzyszenie naukowo-samopomocowe), (adres: j. w., Delegat Senatu: Prof. Dr. Inż. Maksymiljan Matakiewicz),

3. „Związek Studentów Inżynierji Mierniczej Politechniki Lwowskiej“, (stowarzyszenie naukowo-samopomocowe, założone w r. 1928), (adres: j. w., Delegat Senatu: Prof. Inż. Władysław Wojtan),

4. „Związek Studentów Architektury Politechniki Lwowskiej“, (stowarzyszenie naukowo-samopomocowe, założone w r. 1902), (adres: j. w., Delegat Senatu: Prof. Dr. Inż. Kazimierz Bartel).

5. „Koło Mechaników-Studentów Politechniki Lwowskiej“, (stowarzyszenie naukowo-samopomocowe, założone w r. 1902), (adres: j. w., Delegat Senatu: Prof. Inż. Gabrjel Sokolnicki),

6. „Koło Górniczo-Naftowe Studentów Politechniki Lwowskiej“, (stowarzyszenie naukowo-samopomocowe, założone w r. 1904), (adres: j. w., Delegat Senatu: Prof. Inż. Juljan Fabiański),

7. „Związek Awiatyczny Studentów Politechniki Lwowskiej“, (stowarzyszenie naukowo-samopomocowe, założone w r. 1909), (adres: j. w., Delegat Senatu: Prof. Dr. Inż. Wilhelm Borowicz),

8. „Koło Chemików-Studentów Politechniki Lwowskiej“, (stowarzyszenie naukowo-samopomocowe, założone w r. 1896), (adres: j. w., Delegat Senatu: Prof. Dr. Inż. Wacław Leśniański),

9. „Związek Studentów Inżynierji Lasowej Politechniki Lwowskiej“, (stowarzyszenie naukowo-samopomocowe, założone w r. 1919), (adres: ul. św. Marka L. 1, Delegat Senatu: Prof. Inż. Aleksander Kozikowski),

10. „Koło Dublańczyków-Studentów Politechniki Lwowskiej“, (stowarzyszenie naukowo-samopomocowe, założone w r. 1865), (adres: Dublany k. Lwowa, telefon: 2-81, Delegat Senatu: Prof. Dr. Inż. Adolf Joszt),

11. „Związek Studentów Wydziału Ogólnego Politechniki Lwowskiej“, (stowarzyszenie naukowo-samopomocowe, założone w r. 1929), (adres: ul. Sapiehy L. 12, Delegat Senatu: Prof. Dr. Włodzimierz Stożek),

12. „Spółdzielnia Studentów Politechniki we Lwowie“, (zarejestrowana spółdzielnia handlowa z ogr. odp., założona w r. 1918, utrzymuje 2 sklepy w Głównym Gmachu Uczelni i 1 sklep w II. Domu Techników z przyborami szkolnymi, odzieżą, obuwiem i wszelkimi artykułami codziennej potrzeby), (adres: j. w., Delegat Senatu: Prof. Dr. Antoni Wereszczyński),

13. „Lwowski Chór Technicki“, (towarzystwo śpiewacze, założone w r. 1904), (adres: ul. Sapiehy L. 12, Delegat Senatu: Prof. Dr. Inż. Kasper Weigel),

14. „Wzajemna Pomoc Studentów-Żydów Politechniki Lwowskiej“, (stowarzyszenie naukowo-samopomocowe, założone w r. 1908), (adres: ul. św. Teresy L. 26 a, Delegat Senatu: Prof. Inż. Gabrjel Sokolnicki),

15. „Towarzystwo Ukraińskich Studentów Politechniki Lwowskiej „Osnowa“, (stowarzyszenie naukowo-samopomocowe założone w r. 1927), (adres: ul. Supińskiego L. 21, Delegat Senatu: Prof. Inż. Władysław Sadłowski),

Stowarzyszenia, wymienione pod 2—11, 14 i 15, utrzymują biblioteki naukowe, różne agendy samopomocowe, wydawnictwa

podręczników, pośrednictwa pracy, praktyk wakacyjnych, wycieczek naukowych etc.

Ponadto pod opieką Politechniki Lwowskiej pozostają następujące stowarzyszenia akademickie, działające także na terenie Uniwersytetu Jana Kazimierza i Akademji Medycyny Weterynaryjnej:

1. „Akademickie Koło Lubliniaków im. H. Łopacińskiego we Lwowie“, (stowarzyszenie ideowo-samopomocowe, założone w r. 1913), (adres: ul. Sapielny L. 12, Delegat Senatu: Prof. Inż. Władysław Sadłowski),

2. „Akademicki Związek Polskiej Młodzieży Kresów Wschodnich im. A. Mickiewicza we Lwowie“, (stowarzyszenie ideowo-samopomocowe, założone w r. 1925), (adres: ul. Na Bajkach L. 27, Delegat Senatu: Prof. Dr. Czesław Reczyński),

3. Stowarzyszenie Młodzieży Akademickiej „Odrodzenie“ we Lwowie, (stowarzyszenie ideowe, założone w r. 1925), (adres: ul. Piekarska L. 17, Delegat Senatu: Prof. Dr. Inż. Stefan Bryła),

4. „Akademicki Aeroklub we Lwowie¹⁾“, (stowarzyszenie naukowo-sportowe, założone w r. 1930; Delegatem Senatu był Prof. Dr. Inż. Wilhelm Borowicz).

¹⁾ Od dnia 9 czerwca 1931 r. zmienił nazwę na „Aeroklub Lwowski“ i przeszedł pod nadzór Władz ogólnoadministracyjnych, przestając być stowarzyszeniem akademickim.

Wykaz statystyczny

młodzieży Politechniki Lwowskiej, zapisanej w r. ak. 1930/31.

Wydział	Półrocze zimowe:					Półrocze letnie:				
	Ogółem	Studentów		Wolnych słuch.		Ogółem	Studentów		Wolnych słuch.	
		M. ¹⁾	K. ²⁾	M.	K.		M.	K.	M.	K.
Inżynierji ład. i wodn.	773	679	14	79	1	807	763	15	29	—
Architektoniczny . . .	245	212	15	16	2	250	217	15	16	2
Mechaniczny	895	890	5	—	—	932	926	6	—	—
Chemiczny	390	347	42	1	—	417	373	44	—	—
Rolniczo - lasowy . . .	480	454	20	5	1	487	462	21	3	1
Ogólny	162	114	27	12	9	167	119	30	11	7
Razem	2.945	2.696	123	113	13	3.060	2.860	131	59	10

¹⁾ M. — mężczyzn, ²⁾ K. — kobiet.

Wykaz statystyczny

młodzieży Politechniki Lwowskiej, zapisanej w półroczu letniem r. ak. 1930/31,
według religii:

Wydział:	Ogółem	Rzym.-kat	Grecko-kat.	Ormian.-kat.	Evangel.	Prawosł.	Mojzeszowe	Bezwyznaniowi
Inżynierji lądowej i wodnej .	807	528	88	1	15	39	136	—
Architektoniczny	250	175	14	—	4	5	52	—
Mechaniczny	932	725	59	3	19	12	112	2
Chemiczny	417	330	35	1	11	6	34	—
Rolniczo - lasowy	487	337	118	3	14	13	2	—
Ogólny	167	97	28	—	1	3	37	1
Razem	3.060	2.192	342	8	64	78	373	3

Alfabetyczny spis nazwisk pracowników Politechniki Lwowskiej ¹⁾.

- Ajdukiewicz, 193, 201, 210, 211, 212,
214, 217
Altenberg, 83, 109, 128
Augustyn, 85
Aulich, 83, 85, 92, 121, 125, 131, 132,
134, 137, 145, 146, 151, 152
- Bac, 158
Baczyński, 86, 135
Badawika, 26
Bagieński, 65, 71, 73, 79
Balówna, 26
Banach, 24, 31, 62, 193, 197, 211, 212,
215, 216
Bartel, 12, 16, 55, 59, 62, 64, 65, 67,
71, 78, 79, 193, 194, 210, 211, 216,
217
Bartoszewicz, 24, 25, 48, 63
Bielski, 87, 135
Bieńkowski, 83, 110, 122, 128, 132
Biskupski, 136
Błażyński, 85
Bobrański, 135
Bogucki, 11, 23, 24, 28, 38, 39, 40,
48, 55, 57, 59, 60, 61, 63, 80, 105,
120, 127, 130, 145, 152
Bojarski, 194, 203
Borkowski, 156, 158, 164, 165, 166,
187, 188
Borowicz, 15, 20, 81, 82, 83, 88, 95,
99, 118, 119, 120, 122, 125, 126,
127, 128, 129, 130, 131, 145, 152,
212, 213
- Borusiewiczówna, 17
Böttcher, 16, 24, 25, 30, 55, 56, 58,
59, 62
Bratro, 14, 16, 18, 20, 23, 24, 28, 46,
49, 57, 58, 60, 61
Broniewski, 66
Bryła, 13, 23, 24, 28, 40, 41, 57, 60, 61
Brzeziński, 156, 165, 187, 191
Brzozowski, 16, 23, 28, 29, 40, 41,
57, 60
Burzyński, 22, 24, 31, 32, 55, 56, 58,
59, 210
- Caro, 13, 61, 151, 155, 156, 159, 176,
177, 178, 186, 188, 189, 190, 191
Chmielowiec, 25
Chyliński, 193, 201, 217
Ciechanowski, 12, 19, 44, 81, 82, 83,
87, 95, 98, 100, 120, 122, 127, 130,
131
Czeredarek, 194
Czerwiński, 86
- Danilewski, 27
Dąbrowski, 194, 202
Derdacki, 14, 18, 64, 65, 67, 69, 79, 80
Dettloff, 19
Domaszewski, 25
Dreher, 86
Dudziński, 156, 173, 186, 189
Dziubiński, 27
Dziwiński, 10, 24

¹⁾ Cyfry oznaczają strony programu.

- Eberman, 13, 19, 81, 82, 83, 87, 95, 98, 99, 120, 122, 127, 130, 131
Ernest, 158
Eysymont, 27
- Fabiański, 12, 83, 87, 102, 103, 131
Fabrowicz, 135
Falewska, 17
Fiedler, 11, 83, 87
Flis, 136
Frydecki 66,
Fryze 15, 82, 83, 87, 105, 126, 146, 152, 213
Fuchs, 20, 56, 60, 83, 90, 91, 119, 121, 124, 126, 129, 213
Fuliński, 13, 18, 152, 154, 156, 169, 170, 185, 186, 189, 190, 193
- Gawliński, 20, 25
Gąsiorek, 27
Gąsiorowski, 24, 44, 57, 61
Geisler, 13, 17, 20, 81, 82, 83, 87, 92, 94, 95, 98, 109, 110, 118, 119, 121, 122, 123, 125, 126, 129, 131
Geszczykiewicz, 86
Gębarowicz, 65, 70, 78, 217
Głowacz 85,
Goliński, 86
Golonka, 22, 24, 33, 34, 60, 62, 152, 189, 191
Gołas, 86
Gölis, 66
Grabowski, 11, 19, 23, 24, 29, 37, 56, 63, 193, 195, 214
Grantsch, 18
Grubecki, 27
Grzymalski, 65, 70, 79
Gurski, 15, 17, 21, 155, 156, 159, 162, 164, 174, 175, 185, 187, 188
- Hamerski, 156, 186, 191
Hanaczewski, 178
Hauswald, 11, 82, 83, 87, 96, 109, 119, 120, 126, 129, 130
Hayny, 27
Heppówna, 18
Herman, 158, 172, 188
- Hommé, 136
Hubicki, 16, 17, 18, 61, 155, 156, 159, 173, 191
- Idaszewski, 14, 83, 87, 107, 108, 127, 128, 132
Inglot, 135
Irger, 27
Iwanicki, 136
- Jakób, 15, 133, 134, 136, 138, 144, 151, 195, 199, 213, 214
Jakubowicz, 157, 176, 191
Jamróz, 19, 84, 94, 126, 129
Janiczek, 158
Jansz, 27
Jasilkowski, 84, 85, 105, 108, 119, 129
Jaworski, 85, 159
Jellonek, 159
Jenner, 157, 175, 188
Jeżowska, 135
Joszt Adolf, 14, 17, 18, 33, 55, 59, 78, 124, 136, 140, 142, 144, 152
Joszt Rudolf, 135
Jurkiewicz, 86
Jurkowski 85,
Juściński, 135
- Kaczmarska, 18
Kaczmarz, 85, 193, 196, 210, 211
Kaczyński, 136
Kalecki, 17
Kamieński Bogdan, 16, 133, 134, 136, 137, 138, 144, 151, 152, 193, 195, 213, 214, 215
Kamieński Marjan, 157, 163, 185, 189
Kanafojski, 21, 157, 158, 172, 186, 188
Karczewski, 135
Kawa, 136
Kawka, 159
Kiarmakiewicz, 66
Kinel, 24, 52
Klemensiewicz, 13, 22, 24, 31, 55, 56, 58, 59, 62, 153, 193, 195, 198, 199, 200, 214, 216, 217
Klisiecki, 19
Kobylarz, 136

- Kohmannówna, 17
Kohn, 86
Kolaszński, 158
Kołodziej, 19
Konopacki, 27
Kosacz, 27
Kossowski, 159
Kowalewski, 19
Kowalski Włodzimierz, 24, 30 62, 65,
68, 78, 157, 160, 185, 188
Kowalski Stefan, 136
Kowarczuk, 86
Kozikowski, 15, 156, 159, 171, 178,
186, 190, 191
Kozłowski, 104, 123, 132, 135
Kramarczyk, 66
Kreutzer, 159
Krzanowska, 20
Krzemiński 20
Krukowski, 15, 20, 83, 106, 107, 120,
122, 127, 128, 130, 131
Krzywobłocki, 66
Kuczyński, 15, 121, 124, 136, 141, 142
143, 144, 152, 153, 157, 215
Kulczyński, 173 186
Kuntze, 158
Kuratowski, 15, 17, 19, 192, 194, 195,
210, 211, 212
Kuryłło, 14, 16, 17, 28, 40, 57, 60,
64, 65, 67, 68, 69, 78, 79
Kusik, 136
Kuziński, 17

Ladenberger, 15, 155, 156, 159, 168,
169, 190, 191
Langner, 20
Laskiewicz, 19
Laskowski, 20
Längauer, 135
Lehnertowa, 194
Leśniański, 14, 17, 134, 136, 142, 143,
144, 152, 153, 162, 191, 200, 213, 217
Lewicki, 26
Link, 17
Litwiński, 186

Łańcucki, 135
Łazoryk, 85
Łomnicki Antoni, 13, 19, 37, 56, 60,
63, 81, 83, 88, 118, 126, 129, 192,
194, 196, 210, 211, 212, 213, 214
Łomnicki Marjan, 17
Łopuszański, 12, 23, 24, 28, 42, 43,
61, 63, 156
Łucyk, 27
Łukasiewicz, 15, 18, 20, 49, 56, 57,
59, 60, 78, 79, 80, 82, 87, 95, 96,
97, 120, 122, 125, 126, 129, 130,
131, 132
Łysakowski, 136

Machalski, 19
Majerski, 66
Makarewicz, 57, 58, 108, 124, 127, 215
Maksymowicz, 16, 136, 151, 193, 198,
211, 212
Malarski Henryk 16, 155, 170, 171,
172, 186, 187, 188
Malarski Tadeusz, 15, 20, 83, 108,
109, 128, 153, 154, 156, 160, 185, 186,
189, 193, 195, 199, 215
Malsburg, 11, 156, 159, 176, 186
Małecki 159
Mamak, 26
Mandybur, 85
Marcinków 158
Markowski Feliks, 66
Markowski Tadeusz, 159
Marszałek, 25, 26, 35, 62, 188
Masłowski, 86
Matakiewicz, 11, 16, 23, 24, 42, 57, 61
Matula, 86
Mazoński, 136
Mazur, 20, 25, 27
Meier 86
Mękicki, 193, 202, 217
Mglej 157, 171, 187
Michalewicz, 135
Michalski, 10, 83
Miczynska, 158
Miczynski, 157, 158, 164, 165, 187, 188
Minkiewicz, 13, 16, 65, 67, 71, 80
Misiąg, 66

- Modzelewski, 55, 59, 73, 80, 124, 134,
141, 152
Moliński, 135
Morski, 19
Mościcki, 10, 134
Mozer, 15, 20, 82, 83, 87, 92, 93, 101,
119, 120, 123, 125, 126, 127, 129,
130, 132, 152
Mściwujewski, 66, 193, 201, 217, 218
Musierowicz, 157, 158, 162, 186
Müller, 86
Mysłakowski, 148
- Nadolski, 12, 23, 24, 28, 29, 44, 51,
57, 58, 60, 61
Nalborczyk, 65, 72, 78, 79, 193, 200,
216, 217
Nechay, 135
Neuman, 66
Neymanówna, 159
Neyszarek, 20
Niewiadomski, 135
Nikliborc Jan, 135
Nikliborc Władysław, 66, 193, 197,
211, 212,
Nowak, 158
Nowicki, 158
Nycz, 85
- Obmiński, 11, 28, 55, 56, 58, 59, 60,
61, 64, 65, 67, 86, 69, 78, 80, 173,
186, 190
Ochęduszek Kazimierz, 86
Olpiński, 193, 199, 200, 202, 216, 217,
218
Opatek, 86
Orlicz, 85, 157, 172, 190
Orliczowa, 17
Orłowski, 17
Osiński, 65, 69, 70, 71, 78, 79, 80
Otto, 66
Osler, 158
- Paciorkowski, 26
Pająk, 135
Pawłowicz, 19
Peszel, 26
- Piechowicz, 136
Piekarski, 159
Pilat Kazimierz, 158
Pilat Stanisław, 14, 17, 103, 124, 131,
134, 136, 142, 146, 153
Pis, 20
Piwoński, 84, 88, 124, 134, 139, 153
Plamitzner, 14, 17, 18, 81, 83, 88, 118,
119, 125, 126, 128, 129, 193, 194,
197, 198, 211, 212
Płazek, 16, 134, 147, 153, 154, 161,
185, 186, 189
Płoński, 15, 157, 158, 169, 190
Podwapiński, 194, 203, 210, 211, 212,
213, 214, 215, 216, 217, 218
Polak, 84, 85, 99, 121, 124, 125
Pompowska, 20
Poniż, 26
Pończa, 86
Popławski, 27
Porębowicz, 66
Preiss, 27
Proczkowski, 84, 101, 123
Przyrembel, 134, 146, 153
Pszoniak, 19
- Reczyński, 118, 119, 125, 126, 127,
128, 129, 133, 134, 137, 151, 153,
193, 195, 198, 199, 210, 213, 215, 216
Regulski, 135
Rogała, 27
Rogalski, 84, 102, 121, 124
Romach, 17
Romanowski, 158, 174, 175, 187, 188
Roniewicz, 25, 26, 43, 63, 157, 174, 186
Rose, 16, 156
Rosen, 16, 79, 192, 193, 199, 217, 218
Rosłoński, 16, 45
Roszkowski, 155, 156, 159, 167, 172,
186, 190, 191
Różycki, 14, 18, 155, 156, 159, 172,
187, 188
Rózyski, 66
Rubczyński, 84, 100, 122
Rubinowicz, 13, 192, 193, 195, 198,
215, 216
Rudnicka, 18

- Ruziewicz, 193, 196, 211, 212
Rylski, 21
Ryzner, 25, 60, 84, 88, 121, 124, 157,
163, 186, 189, 214, 215
Rząca, 27
- Sacharuk, 86
Sadłowski, 12, 64, 65, 67, 72, 78, 80,
193, 199, 200, 216, 217
Schätzel, 84, 111, 130, 131
Schiller, 194, 201, 218
Sereda, 135
Sieprawski, 86
Skąpski, 27
Skrowaczewska, 136
Skwarczyński, 158
Sladek, 85
Sokalski, 158
Sokólska, 158
Sokolnicki, 14, 16, 82, 83, 87, 105,
106, 127, 128
Sołtysikówna, 17
Sopotnicki, 19
Spyra, 27
Stachowicz, 136
Staliński, 18
Stasiówna, 18
Stenz, 158
Stożek, 14, 18, 22, 24, 29, 55, 56, 58,
62, 118, 121, 125, 127, 128, 131,
193, 194, 196, 210, 211, 212
Strzygowski, 25, 51
Sucharda, 13, 88, 119, 126, 129, 133,
134, 136, 138, 139, 144, 152, 193,
199, 214
Suchecki, 155, 156, 159, 166, 167,
190, 191
Swederski, 156, 166, 188
Swoboda, 25, 48, 58, 123, 128
Syniewska, 20
Syniewski, 66
Szczerba, 135,
Szerszeń, 85, 157, 160, 188, 189
Szewalski, 85
Szmidtgai, 136
Szpunar, 27
Szumski, 194, 202
- Szwarc, 159
Szymkiewicz, 15, 21, 133, 134, 140,
145, 151, 152, 153, 154, 156, 163
Szywał, 159
Szyszkowski, 27
Śliwiński, 85
Śmiałowski Rudolf, 66
Śmiałowski Władysław, 25, 39, 55,
59, 66, 78
- Teisseyre, 14, 20, 22, 24, 32, 33, 55,
56, 59, 88, 130
Telichowski, 17
Teliczek, 66
Thullie, 10, 24, 28
Tinz, 85
Tokarski, 12, 20, 21, 32, 55, 56, 59,
78, 130, 133, 134, 139, 140, 144,
152, 153
Tomanek, 56, 60, 84, 111, 125, 128,
132, 151, 191
Troszkiewiczówna, 135
Trzcńska, 158
Trzebiatowski, 135
Tumidajowicz, 8
Turnau, 135
Turowicz, 194, 217
Tychowski, 21, 155, 156, 162, 186, 187
Tyrowicz, 194, 201
- Urbanek, 27
- Wagner, 27
Wajda, 27
Walawender, 27
Walenta, 20
Wańczycki, 17
Wardziała, 66
Wasilkowski, 26
Wąsowiczówna, 27
Wątopek, 11, 23, 24, 28, 29, 47
Wdowiarz, 26
Wdowicki, 66
Weigel, 12, 23, 24, 28, 29, 35, 36,
38, 56, 59, 62, 63, 189
Weigel - Milleret, 86
Welzl, 17

- Wendeker, 25, 38, 63, 86
Wereszczyński, 15, 23, 24, 49, 50, 51,
55, 56, 58, 59, 61, 62, 63, 79, 80,
121, 125, 128, 131, 132, 151, 185, 214
Wiciński, 86
Wierdak, 14, 155, 156, 159, 166, 174,
178, 180, 190, 191
Wierzchlejski, 86
Wiktor, 25, 48
Wilczkiewicz, 25, 35, 62, 79, 84, 104,
119, 130, 131
Wiśniewski, 158
Wiśniewski Henryk, 86
Wiśniewski Tadeusz, 11, 24
Wiśniewski Wiktor, 86
Witkiewicz, 15, 20, 82, 83, 87, 91, 92,
103, 104, 120, 122, 123, 124, 126,
127, 130, 131, 132, 146, 153
Włodek, 19
Wojciechowski, 66
Wojtan, 12, 23, 24, 28, 29, 35, 38
52, 56, 59, 62, 185, 189, 190
Wojtulewski, 158,
Wojtylko, 159
Wolski, 18
Wollman, 157, 158, 172, 187, 191
Wondrausch, 158
Wójcik, 136
Wróbel, 25, 46, 57, 58, 63, 66, 69,
79, 80
Zahajkiewicz, 21
Zajac, 86
Zamorski, 17
Zawadzki, 86
Ziegler, 136
Zielski, 79, 85, 102, 124
Ziołkowski, 19, 86
Zipser, 13, 23, 24, 28, 29, 47, 48, 57,
58, 60
Zgórski, 55, 59, 80, 84, 111, 118, 126,
129, 151, 185, 188
Zwoliński, 85, 111, 122, 128, 131
Zygmuntowicz, 136
Żarow, 27
Żebrowski, 157, 164, 188
Żółciński, 14, 21, 154, 156, 159, 161,
186, 187, 189
-

BIBLIOTEKA POLITECHNICZNA
KRAKÓW

POLITECHNIKA KRAKOWSKA
BIBLIOTEKA GŁÓWNA

L. inw.

15105

Kdn. 524. 13. IX. 54

S. 61

Biblioteka PK

J.X.3

/ 1931-32

Biblioteka Politechniki Krakowskiej

10000231962